

АЛЕКСАНДЪР
ГИРГИНОВ

И СМЯХ
И МЪДРОСТ
ПРЕЗ
ВЕКОВЕТЕ

Н
К

АЛЕКСАНДЪР ГИРГИНОВ
СМЯХ И МЪДРОСТ ПРЕЗ
ВЕКОВЕТЕ

chitanka.info

ДАМЯН БЪРНЯКОВ

УВОД

ДРАГИ ЧИТАТЕЛЮ,

Зная, че си много любознателен, че обичаш остроумието, шегата и смеха. Зная, че ги търсиш и приемаш от сърце не само защото ти доставят удоволствие, но и защото чрез тях опознаваш жизнената правда и мъдрост. Затова считам, че книгата, която ти поднасяме, е актуална, необходима. Не случайно всички културни прояви, в които ни предлагат хумор, са така много посещавани. Не случайно артистите-хумористи са любимци на публиката, а във всеки приятелски кръг най-популярен винаги е този, който освежава настроението с остроумието и хумора си. От древни времена театърът декорира сцените си с две основни маски: удължената и мрачна маска на трагичното и окръглената и жизнерадостна маска на комичното. Медицината определя смеха като източник на здраве и красота. Затова се препоръчва особено на жените да избягват плача и кавгите, а да се смеят от сърце, защото смехът окръглява лицевите мускули, заличава бръчките и прави жените по-приятни и по-красиви. А и мъжете не обичат сърдитите, мрачните и плачливите. Едно остроумие, дошло от вековете, твърди, че любовта у мъжете минава през очите, а у жените — през ушите. Затова се харесват тези мъже, които говорят интересно, остроумно, с много хумор. Следователно смехът и остроумието са такива съставки, без които животът не би бил така красив и приятен.

Хубаво е, когато човек е весел! Още по-хубаво е обаче, когато той може да весели и другите. Такъв човек е винаги желан, търсен и обичан. Веселият човек е жизнен. Той гледа на живота оптимистично. За него като че ли няма грижи, няма неуспехи, сякаш винаги му върви. На такъв човек може само да се завижда!

Смехът и остроумието, казва един мъдрец, украсяват речта на човека, както цъфналите цветя — градината, както червеното вино — трапезата, както накитите — жената, както грейналото слънце — деня!

Много оратори, учители, професори, адвокати, прокурори трябва да говорят пред публика всекидневно. Колко трудно се слушат обаче ония от тях, които, макар и с логична мисъл, с приятна дикция и изразителни жестове, не умеят да освежат мисълта си. Ораторът, оживил речта си с остроумие, става приятен, предразполага слушателите и успява да наложи своето убеждение и в най-дискусионната тема. В бившия буржоазно-парламентарен режим не малко оратори печелеха гласовете на избирателите именно с помощта на остроумни и смехотворни анекдоти и аналогии. Но ако такива оратори успяваха, то оратори като Георги Кирков притежаваха необоримо красноречие именно защото владееха оръжието на изобличителния смях и остроумието.

Още древните философи и държавници са знаели тайната на ораторското изкуство и затова широко са използвали смеха и остроумието в публичните си речи и дискусии.

Прочутият Цицерон често сразявал своя противник само с една остра насмешка. Още при появата на съперника му Витаний например, който имал гуша, Цицерон се провикнал: „Ей, че надут оратор!“. Всички на форума се разсмели високо. Витаний, смутен, изгубил самообладание и пропаднал в състезанието.

Много силни личности, по зла участ изкачвани на ешафота или кладата, без да паднат духом, са изричали такива остротии към своите врагове, които са останали да живеят с векове. Каква сила крие отговорът на Сократ, произнесен, когато му наложили да изпие чашата с отрова: „Учителю, най-страшното е това, че умираш невинен!“ — казали учениците му. „Нима щеше да ви бъде по-леко, ако умирах виновен?“ — отговорил философът. Сред пламъците на кладата Ян Хус не възкликна ли за много векове напред: „О, свещена простота!“ А колко пророческа е била фразата на Дантон към неговия палач, посегнал да го върже: „Един ремък стига! Запази другия за Робеспьер!“

Когато говорим за ефекта на смеха и остроумието, не можем да отминем разказвача. Той е интересна фигура с призвание и плам. Многократното разказване не му дотяга. Това е негова страст, която му доставя удоволствие, помага му да придобие техника, да доразвие материала, да вложи в него нови ефекти, да усъвършенствува езика и да го запомни за по-дълго време.

Но както не всички хора притежават дарбата да пеят, така също не всички могат да бъдат духовити и остроумни. Това е умение, да не кажа талант, който в известна степен подлежи на усъвършенствуване. Неуморният разказвач е вече виртуоз. Той владее „зашеметяваща техника“, знае въздействието на своя език, на своя репертоар. Притежава безпогрешен усет, който му подсказва дали хората, сред които се намира, и степента на техните лични отношения, дори дали денят и часът са подходящи за неговото смехотворно вмешателство. Тристан Бернар казва, че разказвачът не бива още при супата да сервира остроумия, подходящи само за кафето. Понякога една излишна дума или по-дълга пауза и — ефектът, а след това и анекдотът е провален. Не са забавни онези събеседници, които започват с думите: „Ще ви разкажа един много интересен анекдот“ или пък се заливат в смях, преди още да са почнали да го разказват. Над слушателите пада като облак мъчителна досада и дори блестящото остроумие мъчно може да го разсее. Понякога ефектният по същност анекдот спасява донякъде неумелия разказвач, спечелил само снизхождението на слушателите. Както тенорът не може да изпълнява арията на клеветата на Дон Базилио, така и разказвачът на хумор трябва да знае какво му приляга. Необходима е дарба, зрелост и професионалност, защото хората слушат в прехлас само този, комуто „е дадено“ да разказва. Някой притежава широта за изчерпателния мъдър анекдот, другиму приляга кратката язвителна шега.

Смехът е търсен и желан във всички хумористични, литературни, сценични и други форми. Те възникват, за да възбудят у читателя, зрителя или слушателя задоволство, смях, да освежат напрегнатото му всекидневие. Разбира се, не всички анекдоти, остроумия и куриози имат за цел винаги да ни разсмеят. Едни от тях ни дават познания, други ни удивляват с ловкостта, мъдростта и находчивостта на героите си. Трети ни карат да видим себе си в смешна или отрицателна светлина и нерядко да се изчервим. И все пак най-бурно ефектни са онези, които отмятат главата и разтварят устата, за да плисне звънливият поток на неудържимия, сърдечен смях.

Какво нещо е човешкият смях? Смехът е физиологично, социално и естетическо явление. Няма да се спирам на неговите определения, а само на неговите причинители, защото за въздействието му върху човека вече споменах в началото.

Човек се смее при многобройни случаи. За да се смее, винаги трябва да има повод, но заедно с това трябва да има и отношение към този повод. Той се смее на всички ония неща и действия, които правят изключение от вече установените норми и закони както в живота на човека, така и в заобикалящата го природа.

И все пак се срещат хора, които трудно можем да разсмеем, а съществуват и такива, които никога в живота си не са се смели.

Английският философ лорд Честърфилд порицавал смеха, като казал, че е долна и неприятна проява на човека. Той заявявал с гордост: „Откакто съм стигнал разумната си възраст, никой не ме е виждал да се смея!“

Проявилият се във Френско-пруската война през 1870 година немски фелдмаршал Молтке също бил известен като крайно „сериозна“ личност. Той се засмял в живота си само два пъти. Първия път, когато му съобщили за смъртта на тъща му, и втория, когато се научил, че шведите построили около Стокхолм крепост, която смятали за непревземаема.

На какво ли наистина би заприличал светът, ако всички хора станеха толкова „сериозни“, колкото мистър лорда и хер фелдмаршала? В такъв случай при радост и веселие, при шеги и закачки те би трябвало да се гледат като диви зверове в менажерия.

За хората, които не могат да се смеят, ние знаем, че те представляват също такава изключение, каквото и онези, които са готови да се смеят винаги, без никаква причина, а понякога дори се налага и да ги уединяват и лекуват. Те обаче не са тема на нашия разговор. Тук става дума за смеха на нормалния, трезвия и жизнерадостен човек, способен да се смее от сърце.

Смехът е радост, сила, здраве, щастие, доволство!

Нас ни интересува именно този смях! И той не ще заглъхне, докато на земята съществува човекът! Ще се носи по нашата планета все по-силно и по-заразяващо — ту бурно като вълните на морето, ту леко и галещо като утринния повей в гората. Ще цъфти върху лицата на децата, в майчината милувка, върху грейналите от любов лица на младите, върху набраздените от годините лица на старите. Така ще бъде, мистър лорд! Така ще бъде, хер фелдмаршал!

Човек цени смешното, приятна му е изненадата и свързаното с нея остроумие, изразено в различни смехотворни форми. В

литературата, общо взето, на този въпрос не е отделено достатъчно внимание, но ако се нуждаете от доказателство за легитимността на остроумието, прочетете новелите на Мопасан или на Чехов. Неговата същност се състои в това, че то не е изкуствено втъкано, а логично произтича от съдържанието и въздействува изненадващо, понеже прескача няколко звена в мисловния процес. Тази съгласуваност от изненада и вътрешна логика се отнася за повечето смехотворни форми. За яснота нека цитираме един доста безгрижен пример:

Две семейства Иванови живеят в една и съща сграда, едното на първия, другото на третия етаж. Иванов от първия етаж умира в деня, в който Иванов от третия етаж предприема пътуване до Египет. Два дни по-късно вдовицата Иванова от първия етаж получава телеграма със следното съдържание:

„Пристигнах благополучно, голяма горещина.“

Куриозът не е особено забележителен, обаче остроумието му отговаря напълно на изискванията за логика и изненада. Слушателят е изненадан, но в същия миг той прави необходимия скок в мисълта си и намира за напълно логично, дето раздавачът е предал телеграмата на първия етаж, където е прочел името Иванови. Количеството суровост, което съдържа — представяме си вдовицата Иванова, която получава телеграмата и по този начин се осведомява за „местопребиваването“ на своя съпруг, — придава на куриоза оня вкус, който еснафът в своето злонравие обича от време на време да опитва. Естествено едно живо въображение вижда малко по-далеч и не ще сметне случая Иванов комичен, а по-скоро трагичен или най-малко — трагикомичен.

В тежките години на съпротивата у нас възникна хумор, остроумието на който бе смях в лицето на врага. Той носеше утеха в трудни минути, вдъхваше смелост и ентусиазъм у народа и неговите борци. В Централния затвор излежаваше присъда от осем години обикновен работник за това, че бе репрекирал запален германofil с думите: „Ще победят германците, кога мама роди трамвай!“ По-късно в Плевенския затвор заварих селянин, осъден на 6 години и 8 месеца затвор, защото казал на магарето си (не случайно, разбира се): „Де-е, какво се запъваш като германец на Източния фронт!“ Малко от този

хумор вече намира своето място в мемоарната литература, но за съжаление това богатство на смехотворни форми още не е събрано и поднесено на читателя.

С това искам да подчертая, че един от най-големите дразнителни или, ако щете, причинители на смеха са ония обществени явления, които карат хората да ползват с еднаква сила заредения с патрони автомат и заредената с остроумие реч.

Човекът никога не се задоволява с постигнатото. Не се задоволява и със смешното, което вече е получил, затова се стреми сам да открие нови форми или да създаде такива. И ето как се е раждал, а и сега в нашето всекидневие се ражда смехът в творчеството на големите майстори. Следователно смехът е сериозна, необходима съставка в живота на хората. Затова Бергсон написа изследване върху смеха, Фройд написа книга за анекдота, а у нас проф. М. Димитров издаде „Психология на смеха“. Въпросът за здравия и жизнен смях, рожба на духовитостта и остроумието, не търпи тривиално отношение. С право може да се твърди, че безпричинно сериозни са само ограничените духом!

ЗА ХУМОРИСТИЧНИТЕ МИНИАТЮРИ

Всички изкуства имат и своите раздели, посветени на смеха. Музиката има гротескните мелодии. Хореографията — комедийните танци. Живописата има карикатурата. Дори и в архитектурата ще намерите изненадващи закачливи форми и линии. Всеки литературен вид има и своя представител на смеха. Съществуват хумористични романи, хумористични повести, хумористични разкази и стихове. Съществуват комедията, гротеската и пр. Но всички произведения на изкуството имат и своите миниатюри. В литературата миниатюрите са анекдотът (вицът), куриозът, афоризмът, остроумието и др.

Много са писаните преди векове книги, от които днес няма и следа. Наред с това обаче много са анекдотите само от по три или четири реда, духовитостите от едно изречение или остроумията само от две-три думи, създадени преди хилядолетия, които живеят и днес и ще продължават да живеят и блестят и в бъдеще. Затова едно пренебрежително отношение към този род литература е съвсем неоснователно. Типичното за тези произведения е преди всичко тяхната краткост. В никакъв случай те не могат да имат разширена

форма, тъй като дългият анекдот става вече разказ. В тези литературни миниатюри ние намираме същите елементи, без които не може да се построи никое литературно произведение. Тук обаче те са съвсем микроскопични. Главното е богатият подтекст, който се съдържа в тях. Много от характерните особености умишлено не се казват, а само се подсказват и трябва да се разберат. Обикновено заключения почти липсват или едва са подсказани. Не бива да се правят изводи и да се посочва поуката. Не се описва и как реагират героите след поантата. Избягват се поясненията, морализирането. Важното е да се възпламени смехът и всичко по-нататък е излишно и нетърпимо.

От особено голямо значение е и езикът на миниатюрите. Той трябва да бъде освободен от каквато и да е претрупаност — да бъде крайно пестелив, ясен и ударен. Няма време и място дори и за най-малките художествени разточителства. Това се изисква и от обстоятелството, че този род литература е предназначена преди всичко за разказване, а сетне за писане и четете. Тези произведения са един вид оперативни — разказват се на улицата, вмъкват се като освежително-пояснителен текст при разговор, в речи и пр. Те са литература за практическа употреба. Затова езикът им трябва да бъде говорим и все пак изящен, в тях всичко трябва да бъде насочено към целта, която още в началото се очаква с нетърпение. Излишните думи само забавят избухването на поантата.

ЗА АНЕКДОТА

„Анекдот“ е гръцка дума и обикновено се употребява в два смисъла. Преди всичко анекдотът се схваща като занимателен къс разказ за необичайна случка, най-често свързана с някоя известна личност. На второ място думата „анекдот“, която на гръцки означава „неиздаден“, се употребява, за да се изрази измислен случай, повече в смехотворна форма. За първи път в смисъла, който ѝ се дава днес, е употребена през време на византийския император Юстиниан. Тогава във Византия живял прочутият историк Прокопий. Съчиненията му, не малка част от които са посветени на живота на императора и съпругата му, имат голяма художествена и историческа стойност, тъй като дават ценни описания на онази епоха. Според Прокопий Юстиниан бил най-мъдрият дотогава византийски император. По негово време била построена величествената по своята архитектура черква „Света

София“. Той наредил цял колектив от учени да систематизират римското право и да кодифицират старото и новото право.

Освен официалната история на своите господари Прокопий написал тайно и едно съчинение под заглавие „Анекдота“. То се отнасяло до частния живот на императора и императрицата. Прокопий не се поколебал да опише техните най-пикантни историйки и безсрамни случки, предадени без стеснение и пощада. Императрицата е представена като последна паднала жена и вулгарна куртизанка. Описват се любовните ѝ авантюри с царедворци, артисти, свещеници и дори със слугите от двореца.

Авторът, докато бил жив, ревниво пазел да не надникне чуждо око в съчинението му, защото знаел какво го очаква. След неговата смърт „Анекдота“ дълги години било покрито с дебел слой прах. Малцината, които имали възможност да го прочетат, не се решавали да му дадат гласност, защото всичко, което се говорело в него за Юстиниан, напълно се повтаряло и в живота на неговите приемници. Покварата на византийските императори била еднаква у всички. Едва през XVII век италианският историк Алеман открил ръкописа на Прокопий и го издал.

Книгата за византийския император направила силно впечатление на учените и оттогава думата „анекдот“ започнала да се употребява за всяко съчинение, което има за цел да покаже частния живот на известна историческа личност. Анекдотите били на особена мода през средните векове и епохата на реформацията. Оттогава са известни сборниците и книгите на Петра Алфонза, на Падьо Брачолина, на Верильо, Паули и др.

Анекдотите се срещат и в азиатските народи. Подобни разкази, които се предавали от уста на уста, е имало и сред персите, сред народите около Кавказките планини и сред турците. Много от тях по това време са минали и на Балканския полуостров.

ЗА ВИЦА

Когато говорим за анекдота, не можем да не се спрем и на вица. Както виждате, в заглавието и дори в настоящия предговор ние почти сме избягнали тази дума. Това направихме съзнателно. Немската дума „виц“ се превежда на руски с анекдот, но не се влага онова съдържание, което има понятието „анекдот“. Ние вече се спряхме на

анекдота като литературен миниатюр, от което е видно, че макар тези думи да се отъждествяват, вицът е повече шега, остроумна реплика или изречение. Придобила гражданственост, тази дума както у нас, така и в много други страни има много по-различно значение от това на анекдота. Докато анекдотът претендира за историческа правдивост със съвсем определено съдържание, вицът е пълна измислица, която няма такава претенция. Крайната цел на анекдота не е на всяка цена да разсмее слушателя, а по-скоро да посочи някаква мъдрост, жизнена правда, особена и оригинална позиция. Напротив, вицът цели преди всичко да изтръгне смях, като ни посочи някаква глупост, уязви или злостно ухапе някого. И затова вицовете биват най-различни. Някои носят жилото на сатирата. Техният смях е злораден. Такива са обикновено циничните и политическите вицове. Те са насочени предимно към политически личности или режими, към обикновените нрави и поведение на хората и са винаги злободневни. Повечето от тях са стари, но разпространителите им ги нагаждат към съвременни личности и обстоятелства.

В предлаганата книга не са поместени такива или доколкото ги има, те се доближават повече до остроумието или другите миниатюри, поради което и не използваме това понятие.

ЗА КУРИОЗА

Куриозът е съвсем кратка историйка, в която обикновено няма нищо духовито. Той намира място между другите миниатюрни форми най-вече с краткостта си, с оригиналното и неповторимо събитие, което изнася. Много често куриозът съдържа и ценна поука. Поради това под куриозност обикновено разбираме нещо любопитно, чудно, изключително, което привлича вниманието и удивлява. Куриозът е — нека подчертаем това, нещо сериозно. С него трябва да се подхожда внимателно, погледнеш ли го с жестоки очи, увяхва, сърдечно дарява той с обещаваната усмивка само съчувстващи уши и уста.

ЗА ОСТРОУМИЕТО

Остроумието като че ли е най-старо по рождение. Още древните гърци и римляни при своите литературни срещи, философски дискусии, политически борби и пиршества, при всеки удобен случай

кръстосвали мечовете на остроумието. Понякога то било леко, закачливо и безобидно, а друг път остро, жлъчно, напоено с отровата на сарказма или болезнената обида. Когато непримирими врагове се сблъскали, остроумната забележка, насмешката и подигравката били най-силното им оръжие. Победител оставал винаги този, който съумявал бързо и ловко да срази противника си с оригинална, остроумна мисъл. До нас са достигнали толкова много остроумия от античността, че мнозина от древните мъдреци и политически лица като Сократ, Диоген, Юлий Цезар и редица други са познати на голяма част от хората единствено от остроумията, които са оставили. Това са мъдрости, както ние обикновено ги наричаме, които поразяват със своя удар и острота. Оттам идва и понятието остроумие.

ЗА АФОРИЗМА

„Афоризъм“ е също гръцка дума. Най-често той е кратко изречение, което с малко думи изразява значителна мисъл. Обикновено това е някоя житейска мъдрост или сентенция. Такива афоризми в сборника има доста и те са така откровени, че не е нужно да се спираме повече на тях.

ЗА ТВОРЦИТЕ НА ЛИТЕРАТУРНИЯ МИНИАТЮР

Когато говорим за това творчество, не може да не кажем нещо и за създателите на литературни миниатюри. Безспорно всяка миниатюра има свой автор, но почти винаги той остава скрит. При такава анонимност пред нас възниква въпросът: истина ли е това, което се разказва в тях? В повечето случаи имаме основание да се съмняваме в правдивостта на изнесеното в анекдота събитие. Никой не може да ни убеди, че еди-коя си историческа личност е произнесла точно тези и тези думи или е постъпила точно по този начин. Но тук има нещо друго, по-важно от истината. Ако не ги е произнесла, нали би могла да ги произнесе? Ако не е постъпила така, нали би могла и така да постъпи! И друго, още по-важно — тези думи и дела нали са интересни, нали са оригинални, нали са правдиви! Какво от това, че може би са измислени? Нали ни убеждават, нали им се възхищаваме, нали черпим поука от тях! А и тези, които имат за цел да ни разсмеят, нали са ни разсмели!

Понякога името на известна историческа личност е свързано с анекдота само за да осигури повече доверие към изнесеня факт, към посоченото остроумие. По един начин би ни прозвучало, ако някой си ни каже: „И да се ожениш, ще съжаляваш, и да не се ожениш, пак ще съжаляваш!“, но съвсем друг е ефектът, когато тези думи са приписани на древния философ Сократ. При първия случай слушателят или читателят няма да ги приеме с такова доверие и сериозност, както при втория, когато знае, че те са изречени от такъв велик мъдрец като Сократ. Свързани с неговото име, те звучат и по-авторитетно, и по-мъдро, а оттам и по-лесно се запомнят.

Ако човек прелисти малко повече книги из натрупаното от векове творчество от този род, ще се убеди, че то има повече възпитателна, отколкото историческа стойност. Поради неговата малка форма и подвижност то се е предавало от уста на уста, прехвърляло се е от ръкопис в ръкопис, от книга в книга, преминавало е от една страна в друга. Така то е изгубило и първоначалния си вид, и истинския си творец. Предоставени на капризите на преписвачи и разказвачи, неговите герои са били заменяни. Тук вече не играе роля личността, която се споменава, а смисълът, събитието — това е ядката на анекдота. На тази ядка именно той дължи многовековното си дълголетие. Безспорно известни анекдоти са запазили първоначалните си герои, като тези например, свързани с имената на Сократ, Диоген и др. Ние бихме могли да се усъмним и в тяхната автентичност, но явно крупните имена от древността са ги запазили от посегателство и подменяне с други, по-нови авторитети.

Има анекдоти, куриози, остроумия, които ще срещнете у източните народи, но сменили имената на героите си, ще ги намерите и у западните. А още по-късно ще ги откриете дори и в личното творчество на съвременни автори или пък свързани със съвременни личности. Едни и същи анекдоти у турците са свързани с името на Настрадаин Ходжа, у нас с Хитър Петър, у немците с Ойленшпигел, у русите с Балакирев, у италианците с Вамприамо и др.

Бихме могли да изброим още много подобни прераждания на анекдотите. Какво показва това? Че интересният, оригиналният, остроумният анекдот няма отечество, няма рождена дата. Той живее по цялата земя и ще шестува из нея през всички времена.

Когато говорим за майсторите на остроумието и хумора, за творците на веселите шегички и закачки, не можем да не кажем нещо и за ония, на които шегата и остроумието, закачката и вицът са професия. Думата ни е за някогашните дворцови шутове и днешните циркови клоуни.

Първите дворцови шутове са се появили по време на кръстоносните походи. Знае се, че шутовете са имали за задача да размиват своите господари с шегите си — глупави или остроумни. Макар да са били в най-унизително положение, защото са лежали подобно на кучета пред краката им, те съвсем не са били глупави хора. Мнозина от тях притежавали гъвкава мисъл, били находчиви, ловки, умни, образовани и най-важното — смели. Много пъти шутът е намирал и подходяща форма, и смелост да каже в лицето на самия владетел онова, което никой придворен не е смеел да изкаже гласно пред него.

През XV век всички крале, князе, папи и халифи са имали шутове. За да се отличават от другите придворни, те били облечени в пъстри дрехи с искрящи цветове и така съчетани петна, че да придават на фигурата им уродливост и безвкусица. На шапката им били пришити звънчета, които да ги оприличават на стайни кученца. Но в замяна на това унижение шутовете си отмъщавали, като ползували острите стрели на подигравката и сатирата, на шегата и язвителността срещу всеки, дори и срещу своя господар.

От добрия шут се изисквало да бъде и глупак, и мъдрец, и простак, и поет. Имало е прочути шутове, оставили на света много остроумия и ненадминати духовитости, много от които и сега са в устата на хората, без някой да знае имената на техните създатели.

Дълги години в двореца на италианския херцог Боржия де Фераре звънели звънчетата от шутовската шапка на разпопения Арлото. Той бил прочут със смелите си шегички и подигравки.

Особено известен бил шутът на френския крал Карл XII — Трибула, прославен с безбройните си анекдоти и остроумия.

Веднъж Трибула се оплакал на краля, че придворните го ненавиждат, че искат да го дадат под съд и да го осъдят на смърт.

— Не се страхувай, Трибула! — успокоил го кралят. — Ако те те обесят, аз ще избягам всичките ти клеветници!

— Аз бих предпочел още сега да ги обесите — отговорил шутът,
— защото така по-сигурно ще се защитя!

Трибула служил и при Франсоа I.

— Трибула — запитал го веднъж кралят, — хайде да се разменим
— аз да стана шут, а ти крал!

— Не съм съгласен! — отговорил шутът.

— Защо? Нима не искаш да станеш крал?

— Крал мога да стана! Но не бих искал да имам такъв шут!

Шутове са имали и руските царе. Петър I държал в двореца си много шутове. Той обичал да се шегува и интимничи с тях, дори ги поставял на трапезата си наред с другите придворни. Един от най-известните му шутове бил Балакирев, човек много находчив и остроумен.

Изкуството на клоуните в цирка заема също почетно място в областта на хумора. Да говорим за хумор, без да споменем за цирковите клоуни, то е все едно да стотвиш вкусна гостба и да забравиш да ѝ сложиш сол. Днес клоуните продължават до известна степен изкуството на отживялата времето си италианска комедия „дел’арте“ и трябва да се признае, че те допринасят много за развитието на хумора.

Клоуните можем да разделим на две категории — клоуни изпълнители и клоуни творци-хумористи. От цирковите манежи са излизали много талантливи клоуни. Техните духовитости и остроумия понякога са наситени с твърде дълбок смисъл, жестока сатира и оригинални хрумвания.

ЗА ХУМОРА НА НАРОДИТЕ

Често се поставя въпросът какъв е хуморът на различните народи. Тъй като мненията са най-противоречиви, ще спомена само някои от тях.

„Хуморът на немците е тежък като тяхната бира. Хуморът на англичаните е мътен като тяхното уиски. А хуморът на французите е лек, пенлив и блестящ като тяхното шампанско!“

Така е казал Хайнрих Хайне, който полу на смях, полусериозно се е измъчвал, че в неговия хумор „се чувства тежката бира“, макар да е живял дълги години в Париж. Той илюстрирал разликата между немския и френския хумор по следния начин:

„С голяма халба бира в ръка, поздравявайки новобрачните, немецът непременно ще им припомни завета:

— «Плодете се и се размножавайте!» — И с хитро намигане ще подсети младата невеста, че на отечеството са нужни войници, а на войниците — жени.

А французинът, чукайки чашата си с младоженката, ще рече:

— Произведението е прекрасно! Надяваме се, че скоро ще имаме и копие от него...“

Френският хумор е тънък, елегантен, пропит с лека насмешка — често пъти над самия този, който го осъществява.

Немският писател Ханс Бетге, като говори за хумора у различните народи, споделя: „Не може да се каже, че германският народ е разположен към веселие и шеги. Нему са присъщи въздържаност и студенина, които се нарушават при изключителни обстоятелства. Немецът изпада във веселие само при почивка и гуляй. Наопаки, французите, италианците и испанците са винаги склонни към закачки, духовитости, смях... Това важи и за всички останали южни народи в Европа, каквито са българите, румънците, сърбите и гърците.

И все пак французите имат рекорда! Който е живял макар и малко време във Франция, ще признае, че няма по-весел и духовит народ в света от френския!“

А друг автор казва: „Берлинчани са прочути със своето чувство за хумор. Хуморът им обаче не е нито много фин, нито тънко-саркастичен. Той е искрен, пряк, може би дори груб. Но действа успокоително като струя свежа вода.“

Американският професор Чарлз Келинг, известен изследовател на смеха, в статията си „На какво се смеят народите“ се занимава с проблема за хумора у различните народи и привежда най-разнообразни примери с вицове от цял свят. Той казва, че „американският хумор е твърде безвкусен, драстичен и груб. Англичаните са крайно наивни и се смеят на глупости. Немците имат пресилени вицове. Останалите народи притежават оригинален, народен хумор, пълен със свежест и веселие. И все пак рекордът във вицовете принадлежи на французите, защото са тънко-духовити и оригинални...“

Друг анонимен автор пише в едно немско списание: „Между европейските народи най-големи привърженици на смеха са южните

народи. Между англосаксонците най-много се смеят немците. Между латинските — италианците. Между славяните — сърбите.“

Бихме могли да приведем още много противоречиви примери. Едни автори говорят, че еди кой си народ обича много да се смее, други твърдят тъкмо обратното за този народ. Безспорно всичко това се дължи на обстоятелството, че или авторите познават един народ по-добре от друг, или се ръководят от някакви свои предубеждения.

Нека споменем и за френската книга „Смехът в целия свят“, написана от 24 автори — писатели и журналисти, всеки от които разглежда в отделна статия смеха на определен народ. Споменати са почти всички народи в света, всеки автор пише за страна, която е посетил. Изглежда, като че ли тези автори са имали за задача да изготвят диаграма на смеха в света или да направят оценка на всеки народ и да му сложат бележка по смях. Книгата е написана ако не невежествено, то много тенденциозно. Например за Съветския съюз се казва, че това е мрачна страна, в която хората не се смеят. А за нас, българите, се казва, че изобщо не можем да се смеем. Такава преценка е дадена и за някои други народи. Но на такова твърдение ние можем само да се надсмеем и да кажем: „За глухия и камбаните са неми!“

Ние сме малка страна и е допустимо да не ни познава един френски журналист, но да не познава смеха на русина и на Съветския съюз, това е вече пълно невежество, глухота или... открита омраза.

Една страна, в която още по времето на Петър Първи е кънтял смехът на Балакирев, в която се разказват безброй анекдоти за Кутузов, Суворов, Пушкин. Страна, която е родила едни от най-големите хумористи на света — Гогол. Ами Островски, ами Чехов! Да споменаваме ли след тях още стотици имена на руски хумористи?

Съветският хумор не намери ли още в първите дни на революцията своите майстори на смеха — Иля Илф и Евгени Петров, Михаил Зощенко, Вячеслав Шишков и мнозина други?

На какво обичат да се смеят русите? На глупостта на изоставащия човек, на назадничавия възглед, дори и на неуловимите и тънки слабости у човека. Русинът търси характерното. Той не се залива в смях като американеца от динамичното, като французина — от духовитото, като англичанина — от противоречието, като германеца — от безобидното. Русинът се смее понякога от „ничево“ и в това е

отразена неговата философска аналитичност — да се надсмее и над себе си, когато е нужно.

А смехът на съветския човек е жизнерадостен и сърдечен като широката руска душа, като необятната руска земя! Този смях не понася на дребнобуржоазния интелгент и на едрия капиталист, защото той е още и остър, язвителен, изобличителен, защото служи на идеята за отстраняване на всичко, което пречи на развитието.

ЗА ХУМОРА НА БЪЛГАРИНА

Петвековното турско робство е дало дълбоко отражение върху народния дух на българина. Това личи и в неговите тъжни песни, и в народното му творчество. Много време слушахме да се преповтаря от училищните и професорските катедри, четяхме и в учебниците по литература, и в изследователските трудове на литературоведите, и в списанията, и във вестниците, че поради многовековното робство народът ни не умее да се смее.

А дали това е вярно? Не! То съвсем не отговаря на истината! Самите ние трябва веднъж завинаги да отхвърлим тази заблуда. Иначе нека не ни е чудно, че чужденците я преповтарят, за да ни оскърбят и ни натякват, че сме били мрачен народ.

Та кой народ няма тъжни песни? Та нима ние нямаме весели и игриви песни?

Българският народ и в най-критичните и тежки моменти е намирал сили да запази бодър своя национален дух, да се бори, да се смее, да бъде саркастичен и остроумен.

Кога се появява на свят националният ни хумористичен герой Хитър Петър? Нали през най-тежките години на турското робство? Макар да няма исторически доказателства кога и къде за първи път се е заговорило за него, това по всяка вероятност е било още през първите години на турското нашествие в България. Преди идването на турците никъде в писмени паметници от онова време не се говори за него, нита пък се срещат варианти от негови анекдоти. С нахлуването си по нашите земи турците донасят и своя Настрадаин ходжа. Завоевателят искал да покаже духовно превъзходство над поробените. Но бързо насреща му израства обаятелният образ на българския герой Хитър Петър. И тогава между двамата национални герои започва упоритата борба за надмощие. Техни оръжия били сатирата, присмехът,

остроумието. Знае се, че Настрадаин ходжа е живял още през VI век и оттогава до срещата му с Хитър Петър той е бил изграден като характерен национален герой. Но ето че и българите създават свой герой — Хитър Петър, който в нищо не му отстъпва. Не показва ли това, че духът на българина не е бил сломен? Хитър Петър не е могъл да израсне без помощта на предшественици, без унаследена традиция. Българинът е умее да се смее още преди Хитър Петър. Но Хитър Петър обединява в себе си народната мъдрост, борбеност и остроумие и насочва мечата на смеха направо срещу поробителя. Хитър Петър е първият факлоносец на българското национално самочувствие.

И по-близката ни история свидетелствува за духовното самочувствие на българина, изявено в саркастичното жило на Ботев, в остроумното слово на Левски. Ботев е бил ненадминат сатирик, а Левски удивявал слушателите си не само със своя дар-слово, но и с веселия си характер.

А нима е без значение фактът, че 15 години преди освобождението на България се появяват девет хумористични вестника: „Гайда“, „Оса“, „Тъпан“, „Таралеж“, „Будилник“, „Звънчатий Глумчо“, „Шутош“, „Костурко“ и „Михаил“ — печатани из чужбина в градове, където е била групирана голяма част от българската емиграция?

Какво да кажем пък за хумора на дядо Славейков, черпил живителна сила от народните пословици; на Драган Цанков, който се смееше искрено, но стигаше и до цинизъм. А Георги Кирков — от високата трибуна на народен водач не беше ли той и майстор на смеха?

Нужно ли е да изброявам още имена? Алеко Константинов, Михалаки Георгиев, Елин Пелин, Смирненски... Не, те не са десетки, те са стотици!...

Не е вярно, че българинът е мрачен, че не умее да се смее!

Трябва само да се съжالياва, че съкровищницата на българския смях още не е разкрита напълно! У нас все още не е направено достатъчно, та ехото на народния смях да се чуе ясно и надалече.

ХУМОР ЗА БИЗНЕСА

Преди години един американец, се похвалил чрез вестниците, че притежава най-богатата колекция от анекдоти, вицове и остроумия. Веднага обаче виенски фотограф заявил, че бие рекорда на

американеца. Още от младини той имал страст към четене на вицове. Преписвал ги, изрязвал ги от вестници и списания и записвал всичко чуто. За съхраняването им приспособил специална стая с рафтове и картотеки. Всички те били систематизирани и подредени по теми. Сбирката му брояла над 150 000 вицове и анекдоти.

— В този каталог са вицовете за тъщите. А ето, тук са за шотландците.

В отделни картотеки били вицовете за ловците, за спортистите, за скъперниците, за изневеряващите съпрузи, за разводите и пр. и пр.

Виенският фотограф твърдял, че от гимназист до преклонната си възраст прочел над два милиона вица.

— От много четене на вицове — казвал той, — вече никоя духовитост не може да ме разсмее!

Двама синове на страната на бизнеса подушили с дългите си носове, че от анекдотите могат да се печелят пари. Дук Атербери притежавал колекция от шест милиона вица. Той имал чиновници, които се занимавали специално с подреждането на колекцията и преписването на нови вицове и анекдоти. Например графата „тъща, автомобил, любов, готварски способности на младата съпруга“ съдържала повече от 385 000 екземпляра. Само отделът „автомобил“ наброявал над 10 000 различни вица. Той рекламирал своята „стока“ и доставял на филмовите дружества в Холивуд, на артисти от вариететата, на цирковите клоуни, на списания и пр. анекдоти и вицове срещу скъпи хонорари.

Със същата търговия се занимавал и друг американец — Дев Фридман. За него се говорело, че е най-смехотворният човек в света. Той притежавал също много голяма колекция. И сам съчинявал вицове и анекдоти, които, разказвани от известни комици, разсмивали милиони хора, а други били използвани от търговски фирми и магазини за рекламиране на различни стоки. Зя тези услуги те му плащали огромни суми.

Посочвам всички тези примери само за куриоз; да се види как хората на бизнеса не са пощадили дори и смеха, за да спекулират с него. А защо той да не бъде привилегия на тия, които го използват безкористно?

И НАКРАЯ ЗА НАСТОЯЩИЯ СБОРНИК

Искам да започна с твърдението, и да го подчертая, че всеки анекдот, афоризъм или остроумие трябва да бъде разказан, а не прочетен. Тогава съвсем уместно възниква въпросът: защо в такъв случай изобщо е съставен този сборник и защо по света съществуват хиляди нему подобни? Анекдотите приличат на нотите в музиката. Тях могат да почувствуват само ония, които още при разчитането им чуват съвсем ясно тона. Останалите се нуждаят от съдействието на инструмент, та от хаоса на кабалистичните знаци да разгадаят „Лунната соната“. При това един свири за собствено удоволствие, друг като че ли за удоволствието на слушателя. Така е и при анекдотите — надявам се, че сравнението е достатъчно ярко, макар и да не е много почтително. За да прочетем един анекдот, куриоз, афоризъм или остроумие, достатъчно е да знаем азбуката. Но ефектът и на най-мъдрото изречение има своето магическо въздействие едва чрез словото на чародееца разказвач. Следователно тук не се касае само за „какво“, а и за „кого“ — било за един акорд или само за едно остроумие.

Във всяко време, във всеки кръг на обществото винаги е имало и има в различни степени чародейци на словото. С този сборник издателството реши да подпомогне тях, а с това и техните слушатели. Задоволени са същевременно и тези, които искат да четат за собствено удоволствие. Както се вижда, зачетени са интересите на всички — и на изпълнители, и на читатели, и на слушатели, макар че в крайна сметка издателството предлага книгата си на читателя.

На вниманието на този читател се предоставят около хиляда анекдоти, афоризми, остроумия и куриози, подбрани, преработени и преразказани. Всичко това е избрано между огромното количество литература от този род, която ни предлага световното наследство. Някои от тях са печатани у нас и преди, но повечето се явяват за първи път.

В познатите ни чужди издания литературните миниатюри са поднесени на читателите класифицирани по най-различни белези. Те са твърде разнообразни, но аз няма да ги посочвам. В случая е използвана класификацията по епохи. Независимо от обстоятелството, че не може да се сложи рязка граница в самите епохи, и то за различните страни, от които изхождат съответните миниатюри, съставителят-автор е успял. Успял е да ни даде смеха и мъдростта на

епохите, въпреки че отделни миниатюри биха могли да прескочат от една епоха в друга. Ние нарекохме съставителя автор, защото в много отношения той е работил именно като такъв, вложил е не малко свой усет, въображение и творчески усилия.

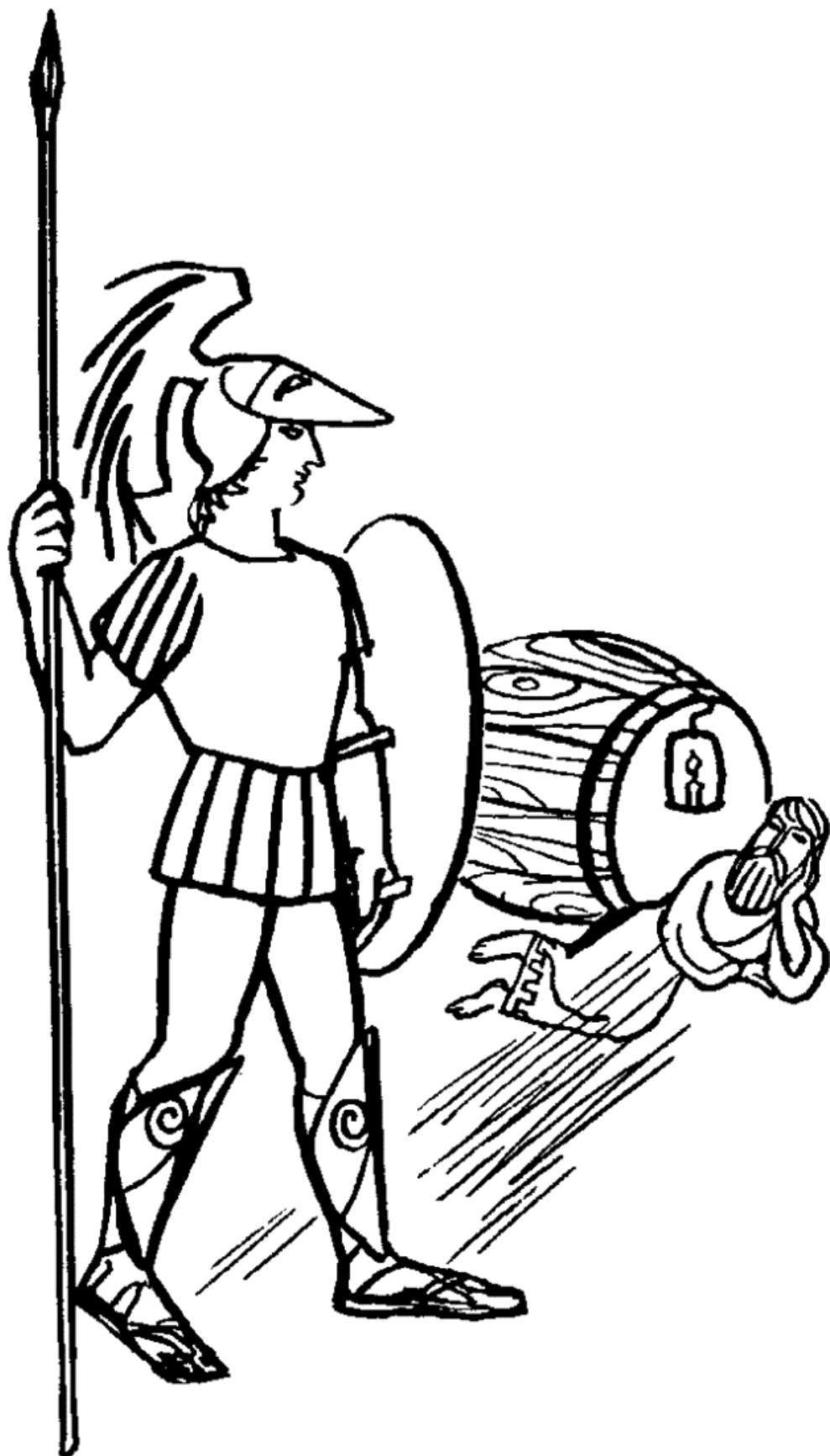
Както вече отбелязах, този род литература не се радва у нас на достатъчно внимание. През различни години са издавани малки сборничета в слаби преводи, някои от които твърде осакатени и загубили хумористичния си или остроумен смисъл. Изобщо не е правен никакъв подбор — наред със световните бисери са стоели пошли, бездушни масалчета.

В представения ви сборник авторът се е постарал да извади бисерите от калта, да изчисти от тях петната от нечистите ръце и да ги поднесе на читателя в съвсем достоен вид. Доколко той е успял, това ще прецениш ти, драги читателю, но ние намираме, че с този първи, сериозен опит отговаряме на поставената цел, а твоето мнение ще ни е нужно и за следващата втора книга, която се подготвя.

Дамян Бърняков

СОКРАТ И ХЕРАКЛИТ

Еврипид попитал Сократ какво мисли за учението на Хераклит, който твърдял, че всичко в света тече.

Сократ отговорил:

— Онова, което разбрах от него, е прекрасно! Мога да допълня само, че човек трябва да бъде отличен плувец, за да не се удави в това течение!

РЯПАТА НЯМА НУЖДА ОТ ЗЛАТО

Сабиняните отишли при един от римските консули, за да му предложат подкуп. Заварили го, че яде ряпа. Като ги изслушал най-спокойно, той им отговорил:

— Докато ряпата ми е сладка, нямам нужда от вашето злато!

РИМСКИТЕ ЖЕНИ И СЕНАТЪТ

Римски сенатор завел сина си Папирий в сената. Този ден там разглеждали важни държавни дела. Като се върнал синът у дома си, майка му го запитала какво е чул в сената. Папирий отговорил, че е забранено да се говори за това. Отказът още повече разпалил любопитството на майката. Тя непрекъснато додвявала на сина си със своите въпроси. За да се освободи от нея, Папирий решил да я заблуди с хитрост и ѝ казал:

— Обсъждаха дали ще бъде по-полезно за републиката да дадат по две жени на един мъж, или да отпуснат по двама мъже на една жена.

Жената на сенатора, разтревожена, изтичала веднага и разказала на другите жени какво е чула от сина си. На следващия ден римските жени се събрали пред сената и високо заявили, че искат да се дадат по двама мъже на една жена и че сенатът не бива да решава, без да изслуша и тях. Сенаторите недоумявали какво искат тия жени. Най-после младият Папирий ги извадил от затруднението, като им разказал как излъгал майка си. Те похвалили съобразителността му, но взели решение в бъдеще да не допускат в сената никакви младежи освен Папирий.

ПРЕДПОЧИТАНИЕ

Попитали Темистокъл:

— Кой искаш да бъдеш — Ахил или Омир?

Темистокъл помислил и отговорил:

— А вие какво бихте предпочели да бъдете — победители в олимпийските игри или глашатаи, които известяват имената на победителите?

ИЗКУСТВОТО

Хората на изкуството често повтарят една мисъл, казана за пръв път от Хипократ: „Животът е кратък, изкуството — вечно.“

ПЛАТОН ЯДОСАН

Платон се ядосал много от постъпката на един свой роб, извикал племенника си и му казал:

— Моля те, набий този човек! Аз не бива да го сторя, защото съм много ядосан.

ПРОИЗНЕСЕНА РЕЧ

Евдамид, придружен от свитата си, се явил в академията, за да чуе речта на Ксенократ. В този момент философът тъкмо произнесъл последните си думи и млъкнал.

— Изглежда, че той завърши и няма повече да говори — казал един от свитата на Евдамид.

— Прав е, щом вече е казал всичко, което е имал да казва — рекъл Евдамид.

— Но ние искаме да го чуем!

— Ами ако го посетим в края на вечерята му, ще трябва ли заради нас той да започне да яде отново?

ДИОНИСИЕВА ТАКТИЧНОСТ

Упрекнали Дионисий, че е възложил отговорна длъжност на човек, презиран от всички граждани на Сиракуза.

Той отговорил:

— Направих го нарочно, за да има кого хората да проклинат повече от мене!

КОЙ НЕ СЕ Е КАРАЛ С ЖЕНА СИ

Евристей, син на Епихарм, богат атински гражданин, бил убеден, че в Атина няма да се намери мъж, който поне веднъж в живота си да не се е карал с жена си. Той обещал да даде торба жълтици на оногова, който докаже противното за себе си.

Много мъже се явили при него да претендират за обещаната награда. Но още с първите въпроси Евристей ги изобличавал.

Най-сетне при него дошъл Епикрат, който бил доста умен мъж. Колкото и да се мъчил, Евристей не могъл да изобличи Епикрат.

— Ти спечели! — му казал най-сетне той. — Парите са твои! Дай торбата!

— Каква торба? Никаква торба не нося! — учудил се Епикрат.

— Аз обещах само парите, но не и торбата — пояснил Евристей.

— Ех, че съм магаре! — ядосал се Епикрат. — Жена ми е виновна! Иди след това слушай жените! Гъска! Виках й аз да взема торба, а тя — не, та не, и...

Не се доизказал, защото разбрал, че загубил.

СИМОНИД И БОГОВЕТЕ

Поискали от Симонид да подари нещо за жертва на боговете.

Той отговорил:

— Не искам да зная за такива богове, които са по-бедни от мен!

ТЕМИСТОКЪЛ

Един от жителите на малкия остров Сериф казал на Темистокъл:

— Ти блестиш не със собствената си слава, а със славата на отечеството си.

— Това е вярно! — отговорил Темистокъл. — Ако бях серифец, никога нямаше да стана известен.

ПЕСНИТЕ НА КСЕНОФАН

Винаги, когато слушал войнствените песни на Ксенофан, Александър Македонски не могъл да се въздържи да не протегне ръка към меча си. Разказали това на Диоген — като похвала за певица. Философът казал:

— Ксенофан щеше да бъде по-голям майстор, ако беше изпял нещо, с което да обуздае този налудничав човек.

ДИОГЕН С ФЕНЕРА

Диоген тръгнал из града със запален фенер. Хората го гледали и се смеели на чудачеството му.

Някой го запитал:

— Защо си запалил този фенер посред бял ден, учителю?

Диоген отговорил:

— Търся човек.

ЧЕСТНАТА ЖЕНА

Добродетелната Ливия вървяла по брега на Тибър. В реката тя видяла да се къпят група голи мъже. За това се научил сенатът и поискал да накаже мъжете. Обаче императрицата изпратила свой приближен, който от нейно име помолил сенаторите да помилват провинените, като предал думите ѝ:

— Пред очите на честната жена голите мъже не са нищо повече от статуи!

КОНФУЦИЙ

Един ученик попитал Конфуций:

— Учителю, какво нещо е смъртта?

— Сине мой — отговорил мъдрецът, — как да ти кажа какво нещо е смъртта, като още не зная какво нещо е животът?

УБЕДИТЕЛНАТА РЕЧ

Фокион се разхождал, дълбоко замислен, край морето. Един от приятелите му го видял и попитал:

— За какво мислиш?

— Мисля — отговорил Фокион, — какво бих могъл още да изхвърля от речта си, с която утре ще се обърна към атинския народ, за да стане по-убедителна.

СРАЖЕНИЕ НА СЯНКА

Един от войните на Леонид, като видял многобройния неприятел, изтичал при пълководеца и му казал:

— Леониде, битката ще бъде страшна! Врагът ще ни обсипе с такава градушка от стрели, че те ще затъмнят слънцето!

— Толкова по-добре! — отговорил Леонид. — Ще се бием на сянка!

АРИСТОТЕЛ

Един бърбовец разказвал някаква дълга история на Аристотел. Философът стоял мълчалив.

— Може би аз ви дотегнах и моите приказки ви отклониха от някои ваши сериозни размишления? — казал бърбовецът.

— Съвсем не! — отговорил Аристотел. — Можете да продължите! Аз се занимавам със своите мисли.

СИЛАТА НА КРАСОТАТА

— Анаксагоре, моят съвет е да се откажеш от милетчанката Аспасия.

— Перикле, не забравяй, че хубавата Елена стана причина да бъде разрушена Троя.

— Е, не е моя вина, че боговете са дали по-голяма сила на красотата, отколкото на мъдростта!

РИМЛЯНИ

Прибирали се в късен нощен час група веселя римляни. Стъпките им отеквали по улицата, а в ушите им още звучели флейтите и безгрижният смях на компанията.

— Ние, римляните — казал един от тях, — вече няма от какво да се боим. Картаген е разрушен, а гърците — покорени.

— Грещиш, приятелю! Сега е най-опасно за нас, щом като няма вече от какво да се боим и какво да почитаме!

НАКИТИ

Корнелия, дъщеря на великия Сципион и жена на консула Семпроний, била сред компания знатни римлянки. Всички показвали

своите скъпоценни камъни, накити и украшения. Помолили и Корнелия да покаже своите.

Умната римлянка наредила да доведат децата ѝ, които тя с майчина всеотдайност възпитавала за слава на родината, посочила ги и казала:

— Ето моите накити!

ТИГРИ

Конфуций спрял при една стара жена, седнала пред няколко пресни гроба сред полето. Тя му разказала, че това са гробовете на нейния баща, на мъжа ѝ и на двете ѝ деца.

— От какво умряха? — попитал Конфуций.

— Тигър ги разкъса — отговорила старицата със смях.

— Но защо сте се заселили в такава опасна местност?

— Та тук е много хубаво! — казала жената все още със смях. — Има само тигри, а долу има и управници!

ЗАКОНИТЕ НА СОЛОН

Анахарсис, като говорел за законите на Солон, ги сравнил с паяжините.

— Те могат да хващат мухите, но съвсем не могат да удържат осите.

СОКРАТ ЗА ЖЕНИТБАТА

Млад атинянин попитал Сократ:

— Учителю, добре ли ще сторя, ако се оженя?

— Няма да е лошо! — отвърнал философът. — Попаднеш ли на добра жена, ще имаш щастлив живот на обикновен човек. Но ако жена ти се случи зла, нейното поведение ще те насочи към дълбоки размисли и ако си достатъчно търпелив, можеш да станеш прочут философ!

КРАЙНО ВРЕМЕ

На стари години Лахид започвал да изучава геометрия.

— Време ли ти е сега да учиш? — попитал го някой.

— Ако сега не е време, то кога друг път? — запитал от своя страна Лахид.

дионисий

Дионисий обложил жителите на Сиракуза с нов данък. Те започнали да се оплакват и да молят за милост, като посочвали крайната си бедност. Тогава Дионисий им наложил още по-голям данък. Това се повторило три-четири пъти. Най-последно му съобщили, че народът се събрал на агората, роптае и проклина името му.

— Добре! — казал Дионисий. — Сега вярвам, че те наистина нищо нямат, щом почват да се бунтуват дори срещу мене!

ДЕЛО БЕЗ ПРИСЪДА

Ораторът Протагор се уговорил с един момък да го посвети в тайните на ораторското изкуство срещу известна сума, половината от която момъкът да му брой предварително, а другата — след като спечели първото си дело. Момъкът свършил учението си, но не пристъпил веднага към практикуване на придобитото от Протагор изкуство. Тогава Протагор завел дело против ученика си пред ареопага и му казал в присъствието на съдиите:

— Ако присъдата бъде в моя полза, ти си длъжен да ми платиш по силата на съдебното решение. Бъде ли обаче тя в моя вреда, ти пък си длъжен да ми платиш, защото това ще бъде първото дело, което ще спечелиш.

— Учителю, много се заблуждаваш! — отвърнал момъкът. — Ако аз спечеля делото, няма да ти платя по силата на съдебното решение. Загубя ли го — пак няма да ти платя, понеже ще загубя първото си дело.

Съдиите отказали да разгледат делото.

ОТЧЕТ ПЕРЕД НАРОДА

Алкивиад, дързък и лекомислен човек, посетил веднаж вуйчо си. Домакинът обаче се извинил, че не може да го приеме, защото се готви за отчета, който наскоро трябвало да даде пред народа.

Алкивиад, който никога не давал сметка за делата си, казал:

— По-добре е човек да мисли не върху отчета, който трябва да дава пред народа, а как изобщо да не дава отчет пред никого!

РЕЧ НА ПИРШЕСТВО

Ораторът Исократ бил на някакво тържество. Помолили го да произнесе реч.

— Не мога! — отказал той. — Това, което зная, няма да е интересно за събраните тук хора, а това, което би им се понавило, на мене пък не е известно!

ЕВРИПИД И ПУБЛИКАТА

В театъра играели драма от Еврипид. Атиняните не харесали някои пасажии и поискали от автора да ги изхвърли.

Еврипид излязъл на сцената и с достойнство казал:

— Атиняни, аз не се уча от вас да пиша драмите си, а ги пиша, за да ви поучавам с тях!

УТРИННА ЛЕКЦИЯ

Диоген излязъл от бъчвата си, огледал ясното небе и се запътил към Акропола. Настигнали го учениците му.

— Учителю — запитал го един, — как се отнася Дионисий с приятелите си?

— Както с чувалите — отговорил древният философ. — Задържа пълните, а празните захвърля.

ПОМПЕЙ И ДЪРЖАВНАТА ТАЙНА

— Това са тайни на римския сенат и аз не мога да ви ги съобщя! — казал Помпей на азиатския владетел, в чийто двор бил римски посланик.

— Ами ако аз ви принудя? — заплашил го владетелят.

— По този начин ли? — запитал Помпей и сложил пръста си върху пламъка на горящата пред него лампада. На лицето му не трепнал нито един мускул.

ГЛАДЪТ

Един ден Диоген седнал да се храни сред шума и навалицата на пазара.

— Мъдри философе, как можеш да се храниш на пазара сред толкова шум и виковете? — запитал го някой.

Диоген му отговорил:

— Храня се на пазара, защото огладнях тук, а крясъкът на стомаха е по-силен от всички шумове!

УЧЕНИЕТО НА ЕПИКУР

Атиняните се разхождали по брега на морето и философствували.

— Браво на епикурейците! — казал един. — Мнозина напуцат другите школи и стават последователи на Епикур, но нито един епикуреец не е изменил на своето учение.

Архезилай го чул и се усмихнал.

— Да — казал той, — от всеки мъж можеш да направиш евнух, но от никой евнух не можеш да направиш мъж.

НЕ ПОДХОЖДА НА ВСЕКИГО

Темистокъл и приятелят му се разхождали край морето.

Изведнъж видели няколко трупа, изхвърлени на брега. По ръцете им имало златни накити.

— Вземи пръстените и гривните! — казал Темистокъл на приятеля си. — Те вече не са им нужни.

— Защо да ги взема аз, а не ти? — попитал приятелят.

— Ти можеш да ги вземеш, защото не си Темистокъл!

ЕДИНСТВЕНИТЕ В СВЕТА

Една чужденка попитала жената на Леонид:

— Защо вие, лакедемонките, сте единствените жени в света, които имате влияние върху мъжете?

— Защото ние сме единствените жени, които раждат истински мъже — отвърнала лакедемонката.

ПОДАРЪКЪТ НА АЛЕКСАНДЪР МАКЕДОНСКИ

Александър Македонски подарил на своя другар Перил петдесет таланта за зестра на дъщеря му.

Перил, смутен от големия подарък, се поколебал да го получи изцяло.

— За зестрата на дъщеря ми — рекъл той, — са достатъчни и десет таланта.

— Да. За тебе са достатъчни — възразил Александър Македонски, — но за един цар съвсем не подхожда да прави толкова дребни подаръци.

МАНИИТЕ НА МАРК ПОРЦИЙ КАТОН

Римският проконсул Марк Порций Катон бил известен на времето си като най-мъдрият човек. Един от афоризмите му, стигнал до нас, е следният:

„Имам три мании, за които винаги съм се разкайвал. Първата — да не оставя да мине ден, без да направя нещо добро; втората — да не доверя на жена си някаква тайна. И третата — никога да не пътувам с кораб, щом мога да вървя пеш.“

НЕ Е ЛЕСНО!

По време на триумвирата Август написал язвителни стихове за Полион.

— Аз мълча — казал Полион, — защото е опасно да пишеш стихове срещу този, който може да те осъди на смърт.

КОЕ Е ПО-ВАЖНО

Атиняните отказали да отдадат божески почести на Александър Македонски. Демид им казал:

— Размислете добре. Вие ревниво пазите небесния свод над главите си, но не рискувате ли да загубите земята под краката си?

РАНАТА НА ГЕРОЯ

При едно сражение Филип Македонски бил ранен в крака и оттогава понакуцвал. Той често се оплаквал от болки в този крак, но синът му Александър веднъж казал:

— Татко, не бива да се оплакваш от раната, която на всяка стъпка ти напомня за твоята слава и храброст!

ХАЗАРТЪТ

Платон видял, че един от неговите ученици играе комар. Ученикът се засрамил и рекъл да се извини:

— Учителю, седнах да изиграя само една игра, и то не на пари.

— Но ти не знаеш ли — отвърнал философът, — че играта без пари ще докара навика, а навикът ще докара играта с пари?

РАЗТОЧИТЕЛИ И СЪПЕРНИЦИ

Попитали древния философ Зенон каква е разликата между разточителство и съперничество.

— Разточителните хора — отговорил той, — живеят така, като че ли им остава малко време да живеят, а съперниците — като че ли никога няма да умрат.

ИЗМЕННИКЪТ СИ ОСТАВА ИЗМЕННИК

Тракийският цар Реметалк изменил на Антоний и се присъединил към Август. На един пир изменникът започнал да се хвали с постъпката си.

Август слушал, слушал, обърнал се към гостите и казал високо:

— Измяната одобрявам, но не обичам изменниците!

ПОСЛЕДНИТЕ ДУМИ НА СОКРАТ

Осъдили Сократ да изпие чаша с отрова. Без да се поколебае, той я изпил. Смъртта започнала бавно да сковава тялото му.

Събрали се около него учениците му и заплакали.

— Учителю — не издържал един от тях, — най-страшното и възмутителното е това, че умираш невинен!

Мъдрецът се усмихнал и тихо прошепнал:

— Нима щеше да ви бъде по-леко, ако умирах виновен?

СОКРАТ ЗА НОВИТЕ ДРЕХИ

Един глупец твърде много се перчел с новите си дрехи. Философът Сократ забелязал това, приближил се до него и като похванал дрехата му с два пръста, рекъл:

— Знаеш ли, това нещо преди тебе го е носила овца, но и сега пак го носи овца.

МЪДРОСТТА

Деметрий, след като превзел и разрушил Мегара, попитал философа Стилпон, родом от същия град, дали не му е задигнато нещо от войската.

— Не, нищо — отговорил философът. — Мъдростта никога не може да бъде взета като военна плячка.

БЛАГОДАРНОСТТА НА ПИНДАР

Приятел казал на Пиндар:

— Аз те хваля навсякъде и пред всички!

— А аз те възнаграждавам за това — отговорил поетът. — Постъпвам така, че всички хора да те вземат за човек, който говори истината.

ЖЕНАТА НА СЕНЕКА

Нерон заповядал на великия римски философ Сенека да умре. Полина, жената на философа, не могла да понесе смъртта на своя мъж. Тя решила да го последва и прерязала вените си.

Нерон научил за това и бързо изпратил хора, които да спрат изтичането на кръвта ѝ. Но било вече късно. Върху бледото лице на жената личели последните следи на живота, принесен в жертва на една велика и чиста любов.

ВЛАДЕНИЯТА НА СПАРТАНЦИТЕ

Попитали Агезилай докъде се простират владенията на спартанците. Той показал копието си и отговорил:

— Дотам, докъдето може да стигне това копие!

ДОБРИЯТ ЛЕКАР

Гален, един от най-прочутите лекари на древността, казал:
— Природата е най-добрият лекар. Тя не само лекува две трети от всички болести, но и никога не злослови против колегите си.

ДВЕ ПРОИЗВЕДЕНИЯ

Скулпторът Поликлет работил върху две напълно еднакви статуи. Едната била в ателието му, достъпна за погледите на посетителите, а другата — скрита от всякакъв чужд поглед. При работата си върху първата статуя той се придържал строго към всички указания на критиците, които го посещавали. Когато двете статуи били завършени, той ги изложил една до друга. Първата всички оценили като несполучлива, а втората — като великолепна.

— Виждате ли — казал той, — тази, която не одобрявате, е ваше произведение, нея работих по вашите съвети, а другата, която харесвате, е всецяло мое произведение, за нея слушах само себе си!

ПОМОЩ ОТ ПЕСНИ

По време на Месенската война лакедемонците били застрашени от поражение и изпратили човек в Атина да иска помощ. Атинските управници обещали да им помогнат.

В Спарта заживели в очакване. По едно време пристигнал някакъв хром учител на име Тиртей.

— Това ли е помощта им? — питали се хората.

Но скоро лакедемонците признали силата на този пратеник. Неговите пламенни, войнствени песни въодушевили спартанската войска и тя победила Месена.

ДОСТОЕН ОТГОВОР

Няколко офицери се опитали да подкупят Лисандър, за да им позволи да убият един свой враг. Лисандър отказал, макар да имал нужда от пари.

— Да бях на твое място, бих взел парите! — казал му един приятел.

— И аз бих ги взел, ако бях на твое място! — отговорил Лисандър.

ПОДПРАВКИ

Сиракузкият тиранин Дионисий бил голям гастроним. Веднъж той повикал готвача си и му казал:

— Твоите гостби вече не ми харесват!

— Не е чудно — отговорил смелият готвач. — Няма ги вече предишните им подправки.

— Как тъй да ги няма? Ще ги набавиш!

— Главните подправки във вашите гостби бяха трудът и гладът!

ЗА ПО-СИГУРНО

Евклид попитал един от учениците си:

— Какво би предпочел да имаш: две цели ябълки или четирите им половинки?

— Предпочитам четирите половинки — отговорил ученикът.

— Защо? Нима не е едно и също?

— Не е! Когато са цели, как ще разбере дали не са червиви?

ЗАВЕЩАНИЕТО НА ЗЕНОН

— Ние, хората — казал Зенон, — имаме една уста и две уши. С това природата иска да ни каже, че трябва повече да слушаме и по-малко да приказваме.

СОКРАТ В НЕДОУМЕНИЕ

Войник гонел един бягащ. Насреща им се задал Сократ. Войникът извикал:

— Дръж го! Той е убиец!

Философът останал безучастен и беглецът изчезнал. Войникът се спрял пред Сократ и го запитал:

— Ти защо не хвана убиеца?

— Убиец? Какво значи това? — запитал философът.

— Убиец е човек, който убива.

— А, тъй ли? Значи — касапин!

— Глупости! Той убива хора!

— А, така ли? Тогавата е войник!

— Ти можеш да ме подлудиш! Това е човек, който убива в мирно време!

Сократ се усмихнал:

— В такъв случай е палач.
Войникът махнал с ръка и оставил философа.

ПЛЕШИВАТА ГЛАВА

Теофраст разказва за един старец, който полагал големи усилия да прикрие плешивостта си. Веднъж негов противник в сената поискал да го уязви. Той посочил с ръка стареца и извикал:

— Трябва ли да вярваме на човек, който носи измамата на челото си?

РЯДКА РАДОСТ

Педарет, макар че не бил избран в числото на тристата почетни граждани на Спарта, изглеждал много весел. Когато излизали от събранието и го попитали защо е толкова доволен, той отговорил:

— Радвам се, че в Спарта има триста души, по-почитани от мене!

ОВИДИЙ ЗА ЛЮБОВТА

— Колкото са раковините в морето, толкова са ядовете в любовта.

СЦИПИОН КАЗАЛ

— Добрият генерал, като добрия лекар, трябва да знае кога настъпва оня момент, който изисква да се употреби желязо.

АЛЕКСАНДЪР МАКЕДОНСКИ И ПИРАГЪТ

Моряците на Александър Македонски пленили пиратски кораб и завели главатаря му при своя цар.

— Кой ти позволява да правиш морската шир несигурна? — попитал го великият завоевател.

— Този, който позволява и на теб да правиш земната шир несигурна — отговорил дръзкият пират. — Но тъй като аз командувам само един мизерен кораб, наричат ме разбойник, а понеже ти водиш цяла армия, считат те за цар.

ВЪЛШЕБНАТА ВЪЗГЛАВНИЦА

Цезар бил известен с големите си дългове. Когато научил за смъртта на един именит римски патриций, потънал в задължения, той поръчал при разпродажбата на имуществото на умрелия да купят за него възглавницата му. Приближеният, на когото дал тази заръка, се учудил, но Цезар му обяснил:

— Искам да имам възглавницата, на която този римлянин е могъл да спи спокойно при толкова много дългове!

ДЕМОСТЕН И АТИНЯНИТЕ

Веднъж Демостен казал на Фокион:

— Ще дойде ден, когато тези атиняни, над които ти така се надсмиваш, ще изгубят разсъдъка си и ще те убият!

— Това е вярно! — съгласил се Фокион. — Мен те ще убият, ако загубят разсъдъка си, а теб — ако се осъзнаят.

НАЙ-ВИЖДАЩИТЕ ОЧИ

Атиняните шумно влизали в Дионисиевия театър под Акропола. Щели да гледат новата творба на млад драматург. Диоген заел скромно мястото си в последните редове.

— Диоген, чии очи виждат най-добре? — запитал един драматург, пиесата на когото била отхвърлена.

— Очите на завистниците — отговорил философът. — Те виждат в човека дори и това, което той няма!

ДИОГЕН И КРАДЕЦЪТ

Диоген видял, че водят един крадец към затвора, и възкликнал:

— Нещастнико, защо не си станал по-голям хищник? Тогава ти щеше да изпращаш другите в затвора.

СЪВЕТЪТ НА СОКРАТ

Сократ чул одного да се заканва:

— Да умра, ако не му отмъстя!

Мъдрецът забелязал:

— По-достойно е за човека да каже: „Да умра, ако не направя така, че да ми стане приятел!“

ПОЧЕТНО МЯСТО

Сиракузкият тиранин Дионисий поканил Аристип. На масата му отредил почетно място до себе си. На следващия ден пак го поканил, но му определил място на другия край на масата. По време на обяда той се обърна към Аристип и го попитал:

— Какво мислиш за сегашното си място, сравнено с това, което заемаше вчера?

— Мисля, че между двете места няма никаква разлика, щом като аз седя на тях — отговорил Аристип.

АЛЕКСАНДЪР МАКЕДОНСКИ И АПЕЛ

Апел бил придворен художник на Филип Македонски. Той нарисувал младия Александър на кон и мислел да го изненада с картината си. Когато му я показал, Александър разгледал портрета с интерес, но не бил във възторг от изкуството на своя приятел. Покъсно, Александър бил вече македонски цар, пред портрета случайно довели коня му. Като съгледал нарисувания срещу себе си кон, жребецът започнал буйно да цвили. Апел се засмял и казал:

— Виждаш ли, царю, конят ти като че ли повече разбира от изкуство!

РАЗВОД

Упрекнали един римлянин за развода му с неговата непорочна, красива и богата жена. Той обаче показал крака си и рекъл:

— Погледнете тази красива и съвършено нова обувка! Би ли могъл някой освен мен да знае къде ме стяга?

АЛЕКСАНДЪР МАКЕДОНСКИ И ДИОГЕН

Когато Александър Македонски победил Атина и завладял цяла Гърция, всички знатни гърци побързали да му се представят и да го поздравят. Само философът Диоген не бил между тях. Тогава царят сам отишъл при него в Коринт. Намерил го, излегнат на припек пред бъчвата. Философът се понадигнал на лакът, за да види кой го безпокои, и познал великия завоевател.

Александър поздравил вежливо философа и рекъл:

— Мъдри старче, аз те уважавам! Кажи какво да направя за тебе?
Диоген отговорил спокойно:

— Искам само да се отместиш, за да не ми отнемаш това, което не можеш да ми дадеш.

— Няма такова нещо, което аз не бих могъл да ти дам!

— Има! — рекъл Диоген и му посочил слънцето.

двойници

Казали на император Август, че от време на време в Рим идва момък, който много прилича на него. Случило се, че веднъж императорът срещнал своя двойник. Той се изненадал от голямата прилика и на шега го попитал:

— Кажи, момко, майка ти идвала ли е понякога в Рим?

Момъкът разбрал намека и бързо отговорил:

— Майка ми никога не е посещавала Рим, но баща ми често е идвал!

ПРОВЕРКА

Попитали Питагор:

— Как най-добре могат да бъдат проверени мъжът, жената и златото?

Философът отговорил:

— Златото се проверява на огъня, жената — със златото, а мъжът — чрез жената!

ОРАТОРСКОТО ИЗКУСТВО

Попитали един знаменит гръцки оратор:

— Какво нещо е красноречието?

Той отговорил:

— Изкуство, което може да направи големите неща малки, и малките — големи.

КОЙ СЕ МИЕ

Преданието разказва, че Диоген никога не миел лицето си. Веднъж край него минал Александър Македонски и го запитал:

— Диоген, вярно ли е, че не се миеш?

— Вярно е — отговорил мъдрецът.

— Защо?

— Мие се само онзи, който е мръсен! — отговорил спокойно Диоген.

ГОСТОПРИЕМСТВО

Сципион пожелал да посети Ений у дома му. Когато почукал на вратата, домакинята изпратил един от робите си да му каже, че не е в къщи.

Наскоро след това Ений се отправил към дома на Сципион. Той го видял отдалече, застанал зад вратата и при почукването на Ений извикал:

— Няма го в къщи.

— Ей, Сципионе, познавам гласа ти! — рекъл Ений.

— Я виж ти? Неотдавна аз можах да повярвам на твоя роб, а ти сега не искаш да повярваш на самия мен!

СИЛНИТЕ НА ДЕНЯ

Попитали Диоген:

— Как да се отнасяме към силните на деня?

Философът отговорил:

— Тъй както се отнасяме към огъня — не трябва да стоим нито много далеч, нито много близо до него!

НАЙ-МЪЧНИТЕ НЕЩА

Попитали Хилон:

— Кои са според теб трите най-мъчни неща в живота?

Хилон, който бил един от седемте мъдреци на Гърция, отговорил:

— Да запазиш една тайна; да забравиш една клетва; да употребиш добре времето си.

АЛЕКСАНДЪР МАКЕДОНСКИ В ПОХОД

Александър Македонски повел войските си на дълъг, мъчителен поход през пустинята. Един след друг войниците падали мъртви от умора и жажда. Никъде нямало капка вода. Млад воин донесъл на пълководеца вода в шлема си, която намерил с невероятно големи усилия. Александър поел шлема и казал:

— За всички тази вода е много малко, а за мен е твърде много — и плиснал скъпоценната течност в пясъка.

ПОЛЗА ОТ ЛЪЖАТА

Попитали Аристотел:

— Какво печелим, когато лъжем?

Мъдрецът отговорил:

— Да не ни вярват, когато казваме истината!

ПРОДАЖБА НА РОБИ

На пазара за роби разпродавали пленници, взети по време на Лакедемонската война. Важен и надут купувач се приближил до един пленник и го попитал:

— Ще бъдеш ли честен, ако те купя?

— Също толкова, колкото ако не ме купиш! — отговорил пленникът.

СЪВЕСТИТА НА ЦИЦЕРОН

Корнелий Непот упрекнал Цицерон:

— Ти като обвинител си погубил повече хора, отколкото си спасил като защитник.

Цицерон отговорил:

— Да, признавам, че винаги и във всичко влагам повече съвест, отколкото красноречие!

ЛАСКАТЕЛСТВОТО

Ксенократ не обичал ласкателите. Веднъж разговарял с едного, който през цялото време се съгласявал с неговото мнение. Накрая Ксенократ изгубил търпение и му казал:

— Възрази ми поне веднъж, за да видя, че сме двама души!

ЮЛИЙ ЦЕЗАР В ОПАСНОСТ

Предупредили Юлий Цезар, че срещу него се готви заговор.

— Трябва да бъдеш внимателен и да не се излагаш на опасност!
— посъветвали го приятелите.

— По-добре е да умреш веднъж — отговорил Юлий Цезар, —
отколкото да се страхуваш от смъртта през целия си живот!

СТРАННО ВЕЛИЧИЕ

Съобщили на Аристип, че жена му Лаиса му изневерява.

Той казал:

— Аз правя всичко, каквото мога, за да бъде тя благосклонна към
мене, но не и за да ѝ преча да бъде благосклонна към другите!

ВЯРНА СЪПРУГА

Казали на Хиерон, че има лош дъх. Като се върнал в къщи, той
разказал това на жена си и я попитал:

— Ти защо не си ми казала досега за този мой недостатък?

Жена му отговорила:

— Мислех, че всички мъже имат такъв дъх.

ДИОГЕН ПЪТНИК

— Учителю, ти си стар — казали учениците на Диоген, —
трябва да си починеш вече!

— Защо да спирам сега, когато съм на края на моето пътуване?
— отвърнал той.

ДИОГЕН ЗА НЕПРИЯТЕЛИТЕ

Попитали Диоген:

— Как може човек най-сигурно да покори неприятелите си?

— Като им стори това, на което те не са способни — отговорил
философът.

— А какво е то?

— Да им направи добро!

ПРИЯТЕЛСТВОТО

Философът Зенон казал:

— Истинският приятел — това е второ аз!

СОКРАТ И ЖЕНИТБАТА

— Учителю, какъв съвет ще ми дадеш? Имам възможност да се ожена — да го сторя ли, или не? — попитал един младеж Сократ.

Философът му отговорил:

— Млади момко, каквото и да направиш — и да се ожениш, и да не се ожениш, след десет години ще се разкайваш!

СОКРАТ ЗА ДОБРИТЕ ХОРА

Попитали Сократ:

— Учителю, защо хората са толкова лоши?

Сократ отговорил:

— Защото никой не иска да бъде добър към другите, преди те да са добри към него!

ПОГРЕБАЛНА РЕЧ

През времето на Тиберий живял един смел човек. Веднъж на погребение той държал реч и се обърнал към покойника със следните думи:

— Тъй като ти сега си мъртъв, аз те моля да съобщиш на божествения Август, че богатството, което той завеща в предсмъртния си час на народа, и до днес е в ръцете на Тиберий.

Тиберий се научил за тия смели думи и повикал при себе си дръзкия оратор. Той му дал частта, която му се полагала от богатството, завещаано на народа от Август, и му казал:

— Ето че ти получи своя дял! А сега ще ти дам възможност да отидеш лично да съобщиш на блаженопочившия Август, че твоят дял от неговото завещание ти е изплатен! — И заповядал да му отсекат главата.

БЕЗЗВУЧНА ПЛЕСНИЦА

Един гражданин се осмелил да каже за император Веспасиан доста оскърбителни думи. Когато научили за това, приближените

посъветвали императора да накаже със смърт дръзкия поданик. Той отговорил:

— Аз убивам само кучетата, които ме хапят, но не и тези, които ме лаят!

ТИБЕРИЙ

Римският император Тиберий не обичал да подменя чиновниците на своята империя.

Като го запитали коя е причината, императорът отговорил:

— Когато мухите се наситят, по-малко хапят!

КНИГАТА

Попитали Аристотел:

— Как можем да определим дали една книга е добра или лоша?

Аристотел отговорил:

— За да сторим това, трябва да имаме пред вид три условия:

Първо — дали авторът е казал всичко, което е трябвало да каже.

Второ — дали е казал само онова, което е трябвало да каже.

И трето — дали го е казал така, както е трябвало да го каже.

ПРАВДАТА И ХРАБРОСТТА

Запитали Агезилай, цар на Спарта:

— Коя от двете добродетели е по-голяма — правдата или храбростта?

Той отговорил:

— Ако всички хора бяха справедливи, нямаше да има причини да съществува храбростта!

БОГИНЯТА НА ПРАВОСЪДИЕТО

Един римлянин дал на своя съсед пари заем за определен срок. Когато дошло време да ги връща, съседът отказал и римлянинът го дал под съд. Пред съда обаче съседът се закълел, че бил върнал парите и спечелил делото.

Римлянинът излязъл от съда съкрушен, спрял се на стълбата пред статуята на Темида и се загледал с огорчение в нея.

Минал негов познат и го попитал:

— Какво си се загледал в тая статуя?

— Едва днес разбрах защо Темида стои пред съдилището, а не в залата.

— Защо?

— Защото я е срам да влезе вътре!

ТРУДЕН ОТГОВОР

Корнелий Непот, чиято майка се ползувала с доста лоша репутация, попитал Цицерон, с когото се препирал за нещо:

— Цицероне, кажи, ти знаеш ли кой е баща ми?

— Ето един въпрос, на който и майка ти лесно не би отговорила.

ЗВЪНЪТ НА ОРЪЖИЕТО

След победата си над кимврите Марий позволил на войниците да разграбят един вражески град.

— Не превишавай властта си, Гай Марий! Такава заповед е противна на закона — предупредил го някой.

— Може да е тъй — отговорил Марий, — но звънът на оръжието ми попречи да чуя какво казват законите!

ЛЮБОВТА НЕ СЕ НАКАЗВА

Съобщили на известния атински тиранин Пизистрат, че един младеж целунал на улицата дъщеря му. Негов приближен го посъветвал да накаже младежа.

Пизистрат отговорил:

— Ако започнем да наказваме тия, които ни обичат, какво трябва да правим тогава с тия, които ни мразят?

ДВОЙНО ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ

Младеж, който много обичал да приказва, пожелал да се запише в школата на Исократ.

— Какво възнаграждение ще ми искате, учителю? — запитал той.

— Двойно! — отговорил философът.

— Защо?

— Защото с вас ще имам двойна работа. Първото възнаграждение искам, за да ви науча да не говорите глупаво, а второто — за да ви науча да мълчите умно!

ДЪЛГА РЕЧ

Пратеници от остров Самос се явили пред Клеомен — царя на спартанците — и произнесли дълга реч, с която поискали да го убедят да обяви война на Поликрат.

Когато свършили, Клеомен им отговорил:

— Аз вече не помня началото на вашата реч, затова не мога да разбера средната ѝ част. А що се отнася до края ѝ, съвсем не съм съгласен с него!

ИЗКУШЕНИЕТО

Попитали прочутия персийски поет и мъдрец Саади:

— Ако те затворят в стая с много хубава жена и никой не те надзирава, би ли устоял на изкушението?

— Може би да — отговорил мъдрецът, — но никой няма да повярва, защото е по-лесно да се избегне изкушението, отколкото клеветата.

ВОЕНАЧАЛНИКЪТ ЮЛИЙ ЦЕЗАР

Помпей, който предвождал републиканската войска срещу Юлий Цезар, се оттеглил с малък отряд в Южна Италия. Около Рим останала по-голямата част от войската му, командувана от негови помощници.

Цезар узнал за това и възкликнал:

— Чудесно! Най-напред ще разбием останалата без пълководец войска, а след това ще се отправим към пълководеца, останал без войска!

ОБУЩАРЯТ КРИТИК

Най-големият художник на древна Гърция, Апел, изложил своя картина. Скрил се зад близката завеса и подслушал как някакъв

обущар критикува обущата на едно от нарисуваните лица. Обущарят бил прав и художникът още същия ден нанесъл поправка в картината.

След няколко дни обущарят пак посетил изложбата и видял поправените обуща. Възгордян от своята критика, той започнал глупаво да критикува краката и лицата на нарисуваните.

Апел се ядосал, излязъл от скривалището си и му викнал:
— Обущарю, не по-горе от обущата!

ДОБЛЕСТ

Попитали Анталкид защо спартанците са въоръжени с толкова къси мечове?

Той отговорил:

— За да се сражават с врага лице в лице!

ВОЛЯТА

Епиктет казал:

— Който не умее да владее себе си, той е роб, па ако ще да е владетел на целия свят!

СЪВЕТЪТ НА ТАЛЕС

Гръцкият философ Талес бил известен с мъдрите си мисли. Една от тях е и тази:

— Справедливите упреци можеш да ползуваш дори когато са от твоя неприятел, а с неискрено ласкателство може да ти навреди и най-добрият приятел!

ГОЛЯМ ДОХОД

Млад римлянин попитал Цицерон:

— Кажете ми, коя професия дава най-голям доход?

— Млади човече — отговорил Цицерон, — най-голям доход дава пестеливостта! Но не забравяй, че най-беден е скъперникът!

МЪЛЧАНИЕТО

Симонид казал:

— Често пъти съм се разкайвал, загдето съм говорил, но никога, задето съм мълчал!

КОГА ДА СЕ ЯДЕ

Попитали Диоген в кой час е най-добре да се яде.

Философът отговорил:

— Богатият може да яде, когато иска, бедният — когато има!

ФОКИОН И АЛЕКСАНДЪР МАКЕДОНСКИ

Александър Македонски изпратил сто таланта подарък на Фокион. Той се изненадал от постъпката на царя и попитал приносителите:

— Защо вашият господар между всички гърци предлага именно на мен тази сума?

— Защото само ти изглеждаш на царя добродетелен човек — отговорили му те.

— Тогава нека ми позволи не само да изглеждам добродетелен, но и да бъда такъв! — казал Фокион и върнал обратно на всесилния цар изпратените пари.

ЖЕЛАНИЕ

Лизимах попитал своя приятел Филипид, който бил автор на комедии:

— От това, което владее като цар, какво искаш да поделиш с мен?

— Всичко освен твоите тайни! — отговорил Филипид.

ФИЛОСОФСКИ ДИСПУТ

Диоген режел зеле. Минал край него Аристип и му подвикнал:

— Ей, Диогене, как можеш да ядеш това зеле?

— Ако и ти можеше да ядеш зеле — казал Диоген, — не би превивал гръбнак пред силните.

— Охо — засмял се Аристип, — ако пък ти можеше да превиваш гръбнак пред силните, нямаше да ядеш зеле!

СРЕДСТВО ДА ИМАШ ПАРИ

Един безделник се оплакал на Сократ, че няма нари.
Мъдрецът го посъветвал:
— Заемай от себе си и съкрати разходите си!

СМЪРТТА НА ПЕРЕГРИН

Циникът Перегрин, когато вече остарял, решил да си отиде от живота чрез оригинална смърт. Той обявил, че след предстоящите олимпийски игри ще се изгори жив. И удържал на думата си. Когато игрите свършили, придружен от своите приятели, той издигнал голяма клада край града, запалил огъня, свалил торбата, хитона и тоягата си. Приятелите му хвърлили в огъня тамян и към пладне Перегрин застанал пред кладата:

— Дух на моя баща и дух на моята майка — извикал той, — приемете ме благосклонно! — После се хвърлил в огъня и изгорял в грамадните му пламъци.

ЦЕЗАР В АФРИКА

Юлий Цезар отишъл в Африка, за да завладее и тази част на света. Един ден, като проверявал войската си, конят му се препънал и Цезар паднал на земята.

— Ето! — провикнал се великият римлянин. — Това е предзнаменование, изпратено ми от боговете! Сега Африка е под мен! Аз не паднах, а просто влязох във владение на земята!

ВОЙНИЦИТЕ НА АЛЕКСАНДЪР МАКЕДОНСКИ

Било пред сражението при Арбела. При Александър Македонски дошли неколцина негови другари с много лоши вести. Те съобщили, че настроението на войниците било неблагоприятно — всички се наговаряли да грабят за себе си и да не оставят нищо за царската хазна.

— Напротив, вие ми носите отлична вест! — възкликнал Александър. — Така могат да се наговарят само войници, които са уверени в победата си и не мислят за бягство.

КСАНТИПА ЗА СОКРАТ

Попитали Сократовата жена Ксантипа:

— Как не ти е съвестно да обиждаш мъжа си — първия мъдрец на Гърция?

— А пък аз имам основание да мисля — рекла Ксантипа, — че е най-големият глупак в Гърция!

— Защо?

— Защото той единствен в света реши да се ожени за мене!

ПОКРОВИТЕЛИ

— Аз уважавам Меркурий — казал атинянинът Симонид, — защото е скромен — задоволява се само с мляко и плодове. Но не съм доволен от Херкулес, че е ненаситен и иска за жертва толкова много овце и волове.

— Но тоя бог пази стадата ни!

— Какво значение има дали стадата ми ще бъдат изядени от вълци, или от оня, който ги пази!

МЪЛЧАНИЕТО

Един бърборко често дотягал на Питагор с празните си приказки. Веднъж великият мъдрец му казал:

— По-добре е да мълчиш, щом като не можеш да кажеш нещо по-умно от мълчанието!

ВОИНСКА ДОБЛЕСТ

По време на битката при Термопили един спартанец доложил на Леонид:

— Неприятелят се приближава към нас!

Царят му отговорил:

— В такъв случай и ние се приближаваме към него!

СЕНЕКА И СЪДБАТА

Възрастен, неуспял в живота човек се оплакал от съдбата си пред Сенека. Мъдрецът му казал:

— Съдбата рядко препречва пътя на умния човек.

МУХАТА ВЪРХУ ЩИТА

Приятелѝ упрекнули един спартанец, задето нарисувал муха върху щита си.

— Напразно си се старал! — рекли му те. — Та неприятелѝт не ще може да я види!

— Лъжете се! — отговорил спартанецѝт. — Аз ще отида тѝй близо до неприятелѝа, че той лесно ще я види!

ВЕЧНОСТТА

Персийският мъдрец Музариф Саади живял сто и седем години. На стотния му рожден ден го попитали какво нещо е вечността.

— Далече някъде на изток — започнал той, — където човешки крак никога не ще достигне, се намира голям остров. Дължината му е четиристотин хиляди мили, толкова е и широк. Този остров е една планина, чиито върхове достигат небето. Височината на тази планина е четиристотин хиляди мили. На всеки милион години на острова прилита малка птичка и взема едно зрънце земя от него. Когато по този начин птичката пренесе всичката земя от острова, тогава ще изтече първата секунда от вечността.

ВАСКО ДЕ ГАМА

Великият португалски мореплавател Васко де Гама потеглил за втори път към Индия. По пътя ги настигнала страшна буря. Моряците обезумели от ужас. За да ги успокои, храбрият мореплавател извикал:

— Моряци, гледайте как морето трепери, уплашено от нас!

ДАНТЕ НА ГОСТИ

Данте отишъл на гости у Кане де ла Скала. На вечерята седнал между бащата и сина. Тогава било обичайно, когато хората се хранят, да пускат кокалите под масата. Бащата и синът се наговорили да хвърлят своите огризки пред краката на Данте. Когато вечерята свършила, всички забелязали голямата купчина кокали под краката на поета и започнали да се смеят.

— Приятелю — обърнал се към него домакинът, — поздравявам ви с добрия апетит!

— Благодаря! — отговорил Данте. — Но в сравнение с вас ядох съвсем малко. Както виждате, аз съм пускал кокалите пред краката си, а вие очевидно сте изяждали и тях.

РОТЕРДАМСКИЯТ САМОТНИК

Хуманистът Дезидерий Еразъм Ротердамски живеел усамотено в Ротердам. Френският крал Франсоа I го поканил да го посети и да остане в двореца му. Еразъм благодарил на краля за поканата.

— Учените са като скъпоценни килими — отговорил му той. — Отдалече изглеждат по-хубави, отколкото отблизо. Поради това и аз желая да остана далеч от ваше величество.

Английският крал Хенри VIII също поканил Еразъм в Лондон, като му обещал богатство и отличия. Философът отказал и на тая покана с думите:

— Дворцовото щастие е много променливо. Често то е само маска на задоволство.

ЗАВЕЩАНИЕТО НА ПЕТРАРКА

Петрарка ни е оставил следната мисъл:

— Любовта е небесна роса, която освежава сърцата.

ОТМЪЩЕНИЕТО НА ХУДОЖНИКА

Кардинал Сервини често се изказвал оскърбително за Микеланджело. Великият художник решил да си отмъсти. Той нарисувал образа на кардинала между грешниците във великолепната си картина „Страшният съд“ в Сикстинската капела. Кардиналът се оплакал на папа Пий X.

— Нищо не мога да ви помогна — отговорил папата. — Ако живописецът ви беше сложил в чистилицето, можех да се намеся. Но щом сте в ада, моята власт не стига дотам.

СЛЕД ТЕАТЪРА

В театъра играели пиеса на Волтер. След свършване на представлението публиката шумно напускала залата. Познат на автора, придружен от една дама, съгледал навън Волтер, поздравил го и му представил дамата, като казал:

— Господин Волтер, вие сте причина тези хубави очи да пролеят тази вечер толкова много сълзи.

Волтер се усмихнал.

— Радвам се, че съм отмъстил за ония сълзи, които други са пролели заради тези хубави очи.

ЛИЦЕТО НА ВОЛТЕР

Осемдесет и четири годишният Волтер бил на прием. Тук той дочул да говорят за него нещо, което не му харесало. Някой пошепнал:

— Гледай Волтер, какво ужасно грозно лице има!

Писателят доближил до групата и с иронична усмивка казал:

— Господа, вие говорите за моето лице, нали? Не забравяйте, че на такава възраст е достатъчно, че изобщо имам лице! Затова аз съм много доволен от него!

СИГНАЛЪТ НА БИСМАРК

Бисмарк живеел във Франкфурт. Хазяите му били твърде нелюбезни хора. Понеже не било удобно постоянно да вика слугата си, от когото често имал нужда, Бисмарк помолил хазяина да сложи звънец в стаята му. Той обаче отказал, като заявил, че квартирата е дадена под наем без звънец.

След няколко дни от стаята на Бисмарк изгърмял револвер. Хазяинът се втурнал уплашен при наемателя, като сметнал, че е станало някакво нещастие. Обаче Бисмарк седял най-спокойно на писмената си маса и работел. Пред него лежал револверът, който още димял.

— За бога, какво става тук? — запитал смаяният хазяин.

— Нищо особено! — отвърнал Бисмарк. — Повиках слугата си. За в бъдеще ще трябва да привикнете на моя сигнал!

Още същия ден в стаята поставили звънец.

СЕСТРИТЕ НА СУВОРОВ

Суворов бил крайно скромнен и никога не говорел за военните си успехи. Когато веднаж Милорадович споменал за неговото преминаване през Алпите, великият воин го прекъснал с думите:

— Господи помилуй, та не аз, а трите сестри ни преведоха.

— Кои сестри? — запитали го.

— Вяра, Надежда и Любов — отговорил фелдмаршалът.

ПРЕДСТАВИТЕЛ НА КРАЛЯ

Заобиколен от многобройната си свита, Людовик XIV разпитвал своя представител, който току-що се бил завърнал от пребиваването си в Испания.

— Там — разказвал представителят — много често из планинските местности трябваше да яздя на магаре, защото няма никакво друго превозно средство.

Веселият крал се засмял:

— Би било много забавно да види човек как магаре язди магаре.

Всички придворни също се изсмели.

— Ваше величество, а най-интересното беше това, че аз и в този момент имах щастието да представлявам вашата особа!

БЛАГОСЛОВИЯТА НА ШАТОБРИАН

Новобрачна двойка, близка на Шатобриан, помолила знаменития писател да ѝ даде благословията си за щастлив семеен живот.

— Не бива! — отказал Шатобриан. — Всичко, което съм благословил досега, е пропаднало.

Тези думи се разчули из цяла Франция. Скоро той започнал да получава от всички краища на страната писма с молба:

„Господин Шатобриан, благословете, моля ви, правителството! Благословете нашите министри!“

НА ЧУЖДА ЗЕМЯ

Веднъж Петър Първи страшно се разгневил на шута си Балакирев.

— Вън от моята земя, мошенико! — извикал той. — И повече да не те виждам тук!

Балакирев напуснал Петербург. Но след няколко дни, както стоял на прозореца, царят видял, че минава двуколка, а в нея седи шутът. Той изтичал на балкона и му извикал:

— Ах ти, мошенико, как посмя да нарушиш заповедта ми?

Балакирев спрял двуколката.

— Царю на руската земя! — казал той. — Сега аз не съм на твоя земя и затова не съм нарушил заповедта ти.

— Как да не си? — изумил се Петър Първи.

— Много просто: двуколката ми е постлана с шведска земя. Купих си я. Ето, вижте, ваше величество, имам и писмен документ за това.

Царят прочел документа, разсмял се от сърце и простил на своя остроумен шут.

СЪВЕТЪТ НА БОАЛО

Млад човек попитал Боало как да усъвършенствува ораторското си изкуство.

— Слушайте проповедите на Бурдалу и абат Котен! — отговорил Боало.

Младият човек се зачудил:

— Бурдалу безспорно е голям оратор, но каква полза ще имам от бездарния Котен?

— Голяма! Като слушате Бурдалу, ще се научите как трябва да говорите, а като слушате Котен, ще разберете как не трябва да говорите.

БЕТХОВЕН НЕ ИСКА СЪЛЗИ

След един концерт на Бетховен Бетина Brentano казала на великия композитор:

— Докато вие свирехте, мнозина в залата плакаха.

— Хората на изкуството не искат сълзи, а аплодисменти! — отговорил Бетховен.

СКРОМНОСТТА НА БАЙРОН

В чест на великия Байрон устройли тържествен и многолюден банкет, на който се произнесли много речи. Един от ораторите дори сравнил поета с Шекспир. Но на скромния автор на „Чайлд Харолд“ не харесали тези прекалени хвалби.

— Когато ме сравнихте с Шекспир — казал той, — вие, приятелю, не ме поласкахте, а само ми напомнихте старата английска пословица: „Котката много прилича на лъва, само че той е по-голям и по-силен от нея.“

СЪЩО ГЕНЕРАЛ

Знаменитият професор по анатомия Грубер се готвел за операция. В този момент се появил портиерът.

— Господин професоре — казал той, — дошъл е бащата на оня студент, когото вчера изпъдихте от лекция.

— Кажете му, че сега не мога да го приема. Имам операция.

След малко портиерът се върнал отново:

— Господин професоре, бащата настоява. Каза да ви предам, че той е генерал от кавалерията.

— А вие предайте на господин генерала, че аз съм генерал от анатомията и сега съм в сражение!

ЛЕРМОНТОВ И ХУБАВИЦАТА

Лермонтов не обичал да го молят. Дошла веднъж при него девойка от съседно село, която се смятала за голяма хубавица. Тя настоятелно го замолила да напише поне един ред в албума ѝ. Лермонтов разбрал, че не ще може да се отърве.

— Е, добре! — казал той. — Дайте ми перо и мастило!

Девойката, зарадвана, разгърнала албума и тикнала перото в ръката на Лермонтов.

Поетът написал първите думи:

„Три грации...“

Хубавицата със затаен дъх следяла през рамото му движението на перото.

— Но моля ви, Михаил Юриевич, без комплименти! — кокетирала тя. — Пишете самата истина!...

— Не се тревожете! — отговорил сериозно Лермонтов. — Ще напиша самата истина... — И продължил:

*„Три грации в древността цъфтяха.
Роди се ти... и мислиш, че умряха?
Уви!“*

ДИАМАНТЪТ И ПРАХЪТ

Саади казал:

— Диамантът, паднал в бунице, не губи цената си; но прахът, издигнат до небето от вятъра, не става по-малко нищожен от това.

СЪОБРАЗИЛ

Това се случило в един руски губернский град преди революцията.

Двама пияни офицери излезли късно през нощта от една кръчма. Луната ярко светела. Мъртво пияни, двамата почнали да се препират — дали е нощ, или е ден. В това време край тях минал войник. Те го спрели.

— Войниче, кажи, ден ли е сега, или нощ?

Войникът видял, че са пияни, и тутакси съобразил:

— Не мога да знам, ваши благородни, не съм тукашен!

ВСЕКИ С КРЪСТА СИ

Известният руски писател и публицист Херцен бил осъден на заточение в Сибир. Генерал Строганов, висш сановник, накичен с множество ордени и кръстове, се помъчил да го утеши.

— Човек трябва — казал той — винаги да има смелост да носи своя кръст.

— В такъв случай — отвърнал му осъденият писател — вие имате изключителна смелост, щом можете да носите върху гърдите си толкова много кръстове.

ЗЛАТНИЯТ ВЕК НА ЮГО

Виктор Юго казал:

— Златен век е бил оня, през който златото още не е било познато.

КНИГИТЕ НА ВОЛТЕР

Произведенията на Волтер винаги били под зоркото око на цензурата. Когато веднъж една негова книга била призната за опасна и осъдена на изгаряне, както и други преди това, Волтер казал със смях:

— Толкова по-добре! Моите книги са като кестените: колкото по-добре ги опечеш, толкова повече се харчат.

ВОЛТЕР

Волтер получил от някакъв писател ръкопис, озаглавен „Душата на животните“. Той го прочел и казал сериозно:

— Отлична работа! Всеки ред говори за вътрешната близост на автора с разгледания въпрос.

НЕПОЗНАТИЯТ

Виенският музикант Йозеф Фарбах бил на младини продавач в голямо музикално издателство. Няколко дни след постъпването си на работа в магазина той видял как един нисичък, непознат мъж с нотни листове под мишница отворил предпазливо вратата и надникнал вътре. Щом го забелязал, издателят махнал отрицателно с ръка и извикал:

— Слушайте, днес няма нищо. Вървете си!

Посетителят срамежливо си отишъл.

— Кой е този? — попитал Фарбах.

— Този ли! Казва се Шуберт! — измърморил сърдито издателят.
— Той често се навърта тука.

СТИХОТВОРЕНИЕТО НА КРАЛЯ

Людовик XIV написал стихотворение и го дал на Боало да каже мнението си за него. Понеже трябвало да щади суетността на капризния крал, великият критик ловко се измъкнал от неудобното положение с думите:

— Ваше величество, вие можете всичко, каквото пожелаете. Пожелали сте сега например да напишете едно лошо стихотворение и това напълно ви се е удало.

ПИСАТЕЛСКА ХИТРОСТ

Монтен вмъквал в съчиненията си мисли на някои класици, без да посочва имената им. Негов приятел го упрекнал за това, но писателят го успокоил:

— Тая хитрост ми е нужна, за да хвана в капана критиците си.

НЯМАЛА ДОСТАТЪЧНО ВРЕМЕ

При един прием Леополд II, владетел на княжество Тоскана, като обикалял гостите си и разговарял с тях, попитал една благородничка:

— Колко деца имате, госпожо?

— Три, ваше величество.

След известно време Леополд отново минал покрай същата дама и пак ѝ задал същия въпрос.

— Още са три, както ви отговорих преди малко, ваше величество — усмихнала се благородничката. — За съжаление нямах достатъчно време за четвъртото.

ВИДОВЕ ЦЕЛУВКИ

Немският сатирик Сафир остроумно определил следните видове целувки:

При уважение и учтивост се целува ръка.

При дружба — страните.

При бащинска благосклонност — челото.

При любов — устните.

При нежност — очите.

При раболепие — нозете.

При смирение — полата на дрехата.

УЧИТЕЛ ПО МУЗИКА

Композиторът Франц Лист обичал шегите и смеха. Когато работел обаче, бил твърде сериозен и дори суров.

Той имал ученици от всички краища на света. Едни идвали при него, за да научат нещо от големия музикант, а други — само за да се хвалят после, че са учили при него.

Дошъл и един едър, висок испанец и го помолил да му дава уроци по пиано. Испанецът се похвалил, че преди това вземал уроци при друг музикант, и посегнал към пианото така грубо, че Лист му казал:

— Приятелю, това е чудесен начин за започване на борба с бикове. Само, моля ви, не убивайте пианото!

ГУНО

Петдесетгодишният Шарл Гуно дълго разговарял приятелски с млад музикант и накрая му казал:

— Колкото по-дълбоко прониквате в нашето изкуство, толкова повече ще уважавате майсторите от миналото. Когато бях на вашата възраст, казвах: „Аз!“ На двадесет и пет години казвах: „Аз и Моцарт!“ На четиридесет години казвах: „Моцарт и аз!“ А сега спокойно казвам: „Моцарт!“

ШУТОВЕ

Запитали датския крал Християн:

— Ваше величество, защо нямате шут в двора си?

— Когато поискам да имам шутове около себе си — засмял се кралят, — аз поканвам благородниците на вечеря и ги оставям да пият, колкото могат.

ЛАСКАТЕЛСТВОТО

Веднъж, когато говорели за ласкателството, Ларошфуко казал:

— Понякога човек мисли, че мрази ласкателството. Но не! Той мрази само начина на ласкаене.

ВЕБЕР ЦЪРКОВЕН ДИРИГЕНТ

Вебер дирижирал в църквата на Пилниц едно сънливо следобедно богослужение и дълго слушал как няколко стари жени участвували в молитвата с непоносимо фалшиви тонове.

С тези тонове в ушите композиторът се прибрал у дома и разказал случая на жена си Каролина и приятеля си Рот. След това седнал на писалищната маса.

Подигравателната хорова песен във „Вълшебният стрелец“ е резултат от това впечатление на композитора.

БЕТХОВЕН И ХУМЕЛ

Бетховен се скарал с Хумел и му отправил следното писмо: „Недейте се мярка повече пред очите ми! Вие сте подло куче, а за такова куче е нужен само намордник!“

Още на другата сутрин обаче той разбрал, че е направил грешка. Отишъл у дома на Хумел и в присъствието на няколко души му се извинил, като добавил:

— Аз не съм лош човек, а само страхлив.

УЧИТЕЛИ

Поетът Саади попитал един философ откъде е събрал най-много мъдрост.

— От слепите! — отговорил философът. — Те не правят нито крачка, преди да са напипали с бастуна къде ще стъпят.

СВАДЛИВИЯТ БРАМС

Брамс бил известен като много свадлив човек. Когато бил във Виена, той винаги огорчавал или обиждал някого от компанията, в която присъствувал. Една вечер обаче разговарял с всички много любезно и въпреки обичая си бил в миролюбиво настроение. Компанията останала приятно изненадана. А когато си тръгнали, той казал на домакинята:

— Довиждане и хиляди извинения, че тая вечер не обидих никого!

ЛИНКОЛН ПОРЪЧИТЕЛ

Много време преди да бъде избран за президент на САЩ, Линколн бил помолен от негов съсед да му стане поръчител.

— Вижте, Джон — рекъл Линколн, — ако ви подпиша полицата, зная, че вие няма да я платите и ще трябва аз да я плащам. И тогава безспорно ще се разсърдим един на друг. Аз мисля, че ще бъде по-добре да се разсърдим още сега. В такъв случай аз ще си запазя парите, а и вие не ще имате дълг.

ВДЪХНОВЕНИЕТО НА ВЕБЕР

Рот разказвал следната случка за своя приятел, композитора Вебер:

Пристигнахме в градината при банята на Линко. Келнерите бяха събрали масите и обърнали върху тях столовете с краката нагоре. При

тази гледка моят приятел се спря, облегна се на бастуна си и рече.

— Погледни, Рот, не прилича ли това на мощен, победен марш? Дявол да го вземе, та не чуваш ли... това са звуци от войнишки тръби! Те ще ми потрябват!

След известно време тези тържествени звуци заечали в победния марш на операта „Оберон“.

БЕТХОВЕН И БЕТИНА

Бетховен и Бетина били поканени на обяд у Вирненцок. Красивата жена, съпроводена от чудака-композитор, предизвикала възхищение у всички. На трапезата присъствували четиридесет души. Бетховен седнал най-безцеремонно и през цялото време мълчал — вероятно поради глухотата си. На два пъти изваждал из джоба си тетрадка и вписвал в нея по няколко ноти.

След обяда гостите се качили на кулата, за да разгледат околността. Когато се върнали в приемната, Бетховен и Бетина стоели прави и разговаряли. Композиторият извадил тетрадката си, прегледал я, поправил нещо и казал тихо:

— Песента е готова. — После се облегнал на прозореца и тихо я изпял.

— Хубаво звучи — усмихнала се Бетина.

— За вас я написах! Тя ви принадлежи! — казал Бетховен. — Продиктува ми я вашият поглед.

РАЗЛИКА

Идеите на Френската революция проникнали и в Германия. В малък провинциален град властите забранили всякакви политически разговори по кръчмите. Възмутени, гражданите попитали:

— Ами какво да правим в кръчмите?

— Ще ядете и ще пиете!

— Тогава по какво ще се различаваме от животните?

— По това, че ще плащате консумацията си.

РОСИНИ И „СЕВИЛСКИЯТ БРЪСНАР“

Операта „Севилският бръснар“ била поръчана на Росини за карнавал, който приближавал.

За да върви работата по-бързо, всички сътрудници — либретистът Щербини, копистът и други — работели в дома на композитора.

Росини вземал листовите от либретиста, написал музиката и веднага ги предавал на кописта, от когото пък нетърпеливо ги грабвал певецът Цамбони и репетираше.

За тринадесет дни операта била готова. През цялото това време композитора не напуснал стаята си и брадясал като разбойник.

— Аз не отидох дори на бръснар. Иначе моят „бръснар“ нямаше да бъде готов — смял се по-късно Росини.

ПО ЛИПСА НА ВРЕМЕ

— Хората — казал Лабрюйер — са така много заети със себе си, че не им остава време да оценят другите; поради това мнозина с големи заслуги и с още по-голяма скромност често биват за дълго забравяни.

ХАЙДН И ПОЛИЛЕЯТ

При изпълнение на негова симфония в Лондон Хайдн седнал пред фортепианото, за да ръководи оркестъра.

Любопитните лондончани напуснали местата си в партера и минали напред, за да видят по-отблизо прочутия композитор. Местата по средата на салона останали празни. В това време големият полилей, който висял сред залата, се откъснал и с трясък се разбил на пода. Всички останали изумени.

— Провидение! — понесло се от уста на уста.

— Все пак моята музика струва нещо, щом можа да спаси живота най-малко на тридесетина души — казал Хайдн.

ЛОШО ВРЕМЕ

Стара мома предложила на Шеридан да излязат на разходка. Той отказал под предлог, че времето е лошо.

Един час по-късно тя срещнала Шеридан да се разхожда по улицата и му казала:

— Е, господин Шеридан, нима времето се оправи?

— О, да! — отговорил той. — За сам човек то е достатъчно хубаво, но за двама все пак е непоносимо.

ХАЛИФЪТ ХОРМУС И НЕГОВИЯТ СЪВЕТНИК

Без всякакъв повод халифът Хормус уволнил от служба свой съветник.

— Премъдри, защо ме лишавате от доверието си? — осмелил се да попита съветникът.

— Аз сторих досега много грешки — казал халифът, — но ти не обърна вниманието ми върху нито една. Ако си ги виждал и си премълчавал, значи си изменник. Ако пък не си ги забелязвал, тогава си глупак. И в двата случая такъв съветник не ми е нужен!

ПУШКИН И МЛАДАТА ТЪРГОВКА

При едно пътуване из Русия Пушкин спрял в някаква пощенска станция и докато чакал да сменят конете, си поръчал обед. Едва-що седнал на масата, при него дошла хубавичка, прилично облечена девойка. Тя изказала възхищението си от таланта на поета и му поднесла прекрасно бродирано портмоне.

Поласкан от вниманието, Пушкин поблагодарил, нахранил се, след това седнал в каляската и си тръгнал. Но преди още да излезе от селото, настигнал го ездач и спрял каляската.

— Какво има? — попитал Пушкин.

— Ваше благородие, забравихте да дадете 10 рубли за портмонето, което получихте от госпожицата — отговорил ездачът.

Пушкин се разсмял:

— Дайте й десетте рубли и й кажете друг път да не забравя да си ги иска. С удоволствие бих се върнал да ѝ ги поднеса лично, но бързам. Тя заслужава и по-голямо внимание.

По-късно поетът често разказвал за този случай, който охладил авторското му самолюбие.

ИСТИНСКАТА ЛЮБОВ

Запитали френския писател Франсоа дьо Ларошфуко:

— Какво ще кажете за истинската любов?

— Истинската любов — отговорил той — е като призраците. Всички говорят за нея, обаче никой не може да докаже, че я е видял.

И след кратка пауза продължил:

— Но когато тя съществува някъде, никаква преструвка не може да я скрие за дълго, нито пък някой може да ни убеди, че я има там, където тя липсва.

ПАТРИОТИЧНИЯТ КРАДЕЦ

Чарлз Дикенс посетил Париж и отишъл на театър. Там обаче му откраднали часовника — подарък от английската кралица и надписан с неговото име.

Когато се върнал в хотела, писателят намерил на масата малко пакетче и до него бележка със следното съдържание:

„Сър, надявам се, че ще ме извините! Предполагах, че имам работа с французин, а не със съотечественик. Разбрах грешката си и бързам да я поправам. Моля да приемете моите почитания и да ме смятате, скъпи мой сънароднико, за ваш предан слуга.“

В пакетчето Дикенс намерил своя откраднат часовник.

НАЙ-РАЗПРОСТРАНЕНАТА ПРОФЕСИЯ

В двореца на Ферарския херцог станало дума коя професия е най-разпространена. Едни казали, че има най-много обуцари, други — столари и пр. Там бил и дворцовият шут Гонела. Той казал, че на света има най-много лекари. Всички се разсмели на ума му. Тогава шутът рекъл:

— Дайте ми двадесет и четири часа време и аз ще ви докажа твърдението си.

На другия ден Гонела обвинил главата си с кърпа и излязъл на улицата. Първият, който го срещнал, го запитал:

— Какво ти е, Гонела? Зъб ли те боли? Аз имам отличен лек против зъбобол.

Гонела махнал с ръка и отминал. И така, движейки се из улицата, срещнал генерали, политици, банкери, търговци и всички, понеже го познавали, му препоръчвали най-различни лекарства против зъбобол.

Най-после шутът се върнал в двореца. Херцогът, забравил за вчерашния им разговор, погледнал със съчувствие увързания Гонела:

— Зъб ли те боли, Гонела? Ще ти дам хапчета, от които болката ще ти мине веднага.

Гонела смъкнал кърпата и извикал:

— Значи, и ваше величество е лекар! Целият свят е пълен с лекари. Нямах ли право, когато вчера ви казах, че най-разпространена е лекарската професия?

КРАЛЯТ НА ЧЕРКВА

Капелан Саут държал проповед в дворцовата черква на английския крал Чарлз II. Както винаги и сега повечето от благородниците заспали, а един дори високо захъркал. Капеланът отишъл при него, разтърсил го и му пошепнал:

— Милорде! Моля ви, хъркайте по-тихо, ще събудите краля!

УПОРИТИЯТ ШУТ

Болярите се оплакали на Петър Първи от неговия шут Балакирев, който подценявал благородството им, като си позволявал да влиза в двореца с карета, впрегната с два коня. Те помолили царя да му забрани да оскърбява повече ранга им. Царят изпълнил тяхното желание.

На следния ден шутът влязъл в двореца с каручка, теглена от два козела. Животните обаче миришели отвратително и царят издал заповед, с която забранявал на шута да влиза в двореца и с козли.

Минали няколко дни и по време на едно голямо тържество Балакирев пристигнал с каручка, в която била впрегната жена му.

Царят се видял в чудо, отменил всички забрани и шутът почнал да пристига в двореца както преди.

УТЕШЕНИЕ

Немският художник Адриан-Лудвиг Рихтер, бележит илюстратор на приказки, като гледал картините на свой колега, му рекъл:

— Все пак не бъди песимист! Хората не са толкова лоши, колкото ти ги рисуваш!

ДУМАТА НА ПАПАТА

Папа Бенедикт XIV вдигнал ръка за благословия и започнал:

— Драги Монтескьо, преди да напуснете свещения Рим, искам да ви дам доказателство за приятелските ми чувства към вас. Разрешавам ви да не постите до самата си смърт. С тази привилегия нека се ползува и вашето семейство.

— Благодаря ви, отче свети! — И Монтескьо направил дълбок поклон.

Секретарят на папата завел високия гост на Ватикана в канцеларията, за да му издадат декрет за светото разрешение. Но когато там му поискали баснословна такса за документа, Монтескьо казал на секретаря:

— Много благодаря на негово светейшество за милостта му! Аз вярвам на неговата дума и нямам нужда от писменото ѝ потвърждение.

ВЕРНИЯТ ШУТ

— Балакирев, защо някои те наричат куче? — запитал един придворен шута на Петър Първи.

— Ще ти кажа — отговорил шутът. — Защото съм верен на този, комуто служа, а на вас се зъбя и ви лая!

ЛОГИЧЕН ОТГОВОР

Росини препоръчал на Петербургската опера млада певица. След време съобщили на знаменития композитор, че препоръчаната от него певица е много слаба.

— Нима сте очаквали нещо друго? — отговорил Росини. — Ако беше добра, нямаше да има нужда от препоръка.

БЕЗ ПРЕЦЕНКА

На някакъв бал Пушкин разговарял продължително с млада дама. Малко по-късно негов приятел полюбопитствувал:

— Как я намирате? Умна ли е?

— Не мога да преценя — отговорил Пушкин сериозно. —
Говорих с нея на френски.

АЛЕКСАНДЪР ДЮМА-БАЩА

Александър Дюма-баща бил много остроумен. Един ден той обядвал с доктор Жистал, който го помолил да му напише няколко реда за спомен.

Александър Дюма се съгласил, помислил малко, взел перото и написал следните думи:

„Откак доктор Жистал лекува жителите на Париж,
болниците са излишни и със земята ги сриват...“

Докторът, който четял над рамото на Дюма написаното дотук, не се стърпял и със задоволство прошепнал:

— Ах, какъв сте ласкател!

Но перото на Дюма продължило да пише:

„... а вместо тях гробища откриват.“

ГЪОТЕ И БЕТХОВЕН

Гьоте и Бетховен били в Карлсбад и често се разхождали заедно. Хората учтиво ги поздравявали, а те отговаряли на всекиго. Най-последно това раздразнило Гьоте:

— Вече ми досаждат! — казал той. — Ще престана да отвърщам на поздравите им.

— Не се ядосвайте, драги! — казал Бетховен. — Те поздравяват мен, а не вас!

ФАБРИКА ЗА РОМАНИ

Александър Дюма-баща имал много неприятели между критиците, които се опитвали да го злепоставят на всяка крачка. Така

например френският литератор Йожен дьо Мирекур издал в 1845 година книга, която носела заглавие: „Александър Дюма и с-ие — фабрика за романи“. За тази книга Дюма дал Мирекур под съд. Съдебният процес предизвикал голям шум във френската преса.

По същото време младият Александър Дюма бил двадесетгодишен и ужасно се възмущавал от всичко това. Той посетил критика у дома му и го поканил на дуел. Мирекур изгледал младежа и усмихнато му казал:

— Вие сте добър син, господин Дюма. Драго ми е, че така защитавате баща си! Но щом младата генерация иска да брани нас, старите, тогава... — Тук той замлъкнал и излязъл. След малко се върнал със своя дванадесетгодишен син. — ... тогава — продължил той прекъснатата си мисъл — това трябва да стане на същата база. Едгар, ти ще трябва да се биеш с този господин!

Младият Дюма се смутил. Не му оставало нищо друго, освен да се поклони и да напусне дома на критика.

ШОПЕНХАУЕР ЗА ЖЕНАТА

Известно е, че Шопенхауер не уважавал твърде жените.

— Малко са жените — казвал той, — на които е безразлично какво впечатление правят на другите.

НЕВЪЗМОЖНО

Бележитият немски поет-романтик Хофман веднъж така се напил, че паднал под масата. Когато поизтрезнял, келнерът му представил сметката.

— Как? Вие сте писали тук тринадесет бутилки! — учудил се поетът. — Това е невъзможно! Моят стомах събира точно дванадесет бутилки.

— Е, да! Затова именно тринадесетата се е качила в главата ви!

ОТПЛАТА

Френският художник Месоние живеел в провинцията. Един ден любимото му куче си навехнало предния крак. Художникът повикал телеграфически от Париж прочутия лекар Релатон.

Лекарят пристигнал, без да знае, че го викат за болно куче. Художникът го посрещнал, разправил му всевъзможни неща, а все не се решавал да го заведе при „болния“. Лекарят, който много бързал, дълго слушал, но най-после проявил нетърпение. Едва тогава художникът го завел при кучето. Релатон останал неприятно изненадан, но прегледал болното куче, дал наставления за лечението и си заминал. След няколко дни кучето се оправило.

Наскоро след това Месоние отпътувал за Париж. Посетил лекаря и пожелал да се издължи. Релатон обаче не искал и да чуе за пари, а предложил на художника:

— Вие умеете да рисувате, нали? Направете ми една услуга, както аз услужих на вас. Моят дърводелец ми изпрати преди малко гардероб, но цветът не ми харесва. Моля ви, направете го по-тъмен.

Месоние побеснял от яд. Но нямало как — взел четката я нарисувал върху гардероба прекрасна картина. Така той се отплатил на лекаря.

НОВАТА ШУБА

Паднал първият сняг. Собственикът на музикалното издателство, което отпечатало за пръв път „Фауст“ от Гуно, доволен от грамадния успех на операта, поканил композитора на разходка с шейна.

Гуно се явил със старото си изтъркано палто, попипнал с два пръста скъпата шуба на издателя и рекъл:

— Много добре ви стои! Честито! Марка „Фауст“, нали?

ДУМАТА НА ОПИТА

Френският крал Людовик XVIII прочел пред Талейран проектобюджета на държавата. Талейран, който тогава оглавявал правителството, казал:

— Ваше величество, трябва да ви обърна внимание, че едно нещо не е предвидено.

— Какво именно? — запитал кралят.

— Параграфът за дневните на народните представители.

— Аз искам тяхната длъжност да бъде безплатна, почетна.

— Прекрасно, ваше величество! — казал Талейран. — Но знаете ли, че ако бъде безплатна, това ще струва много по-скъпо на

държавата?

ДАРОВАНИЕ

Дурбах, възпитателката на шестгодишния Чайковски, не обичала да насърчава детето да свири. Тя забелязала, че музиката влияе зле на нервите му.

Една вечер в къщи свирили повече от друг път. Малкият Пьотр отначало бил бодър и весел, но към края започнал да се оплаква от умора и си легнал. Възпитателката видяла, че малкият е възбуден и го чула как хълца разплакан и шепне под завивката:

— Ах, тази музика! Загнездила се е в главата ми! Отървете ме от нея!

НАГРАДА

Това се случило в далечни времена. Храбър военачалник разбил неприятелската обсада и спасил града от поробване. Дни наред благодарните граждани се съветвали как да го възнаградят, но не могли да измислят нищо, което да отговаря на голямата му заслуга. Най-после един гражданин предложил:

— Да го обявим за светец!

— Не може! — възразил друг. — За да бъде светец, трябва да е умрял. Жив човек досега не е бил обявяван за светец.

— Тогава да го убием!

МУЗИКАЛЕН ОБЛОГ

Моцарт се обзаложил с учителя си Хайдн, че може да композира пиеса, която той не би могъл да изсвири. След десетина минути му подал готовия ръкопис. Хайдн прегледал нотите и се провикнал:

— Е-хе, какво е това? Тук има нота, която трябва да се изсвири в средата на клавиатурата по същото време, когато ръцете се намират в двата противоположни края. Не! Такова нещо никой не може да изсвири!

Моцарт се усмихнал и седнал пред пианото. Когато стигнал до въпросната нота, той навел глава и натиснал съответния клавиш с носа си.

ПРЕДЧУВСТВИЕТО НА МАРИЯ-АНТОАНЕТА

Преди Великата френска революция австрийският император Йосиф II пристигнал в Париж да посети сестра си, френската кралица Мария-Антоанета. Една вечер отишли на опера. На излизане кралицата изпуснала по стълбите ветрилото си. Млад, елегантно облечен мъж се навел, вдигнал ветрилото и с галантен жест ѝ го поднесъл.

— На кого имам честта да благодаря за тази услуга? — запитала любезно кралицата.

— На един парижки адвокат — отговорил непознатият кавалер.

— Бих желала да зная името ви — настояла Мария-Антоанета.

— Казвам се Максимилиан Робеспьер, ваше величество.

— Благодаря ви, господин Робеспьер!

Когато отминала, кралицата тихо казала на брат си:

— Не зная защо, изпитах страх от този човек. Някакво лошо предчувствие.

Йосиф се засмял:

— Откога жената започна да се плаши от „robes“ (рокли) и „pierres“ (камъни)? — пошегувал се той с играта на думи.

Но предчувствието на Мария-Антоанета все пак се сбъднало: шест години по-късно благодарение на този „господин Робеспьер“ тя била гилотинирана.

МЪЛЧАЛИВИЯТ

Кант бил крайно мълчалив човек. С часове не продумвал. В Кьонигсберг седнал веднъж в едно кафене и дълго нищо не поръчвал. По едно време извикал келнера и го попитал:

— Какво имам да плащам?

— Но вие не сте поръчвали нищо и нямате какво да плащате.

— Така ли? Тогава приберете си парите и ме оставете на спокойствие.

Кант седял още два часа на масата, без да каже дума.

ЛИСТ НА РЕПЕТИЦИЯ

Оркестърът репетирал рапсодия на Лист. Композитора сам изпълнявал на пианото соловата партия. Но един от оркестрантите непрекъснато грешал. Лист се ядосал и извикал силно:

— Това не е музика, а свинщина!

В настъпилата пълна тишина проскърцал стол. Един оркестрант станал и се поклонил към Лист:

— Извинете, господин диригент, но не ние сме композирали тази музика. Тя е ваша.

КАК СЕ ТВОРИ ВЪЛШЕБНА МУЗИКА

Културна дама запитала Лист с наивно любопитство:

— Как можакте да създадете такава вълшебна музика и да я отразите върху хартия?

Лист ѝ отговорил:

— Нищо по-просто от това, госпожо! Отивам в книжарницата, купувам нотни листове, вземам перо, топя го в мастило и пиша ноти, докато напълня листа. Това е всичко!

СМЪРТТА НА БАЛАКИРЕВ

Веднъж Петър Първи се ядосал много на шута си Балакирев, изгонил го от кабинета и му забранил да се явява повече при него. След не много време се разнесъл слух, че Балакирев умрял. Царят изпратил един придворен в дома на шута да провери дали това е истина. Придворният се върнал и доложил, че видял шута, проснат на леглото, а жена му — обляна в сълзи.

— Жал ми е за Балакирев — натъжил се царят. — Той ме обичаше и ми беше верен. Трябва да помогна на жена му.

И изпратил ординареца си да я покани в двореца.

Пристигнала съпругата на Балакирев, облечена в траурна рокля с огромен кринолин. Петър Първи дълго я утешавал и накрая въздъхнал.

— Ех, ако някой може да ми възкреси Балакирев, колко скъпо бих му платил!

— А колко ще дадете, царю? — чул се подземен глас.

— Какво значи това? — скочил Петър Първи. — Нима си жив, мошенико?!

— Не, мъртъв съм!

— Ти си жив, лъжецо! — развълнувано извикал царят. — И си някъде тук! Излизай веднага!

— Няма да изляза!

— Заповядвам ти: излизай! — затропал с крака царят.

— Жено, върви си дома!

— Стой, Балакирев, ще дам сто рубли! — предал се Петър Първи.

— Задръжте си стоте рубли, Алексеич — измъкнал се изпод кринолина на жена си щастливият Балакирев. — Вие и без тях ме възкресихте с доброто си сърце!

ФРАНЦ ЛИСТ И ЛИЦЕМЕРИЕТО

След един концерт, дирижиран от Лист, негов почитател отишъл у дома му и подхванал:

— Маестро, ще ви обадя под секрет, че във вашия оркестър има неколцина музиканти, които се отнасят лицемерно към вас.

— Извинете, господине — прекъснал го Лист, — аз повече уважавам лицемерите, които свирят в оркестъра ми, отколкото лицемерите, които идват в моя дом.

ВИВИЕ КАВАЛЕР НА „ПОЧЕТНИЯ ЛЕГИОН“

Френският композитор Вивие бил повикан от Наполеон III в двореца, за да свири пред гости от чужбина. Вивие тръгнал веднага и в последния момент се сетил, че не е във фрак. За да не губят време, Наполеон му дал свой фрак.

По време на концерта Вивие забелязал в един от петлиците на фрака лентата на „Почетния легион“. След концерта композиторият отишъл при Наполеон, поклонил се и казал:

— Благодаря, ваше величество, за високото отличие, което ми дадохте!

Наполеон отначало се намръщил, но после се засмял. Шегата му харесала. Така Вивие станал кавалер на „Почетния легион“.

КАНДИДАТКА ЗА ПЕВИЦА

Брамс се запознал с млада дама, която страстно желаела да стане оперна певица. Тя го поканила на обяд в дома на родителите си. След обяда пяла с голямо въодушевление, но с малко талант. Накрая запитала композитора:

— Как мислите, маестро? Какво бих могла да сторя с моя глас?

Брамс отговорил спокойно:

— Да се омъжите!

ОБЕР НА ТЕАТЪР

Обер, авторът на операта „Фра дяволо“, ходел много рядко на театър дори и когато се представяла негова творба. Веднъж решил да гледа някаква пиеса, която критиците извънредно много хвалели.

Композиторът влязъл в салона и поискал да му дадат безплатното място, на което имал право. Разпоредителят го изгледал подозрително и му казал:

— Аз познавам много добре господин Обер. Сега той е на първия ред в партера на своето гратисно място. Моля, излезте!

Обер излязъл, купил си на касата билет на първия ред и пак влязъл в салона. Като седнал на мястото си, забелязал, че наред с него седи и лъжливият Обер, който много приличал на него. През време на антракта композиторът запитал двойника си:

— От колко месеца седите на това безплатно място?

— Какво ви интересува? — сопнал се двойникът му.

— Но кой сте вие, господине? — настоял Обер.

— Аз съм композиторът Обер!

— Така ли? Значи, цели петдесет и пет години аз съм се лъгал, че съм истинският Обер. Ето защо човек не бива да ходи често на театър. Може да изгуби себе си.

Лъжливият Обер едва сега разбрал с кого приказва и побързал да изчезне.

ЖЕНАТА И СЯНКАТА

Хайне харесал една девойка, която отначало кокетирала с него, а после започнала да не му обръща внимание. Поетът също престанал да я задиря.

— Ти изостави своята красавица — забелязали приятелите му.

— Да. Разбрах, че жената е като сянката — тичаш ли подир нея, тя бяга от тебе. А бягаш ли от нея, тя тича подире ти.

ТОЧНОСТТА НА ВАШИНГТОН

Вашингтон много обичал точността. Веднъж отишъл на работа преди секретаря си. Когато секретарят дошъл и видял шефа си вече

седнал на работната маса, започнал да се извинява и се оправдал с неточния си часовник.

— Това няма значение, младежо! — казал Вашингтон. — Или вие ще смените часовника си, или аз — секретаря си.

НЕСПОЛУКА

Полски благородник искал много да стане кралски канцлер. Той дълго размишлявал как да каже това на своя господар. Най-сетне един ден се решил и рекъл на краля:

— Ваше величество, знаете ли, между народа се носи слух, че сте щели да ме назначавате за канцлер?

— Ах, драги — отвърнал кралят, — нека това не те смущава! Хората често приказват неща, които никога няма да станат.

БАЛАКИРЕВ ХАПЕ

Един много приказлив придворен попитал царския шут Балакирев:

— Не знаеш ли, шуте, защо ме болят зъбите?

— Защото непрекъснато ги блъскаш с езика си.

— Винаги гледаш да хапнеш човека — ядосал се придворният.

— Така ли? Тогава да побързам да те изплюя, защото горчиш — отвърнал Балакирев.

КОЙ С КАКВО ПИШЕ

Млад композитор занесъл на Хуго Волф куп песни, за да каже мнението си за тях. Молбата си той изложил с патетични ръкомахания, като хвалел творбите си, и накрая тържествено заявил:

— Трябва да ви кажа, маестро, че съм писал тези песни с кръв от сърцето си!

Волф, отегчен от дръзкия самохвалко, отвърнал скромно:

— А пък аз пиша моите с мастило!

СВЕЩЕНИК С ПУШКА

Петър Първи срещнал един свещеник с пушка в ръка и със завити в бохчичка свещенически одежди.

— Къде си тръгнал, отче?
— Отивам да причестя един болен.
— Тогава защо носиш пушка?
— По тия места се срещат разбойници, могат да ме ограбят.
— Ами ако убиеш някого, нали няма вече да бъдеш свещеник?
— Вярно е! Няма да бъда свещеник, но ако те ме убият, няма да
бъда и човек.

ШЕКСПИР И СЛУГАТА МУ

Шекспир бил много скромнен. Когато някой го молел да му прочете нещо от своите творби, той махвал с ръка:

— Има ли смисъл? Тъкмо сте станал от леглото ободрен и весел, трябва ли да ви приспивам отново? Нима желаете да разваля целия ви ден?

Но слугата тайно четял ръкописите на господаря си. Веднъж един съсед го запитал:

— Струват ли нещо театралните писания на твоя господар?

— Струват колкото ланшния сняг! Аз бих писал по-добре!

УЧИТЕЛ И УЧЕНИК

Грюнфелд започнал да учи цигулка още съвсем малък. Веднъж учителят му бил недоволен от изпълнението и нервно смъмрил малкия цигулар:

— Когато бях на твоята възраст, свирех тази пиеса много по-добре от теб.

— Това значи, че сте имали по-добър учител от мен — отговорил малкият Грюнфелд.

НЮТОН ГОТВАЧ

В момента, когато трябвало да свари яйце за господаря си, икономката на Нютон била извикана навън. Тя помолила великия физик да я замести — сложила в едната му ръка яйцето, а в другата часовника и му поръчала, щом кипне водата, да пусне яйцето и да гледа часовника — минат ли четири минути, да го извади.

След половин час жената се върнала и заварила учения до огнището, потънал в дълбок размисъл. Той държал в ръка яйцето, а

часовникът лежал в кипящата вода.

НЕДОМИСЛИЛ

Френският маршал и председател на републиката Макмахон посетил военна болница. Спрял се до леглото на един болен и го запитал:

— От какво сте болен?

— От тифус.

— О, тифусът е ужасна болест! За съжаление страдал съм от нея. Прекарах я в Алжир. От тифуса хората или умират, или остават идиоти за цял живот.

— И вие не умряхте? — запитал болният.

— Както виждате — не!

МИТНИЧЕСКИ ПРИХОДИ

Адютантът на саксонския крал Август Силни никога не скривал мнението си. Веднъж по време на обед кралят го запитал:

— Защо нашите приходи от митата са толкова малки?

Адютантът извадил от сребърната кофа за шампанско парче лед, подал го на съседа си и помолил той да го предаде на своя съсед. Така от ръка на ръка парчето лед стигнало до краля. Когато той го поел, то било вече съвсем малко. Адютантът казал:

— Видяхте ли, ваше величество, защо митническите ни приходи са толкова малки?

ИЗВЕСТНОСТ

Големият математик Якоби имал брат философ и поет, чиито произведения се четели много и поради това той бил по-известен.

Един ден някой запитал математика:

— Не сте ли вие брат на известния Якоби?

— Не, обаче известният Якоби е мой брат.

ОТКРИВАТЕЛЯТ НА ПАРНАТА МАШИНА

Стар господин помолил кардинал Ришельо да го приеме, за да му покаже плана си на някаква машина, която с помощта на водна пара

можела да привежда в движение малко колело. Целта на посетителя била да поиска от кардинала парична помощ.

— Добре! — отговорил Ришельо. — Вярвам ви! Ще направя всичко, което е възможно, за да ви помогна!

След това той повикал секретаря си и му казал тихо няколко думи. Изобретателят на парната машина се зарадвал, като сметнал, че най-после ще получи малко пари. Но когато излязъл от кабинета на кардинала, стражата го грабнала и го отвела направо в лудницата, където и умрял.

ВОЛТЕР И ФРИДРИХ ВЕЛИКИ

Волтер бил на гости на Фридрих Велики в Сансуси. Двамата трябвало да преплуват през река Хафел. Когато се качили в лодката и потеглили, разбрали, че преминаването ще бъде доста опасно. Щом приближили отсрещния бряг, Волтер, уплашен, пръв скочил на земята.

Кралят останал в лодката и подиграл философа:

— Нима толкова много се боите за живота си?

— Да — отвърнал писателят. — На земята има много крале, но Волтер е само един.

ВОАТЮР И БАЛЗАК

Академикът Воатюр имал благородно сърце. Балзак поискал от него 400 франка назаем и той веднага му изпратил исканата сума, като в писмото си приложил следната разписка:

„Подписаният признавам, че дължа на господин Балзак сумата от 800 франка заради любезността му да заеме от мен 400 франка.“

НАПОЛЕОН И ГЕНЕРАЛ МОРО

Генерал Моро, противник на Наполеон, бил прочут с майсторското си отстъпление. Веднъж споменали за това в присъствието на Наполеон и той казал:

— Да, Моро е способен генерал, само че прилича на тъпан.

— Защо на тъпан, ваше величество?

— Защото тъпанът се чува само след като го ударят!

ПАМЕТНИ ДУМИ

Молиер дал представление пред парижките учени, в което играл сам, като се надявал, че те ще направят вярна оценка на сценичното му изкуство. Присъствували около тридесет души. Като паднала завесата след последното действие, Молиер отишъл при тях и ги запитал.

— Е, господа, бих желал да чуя вашето мнение за играта ми. Моля ви, не премълчавайте моите недостатъци и грешки. Кажете ми най-искрено какво мислите!

Учените се посъветвали и един от тях взел думата:

— Господин Молиер — започнал той, — вашето изкуство ни прилича на лудост — много от движенията ви, които би трябвало да предизвикат смях, всъщност будят само съжаление.

И тогава Молиер изрекъл своите паметни думи:

— Господа, драго ми е, че лудите мислят така за моето изкуство!

ОБЕР СРЕД ПАЗАРА В ПАРИЖ

Една сутрин сред открития пазар в Париж се втурнал някакъв ездач и разпръснал навалицата. Полицайте напразно се опитвали да го задържат. Кошници и съдове се преобърнали, понесли се викове. Тълпа рибари, жени, гаврошчета и полицаи се спуснали подир ездача. Най-после един комисар успял да го задържи.

— Оставете ме на мира! Аз съм Обер — заявил ездачът.

— Защо препускате през пазара?

— Когато препускам, идват ми най-хубави идеи в главата — арии, квартети, финали... Сега съм много щастлив. Току-що ми хрумна мотивът за пазарския хор в „Нямата“. Ще останете очаровани, когато го чуете!

ДЪРЗЪК ПОСЕТИТЕЛ

Брамс бил на почивка в Баден-Баден. Един ден от съседна вила се разнесли звуци на пиано. Някой свирел прочутата ария от „Лукреция Борджия“ на Доницети. Композиторият не могъл да изтърпи фалшивото свирене и извикал:

— Фалшиво! Фалшиво! Спрете!

Но музиката не спирала.

Тогава Брамс, силно нервиран, се прехвърлил през оградата, скочил през прозореца и се намерил в стаята, откъдето идела музиката. Иззад пианото уплашено скочила млада жена, изпищяла и втренчила ужасен поглед в дръзкия посетител. Брамс грубо я дръпнал от стола, седнал на пианото и изсвирил арията правилно. След това се поклонил на слисаната жена и по същия път напуснал стаята.

КОНСУЛТАЦИЯ

Австрийският учен д-р Йохан Петер Франк, който на времето си въвел във Виенския университет изучаването на патологичната анатомия, заради един свой научен труд бил принуден да напусне университета и Австрия. Австрийските йезуити го обвинили, че в книгата си хули бога.

Ученият намерил убежище в Петербург и станал личен лекар на Александър I и член на Петербургската академия на науките. След известно време той отново се завърнал в отечеството си. Когато бил на умирање, около леглото му се събрали осем лекари на консулт. Франк ги наблюдавал с усмивка.

— Колеги — казал той, — вие ми напомняте за онзи френски гренадир, който, ударен с осем куршума, паднал и извикал: „Да ви вземат дяволите! Нима ви трябваха осем куршума, за да убиете един обикновен гренадир!?“

МУЗИКАЛНА СРЕЩА

Поканили Росини на премиерата на някаква нова опера. Той седял в ложата заедно с автора. Тогава етикетът изисквал мъжете да седят в театъра с цилиндър. След изпълнението на всяка ария Росини елегантно повдигал цилиндъра си и го размахвал във въздуха.

— Какво правите? — неспокойно попитал композиторът.

— Та нали човек е длъжен да поздравява познатите си, когато ги срещне! — отговорил многозначително Росини.

ФОНТЕНЕЛ БЕЗ НЕПРИЯТЕЛИ

Фонтенел нямал неприятели.

Някой го попитал как е постигнал това чудо.

— С помощта на два израза, които са винаги в устата ми — отвърнал Фонтенел. — Те гласят: „Всичко е възможно“ и „Цял свят има право“.

СКАНДАЛ В ОПЕРАТА

В парижката Гранд опера представяли „Ифигения“. Диригентът си позволил да „опресни и оживи“ някои места. През време на изпълнението младеж с разрошена коса извикал високо от залата:

— Господине, в партитурата тук има само цигулки. Кой ви позволи да притурите чинели?

Смутен, диригентът познал младия Берлиоз, но продължил да дирижира. След няколко такта младежът отново се надигнал:

— Вие тук сте зачеркнали тромбоните! Това е вече непоносимо!
— И продължил да тълкува инструментировката за удоволствие на публиката.

Най-после извикали полиция да въдвори ред.

— Кое престъпление е по-голямо? — негодувал познавачът на Глюк. — Да се обезобразява един майстор или публичното заклеймяване на това безобразие?

ПИТОМНИЯТ ВЪЛК

По време на гостуването му в едно богато семейство прочутият виолонист Вийотан станал свидетел на следната любопитна случка:

Седнали да обядват. Музикантът забелязал под масата някакво възчерно животно и плахо се отдръпнал назад.

— О, не се безпокойте! — казал домакинът. — Това е нашият питомен вълк.

След обяда, когато се оттеглили в една от стаите, вълкът отново се появил.

Рано сутринта виолонистът бил събуден от пушечни изстрели. Уплашен, той позвънил за слугата.

— О, не се вълнувайте, господине! — рекъл слугата. — Няма нищо особено! Застреляха питомния вълк. Нощес изял готвача.

ЕРЕТИКЪТ РУСО

Произведенията на Русо били обявени за еретични и публично изгорени.

Тогава великият философ, бащата на френската революция, отпразил към парижкия архиепископ знаменитите думи:

— Изгарянето не е възражение!

ИНТЕРЕСЕН ДИАЛОГ

Хуго Волф разказвал как веднъж водил следния диалог с един данъчен агент:

— Какви са вашите доходи? — запитал агентът.

— Нямам доходи — отговорил Волф.

— Но все пак не може да нямате никакви приходи?

— Казвам ви, че нямам!

— Тогава от какво живеете?

— От заеми.

ПОКЛОННИЦИ НА ВИНОТО

Крал Фридрих Август Саксонски, прочут поклонник на виното, имал придворен бръснар, който също не падал по-долу от своя господар.

Веднъж, като бръснал краля, бръснарят го порязал.

— Ех, проклетият алкохол! — извикал гневно кралят.

Бръснарят се поклонил и рекъл:

— Съжалявам за случилото се, ваше величество! Всъщност вие сте прав! От алкохола кожата на човека става крехка.

МОЦАРТ ТРОМБОНИСТ

В Прага Моцарт лично ръководил първата репетиция на „Дон Жуан“. В пасажа, където статуята на Командора говори на Дон Жуан, той спрял оркестъра. Един тромбонист свирел фалшиво. Композиторът отишъл при него и му обяснил как да изсвири пасажа.

Тромбонистът изслушал обяснението и отговорил:

— Така не може да се изсвири. Аз разбирам от тромбони повече от вас.

— Имате право — отвърнал учтиво Моцарт. — Аз не мога да ви уча да свирите на тромбон. Дайте щима. Ще изменя партитурата!

И сторил това на самото място.

ШОПЕН И ЧОВЕШКИЯТ СКЕЛЕТ

Художникът Цим, голям почитател на Шопен, решил да подари на великия композитор нов роял. И за да му направи приятна изненада, поканил го на обед заедно с княз Полиняк и художника Ричард.

Неточен като всякога, Шопен дошъл едва привечер и бил дълбоко потиснат. Приятелите опитали с всевъзможни шеги да ободрят закъснелия гост. Цим имал в ателието си човешки скелет. Полиняк го взел и почнал да го разперва в най-гротескни пози. Накрая го сложил пред пианото, хванал китките на ръцете и с тях блъскал по клавишите. Някой полуизгасил светлината и гледката била фантастична. Неочаквано в тъмнината се чули три тъпи удара — Ричард ударил с крак по празния сандък, върху който седял. Всички избухнали в смях. Само Шопен останал сериозен. След трите удара той се обвил с покривалото на скелета и се втурнал към пианото. Грабнал скелета и продължително го притиснал до гърдите си. След това започнал да свири. Това била болезнена, безутешна импровизация. По едно време възбуденият композитор изведнъж спрял да удря по клавишите и се строполил обезсилен на пода.

Няколко месеца по-късно Шопен свирил за първи път на концерт своята соната в ре-минор. Третата част съдържала импровизацията, изсвирена на рояла у Цим.

А първият мъртвец, погребан под звуците на Шопеновия траурен марш, бил... самият Шопен.

ЛАСКАТЕЛИТЕ

Папа Сикст V бил обкръжен от ласкатели, които ненавиждал. Веднъж, ядосан, той се обърнал към един от тях:

— По-добре е човек да има работа с гарвани, отколкото с ласкатели.

— Защо, свети отче?

— Защото гарваните кълват месата само на мъртви трупове, а ласкателите — на живи хора.

САВОЙСКИЯТ КРАЛ И ХРИСТОС

Населението на Савоя пъшкало под бремето на непоносими данъци. Веднаж един селянин се осмелил да каже на краля:

— Кралю, аз виждам в твоето кралство страданията на Спасителя, обърнати наопаки.

— Как да разбирам това? — запитал кралят.

— При страданията на Спасителя един умира за всички, а ние тук всички умираме за един.

АЛТЕНБЕРГ И ЛЕКАРЯТ

Виенският писател Петер Алтенберг не се чувствувал добре и отишъл при лекар.

— Какво пиете? — попитал го лекарят.

— Вино.

— Колко?

— По един литър на ден.

— Пушите ли?

— Да.

— Трябва да оставите пиенето и пушенето!

Писателят си взел шапката и си тръгнал.

— Чакайте! — извикал подире му лекарят. — Трябва да ми платите за съвета.

— Но аз не мисля да се възползувам от него — отговорил Алтенберг и продължил да слиза по стълбата.

ПЕСЕНТА НА КАМБАНИТЕ

Шолц нотирал „Песента на камбаните“ от Шилер. При първото ѝ изпълнение присъствувал и приятелят му Брамс.

Когато отзвучал и последният акорд, Шолц се обърнал към Брамс:

— Хареса ли ти?

Брамс се позамислил и казал:

— „Песента на камбаните“ е толкова прекрасна поетична творба, че никому не ще се удаде да я провали!

ЗАВИДНА ПУБЛИКА

Немският проповедник Клайермахер държал проповеди в една берлинска църква. Идвала да го слуша най-отбрана публика: студенти, офицери, млади момичета.

— Защо на твоите проповеди има винаги отбрана публика? — запитали го веднъж колегите му.

— Работата е много проста! — обяснил Клайермахер. — Студентите идват, защото знаят, че ще бъда в изпитната комисия в университета. Момичетата идват заради студентите, а офицерите — заради момичетата.

ШУТ И ХУДОЖНИК

Извикали един художник в двореца на Петър Първи, за да украси стените.

Като всеки бездарник, той се хвалел навред със своето изкуство и се представял за голям майстор. Похвалил се и пред шута на Петър Първи.

— Най-напред — казал художникът — ще боядисам стените, а след това ще ги изрисувам. Да видиш какво чудо ще направя!

— А аз мисля, майсторе — отговорил Балакирев, — че ще бъде по-добре първо да изрисуваш стените, а после да им дръпнеш отгоре една боя!

РАЗКОВНИЧЕТО

Френският писател Жан дьо Лабрюйер бил известен като галантен кавалер и се ползувал с голяма симпатия и уважение сред жените. Веднъж му задали въпроса:

— Кажете, господин Лабрюйер, как успявате да спечелите доверието на жените?

— Моята тайна е много обикновена — отговорил той. — Бих се решил да запитам един старец кога ще умре, но никога не бих попитал коя и да е стара жена на колко е години! Повярвайте ми, това е разковничето!

ВАГНЕР И КОВАЧЪТ

Рихард Вагнер работел върху теми из операта „Зигфрид“. От другата страна на улицата майстор-ковач оглушавал с чука си целия

квартал. Това страшно пречело на композитора.

Веднъж в момент на непоносима досада той отпуснал ръце и затворил очи. Невъзможно било да се работи. Но... случило се нещо неочаквано. От кънтящия звън на наковалнята, от гръмките удари на чука в ушите на Вагнер нота по нота ярко зазвучал мотивът за гнева на Зигфрид против ковача Миме.

Вдъхновен, композиторът продължил да твори под песента на наковалнята.

изпит

Брукнер изучавал седем години теория на музиката при Симон Сехтер. Най-после се явил на изпит. Хербек, който бил председател на комисията, запитал кандидата:

— Наемате ли се да развиете направо на пиано или орган зададената ви тема?

— Да! — отговорил Брукнер.

Сехтер задал тема от четири такта. Хербек я продължил с още два такта.

— Вие сте безсърдечен! — прошепнал Сехтер.

Брукнер седнал на органа, развил темата в четиригласна фуга и я продължил с една фантазия.

— Всъщност той трябваше нас да изпитва — казал Хербек на комисията след прослушването.

отказан дуел

Веднъж в компания Франклин проявил нетактичност, като казал на едного, че мирише лошо. Обиденият пребледнял и поканил Франклин на дуел.

— Няма да се бия — отговорил Франклин, — защото, първо, смятам дуела за голяма глупост, второ, ако ви убия, ще замиришете още по-лошо и, трето — ако пък вие ме убиете, то и от мен няма да излезе по-хубава миризма от вашата.

имението на пушкин

Пушкин обичал веселите младежки компании и вземал твърде дейно участие в гуляите на гвардейската младеж в Петербург.

Веднъж поетът поканил неколцина младежи в тогавашното прочуто заведение „Доменик“ и ги почерпил хубавичко. Граф Завадовски, който ги наблюдавал, се обърнал към Пушкин:

— Александър Сергеевич, вашето портмоне, изглежда, е натъпкано здравата!

— Да! — отговорил Пушкин. — Аз съм по-богат от вас! Когато вие се охарчите, чакате да ви пратят пари от село. А моят доход е постоянен — тридесет и шестте букви на руската азбука.

НЕПРИЯТЕЛЯТ НА ШАПЕЛ

Френският поет Клод Еманюел Шапел бил страстен поклонник на виното и никога не пиел вода. Когато на старини заболял и бил вече близо до смъртта, помолил да му дадат чаша вода.

— Защо искаш сега вода, когато цял живот си я мразил? — запитали близките му.

— Преди смъртта си човек трябва да се помири и с най-големия си неприятел — тихо промълвил Шапел.

ЛЕКАРСТВО ПРОТИВ ПОДАГРА

Лихтенберг дал следната сигурна рецепта против подагра:

Вземате носна кърпичка от момиче, което никога не е пожелавало да се омъжи, изпирате я три пъти във водата на честен воденичар, изсушавате я в градината на протестантски пастор, който няма деца, капвате върху нея мастило от писалката на адвокат, който никога не е защитавал несправедливо дело, предавате я на лекар, който не е уморил нито един болен, и с така приготвената кърпичка внимателно превързвате болното място. Оздравяването е сигурно.

ЖЕНИТБАТА НА ЩИНГЕЛАНТ

Известният холандски художник Йохан Щингелант се оженил по твърде оригинален начин. Рисувал портрета на хубава млада вдовица. Работата продължила дълго. Най-сетне вдовицата се разсърдила.

— Кога най-после ще завършите портрета ми?

— Защо да крия? — отговорил художникът. — Влюбен съм във вас и колкото по-продължително ви рисувам, толкова по-силно ви обиквам.

— Не ме ласкайте, а работете! Портретът ще ви бъде заплатен.

Един ден, като се убедила, че художникът няма намерение да свършва с рисуването, тя му каза:

— Но завършете най-после портрета ми! Нямам нищо против да заплатя с оригинала!

БЪБРИВИЯТ ПОСЛАНИК

По време на първата си аудиенция у английския крал Яков I новоназначен френски посланик се показал много бърлив и лекомислен. След като го изпратили, кралят се обърнал към канцлера Бейкън:

— Как ви се вижда новият посланик?

— Едър и напет човек — отговорил Бейкън.

— Бих искал да зная какво мислите за главата му.

— Ваше величество, високите хора понякога приличат на високите здания — най-горният етаж е най-зле мобилиран.

ПЕВИЦА

Вилхелмина Шрьодер Девриент не притежавала нито много силен, нито много богат глас. Ценното у нея било тънкото и одухотворено предаване на ролите. Веднъж, когато разучавала „Ифигения“, тя отишла при бившата певица Милдер-Хауптман, някогашна изпълнителка на същата роля, и я помолила да присъствува на представлението и да ѝ каже, без да я щади, мнението си за нейното изпълнение.

Милдер, едра, напета жена, се възправила гордо, изгледала отгоре надолу младата певица и след дълго мълчание рекла:

— Не, мило дете, няма да дойда! Аз познавам в тая роля Милдер-Хауптман и след нея не мога да гледам никоя друга!

ВЕРЕН СЛУГА

Прочутият измамник Калиостро твърдял, че е на триста години. Имало лековерни хора, които му вярвали, както не се съмнявали и в неговата свръхестествена сила. Веднъж обаче един, който все пак не вярвал, попитал слугата му:

— Наистина ли твоят господар е на триста години?

— За съжаление не мога да потвърдя това — отговорил слугата.
— Аз съм отскоро при него — едва от сто години.

БЕТХОВЕН В РЕСТОРАНТ

Бетховен отишъл да обядва в един ресторант във Виена. Седнал на масата и почукал за келнера, но той не се явил. Почукал втори и трети път, но келнерът не идвал. Бетховен извадил от джоба си нотна тетрадка и започнал да пише.

Келнерът дошъл.

— Какво обичате, господине? — запитал той.

Сега пък композиторът не го чул.

Бетховен постепенно се увлякъл в работата. Когато свършил, почукал отново и се приготвил да става.

— Плаща! — казал той.

— Но вие не сте поръчали нищо — учудено отвърнал келнерът.

ПУШКИН РЕКЛАМИРА ВАКСА

Пушкин бил в лошо настроение. Имал голяма нужда от пари, а нямало надежда скоро да получи отнякъде. В това време на вратата му почукал някакъв човек и настоятелно поискал да го види. Ядосан, поетът излязъл на прага и попитал:

— Какво искате?

— Господин Пушкин — започнал посетителят, — идвам купи ваша стока.

Не било трудно за поета да разбере, че гостът му е немец.

— Каква стока? — попитал той.

— Вие пише стихове. Аз искам купи шест думи ваши стихове. Аз прави вакса, искам на етикет пише ваши думи:

*По-ясна от деня,
по-тъмна от нощта.*

То чудесно за моя вакса. Давам на вас петдесет рубли. Съгласен сте?

— Съгласен съм! — отговорил поетът.

Немецът му наброил петдесетте рубли и забързал да поръча новите етикети за ваксата си.

ЧУЖДА ПОМОЩ

Френският писател Франсоа дьо ла Мот льо Вейе много обичал да цитира други писатели и поради това произведенията му губели от своята оригиналност. Когато приятелите му намекнали за тая слабост, той отговорил:

— Нима художникът прави лошо, като взема боите от други, или архитектът, когато му помагат зидарите?

ВИЕНСКИТЕ ФАЙТОНДЖИИ

На времето си виенските файтонджии били прочути шегобийци и твърде духовити хора.

Оперният певец, басистът Лабрах, човек с голяма обществена тежест и сам тежък около сто килограма, гостувал във Виена. Виенчани го посрещнали възторжено.

Един ден Лабрах пожелал да отиде някъде с фиакър. Започнал да се пазари с файтонджията и той съвсем сериозно го запитал:

— Как желаете да ви отведа, господине — наведнъж или на два пъти?

БОЛЕСТ

Знатна англичанка се разболяла и повикала у дома си лекар.

— Какво ви е, госпожо? — попитал той.

— Извинете, докторе, но ще лекувате баронеса! — свила високомерно устни тя.

— Така ли? Много съжалявам, но болестта „баронеса“ аз не лекувам! — казал лекарят, взел си шапката и излязъл.

САРДЖЕНТ

Една изложба на талантливия американски художник Джон Сингер Сарджент имала голям успех. В негова чест приятелите му устроили банкет. До големия художник седнала млада хубава дама,

възторжена почитателка на изкуството му. Тя дълго поглеждала смутено към него и най-после се осмелила:

— Ах, мистер Сарджент — въздъхнала тя, — бях на вашата изложба. Една от картините толкова ми хареса, че я целунах. Ето истинския Сарджент, казах си!

— Вашата постъпка е възхитителна, госпожо — поклонил се Сарджент. — А картината върна ли ви целувката?

— Не.

— О, тогава не е бил истинският Сарджент! — протестираше художникът.

ШЕГАТА СЕ ВРЪЩА

Ямсон, английски лекар, бил прочут със своето остроумие. Срещнали го веднъж на улицата няколко студенти, които решили да се пошегуват с него. Застанали насреща му и го поздравили:

— Добро утро, сър Ямсон! Как сте?

— Благодаря! Много съм добре. Но аз нямам честта да ви познавам.

— Как тъй? Нали преди няколко дни се видяхме в зоологическата градина.

— Извинявайте! Там видях толкова много маймуни, че ми е невъзможно да запомня лицата на всички.

И СЛЕПИЯТ ВИЖДА

Един сляп имал сто златни монети и ги закопал в ъгъла на градината си. Съседът му забелязал това, една нощ изкопал парите и ги отнесъл. По-късно слепият проверил дали парите са на мястото и като не ги намерил, се усъмнил, че съседът му ги е откраднал. За да го накара да му върне парите, той отишъл при него и му рекъл:

— Слушай, съседе, имам хиляда златни монети и мисля да ги скрия в ъгъла на градината. Какво ще кажеш?

— Много добре ще направиш! — зарадвал се съседът и още същата нощ върнал на мястото им стоте златни монети с надеждата, че след някой ден ще вземе оттам хиляда и сто.

Така слепият си прибрал парите, без да се вдига шум. После повикал съседа си и му казал:

— Съседе, понякога слепият вижда по-добре от този, който гледа.

МЕЗЕТЕН И АРЛЕКИН

Италианският комичен герой Мезетен влязъл веднъж в театъра, като криел нещо под дрехата си. Насреща му се задал Арлекин.

— Какво носиш? — попитал той.

— Кинжал — отговорил Мезетен.

— Дай да видя реже ли — рекъл Арлекин, притиснал Мезетен и измъкнал изпод дрехата му бутилка вино. На няколко глътки той я пресушил и я подал обратно:

— Вземи си ножницата!

ПОГРЕБЕНИЕТО НА ЕДНА ОПЕРА

По височайша заповед Бюлов бил задължен да дирижира някаква слаба опера на млад композитор, протеже на високопоставена особа. Вечерта диригентът се явил пред оркестъра с черна лента на ръката, черен нагръдник и черна яка.

— В траур ли сте, маестро? — запитал го един от оркестрантите.

— Да! — отговорил диригентът. — Дойдох на погребение.

ЗАЛОЖИЛ СЕБЕ СИ

Оперният певец Карел Буриан поискал от директора на Будапещенската опера аванс от 250 крони, но той му отказал. Тогара артистът се обърнал към един лихвар, който му дал исканата сума срещу странното задължение да не излиза на сцената, докато не върне парите.

Два дни по-късно, един час преди представлението, в което Буриан имал главната роля, директорът на операта получил следната телеграма:

„Заложих себе си при лихвар. Изпратете 250 крони, за да ме освободи. Иначе не ще мога да пея.“

Директорът незабавно пратил сумата.

ЧОВЕКЪТ С ФИЛЦОВАТА ШАПКА

Сред тучна ливада в Долна Австрия пасяло стадо крави. Небето било синьо, изпъстрено с бели, перести облачета. В края на ливадата, облегнат на един дънер, дълго стоял мъж със смачкана шапка. Внезапно се задал общинският бик и неговият тътнещ басов рев нарушил тишината.

Човекът с филцовата шапка се скрил зад дънера, извадил хартия и молив и почнал да пише.

Така се родила „Пасторалната симфония“ на Бетховен.

БАЛАКИРЕВ И АДВОКАТИТЕ

В присъствието на много придворни Балакирев попитал Петър Първи:

— Царю, знаеш ли каква е разликата между колелото и адвоката.

— Разликата е очевидна — усмихнал се царят. — Но ако ти виждаш нещо по-особено, кажи да го чуем!

— Разликата е тая, Алексеич, че едното е кръгло, а другото криво. И все пак те си приличат като родни братя.

— И по какво си приличат, шуте мой! — запитал царят. — Каква пък прилика може да има между колелото и адвоката?

— Не спори, Алексеич! Има, и дори много голяма!

— Е, кажи каква е!

— И двете трябва по-често да се смазват, иначе така скърцат, че да пази господ.

ФРИДРИХ ВЕЛИКИ И АКАДЕМИЦИТЕ

Фридрих Велики обичал да се шегува с учеността на професорите. Веднъж запитал в академията на науките защо чаша, пълна с шампанско, дава по-ясен звън, отколкото ако е пълна с бургундско вино? От името на академиците взел думата професор Шулцер:

— Ваше величество, членовете на академията съжеляват, че не могат да отговорят на вашия въпрос, защото малките им заплати не позволяват да направят опита.

БАНКЕРЪТ И ДЪРЖАВАТА

Сред отбрано аристократично общество един banker настоятелно твърдял:

— Ние, bankerите, сме хората, които поддържат държавата.

Между поканените бил и Дидро. Той търпеливо слушал и когато bankerът завършил, допълнил спокойно:

— Вашите думи са верни, господине. Вие поддържате държавата така, както палачът поддържа осъдения на смърт, докато затегне въжето около шията и после ритне столчето под нозете му.

СИЛАТА НА НАВИКА

Известният математик Босю бил в предсмъртна агония.

— С него е свършено — прошепнал докторът на един приятел на умирация. — Попитах го как се чувства, но не можа да ми отговори.

— Ще видите, че на мене ще отговори — казал приятелят на Босю. — Босю — извикал той, — колко прави дванадесет на квадрат?

— Сто четиридесет и четири! — промълвил Босю и издъхнал.

АНГЕЛ НА ЛИЦЕМЕРИЕТО

— Ваше величество — обърнал се канцлерът Каспар Шлик към Фридрих IV, — вашият двор гъмжи от лицемери. Искане ми се да живея някъде далече, дето човек ще може свободно да изказва мнението си.

— Я виж — усмихнал се кралят. — В такъв случай трябва да отидете там, дето има само ангели. Но трудът ви ще бъде излишен, щом като след вашето отиване и там ще има вече един лицемер.

ДЕСЕТТЕ РУБЛИ

Мнозина от придворните на Петър Първи търсели покровителството на неговия шут Балакирев най-вече за да се спасят от острия му език. Един, който искал да бъде назначен на служба в двореца, дал на Балакирев десет рубли подкуп. Шутът взел парите и ходатайствувал пред царя.

Придворният бил назначен на исканата служба, но скоро показал своето користолюбие. Веднъж по време на обед у Головкин, на който

присъствувал и царят, Балакирев приближил до користолюбеца, отброил десет рубли и му казал:

— Хляб и сол яж, но за правдата дръж! Твоите десет рубли тежат на съвестта ми. Вземи си ги!

Придворният се смутил и хвърлил парите на пода. Тогава Балакирев си ги прибрал обратно и казал:

— Сега съвестта ми е спокойна! Всеки може да вземе нещо, което други изхвърлят.

ПАРИТЕ

Попитали Бейкън какво мисли за парите.

— Парите — отговорил знаменитият философ — са отличен слуга, но лош господар.

ОТКРИВАТЕЛЯТ НА ТЮТЮНА

Първият човек, който донесъл тютюна в Европа, бил мореплавателят Уолтър Ролайт. По желание на кралица Елизабет той кръстил откритата от него земя „Виржиния“. Ролайт дълго се мъчил да научи кралицата да пуши, за което тя често го иронизирала:

— Как можете да се занимавате с пушене на тютюн! Какъв е резултатът от него? Дим, който нито тегли, нито се мери.

— Там е работата, ваше величество, че той се тегли от устата и се изхвърля през носа, а се мери по пепелта и кесията.

— А ползата? — запитала кралицата.

— Ползата е да не стоим празни, когато нямаме работа, и да работим, без да мислим за странични неща — отвърнал защитникът на тютюна.

ИЗПИТ

Когато изпитвал студенти, френският хирург Малген не пестял своята ирония и сарказъм към онези, които отговаряли неточно.

Веднъж се явил на изпит зле подготвен студент. Неговите объркани отговори разсърдили професора и той рекъл:

— Можете ли да ми кажете поне дефиницията на понятието „създаване“?

— Създаване... създаване... — замънкал студентът. — Създаване е да направиш от нищо нещо.

— Тъй! Или, по-точно казано, да направим от вас доктор по медицина.

ПРИ ПАПАТА

Папа Пий IX приел женска делегация, дошла от чужбина. Една американка пожелала да целуне ръката му. Папата я запитал:

— Желаете ли още нещо, дъще?

— О, ако ми подарите и фотографията си, отче!

— Ето ви я, добра християнко.

— А бихте ли ми дали и автограф?

Папата се намръщил, но все пак сложил подписа си.

— Желаете ли да ми подарите, свети отче, и перото, с което сложихте подписа?

— Желая! Желая да ви дам и мастилницата, и писалищната маса, и всичко, само не и престола си, защото, струва ми се, че и него ще пожелаете.

УЧЕН

Известният английски филолог Ричард Бентли бил много стеснителен и несръчен в отношенията си с хората. При пътуването си из Франция той бил поканен на гости у една графиня. Когато влязъл в дома ѝ, намерил там многобройно отбрано общество. Това така го смутило и объркало, че той побързал да си отиде.

— Кой беше тоя особняк? — попитал един от гостите.

— Това е голям учен — отговорила графинята, — който знае как се казва стол на всички езици в света, но не знае как трябва да се седи на него, когато наоколо има хора.

ЖЕНСКАТА МОДА

Русо направил следното изказване за женската мода:

— Грозните жени измислят модите, а хубавите са толкова глупави, че винаги им се подчиняват.

ТВОРЧЕСТВО

Люли композирал нещо на пианото. Навън забучала страшна буря. Светкавици раздирали небето. При всеки гръм приятелите на композитора набожно се кръстели, а той не чувал и не виждал нищо.

— Люли, прекръсти се — тревожно го побутнали те.

— Вие се кръстете и за мен! — казал той. — Нали виждате, че и двете ми ръце са заети.

ТРАГИЧНА РОЛЯ

Немският артист Лудвиг Девриент живял съвсем разпуснат живот и се състарил преждевременно. Но заслепена от голямото му изкуство, публиката не забелязала това.

Веднъж някой позвънил у дома му. Той отворил вратата и видял едно хубаво момиче с букет цветя. То попитало плахо:

— Дядо, тук ли е артистът Девриент?

Актьорът застинал потресен, поел дъх и с болка отвърнал:

— За жалост, току-що излезе.

— Моля ви, предайте му тези цветя! — подало то букета.

— Благодаря! — едва пошепнал артистът. Момичето си отишло, а Девриент дълго стоял зад вратата. Това било най-драматичната роля, която изиграл през живота си.

КРАЛЯТ НА ВАЛСА НА МЛАДИНИ

Старият Щраус, бащата на краля на валса Йохан Щраус, също се занимавал с композиране на валсове и оставил няколко хубави произведения от този род. Обаче той постигал това с много усилия и трудно минавал от един мотив на друг. Веднъж неговият дванадесетгодишен син седнал на пианото и изсвирил със замах онова, което на бащата не се удавало. Бащата с радост забелязал дарбата на сина си. Но младият Щраус бил най-слабият ученик в класа по всички предмети освен по музика. Затова един ден баща му казал:

— Знаеш ли, синко, какво ще направим? Отсега нататък ти ще композираш моите валсове, а аз ще уча твоите уроци.

СЪПРУЖЕСКО ЛИЦЕМЕРИЕ

Английският писател Лорънс Стърн се отнасял много зле с жена си. Но веднъж, като разговарял с приятеля си Харик, той се

разчувствувал и започнал да възхвалява съпружеската любов и уважение.

— Мъж — казал той, — който се отнася лошо с жена си, не е добър и заслужава домът му да изгори до основи.

— Бих искал да те попитам — прекъснал го Харик, — дали вече си застраховал къщата си?

ПОТЕКЛОТО НА ДЮМА

Един недоброжелател поискал да обиди Александър Дюма-баща и го нарекъл „негър“.

— Да, истина е, господине! — отвърнал Дюма. — Баща ми беше мулат, дядо ми — негър, а прадыдо ми е бил маймуна. Драго ми е, че моят род започва оттам, откъдето свършва вашият.

РАЗМЕНЕНИ ЛЮБЕЗНОСТИ

Философът Павиан Тазет срещнал една девойка и я поздравил с думите:

— Радвам се, че виждам девица и същевременно — хубавица!

Девойката, недочула думите му, помислила, че ѝ се подиграва, и му отговорила:

— Я виж ти! Какъв селяк, глупак и безобразник!

— Ха-ха! — засмял се философът. — Аз казах две лъжи, а вие — три!

НЕБЛАГОДАРНИК

Матийо Тлъстия изгубил кожената си кесия със сто дуката. Намерил я беден човек. Той извадил от нея един дукат и си купил шапка. Матийо научил кой е намерил кесията и отишъл да си я иска. Бедният му я върнал веднага, като казал, че от нея липсва един дукат, който той взел. Тлъстият се развикал гневно:

— Ти си ми откраднал парите! Няма да взема кесията! Искам я така, както си беше.

Отишъл си и подал оплакване в съда. Съдията изслушал едната и другата страна и се обърнал към собственика на кесията:

— Ти си изгубил кесията си. В нея е имало сто дуката, така ли?

— Да! — отговорил Матийо.

— В такъв случай тая кесия не е твоя. В нея има деветдесет и девет дуката. — После се обърнал към другия: — Запазете кесията, докато се обади собственикът ѝ!

ОБРАТНО ПОДИГРАВКАТА

Някой подиграл Лихтенберг, че имал големи уши.

— Е, да! — отговорил той. — Не отричам, че ушите ми за човек са големи; но вашите пък са съвсем малки за магаре!

ЛЕСИНГ НА МЛАДИНИ

На младини Лесинг живял в Бреслау и бил секретар на известен генерал. Той играел с голямо увлечение карти и прекарвал всичкото си време около игралната маса. Генералът и приятелите му често го упреждали за страстта му да залага големи суми в играта.

Веднъж младият Лесинг се обърнал към генерала:

— Господин генерал — казал той, — ще бъдете ли така любезен да ме освободите днес след обед? Не се чувствавам добре. Искам да направя една голяма разходка.

— С удоволствие! — съгласил се генералът. — По-добре голяма разходка, отколкото голям разход!

ЗАПОВЕД НА СУВОРОВ

Руският генерал Суворов бил много строг командир. И самият той се подчинявал на военните заповеди, които издавал.

Веднъж, разгневен от провинението на някакъв войник, той се нахвърлил да го бие. На местопроизшествието притичал адютантът му, козирувал и доложил:

— Господин генерал, генерал Суворов е заповядал да не се оставяме да бъдем надвити от гнева си!

— Ех, щом генералът така е заповядал, трябва да се подчиним! — отвърнал Суворов и оставил войника.

СЪДЕБНИЯТ ИЗПЪЛНИТЕЛ

Оноре дьо Балзак хванал слугата си в лъжа и почнал да го поучава, че лъжата е грях, който се наказва.

— Не е достойно човек да лъже човека! — казал той.

— Е, добре, господарю — отвърнал слугата. — А вие защо лъжете и ме карате да казвам, че не сте в къщи, когато ви търси съдията изпълнител?

— Така е, приятелю — отвърнал Балзак, — защото за мене той не е човек.

БАЛЗАК И ЖЕНИТЕ

Веднъж поканили Балзак в отбрано общество. Тъй като това се случвало рядко, той бил в много добро разположение на духа, шегувал се, остроумничел и спечелил възхищението на всички жени.

— Вие сте най-добрият познавач на женския свят! — казала възторжено домакинята.

— Може би! — отговорил писателят. — Аз например само като видя една жена, мога подробно да опиша целия ѝ живот.

— Ах, моля ви! — извикала уплашено домакинята. — Говорете по-тихо, да не чуват другите!

ДЕВОЙКА С ДВЕ РЪЦЕ

Дюма-син имал манията да сватува. Веднъж той посредничил при годежа на двама млади. Майката на девойката обещала на годеника:

— Заедно с ръката на дъщеря си ви давам и половин милион зестра.

Това се видяло малко на младежа и той се отказал от годеницата. Но Дюма го посъветвал:

— Не бъди нескромнен! Пък и размисли — не виждаш ли, че девойката има две ръце!

ВЪЗХВАЛА

Пред прекрасната скулптурна група „Лаокоон“ шедьовъра на античното майсторство, застанали няколко дейци на изкуството. Между тях бил и Анибале Карачи. Всички шумно изказвали възхищението си, само художникът мълчал. По едно време той извадил молив и написал върху стената на залата:

„Поетите рисуват с думи, а художниците говорят с четка.“

ПРИЗНАНИЕТО НА ПИРОГОВ

Попитали знаменития Пирогов:

— Вие познавате много добре анатомията. Навярно можете да лекувате всички болести?

— Анатомиците — отговорил ученият — приличат на хамалите и файтонджиите в който и да е град. Те отлично познават всички улици, но рядко знаят какво става в къщите.

ДУЕЛ

Било по времето на дуелите. Двама благородници — дьо Лонжери и дьо Монтанди — се скарали жестоко и взаимно се извикали на дуел.

Лонжери минавал за най-грозният човек във Франция, но и Монтанди не бил по-красив. Когато дуелът трябвало да започне, Монтанди внимателно загледал своя противник и бързо прибрал меча си.

— Господине — казал той, — не желая да се бия с вас. Ако ви убия, ще остана единственият най-грозен човек във Франция.

ХАЙДН В ЛОНДОН

Хайдн посетил Лондон, влязъл в един музикален магазин и попитал дали имат нещо ново.

— Заповядайте — отговорил търговецът и подал на Хайдн неговото последно произведение.

Хайдн го прегледал равнодушно.

— Нещо друго? — запитал той.

— Не! — троснато отговорил търговецът и сърдито грабнал нотите от ръцете на композитора. — Щом не харесвате Хайдн, вие сам не знаете какво искате!

ГЕНИЯТ

Попитали Суифт как се разпознава геният? Той отговорил:

— Когато геният се появи на света, вие ще го познаете по това, че всички глупци се сдружават против него.

АВТОГРАФ

Пушкин живял известно време в Оренбург. Местен помещик непрекъснато му дотягал с молба да получи автограф за албума си. Но поетът все отлагал. Най-после помещикът измислил начин да изхитри поета. Той имал в къщата си баня и предложил на скъпия гост да се изкъпе в нея.

Пушкин приел. Но когато излязъл от банята, видял на масата в стаята за обличане албум, перо и мастило. Остроумието на хазяина му харесало и той написал:

„Пушкин се изкъпа в банята на А-в.“

В СТАРА РУСИЯ

Богат руски благородник набил до смърт един келнер, задето не изпълнил навреме поръчката му. Притежателят на заведението поискал обяснение от побойника за неговата ярост.

— Не ме занимавайте с дреболии! — креснал благородникът. — Сложете в сметката и келнера и ме оставете на мира!

НАПОЛЕОН И ТАЛМА

Придружен от прочутия трагик Талма, Наполеон отишъл да разгледа новопостроен театър. Двата слезли в машинното отделение. Тук царяла тъмнина. Многобройните подове и разните съоръжения правели опасно движението на непосветения в задкулисните тайни.

— Ваше величество — обърнал се Талма към височайшия посетител, — тук е рисковано, по-добре да се върнем...

— Не се безпокойте, Талма! — отвърнал Наполеон. — Световната история достатъчно се самоуважава и няма да допусне да загине като водевилен герой, потъвайки в подвижния под на сцената.

АВТОГРАФ ОТ ВЕРДИ

Пътническият влак чакал на междинна гара. В един от първокласните вагони се намирал Джузепе Верди. Началникът на гарата, горещ почитател на автора на „Травиата“, решил да не изпусне случая и да получи автограф от великия композитор. Той обаче знаел, че Верди не е много достъпен, затова потърсил околен път за постигане на целта си. Като отворил вратата на купето, той помолил пътника да си покаже билета. Верди дал билета си. Началникът го продупчил и започнал служебен разговор:

— Вагонът ми се вижда малко замърсен. Не ви ли е неприятно?

— О, да, но не можах да намеря по-добър.

— Все пак вие не бива да слагате краката си на седалището!

Един образован човек никога не постъпва така!

— Дявол да го вземе, та вие за необразован ли ме вземате?

— Кажете-речи!

— В такъв случай дайте ми, моля, оплаквателната книга! Аз ще ви покажа кой съм!

Началникът се поклонил, излязъл и донесъл албума си за автографи. Без да се вгледа, Верди написал оплакването си в албума и се подписал.

— Много благодаря, маестро Верди, за автографа! — казал засмян железничарят и поканил композитора в чисто, украсено с цветя купе.

МОДЕЛ ЗА САТАНАТА

Френският писател Пол Пелисон боледувал в детство от едра шарка и поради това лицето му било грапаво и ужасно грозно.

Веднъж той се разхождал из парижките улици. Млада, красива дама, без да каже дума, го хванала под ръка и го повела със себе си. Влезли в една къща. Посрещнал ги непознат господин. Дамата посочила писателя и казала:

— Ето! Изпълнявам обещанието си!

След това тя излязла. Изненаданият Пелисон поискал обяснение от домакина за постъпката на странната дама. Непознатият бил художник и признал, че тя му е близка.

— Обещах ѝ да нарисувам картина на тема „Искушението на Исуса в пустинята“ само ако доведе мъж, който да послужи като модел за сатаната. И тя, както виждате, доведе вас.

ИРЛАНДСКА ЖАЖДА

Леди Хамилтън пътувала за Палермо. Параходът бил ирландски — под командата на адмирал Нелсон. Тя поискала да почерпи един услужлив матрос и го запитала какво желае да пие.

— О, благодаря, леди, нищо не желая.

— Но аз настоявам, момко. Кажете какво предпочитате: чаша ракия, стакан грог или халба пунш?

— Щом това ви е приятно, миледи, ще бъде неучтиво да ви откажа. Съгласен съм да изпия чаша ракия, след което не бих се отказал от стакан грог, докато бъде приготвен пуншът.

БРАМС

Брамс често бил обезпокояван от музиканти, които искали да свирят пред него и да чуят мнението му за тяхното изпълнение. Когато виждал, че от „музикантите“ няма да излезе нищо, той ги отпращал, като се извинявал, че пианото му е разстроено. Веднъж обаче един упорит посетител му казал:

— Това няма да ме смущава ни най-малко, маестро!

— Вас не ще смущава, но мене ще смущава! — отвърнал Брамс.

ЩРАУС НА ПРЕМИЕРА

Рихард Щраус присъствувал на премиерата на свой млад колега в Берлин. След представлението всички поздравили младия композитор, само Щраус стоял безучастно в един ъгъл на залата.

— А вие няма ли да ми кажете поне една дума — запитал младият композитор, като се приближил до него.

— Не — отвърнал Щраус. — Какво бих могъл да ви кажа, когато вие ми говорихте дели два часа, а нищо не ми казахте?

ИЗГОДНО ПРЕДЛОЖЕНИЕ

Общинският съвет в Пезаро, Италия, изпратил до своя именит съгражданин Росини делегация да му съобщи, че е решила да му издигне паметник сред града.

— И колко ще струва този паметник? — попитал великият музикант.

— Двадесет хиляди лирети — отговорил един от делегатите.

— Не е ли по-добре — запитал Росини с усмивка — да дадете тези пари на мене, а аз ще идвам понякога и ще заставам на площада вместо паметник?

КУРТИЗАНКИТЕ

Ето какво е казал Ришельо за куртизанките:

— Всички куртизанки свършват живота си еднакво. Те подаряват на бога онова, от което вече и дяволът се е отказал.

КАКВО ПРИЛИЧА НА ВОЙНИКА

Великият руски пълководец Кутузов бил духовит човек. Веднъж отишъл на гости в приятелско семейство. По време на вечерята усетил на гърба си силна топлина, която идвала от камината.

— Тук е непоносимо горещо! — рекъл Кутузов.

— Генерале — забелязал някой от гостите, — на вас, като на храбър войн, ви подхожда да устоявате на всякакъв огън!

— Да, но на никой войник не прилича да търпи огън зад гърба си! — отговорил Кутузов.

ДВОРЦОВИ УМНИЦИ

Зима. Петербург. Двореца. Императрицата се обърнала към един от придворните и му поръчала:

— Идете в преддверието и вижте дали термометърът е паднал.

След малко придворният се върнал и доложил:

— Ваше величество, термометърът не е паднал, а си стои закачен на стената.

ЛИХТЕНБЕРГ И ПРАВОТО

Попитали големия гьотингенски сатирик Лихтенберг каква е ползата от изучаване на правото.

Той отговорил:

— За да постъпва човек във всички случаи със сигурност правилно, не е необходимо да изучава правото. Обаче за да може със сигурност да върши неправи работи, трябва непременно добре да изучи правото.

РОСИНИ

Росини работел извънредно много и в бързината си се случвало да взема части от по-раншни свои опери, свалени от сцената, защото публиката не ги одобрила. След премиерата на операта „Отело“ един приятел му казал, че в нея е вмъкнал дълъг мотив от пропадналата опера „Аурелиан“.

— Няма никакво значение! — отвърнал спокойно Росини. — Нима Дездемона не е била жертва на клеветата?

НЕДОБРОСЪВЕСТИНОСТ

Баденският херцог и адютантът му предприели излет на коне. Адютантът носел за закуска и две круши. Херцогът изял крушата с кората, а адютантът обелил своята. Херцогът се усмихнал.

— Драги адютанте, изтънчените хора знаят, че ябълките се белят, а крушите се ядат с кората.

— Зная, ваше височество — отговорил адютантът, — но едната от крушите падна в торището до конюшната и аз не зная коя точно беше.

ДВАМА ПРЕСТЪПНИЦИ

Авторът на криминални романи Понсон дьо Терай бил най-известният романист в Европа през миналия век. Веднъж той посетил в Тулонския затвор опасен престъпник.

— Кой сте вие? — запитал писателят.

— А вие кой сте? — запитал на свой ред престъпникът.

— Аз съм писателят Понсон дьо Терай...

— Аха, значи, това сте вие! Чел съм романите ви. А знаете ли, че аз съм много по-малък злодей от вас? Аз съм убил само седем души от

едно семейство, а вие, с вашите криминални романи, сте убили хиляди хора?

ЗАСЛУЖЕНА НАГРАДА

Княз Репнин отправил до върховния командувач руската армия генерал Суворов своя адютант да му честити рождения ден. Суворов приел сърдечно капитана и поискал да покаже пред офицерите си, че в щаба на Репнин има много способни командири. Той задал на капитана различни трудни въпроси. Накрая го запитал с усмивка:

— Кажете сега, капитане, каква е разликата между мене и княз Репнин?

— Разликата, ваше благородие, е тази, че княз Репнин желае да ме произведе подполковник, но не може, а вие можете, но не желаете.

Така капитанът спечелил подполковнишки пагони.

ЗНАНИЕТО

Запитали един философ:

— Какво мислите за знанието на хората?

Философът отговорил така:

— Онзи, който нищо не знае, и не знае, че не знае — е глупак. Такъв човек е безнадежден и не трябва да му се доверява никаква работа.

Онзи, който не знае, и знае, че не знае — е разумен човек. Него трябва да го учите.

Онзи, който знае, и не знае, че знае — е заспал човек. Него трябва да го пробудите.

Онзи, който знае, и знае, че знае — е мъдрец. Нему следва да се подражава.

БЕТХОВЕН И БРАТ МУ

Братът на Лудвиг Ван Бетховен, Кристоф, бил аптекар в Урфар. Известно време той доставял хинин на австрийската армия и спечелил много пари. Купил имение, напуснал аптеката и се преселил във Виена, където започнал разгулен живот.

По това време Бетховен изпаднал в материално затруднение и се обърнал към брат си за подкрепа. Кристоф обаче го укорил, че от него

не станало човек, заявил му безсърдечно: „Всеки трябва сам да си помага!“ и отказал да му прати пари. Както била модата тогава, той подписал писмото си на латински: „Кристоф ван Бетховен — земевладелец“.

Бетховен не му останал длъжен. Той писал на брат си:

„До господин Кристоф ван Бетховен — земевладелец. Имам нужда от твоите пари, но не и от твоето празнодумство. Лудвиг ван Бетховен — умовладелец.“

ХЕНДЕЛ И КАПРИЗНАТА ПЕВИЦА

Хендел дирижирал опера. Трябвало да пее много капризна певица. Малко преди вдигане на завесата тя се разсърдила за някаква дреболия и съобщила на диригента, че няма да пее, защото имала хрема.

Хендел се завтекъл към стаята на примадоната, но тя била заключена отвътре. Ядосан, той ритнал вратата и я разбил. Грабнал певицата и я понесъл към отворения прозорец.

— Вие сте голям дявол — викнал той, — но на мен тия не минават. Сега ще ви хвърля през прозореца!

Прозорецът бил на втория етаж. Певицата разбрала, че разяреният Хендел не се шегува и се съгласила да пее. И пяла така, че пожънала бурни аплодисменти.

ФРЕНСКИТЕ ХАРЕМИ

Турският дипломат в Париж Мехмед ефенди казал веднъж на французите:

— Ние, турците, имаме големи разходи, като поддържаме хареми с много жени. А вие сте разрешили въпроса блестящо, без да правите излишни разходи. Всеки от вас е задомил жените от своя харем по домовете на приятелите си.

СЛАВАТА

Балзак се оплакал в компания от тежкото си финансово положение.

— А защо забравяте славата, господин Балзак? Не правите ли сметка колко сте прочут! — възразил му някой.

— Слава? Празна работа! — дигнал рамене Балзак. — Ще ви разкажа един случай. Пътувах из Русия, придружен от неколцина наши видни хора. Приеха ни в двореца на руския цар. Ядохме и пихме. По едно време девойка, навярно дъщеря на царя, излезе от салона и след малко се върна с бутилки вино. В същия момент един от нашите спомена името ми и тя го чу.

— Господин Балзак! — извика девойката изненадана и изпусна бутилките, които се разбиха на парчета.

— Същото може да се случи и със славата — заключил той. — Идва момент, когато и тя изчезва от ръцете на човека.

РОМАНИСТЪТ И ИСТОРИЯТА

Запитали Дюма-баща защо е написал в романите си толкова много глупости за кардинал Ришельо.

— Всички достойни дела на великите хора — отговорил той — са описани от историците. На нас, романистите, остава да пишем само за глупостите им.

ЛИСТ И БИЗЕ

Халеви поканил Франц Лист на вечеря. Присъствувал и младият Бизе. След гощавката Лист седнал на пианото и изсвирил много трудна пиеса — каденцата ѝ представлявала връх на музикалната техника. Всички гости се възхитили от майсторството на Лист.

— В Европа има само двама пианисти, които могат да свирят така бързо — заявил Лист. — Това са Ханс фон Бюлов и аз.

Седнал на пианото и Бизе. Той започнал същата каденца по памет.

— Чудесно! — извикал Лист. — Почакайте, млади приятелю, аз имам ръкопис, защо ще измъчвате паметта си.

Бизе изсвирил цялата пиеса без грешка в темпото на Лист.

— Вие сте третият в Европа! — засмял се Лист.

— Не! — казал Халеви, възхитен от триумфа на своя ученик. — Този, който я свири направо, е втори, а трети — който я е разучавал.

НАЙ-ЛОШОТО

Попитали Оскар Уайлд:

— Кое смятате, че е най-лошото нещо в света?

— Да говорят за вас нелепости — отвърнал той. След късо мълчание добавил: — Но има и нещо, което е още по-лошо — да не говорят нищо за вас.

ПРЕДПОЧИТАНИЕ

При лорд Палмерстон се явил личният му лесничей и му доложил:

— Сър, ще трябва да дадете под съд съседите си.

— Защо? — попитал лордът.

— Влизат тайно в парка ви и бият зайци. Ако това продължава, ще избият всички зайци.

— Няма да ги съдя! — отговорил Палмерстон. — Предпочитам да имам за съседи приятели, отколкото зайци.

ЛОГИКА

В много случаи суетата кара някои да разсъждават като онзи учител от „Изиграният педант“ на френския писател Сирано дьо Бержерак, който доказва, че е най-красивият човек на света по следния хитър начин:

— Европа е най-хубавата страна в света. Франция — най-хубавата страна в Европа. Париж е най-хубавият град във Франция. Университетският квартал е най-хубавият в Париж. Най-хубавата стая в тоя квартал е моята. Аз съм най-красивият в моята стая. Следователно аз съм най-красивият човек в света!

САФИР И КАФЕНЕТО

Виенско кафене. Сафир бил сред компания от писатели. Млад поет се похвалил, че е роден в същия ден, в който умрял Гьоте. Сафир печално въздъхнал:

— Този ден, значи, е нанесъл двойно тежък удар на нашата литература.

НАПОЛЕОН И ДЕЗЕРТЪОРЪТ

Един гасконец служел в Наполеоновата армия. През време на сражение той избягал. Заловили го, оковали го във вериги и го завели при императора.

— Защо избяга? — запитал го Наполеон.

— Исках да остана жив, за да участвувам и в другите битки, водени от ваше величество! — отговорил хитрият гасконец.

Наполеон харесал отговора и му простил бягството.

НАЙ-ДОБРА ОЦЕНКА

Скулпторът Худон изложил барелеф, представляващ умрял дрозд, чийто крак бил закачен на гвоздей.

Шестгодишно дете видяло барелефа и попитало баща си:

— Татко, къде е ранена тази птица?

— Раната не се вижда — отговорил бащата.

— А от какво е направена птицата?

— От мрамор.

— О-о! — възкликнало детето. — А мраморът от пера ли е направен?

Тази наивна оценка била най-изразителна от всички надути фрази на специалистите.

ГИ ДЪО МОПАСАН

Ги дьо Мопасан работил известно време като чиновник в едно министерство. След години в архивите на министерството намерили характеристика за Мопасан от неговия шеф. В нея между другото се казвало:

„Един добросъвестен чиновник, който обаче пише лошо!“

МЪКАТА НА ВОЛТЕР

Един писател изпратил на Волтер новата си трагедия, за да каже мнението си за нея. Волтер я прочел и я оставил на масата.

— Мъката — казал той — не е в това да напишеш трагедия като тази, а в това как да отговориш на този, който я е написал.

ЛАСКАТЕЛ

София Арну срещнала Жантил Бернар, който се разхождал самичък, потънал в размишления.

— Какво правите? — запитала го тя.

— Говоря със себе си — отвърнал той.

— Внимавайте! Говорите с най-големия си ласкател!

РУСО ПРЕПИСВАЧ НА НОТИ

При пребиваването си във Франция австрийският император Йосиф II посетил Бюфон и Русо. За изследователската му работа в областта на естествените науки Бюфон получил титлата граф и живеел добре. Русо се занимавал с хуманитарните науки, но те не се ценели, затова той живеел в най-голяма бедност и се прехранвал от преписване на ноти и композиране. Йосиф II го сварил да преписва ноти и не могъл да скрие удивлението си, че „един толкова голям писател се занимава с такива неща!“

— Що да сторя? — казал Русо. — Аз отдавна показах на французите как трябва да мислят, но те не желаят да мислят. Сега им давам възможност да пеят — и те пеят!

„СЕВИЛСКИЯТ БРЪСНАР“ ОСВИРКАНА

При поставянето на комедията „Севилският бръснар“ на сцената част от публиката всяка вечер я освиркувала. Приятелите на Бомарше посрещали с възмущение този факт, но самият автор казал:

— Не се тревожете за това! Нима не знаете, че Софокъл умрял от радост, когато му съобщили, че получава награда за една своя трагедия? Щом публиката освиркува комедията ми, значи тя ме обича и ме предпазва от участието на Софокъл.

КАРАТИГИН

Руският император Николай I по време на едно представление посетил артистите зад кулисите и се обърнал към знаменития Каратигин:

— Ти, Каратигин, майсторски се преобразяваш във всякакви роли.

— Е, ваше величество, старая се да играя вярно и просяци, и царе — казал скромно актьорът.

— А мене можеш ли да изобразиш? — попитал царят.

— Ако позволите, ще опитам още сега!

— Опитай!

Каратигин заел характерната поза на Николай I и с глас, подобен на императорския, се обърнал към директора на театъра Гедеонов:

— Чувай, Гедеонов! Разпореди се утре в дванадесет часа да се даде на Каратигин двойна заплата за този месец.

Императорът се разсмял:

— Хм... Добре го изигра! Гедеонов, вземи си бележка за утре!

На другия ден Каратигин получил от директора на театъра двойна заплата.

ТОВА СЕ КАЗВА ГЛАС

Прочутата немска драматична артистка Адела Сандрок, живяла през втората половина на деветнадесети век, притежавала дълбок мъжки глас. Веднъж тя спряла пред един сляп просяк и му дала милостиня с думите:

— Вземете, добри човече!

Просякът отговорил:

— Благодаря, господин генерал!

ШЕГАТА НА ШУТА

Жената на Петър Първи помолила шута Балакирев да доведе съпругата си при нея.

— Майчице царице, не смея да ви я покажа — отговорил шутът.

— Защо? — учудила се царицата.

— Защото е глуха и ще ви бъде трудно да разговаряте с нея.

— Нищо, доведете я! — настояла царицата.

Шутът завел жена си при царицата, но предварително ѝ казал, че царицата е глуха. Двете жени дълго разговаряли, като се надвиквали една друга. Царят присъствувал на срещата им и разбрал шегата. Без да я разкрива никому, той дълго, от сърце се забавлявал с лъжливата глухота на двете жени.

КОПЧЕТА ОТ КИФЛИ

Хлебарите във Виена решили тихомълком да намалят грамажа на кифлите. За да ги осмее, известният артист и автор на комедии Йохан Нестрой се явил на сцената във фрак, чиито копчета били заменени с мънички кифли. Това обидило хлебарите и те го дали под съд. Осъдили Нестрой на четиридесет и осем часа затвор. Когато излязъл от затвора и се появил отново в театъра, той накарал един колега да го попита на сцената как е прекарал в затвора, не е ли гладувал?

— О, не! — отговорил Нестрой. — Дъщерята на пазача се влюби в мене и по цял ден ми пъхаше кифли през ключалката на вратата.

Така хлебарите били сразени и се отказали да преследват повече комика.

ПЪРВИЯТ

Разбит от руските войски, Наполеон напуснал Москва. Стигнал в немска земя и тук трябвало да премине една река. Императорът запитал лодкаря, който щял да го превози:

— Минаха ли оттук много дезертъори?

— Не — отговорил лодкарят. — Вие сте първият.

ФРИДРИХ ВЕЛИКИ ПРИ ЗАТВОРНИЦИТЕ

Фридрих Велики посетил затвора в Шпандау и разпитал поред затворниците кой каква вина има и защо е в затвора. Всички заявявали, че са невинни и лежат за права бога. Само един признал:

— Аз съм най-лошият от всички. И наказанието, което ми е наложено, е много леко за вината ми.

— Тогава какво търсиш тук — попитал Фридрих Велики, — между тия честни хора? — И като се обърнал към управителя на затвора, казал: — Я този веднага да се изгони навън!

СМЕХЪТ НА ХУМОРИСТА

Английският хуморист Чарлз Лемб казал:

— Според едно старо мнение не било прилично човек да се смее на вицовете, шегите и смехориите, които сам разказва. Но това не е правилно! Да разправиш шега и да не ѝ се смееш, то е все едно някой домакин да приготви за гостите си богата трапеза и сам да не докосне нищо от нея.

СТЪКЛЕНИЯТ СЕРВИЗ

Венецианският дож с нарочни пратеници поднесъл на император Максимилиан скъп сервиз от венецианско стъкло.

Шутът на императора — Кунц, по невнимание закачил с шпорите си покривката на масата, повлякъл я, сервизът паднал на пода и се разбил. Пратениците, обидени, поискали виновникът да бъде наказан.

— Драги приятели, той не е виновен! — успокоил ги императорът. — Дождът ми изпратил стъклен сервиз. Ако беше златен или сребърен, не би се счупил.

РАЗСЕЯНИЯТ БАЩА

Веднъж, като се прибирал у дома си, големият немски историк Теодор Момзен срещнал по стълбите едно момиченце, което нежно го поздравило. Професорът помилвал детето и го запитал:

— Как се казваш, момиченце?

— Ами... аз съм Тея!

— Тея... Тея... Коя Тея?

— Тея Момзен, татко! Не ме ли позна?

НАКАЗАНИЕТО НА ШУТА

Веднъж Петър Първи се разсърдил на упорития Балакирев и решил да го сплаши. Написал бележка до караулния офицер, в която нареждал да се накаже приносителят ѝ. После извикал шута и му заповядал да я занесе на офицера.

Балакирев се досетил за съдържанието на бележката, извикал един придворен и го помолил да я предаде на караулния, защото той бързал за някъде. Офицерът приел бележката, прочел я и заповядал на приносителя ѝ да се съблече. В това време дотичал шутът и от името

на господаря съобщил да освободят придворния, а него посъветвал да отиде при царя и да му поблагодари за отмененото наказание.

Когато придворният паднал пред краката на царя, Петър Първи се досетил за хитростта на Балакирев и дълго се смял. Наказанието на шута било отменено.

ЧОРАПИ С ДУПКИ

Английският поет и хуморист от XVII век Хенри Филдинг умеел да се справя с всяко положение благодарение на остроумието си. Веднъж при някакво тържество по улиците на Лондон се стекъл много народ. Мнозина се качвали по пейките и гледали оттам. Покачил се на пейка и един благородник, но пречел на хората зад него. Филдинг също бил зад благородника и не виждал добре. По едно време той пошепнал на съседа си, но така, че да го чуе джентълменът:

— Тоя джентълмен, ако знае, че чорапите му имат дупки, не би се качил толкова високо, за да го гледат всички.

Зяпачът скочил от пейката и побързал да провери чорапите си. Като видял, че са здрави, той се обърнал злобно към Филдинг:

— Как се осмелявате да лъжете? Чоралите ми нямат никакви дупки!

— Тъй ли? Като нямат никакви дупки, как сте ги обули? — попитал наивно Филдинг.

Всички наоколо се изсмели. Благородникът побързал да изчезне.

ВОЛТЕРОВ СЪВЕТ

Млад автор прочел своята творба на Волтер. Когато четенето свършило, старият писател му казал:

— Млади човече, така може да пишете само след като станете прочут. Засега още работите ви трябва да бъдат много по-хубави!

ПОСМЪРТНО ЖЕЛАНИЕ

Много богат, но вече стар виенчанин посетил бащата на валса Йохан Щраус и му казал:

— Маестро, аз съм твърде стар и скоро ще се разделя с живота. Искам да ми направите една услуга. Вашата музика ми харесва толкова

много, че моля, когато умра, да свирите на погребението ми някои от вашите прекрасни валсове.

— На драго сърце, господине! — отвърнал сериозно Щраус. — Стига само по време на погребението да ми кажете кои от тях бихте желали да чуете.

ПЪРВАТА СМЪРТ НА ХАЙДН

През 1805 година парижките вестници съобщили, че Йозеф Хайдн умрял.

По този случай Керубини набързо съчинил кантата. Хайдн бил чествуван в заупокойна служба, на която изпълнили Моцартовия „Реквием“.

Композиторът, който по това време бил във Виена, узнал за мнимата си смърт и добродушно се засмял:

— Жалко! Ако знаех предварително за това тъжно тържество, щях да отпътувам за Париж, та поне да дирижирам лично „Реквиема“.

МЕДИЦИНСКИ КНИГИ

Доктор Маркус Херц имал пациент, който непрестанно четял медицински книги с намерение, когато заболее, сам да се лекува.

— Внимавайте добре, драги! — казал му докторът. — Може да умрете от някоя печатна грешка.

ПОКАЯНИЕ

Било по времето, когато се прилагали телесните наказания. На площада в Рим една жена трябвало да изтърпи присъдата си — публичен бой с пръчки, — наложена ѝ от църквата за неморални деяния. Присъствувал и нейният съпруг. Когато почнали да бият жена му, той я съжалил и предложил да я замести. Духовникът, изпълнител на присъдата, се съгласил. Съпругът легнал на плочите и наказанието продължило.

По едно време жената се развикала:

— Отче, бийте по-силно! Аз съм голяма грешница!

ЛАКОНИЧЕН ОТГОВОР

Пушкин писал на издателя на едно списание, което напечатало негово стихотворение, да му изплати хонорара.

Издателят запитал писмено Пушкин:

„Кога желаете да получите парите — в понеделник или във вторник и всичките ли двеста рубли наведнъж или засега само сто?“

Пушкин дал следния лаконичен отговор:

„Понеделник е по-добър от вторник, защото е по-близко, а двеста рубли са по-добри от сто, защото са повече.“

СЛУХЪТ НА МОЦАРТ

Придворният тръбач Шахтер имал много хубава цигулка, която седемгодишният Моцарт нарекъл „маслената цигулка“ заради мекия й, пътен тон.

Веднъж Моцарт срещнал тръбача и му казал:

— Знаете ли, господин Шахтер, вашата „маслена цигулка“ е настроена с една осма тон по-ниско от тази, на която свиря аз?

Шахтер се усмихнал снизходително. Но бащата на Моцарт го помолил да донесе цигулката си. Когато проверили, оказало се, че малкият Волфганг имал право.

АКТЬОРСКИ РЕВАНШ

Артистът Гобер имал слаба памет. Когато се налагало да прочете на сцената писмо, винаги искал текстът да бъде написан.

Една вечер играел ролята на император, който получава от адютанта си писмо и трябва да го прочете пред офицерите, събрани около него. Ролята на адютанта играел актьорът Готие, който нямал добри чувства към Гобер и търсел начин да го злепостави. Затова той подал на „императора“ плик с празен лист. Гобер предугадил злите

намерения на своя колега и в качеството си на „император“ се обърнал към него с думите:

— Прочетете писмото, генерале!

Готие се забъркал, тъй като не знаел нито дума от онова, което трябвало да съдържа писмото. Започнал да пелтечи и бил освиркан от публиката.

ШОПЕНХАУЕР НА ИЗЛОЖБА

Шопенхауер бил много разсеян човек. Понякога си говорел сам на себе си. Когато потъвал в мисли, не обръщал внимание на никого. Веднъж посетил една изложба. Обикалял от зала в зала и нервно жестикулирал. Уредникът го наблюдавал известно време и накрая го запитал:

— Господине, мога ли да зная кой сте?

Шопенхауер помълчал известно време замислен, после казал:

— Ще ви бъда много благодарен, ако вие ми отговорите на този въпрос!

НА ЕШАФОТА

Мария Стюарт бавно се изкачила на ешафота. Палачът сложил ръка върху косата ѝ.

— Приятелю — казала кралицата, — не ме докосвай!

Тя повикала придворните си дами, които ѝ помогнали да съблече връхната дреха. Палачът обаче си позволил сам да смъкне роклята ѝ. Останала полугола пред погледите на няколкостотин души, тя се обърнала към тях и казала:

— Моля да ме извините, не по свое желание се явявам пред вас в тоя тоалет и... с тоя паж... — и посочила палача.

НАМЕРИЛ КОГО ДА ПОДИГРАЕ

Дързък младеж, който искал да подиграе Пушкин, го попитал в компания:

— Александър Сергеевич, как е по-правилно да се каже: „Дай ми вода“ или „Донеси ми вода“?

— Зависи кой ще го каже — отговорил спокойно Пушкин. — Вие например би трябвало да кажете: „Ей, закарай ме на водопой!“

ДАР ОВЧА ГЛАВА

При бенефис на актьора Ралф, доста известен на времето, шегобиец му изпратил дар сварена овча глава. Когато разгънал пакета и видял подаръка, Ралф се обърнал към публиката:

— Досега аз получих много скъпи подаръци, но едва ли бих могъл да ги сравня с неоченимия дар, който току-що поех! Не знаая кому го дължа, но постъпката показва колко много ме цени този човек, та не пожали да ми поднесе дори собствената си глава!

ОЦЕНКА

Вебер довършил партитурата на „Вълшебният стрелец“ и я пратил на Бетховен да си каже мнението. След като я прегледал, Бетховен я върнал на автора ѝ със забележка да не пише повече опери.

Вебер, който очаквал похвала, бил смутен от този отговор. Наскоро след това той срещнал Бетховен и го попитал:

— Нима работата ми е толкова лоша?

— Напротив — отговорил Бетховен, — музиката ви е тъй хубава, че аз не вярвам някога да напишете нещо по-хубаво от нея!

ИЗКУСТВО И КУЛТУРА

Френският композитор Адам притежавал две забележителни колекции: интересна сбирка от художествени картини и цял склад бутилки с избрани вина.

Но случило се така, че останал без пари. Трябвало да продаде нещо, за да посрещне нуждите си. И той, без да се колебае, продал сбирката от картини.

Когато приятелите му го запитали защо е продал картините, а не вината, той отговорил:

— Човек може без изкуство, но без култура не може!

БЕДЕН ЗА КАРТИНИТЕ СИ

Френският художник Едгар Дега, представител на импресионизма, бил посетен от богат американец, почитател на неговото изкуство. Американецът се изненадал много, като не видял в ателието на художника нито една негова картина.

— Възможно ли е да нямате в ателието си нито една ваша картина? — запитал учудено американецът.

— Не съм толкова богат, господине — усмихнал се Дега, — за да имам в жилището си картини от Дега!

ИЗНЕНАДА

На шега или от злоба някой напечатал във вестника некролог за Ковалски. Сутринта Ковалски прочел съобщението за своята смърт, взел телефона и позвънил на най-близкия си приятел:

— Ало, Хенрих, прочете ли некролога във вестника?

— Да! — заекнал приятелят. — Прочетох го! Но ти, собствено, откъде... се обаждаш?

ЙОХАН ЩРАУС

Йохан Щраус засвирил един валс от ръкопис. Още след първия такт приятелят му Калбак затананикал мелодията нататък. Щраус смачкал листа и го хвърлил в коша.

— Значи, известна работа! — ядосал се той.

— Драги мой — казал Калбак, — това ти ми свири още през лятото! Забравил си.

— А, значи, е мой? — възкликнал радостно композиторът.

Така бил спасен валсът, който краси финала на „Цигански барон“.

ВЪЗМУТЕНИЯТ АРИСТОКРАТ

Било по времето на Людовик XVIII, след възвръщането на бурбоните. Благородникът дьо ла Жабордиер се възмущавал от парижката полиция.

— Преди двадесет и пет години — казал той — ние можехме да убием един фризьорски чирак и плащаме за това десет талера; за убиването на един шпионин плащаме петдесет франка. Неотдавна обаче прегазих с кабриолета си стара жена. Тя беше само наранена и все пак платих обезщетение сто талера. Това не може да продължава повече. Така ние ще се разорим!

ГАЛАНТЕН КАВАЛЕР

Дюкло се къпел в Сена. По брега се движела елегантна кола. Изведнъж колата се преобърнала и на земята се проснала една дама. Дюкло, както си бил съвършено гол, бързо изскочил из водата и се притекъл на помощ на дамата. Той подал ръка, за да ѝ помогне да стане, като казал:

— Мадам, моля да ме извините, че съм без ръкавици!

ВАЖИ И ЗА ДНЕС

По времето на Людовик XV в Париж било на мода жените сами да карат каретите си. Но тъй като били страхливи и неопитни, нещастията из града зачестили. Кралят решил да премахне този обичай, но се чудел как да постъпи, за да не оскърби дамите.

Придворният съветник Д'Аржансон предложил един начин, по който да се отърват от тази беда.

— Едва ли ще успеем — усъмнил се кралят.

— Позволете да опитам, ваше величество! — настоял придворният.

— Добре, опитайте! — съгласил се Людовик XV.

На другия ден от името на краля излязла заповед, в която се казвало, че пред вид на многото нещастия занапред се забранява на жени, по-млади от 30 години, да карат карети.

След тая заповед вече нито една жена не се появила с карета из парижките улици, защото никоя не искала да признае публично, че е надхвърлила тридесетте години.

ЦЕЛТА НА ЦЕЛУВКАТА

Целувката замества думите там, където те са излишни.

ЛЕСИНГ

Веднъж Лесинг се разхождал с приятели извън града. Станало дума за духовитостта и той казал:

— Аз мога да се шегувам и в най-трагични моменти.

В това време компанията стигнала до едно дърво, на чийто клон висял обесен човек, вероятно самоубиец. Приятелите се обърнали към Лесинг:

— Ето ти случай! Докажи сега своето твърдение! Кажу набързо текста, който може да се постави като надгробен надпис на този мъртвец!

Лесинг, без да размисля, отговорил:

— Тук, виждате, той
намира своя покой,
но само в оная минута кратка,
когато е вятърът в почивка сладка.

СТОЙНОСТТА НА ГРАТИСА

Уйлсон Берет, известен английски артист от миналото столетие, повикал работник да извърши някакви поправки у дома му. Понеже останал много доволен от неговата работа, Берет му предложил да дойде вечерта в театъра, за да го види на сцената.

Работникът приел и получил гратисен билет.

Но какво било учудването на артиста, когато на другия ден в представената сметка за извършена работа било вписано и следното:

„... и за три часа извънредни в театъра — шест шилинга.“

ЗАСЛУЖЕН ОТГОВОР

Един от придворните на руския император Петър Първи искал да засрами шута Балакирев. Срещнал го веднъж в двореца и му казал:

— Ей, шуте, вярно ли е, че жена ти снощи те окъпала с помия?

— Та как да не е вярно! — отговорил шутът, без да се сконфузи.

— След гръмотевици винаги има дъжд. Нали завчера, казват, вашата жена така гърмяла и трещяла с големите си юмруци по вас, че дъждът стигна и до нас.

МУЗИКАЛНА ПАМЕТ

Като момче Моцарт посетил през страстната неделя Сикстинската капела в Рим и там чул „Мизерере“ от Алигери. Произведението му направило много силно впечатление и той пожелал да го притежава, но това било невъзможно. Като си отишъл в къщи, Моцарт си записал „Мизерере“ по памет. На страстния петък пак слушал същата творба и поправил някои грешки, като криел нотите под шапката си.

След някой ден срещнал певец от църквата и го помолил да му изпее един пасаж. Като имал пред вид забраната, певецът изпял пасажа не съвсем вярно.

— Това е фалшиво! — прекъснал го младият музикант и му възпроизвел прочутото произведение, както е в оригинала.

циник

Старият Ришельо се ползувал с лошата слава на голям циник. Веднъж той изненадал жена си с управителя на своята конюшня.

— Помислете си, госпожо — казал Ришельо, — в какво неудобно положение бихте изпаднали, ако в стаята не бях влязъл аз, а някой друг.

МАЛЪК ПОДАРЪК

Монтескьо разговарял по важна работа с един от членовете на парламента — човек с голямо себелюбие и с малко заслуги. Философът се усъмнил в правдивостта на думите му, но събеседникът пламенно възразил:

— Давам главата си, ако не е така, както аз казвам!

— Приемам я! — отвърнал Монтескьо. — Малките подаръци поддържат приятелството.

ГЪОТЕ ЗА ЛЮБОВТА

— В любовта не трябва да се бърза, защото онова, което избухва бързо, също тъй бързо изгасва.

МРАЗИ МУЗИКАТА

Йожен Лабиш, френски комедиограф, не обичал музиката. Не обичал също и онова общество от съмнителни любители на музиката, които ходят по концерти само за да ги видят, да поклюкарствуват и да покажат модните си дрехи.

Веднъж една твърде суетна дама запитала Лабиш:

— Истина ли е, маестро, че вие мразите музиката?

— Сега вече не, защото почти оглушах. А когато ослепея, ще престана да мразя и музикалните профани.

НАЙ-ВЪЗПИТАНИЯТ

Според Жан-Жак Русо най-възпитан е оня, който в своя живот може да понася най-леко и доброто, и злото.

ВИКТОР ЮГО ЗА ЛЮБОВТА

— Раздялата действа на любовта, както вятърът на огъня — угасва слабата и разпалва силната.

ОТМЪЩЕНИЕ

На младини доктор Джон Хил кандидатствувал за член на Кралското научно дружество в Лондон, обаче бил отхвърлен. За да си отмъсти, той изпратил до дружеството от името на неизвестен провинциален лекар описанието на едно лечение, извършено уж от него.

„Един моряк — писал той — си счупи крака. Аз веднага сглобих частите и след като ги обвих здраво с бинт, полях ги внимателно със смола. Наскоро след това морякът можеше да си служи с крака както преди.“

По същото време епископ Бъркли издал книга за действието на смолата — съчинение, около което се вдигнал голям шум и което разделило лекарите в Лондон на два лагера. Съобщението на „провинциалния лекар“, което дошло точно по това време, било прочетено на публично заседание на Кралското научно дружество и предизвикало още по-разгорещени спорове. Едни виждали в него доказателство за неоспоримите качества на смолата, а други твърдели, че кракът не ще да е бил счупен или пък че оздравяването не е дошло така скоро, както пишел провинциалният лекар. Спорът се пренесъл и

в печата. Докато един ден се получило второ писмо от „провинциалния лекар“, който пишел:

„Моля да ме извините! В първото си писмо пропуснах да добавя, че строшеният крак на моряка беше дървен.“

САРКАЗМЪТ НА ФРИДРИХ ВЕЛИКИ

Фридрих Велики посетил граф Брюл. Като разглеждал двореца му, видял, че една от стаите е пълна с перуки на домакина и рекъл:

— Гледай ти! Колко много перуки за един човек, който няма глава!

ЛЕХАР — БАЩА И СИН

Придворният шивач на румънската кралица поръчал на стария Лехар да композира нещо в чест на кралския рожден ден. Лехар, който бил военен капелмайстор и нямал свободно време, поверил тази работа на шестнадесетгодишния си син Франц.

— Ако излезе хубаво, шивачът ще ти подари костюм! — казал бащата.

На следния ден Франц Лехар представил една серенада. Шивачът изпратил обещания костюм и младият композитор го облякъл. Костюмът му стоял чудесно, но бил ушит от два плата: по-светъл и потъмен.

— Нищо! — утешил се синът. — И моята серенада е съшита от две мелодии — един марш и една прекроена полка.

ВСЕКИ ТЕЖИ НА МЯСТОТО СИ

За седеммесечното си турне в Америка Аделина Пати поискала хонорар по 5 000 долара на вечер.

— Такъв хонорар само за един месец е равен на заплатата, която президентът на Съединените щати получава за цяла година — възразил импресариото й.

— Щом президентът ви е по-евтин, нека той пее — отговорила Аделина.

ДВАМА АВТОРИ

На премиерата на „Дамата с камелиите“ от Александър Дюма-син присъствувал и бащата на писателя — Александър Дюма-баща. Един познат се обърнал към него:

— Радвате ли се на успеха на сина си? Навярно и вие имате дял в пиесата му?

— Разбира се, че се радвам! А що се отнася до моя дял в нея, трябва да ви кажа, че тя изцяло може да mine за моя.

— Наистина ли? Значи, вие сте я написали?... Ваше произведение?

— Та как иначе? Щом като аз съм авторът на моя син!

ЩРАУС И „САЛОМЕ“

При Рихард Щраус се явил младият виенски поет Антон Линднер и предложил да му напише либрето за опера по пиесата „Саломе“ от Оскар Уайлд. Дори му показал първите стихове. Композиторият ги харесал и започнал да работи, но нещо не му се удавало. След известно време поетът донесъл още няколко готови сцени, но работата все не потръгвала.

Най-сетне Щраус се заинтересувал от пиесата на Оскар Уайлд. И когато прочел първата ѝ фраза: „Колко красива е принцеса Саломе тая вечер!“, в него прозвучала търсената музика. След това той всецяло се отдал на композиране.

— И музикантът не бива да забравя — казвал по-късно той, — че водата при извора е винаги по-чиста.

ЧАСОВНИЦИТЕ НА КАРЛ

На стари години Карл V се пристрастил към часовниците.

— Притежавам тридесет часовника — разказвал веднъж той, — но дори и два от тях не вървят еднакво. Как тогава да накарам всички хора да мислят по един и същ начин?

В този момент влязъл прислужникът. Без да иска, той бутнал масата с часовниците, те изпопадали и се счупили. Карл се засмял и

рекъл:

— Ти си по-способен от мен! С един замах ликвидира всички разногласия.

НАПРАЗНО ОТМЪЩЕНИЕ

Англия и Франция били във враждебни отношения. Английският крал Хенрих VIII решил да изпрати чрез епископ Боне писмо до френския крал Франсоа, което все пак не могло да се счита за примирително.

— Ваше величество — обезпокоил се епископът, — това писмо може да ми струва главата.

— Само да посмеят да направят това! — отговорил Хенрих ядосано. — За наказание ще накарам да отсекаат главите на всички французи, които се намират на наша територия!

— Да, но аз се страхувам, че нито една от техните глави няма да прилегне на моя врат!

НАПОЛЕОН И КЕРУБИНИ

Наполеон не харесвал музиката на Керубини.

— Драги Керубини — казал му веднъж великият пълководец, — вие може би сте много способен, но вашите съпроводи са твърде силни.

— Драги генерале — отвърнал композиторът, — вие сте способен войник, но вашите уши за съжаление са твърде слаби. И ако не мога да нагодя музиката си за тях, причината за това сте само вие.

ЛЕНАУ И ВРАТАРЯТ

Ленау се върнал късно през нощта. Вратарят не искал да му отвори, понеже определеният час бил минал. Ленау пъхнал един дукат под вратата и тя се отворила. Поетът влязъл вътре и възкликнал:

— Ах, докато чаках да ми отворите, забравих книгата си насреща под фенера. Моля ви, донесете ми я!

— Ей сега! — изтичал вратарят навън. В това време Ленау затворил вратата. Вратарят се върнал и започнал да чука:

— Отворете, защо се шегувате!

— Пъхнете под вратата дуката, който ви дадох, и ще ви отворя!

Така вратарят бил наказан за алчността си.

ПЛАЧЪТ УДОВОЛСТВИЕ

Дюма-баща отишъл на театър със своя осемгодишен син, който по-късно се прославил с драмата си „Дамата с камелиите“. Представяли някаква трагедия, чието първо действие завършвало с твърде трогателна сцена. Малкият Дюма запитал баща си:

— Татко, прилично ли е да се плаче в театър?

— Плачи, синко, колкото ти се иска, ако това ти прави удоволствие!

КЪСНА ЖЕНИТБА

Херцог Ледишер бил доста стар, когато се оженил за почтено младо момиче.

Орлеанският епископ кардинал Коаслен го запитал:

— Защо се жените на такава напреднала възраст?

— За да имам потомци — отвърнал херцогът.

— Потомци ли? Но аз чух, че сте взели почтена жена.

НА БАЛ

Париж. Бал. Красива млада жена, облечена в бална рокля с много голямо деколте. Стар генерал не можел да свали очи от него. Тя забелязала дръзкия му поглед и като си веела небрежно с ветрилото, казала с лек смях:

— Вие, господин генерал, изглежда, отдавна не сте виждали подобно нещо?

— Вярно, мадам! Откакто ме отби майка ми.

ШУБЕРТ В СЯНКА

Даровит певец-дилетант изпял в двореца Кински няколко Шилерови песни. Съпровода на рояла изпълнявал Шуберт. Когато свършили, слушателите дълго ръкопляскали на певица, заобиколили го и всеки искал да му стисне ръката. На Шуберт никой не обърнал внимание. Домакинята забелязала това и се опитала с няколко ласкави фрази да смекчи несправедливото отношение към великия музикант.

— Мадам, защo се тревожите за мен? — усмихнал се Шуберт. — Аз съм свикнал, пък и така ми е по-приятно. По-малко се срамувам.

ВОЛТЕР НА ПРИЕМ

— В живота си само веднъж направих голяма глупост! — каза графиня Малетроа на един прием, на който присъствувал и Волтер.

Старият присмехулник я запитал:

— А малките навярно и не забелязвате, щом не си спомняте за тях?

ХАЙНЕ ПРЕДИ СМЪРТТА СИ

Поетът Хайнрих Хайне лежал тежко болен в болницата. Било няколко дни преди смъртта му. Две медицински сестри го пренасяли с чаршаф от един креват на друг. В това време влязъл негов стар приятел.

— Как се чувствуваш, драги? — попитал го посетителят.

Хайне болезнено се усмихнал и отговорил:

— Много добре! Както виждаш, жените ме носят на ръце.

МЕТЕРНИХ И ДЮМА

Метерних помолил Александър Дюма да напише в албума му някоя мисъл. Писателят написал следното:

„Долуподписаният получих от княз Метерних една кошница с двадесет и пет шишета от йоханесбургското му вино.

Дюма“

Князът заповядал да се изпълни написаното, макар че автографът му се видял малко скъп.

СПОРЕД ИНТЕЛИГЕНТНОСТТА

Словоохотлива жена запитала Росини:

— Маестро, вярно ли е, че храненето с риба действа много добре върху човешката интелигентност?

— Да, вярно е! — отговорил великият композитор.

— А коя риба според вас е за предпочитане?

— Според човека. За вас най-подходяща е акулата!

РУБИНЦАЙН СРАВНЯВА

Цветът е девойка между растенията, а девойката е цвете между хората.

ЛЮБОВТА

Щастието на мъжа има твърде различни нюанси, но щастието на жената има само една форма: любовта.

ЛАСКАТЕЛ

Един художник поискал да поласкае прочутия композитор Чимароза и му рекъл:

— Маестро, вие сте по-велик от Моцарт!

Композиторият се усмихнал и попитал ласкателя:

— А вие какво бихте отвърнали, ако някой си позволи да ви каже, че надминавате Рафаело?

УМЪТ И ЛЮБОВТА

Виктор Юго казвал:

— Заради любовта мнозина са изгубвали ума си; а поради ума пък мнозина са изгубвали любовта си.

ЗАКЪСНЯЛО ЧЕСТИТИЯВАНЕ

Киевският губернатор Драгоминов забравил да честити на Александър III раждането на престолонаследника. За да излезе от неудобното положение, три дни по-късно той изпратил на царя следната телеграма:

„Ваше величество, трети ден вече пия в чест на престолонаследника!“

Царят отговорил:

„Благодаря! Но с такава чест далеч не ще стигнете!“

ГЕНЕРАЛ ДОМЕНИЛ

В сражение граната откъснала единия крак на генерал Доменил. Когато видял нещастieto, ординарецът му започнал да плаче.

— Какво си се разревал, глупчо! — казал хладнокръвно генералът. — За теб е по-добре. Отсега нататък ще лъскаш само един ботуш.

КОГА Е ДЪЛГА МУЗИКАТА

На концерт изпълнявали Шубертовата „Симфония в до-мажор“. Един слушател се обърнал към Мориц фон Швико:

— Това може да е хубаво, но е много, премного дълго!

— Не е дълго — срязал го Швико, — но вие сте премного къс за него!

СЛУХЪТ СИ Е СЛУХ

Веднъж Балакирев излизал от двореца на Петър Първи. Срещнал го един придворен, който се смятал за духовит.

— Балакирев — запитал придворният, — в двореца се говори, че си глупак. Вярно ли е?

— Господине, не вярвайте на слухове! — отговорил царският смешник. — Какво ли не приказват хората! Например някои казват, че вие сте умен...

КРАЛИЦАТА И ШУТЪТ

Кралица Елизабет изгонила шута си заради груби шеги. Но скоро му простила.

— Ще продължаваш ли да осмиваш моите слабости и грешки?
— запитала тя.

— Не, ваше величество! Защо да повтарям неща, вече известни на всички?

ПРИБЪРЗАНА РАДОСТ

Млад музикант занесъл на великия Росини своя композиция с молба да я прегледа и отбележи с кръст несполучливите места. След два дни музикантът се явил при Росини и като забелязал, че в тетрадката му няма никакви кръстове, извикал радостно:

— Маестро, вие я харесвате!

— Защо мислите така?

— Не сте сложили нито един кръст!

— Приятелю — тъжно отговорил композиторът, — ако на всяко неодобро място бях сложил кръст, вашата тетрадка би заприличала на гробища. Затова се въздържах.

ПОЛАСКАНАТА КРАЛИЦА

Кралица Елизабет била горда, суетна и обичала да се възхищават от красотата ѝ. Веднъж тя запитала испанския посланик:

— Харесват ли ви дамите от моята свита?

— Ваше величество — отговорил испанецът, — когато слънцето блести, звездите не се забелязват.

ЕЗИКЪТ НА ШУТА

След завръщането на Петър Първи от похода му в Персия мнозина от придворните започнали да разпитват шута Балакирев какво е видял там.

— Балакирев, знаеш ли какъв е езикът на персийците? — запитал го един от тях.

— Зная! — отговорил смешникът.

— Е, кажи какъв е? — обадил се княз Меншиков.

— Червен, също като твоя — отговорил Балакирев.

ИСТИНАТА

Истината се обсъжда хладнокръвно, но се защитава страстно.

СРЕЩА В ПУСТИНЯТА

Халифът Хежиаж бил много жесток и всявал ужас и страх сред народа си. Понякога той обхождал обширните земи на своето царство, облечен като човек от простолюдието. Веднъж срещнал в пустинята един арабин и го попитал:

— Приятелю, кажи ми какъв човек е Хежиаж, за когото говорят какво ли не?

— Това не е човек, а тигър! — отговорил арабинът.

— И в какво го обвиняват?

— Той е пролял кръвта на много невинни хора. Не пресъхват заради него сълзите на много клетки майки, а колко сираци е оставил...

— Ти виждал ли си го?

— Не!

— Е добре, виж го! Аз съм Хежиаж!

Арабинът го изгледал, без да трепне, и рекъл:

— А ти знаеш ли кой съм аз?

— Не!

— Аз съм от рода Зобаир. Всеки един от потомците му полудява през един ден на годината. Моят ден е днес!

Халифът се усмихнал и му простил.

СЪБЕСЕДНИЦИ

При някакво тържество един от придворните на Петър Първи трябвало да седне на масата точно срещу царския шут.

— Балакирев — решил придворният да закачи шута, — какво е разстоянието между глупавото магаре и тебе?

— Много малко! — отговорил смешникът. — Дели ни само една маса.

ПЕСИМИЗЪМ И ОПТИМИЗЪМ

Писателката дьо Севинье била прочута не само по своята красота, но и по своята духовитост. Тя имала умна, но мрачна камериерка, която често четяла морал на своята господарка. Веднъж, сочейки хубавото тяло на Севинье, ѝ казала строго:

— Всичко това ще изгние в гроба!

— Да, така е! Но докато още не е изгнило, трябва да бъде използвано, както животът повелява!

НАПОЛЕОН ЗА СВОЯТА СЛАВА

Френският художник Антоан Жан Грос рисувал Наполеон в парадна униформа. Портретът бил готов и императорът запитал художника:

— Как мислите? Колко време ще изтрае тази картина?

— Петстотин години. След това платното ще избелее.

— Само петстотин години? — учудил се Наполеон. — Това е твърде малко за моята слава. Не заслужаваше да ви позирам цял час!

ДВОРЦОВИ КОНЦЕРТИ

Рубинщайн изнесъл концерт в двореца на руския цар. По време на изпълнението царят заговорил с придворните около себе си. Композиторът спрял да свири.

— Защо прекъснахте? — запитал царят.

— Когато царят говори, другите трябва да мълчат! — отговорил Рубинщайн.

ТАЙНАТА НА ЕДИН КРАЛ

Жан-Батист-Жюл Бернадот, който станал крал на Швеция под името Карл Йохан XIV, произхождал от беден френски род и на младини бил фелдфебел в революционната френска армия. През времето на Наполеон той се проявил и станал генерал. Императорът го обичал и ценял.

Още като войник Бернадот татуирал лявата си ръка, за което после се разкайвал до последния си час и старателно го криел дори от жена си.

Веднъж обаче кралят заболял тежко. При прегледа дворцовият лекар видял татуировката, прочел текста и иронично се усмихнал, защото знаел произхода на краля. Карл Йохан забелязал ироничната усмивка на лекаря и му казал:

— Надявам се, докторе, че няма да разправяте никому за вашето откритие. Тази татуировка не може с нищо да се премахне, иначе не

бих я търпял на ръката си.

А татуировката представлявала якобинската шапка, под която било написано на френски: „Смърт на кралете!“

ПРИДВОРНИТЕ

Людовик XIV играел с един придворен на карти и направил грешка, обаче не я признавал. Придворните виждали на чия страна е правото, но не смеели да се намесят.

Влязъл граф де Грамон. Кралят го поканил да разреши спора.

— Преди да узная причината на спора ви — казал графът, — ще ви кажа, ваше величество, че вие не сте прав.

— Как може да правите такова заключение, преди да сте узнали причините? — сърдито запитал кралят.

— Мълчанието на придворните ви е показателно, ваше величество. Ако вие бяхте прав, те единодушно щяха да потвърдят това още в началото на спора!

ЖЕНИТБАТА И КРАСОТАТА

За красотата на жената Коцебу казал следното:

— Да се ожениш за една жена само за това, че е красива, е толкова умно, колкото да купиш ливада само заради цветята ѝ. Тя поне има това предимство, че цветята цъфтят всяка година.

БИЗЕ КАВАЛЕР НА „ПОЧЕТНИЯ ЛЕГИОН“

Първото представление на „Кармен“ било отложено. Бизе заболял и приятелите му се страхували, че няма да доживее до проектираното му провъзгласяване за кавалер на „Почетния легион“. Затова те побързали да се явят пред министъра и да го помолят да ускори награждаването му.

— Господин министре, обстоятелствата ни принудиха да ви помолим да наградите по-рано Жорж Бизе с ордена „Почетния легион“! — казали те.

— Какъв е този господин? — запитал министърът.

— Композитор. Той е написал толкова хубави работи!

— Например?

— „Арлезианката“.

— „Арлезианката“ ли? О, да, това е чудесна книга! Нима авторът ѝ още не е награден? Възмутително! Грешката ще бъде поправена! Така Бизе получил ордена, полагащ се на Алфонс Доде.

ДЪРЗОСТ

Прочутият цигулар Николо Паганини пушел в присъствието на важни господа. Един от тях му направил бележка.

— Там, дето има ангели, трябва да има и облаци! — отговорил Паганини и продължил да пуши.

ДОСТОЙНСТВО

Когато Суворов се завърнал от знаменития си поход на юг, императрица Екатерина го запитала:

— С какво да ви наградя за блестящото състояние на поверената ви войска?

— С нищо друго, освен да заплатите няколкото рубли, които дължа за квартирата си — отговорил Суворов.

МЕЦЕНАТ

Едмунд Спенсер завършил знаменитата си поема „Царицата на феите“ и отишъл с ръкописа в двореца на лорд Саутхамптон, почитател на поетическите таланти по онова време, за да иска позволение да му я посвети. Секретарят на лорда взел ръкописа, оставил автора да чака в приемната и влязъл при господаря си.

Саутхамптон веднага се задълбочил в четене на поемата.

— Чудесно! Великолепно! — извикал той след няколко минути. — Беркер, дайте на Спенсер двадесет наполеона! — И продължил да чете. Възхищението му всяка минута растяло. — Беркер, дайте му още сто наполеона!

Но скоро хвърлил ръкописа на масата и извикал:

— Може ли да има по-хубаво от това произведение! Беркер, направете ми тази милост да изпъдите Спенсер от къщи, иначе ще трябва да му дам цялото си състояние!

НАХОДЧИВ АДВОКАТ

Уорън Хастингс, английски генерал-губернатор на Източна Индия, бил прочут със своите престъпления. Тази страна той управлявал и ограбвал дванадесет години.

При разглеждане на шумното му дело за държавна измяна, изнудване и други престъпления той надменно заявил:

— Аз не съм така лош, както ме представя обвинението. Трябва да знаете, че индусите издигнаха в своята страна много храмове в моя чест.

Тези думи направили дълбоко впечатление на съда. Тогава взел думата смелият оратор Едуард Бьок:

— Не се съмнявам ни най-малко в думите на Хастингс относно неговите храмове — казал той. — Трябва да ви напомня обаче, че бенгалците строят храмове преди всичко на злите си божества, за да се предпазят от бедствия. Идете и вижте, че храмовете на Хастингс се намират по бреговете на Ганг между храмовете на холерата и сифилиса.

КАВАЛЕРСКИ ОТГОВОР

Млад френски офицер пристигнал от Париж във Виена и посетил императрица Мария-Терезия в двореца ѝ.

— Вярно ли е, както се говори, че френската принцеса била засега най-красивата жена в света? — любопитствувала Мария-Терезия.

— Мадам — отговорил галантният офицер, — и аз бях на същото мнение, преди да вляза в този салон.

НА ЕДНО МНЕНИЕ

Като се разхождал из полето, лорд Колбер спрял при един овчар и почнал разговор с него. Той посочил овцата, която лежала настрана от стадото, и казал:

— Ако бях на мястото на тази овца, нямаше да легна в праха под жаркото юлско слънце.

— Разбира се, милорд! — отговорил овчарят. — Ако вие бяхте овца, сигурно щяхте да бъдете малко по-умен от тая глупачка!

ПЪРВОТО ПИАНО НА ВЕРДИ

Бащата на Верди купил за осемгодишния си син Джузепе стар, раздрънкан спинет — старовремско пиано — и го занесъл на майстор Кавалети да го поправи.

Когато закарали инструмента в къщи и го отворили, прочели на капака следния надпис:

„Аз, Стефано Кавалети, поправих безплатно този инструмент, защото виждам, че малкият Джузепе е гениално музикален. 1821 год.“

КАК ПОПАДНАЛ В ДВОРЕЦА

Попитали шута на Петър Първи:

— Глупчо, ти как попадна в двореца?

— Като прескочих вас, умниците — отговорил Балакирев.

НАГРАДАТА ЗА МУЗИКАНТА

Малко унгарско градче. Живеел в него прегърбен, беловлас циганин. Някога той бил прочут цигулар, свирел из цяла Европа и нерядко бил викан в дворците. Казвал се Фери Аран. Между многото спомени, които имал от младини, за един той разказвал с особено възмущение.

Една вечер Аран свирел в някакъв нощен локал. Влязла австрийската императрица Елизабет и го помолила да ѝ изсвири нещо тъжно.

Аран дълго ѝ свирил тъжни маджарски песни. От очите на императрицата капели сълзи, които тя не прикривала. Когато престанал да свири, Елизабет поднесла на цигуларя кесия с наполеони.

— Ваше величество, сълзите, които моята цигулка изтръгна от вашите очи, са най-скъпата награда за мен — казал скромно музикантът и не приел парите.

ОСКЪРБИТЕЛНО ИЗГНАНИЕ

При детронирането му един владетел на източна държава бил принуден да напусне страната си. Освен това разрешили му да вземе

със себе си само пет жени, а харемът се състоял от внушителен брой хубавици. Детронираният владетел посрещнал това нареждане като голяма обида. Той седнал и написал следното писмо до английската кралица:

„Драга сестро кралице Виктория! Ти си заповядала да напусна земята си. Право или криво — няма да споря с теб. Но ти си заповядала също да взема със себе си само пет жени. Мен ми се струва, че е недостойно за един султан да има само пет жени. Мисля, че и на теб не ще ти бъде много приятно, ако ти наредят да имаш само пет мъже.“

На този аргумент кралицата нямала какво да противопостави и разрешила на изгнаника да вземе целия си харем.

ОТ ЛЮБОВ КЪМ СЦЕНАТА

Фелисиен Давид завършил операта си „Пустинята“. Същия ден го посетил някакъв гърбав човек с много мизерен вид и помолил да му даде каква да е роля в новата си опера.

— Аз разбирам от музика и ще съм ви благодарен и за най-малката роля.

— Но, извинете, фигурата ви съвсем не е за сцената!

— Защо да не е? Вашата опера се нарича „Пустинята“. В нея сигурно има и камила. Дайте ми ролята на камилата!

Искреността на гърбавия развълнувала композитора. За да се отърве от него, той напълнил шепата му със златни монети и му казал:

— Приятелю, пътят на камилата е много опасен! По-добре вземете това, за да не се лутате из сцената!

УБЕДИТЕЛНО ХРУМВАНЕ

Морис Гарон, парижки адвокат и член на Академията на науките, бил повикан в провинцията да защитава някакъв обвиняем. Противната страна имала за защитник местен адвокат, който започнал речта си със следните думи:

— Господа съдии, най-напред искам да ви обърна внимание върху следното: всички знаем, че когато някой се почувствува малко неразположен, обикновено се обръща за съвет към аптекаря. Ако види, че е по-сериозно болен, отива при домашния си лекар, с когото преди това често се е съветвал. Но когато е убеден, че случаят му е безнадежден, той вика на помощ най-известните специалисти от Париж!

НАПОЛЕОН И ЖЕНИТЕ

При влизането на французите в Берлин на Наполеон предали писмо, с което княз Хацвелт съобщавал на пруския крал движението на френските войски. Хацвелт бил арестуван за шпионаж и измяна. Загрижена за живота на своя мъж, княгиня Хацвелт поискала аудиенция от императора и той я приел.

— Мадам, виждате ли това писмо? — казал Наполеон. — Вие познавате почерка на вашия мъж! Ако това е наистина неговият почерк, нищо не може да го спаси!

Наполеон подал писмото на княгинята и тя дълго го държала в треперещите си ръце. След малка пауза императорът добавил:

— Мадам, хвърлете бързо писмото в камината и тогава аз вече няма да имам доказателство срещу вашия мъж!

Княгинята хвърлила писмото в огъня и Наполеон изпратил смутената жена до вратата. След половин час Хацвелт бил пуснат на свобода.

Към мъжете Наполеон бил жесток и непреклонен, но към жените — винаги голям кавалер.

МИНИСТЪР БЕЗ ВИНА

Екатерина Втора възлагала на своите министри само най-обикновена административна работа, а всички държавни дела решавала сама.

По време на войната с Турция русите разбили турската флота. Куриерът донесъл вестта направо на императрицата, а не на военния ѝ министър. Тя много се зарадвала и наредила веднага да повикат министъра. Било посред нощ. Събудили министъра и той пристигнал в

двореца силно разтревожен, тъй като не знаел защо го будят по това време.

— Известно ли ви е какво се е случило при Чесме! — запитала императрицата разтреперания генерал, към когото не била твърде разположена.

— Зная... Чух, ваше величество. Но кълна ви се, за това аз нямам никаква вина! Давам ви честна офицерска дума!

— Съгласна съм с вас! — отвърнала императрицата. — Вие наистина нямате дял в нашата победа над турците при Чесме!

ПРЕДПОЧИТАНИЕ

При някакъв спор Хайне бил обиден от един грубиян, който го нарекъл куче. Засегнати заради него, приятелите му го посъветвали:

— Бъди смел! Докажи, че си лъв! Извикай го на дуел. В противен случай ще излезе, че с право те нарича куче.

— Благодаря за съвета! — отвърнал Хайне. — Предпочитам да бъда живо куче, отколкото мъртъв лъв.

ПУШКИН В ЛИЦЕЯ

Пушкин бил ученик в Царскоселския лицей. Една вечер решил да отиде в Петербург да се повесели. Явил се при възпитателя Трико и помолил да го пусне, но той не му разрешил, дори го заплашил, че ще го следи. Амбициозният Пушкин извикал съученика си Кюхелбекер и двамата напуснали лицей. Трико ги забелязал и тръгнал след тях. На портала пръв пристигнал Пушкин.

— Вашата фамилия? — запитал пазачът.

— Едноко — отговорил поетът.

Пазачът записал името и го пуснал. Пристигнал другият.

— Вашата фамилия? — запитал и него пазачът.

— Двеко — отговорил приятелят на Пушкин. Пазачът записал и това име и пуснал и него.

Пристигнал и възпитателят.

— Вашата фамилия? — запитал пак пазачът.

— Трико.

— Вие, братко, се подигравате с мене! — възмутил се пазачът. — Едноко, Двеко, Трико... Хайде в караулното!

Бедният Трико прекарал цялата нощ арестуван, а Пушкин и приятелят му в това време се веселили в града.

ПРИЕМ НА РАВНА НОГА

Фридрих Велики бил болен. Тъкмо по това време пристигнал пратеник на руския цар. Императорът решил да го приеме без никаква етикеция — както почивал в леглото.

Като чул това, руският пратеник казал:

— Донесете и за мен едно легло! Иначе не съм съгласен! Аз представлявам руския цар и трябва да говоря с Фридрих Велики на равна нога!

Срещата била определена за другия ден. Руският пратеник се приготвил да се яви пред Фридрих в легло, но той оздравял и шегата пропаднала.

УЧИТЕЛЯТ

Карл II посетил едно селско училище. Направило му впечатление, че учителят го посрещнал въздържано, с шапка на главата и през цялото време се държал като с равен. Когато кралят се сбогувал, учителят го придружил до външната врата и там му казал почтително:

— Ваше величество, моля да извините постъпката ми! Държах се така заради моите ученици. Ако те видят, че в страната ни има макар и един по-голям човек от мен, ще загубя пред тях авторитета си.

ОТКАЗ

Английският крал Хенрих VIII, известен под името „Синята брада“, обезглавил две от шестте си съпруги. След посичането на Ана Болейн той поискал ръката на миланската херцогиня Христина, племенница на Карл V. Вдовицата обаче нямала желание да встъпи в такъв съмнителен брак и казала на пратеника на Хенрих VIII:

— Предайте на вашия крал, че за съжаление имам само една глава, която ми трябва лично на мене!

ДИПЛОМАТИЧЕСКИ ОТГОВОР

На дипломатически прием в Париж домакинята се обърнала към турския представител — елегантен мъж с посивели коси — и го запитала:

— Господине, кажете защо вашият Мохамед е позволил на вас, ориенталците, да имате повече жени?

— За да могат многото ориенталски жени да съберат в едно качествата, които притежава парижанката сама, мадам!

РАЗЛИКА

Вечер в дома на дукеса дьо Мен. Гостите се забавлявали с игра, която се състояла в посочване приликата или разликата между предметите. В това време влязъл Ламот.

— Каква е разликата между мен и часовника? — попитала го веднага домакинята.

— Мадам, часовникът отбелязва часовете, а вие карате човека да не ги забелязва.

КАСАТА НА КРАЛЯ

Любовниците на Людовик XV — Мадам Помпадур и Мадам Дюбари — макар и да измъквали пари от краля чрез сълзи, били в много по-добро финансово положение, отколкото кралското семейство. Дворцовата каса стигнала до такова окаяно състояние, че заплатите на чиновниците не могли да бъдат изплащани навреме.

Веднъж оперните артисти отишли при финансовия министър да протестират, задето не им изплащат възнаграждението.

— Господа — казал министърът, — ние сме принудени да задоволим най-напред тези, които плачат, а после ще дойде ред и на ония, които пеят.

МАЙСТОРСТВО

Творбите на прочутия фламандски художник Рембранд удивлявали с финото му и оригинално майсторство, което не владее никой от неговите сънародници художници. Веднъж упрекнали Рембранд, че начинът — по който слага боите, прави картините му грапави.

— Извинете — усмихнал се той, — но аз съм художник, а не бояджия.

КОЛЕГИ КОМЕДИАНТИ

При турнето си в Америка Сара Бернар била обявена от амвоните на черквите в някои градове, които посетила, за „изверг на ада и демон в образ на жена“. Веднъж тя чула лично една такава проповед и изпратила на проповедника следната бележка:

„Отче, защо се нахвърляте върху мен? Като колеги комедианти ние трябва да се уважаваме помежду си!“

ЛИСТ ЦИРКАДЖИЯ

Когато Лист живял и творил своите гениални произведения, хората нямали особено добро мнение за музикантите, художниците и артистите. Обикновено ги причислявали към цирковите артисти и клоуни. Веднъж Лист бил представен на стара, богата, но слабо образована дама.

Тя го запитала какво работи и като чула, че е композитор, казала: — Аха, разбрах! Мотаете се между артистите в цирка и пускате шеги.

ХИТРОСТТА НА РЕМБРАНД

Отначало картините на великия художник Рембранд не се купували. Тогава той прибегнал до хитрост. Напуснал незабелязано Амстердам и уговорил да пуснат слух, че е умрял. Търговците веднага се нахвърлили да купуват от жена му „оставените от него“ картини на двойна цена. След няколко месеца Рембранд се завърнал у дома си и целият град се смял на неговата хитрост.

УРОК ПО СКЪПЕРНИЧЕСТВО

Скъперникът никога не се смята за стиснат, а се има за благоразумен човек, който мисли за бъдещето си. Един такъв оригинал

чул да се говори за парижки лекар, чието скъперничество било прословуто, и решил да го посети. Намерил го към осем часа вечерта в мрачната му, опушена стая. Запалената малка лампа не давала почти никаква светлина. Гостът влязъл и започнал:

— Господине, научих, че сте най-пестеливият човек на света. Аз също винаги съм се стремил да бъда пестелив, но бих желал да изуча това умение още по-добре, затуй ви моля да ми дадете няколко урока по спестовност!

— За това ли идвате? — попитал грубо скъперникът. — Седнете на този стол. — В същото време той угасил лампата. — Като говорим, няма нужда да се гледаме! Светлината ще ни разсейва.

— Ах, господине! — скочил посетителят. — По-добър урок от този не ми трябва! Вие сте велик учител, пред когото аз смирено се покланям! — И пипнешком напуснал стаята.

КРАДЕЦ НА ОБУВКИ

Сестрата на Готфрид Келер водела домакинството на своя брат. Един ден тя открила, че от къщи липсват чифт обувки — това се случвало вече за втори път — и изказала предположение, че са задигнати от крадци. Келер я посъветвал да се оплаче в полицията. Но още същия ден полицията изпратила пакет, придружен със следното писмо:

„Наш полицай забелязал към един часа тази нощ как господин Келер се прибирал в къщи в състояние, което не може да се нарече безукорно. Като стигнал стълбата, той седнал, изул обувките си и ги хвърлил собственоръчно на улицата. Вероятно е смятал, че се намира в стаята си. Изпращаме ви тук въпросните обувки. Ние предполагаме, че другият чифт е бил изхвърлен от господин Келер при подобни обстоятелства, но тогава, изглежда, те са попаднали в лоши ръце.

Полицейско бюро — Цюрих.“

МАТРОС И ГРАЖДАНИН

Един матрос се готвел да се качи на кораба си, който заминавал за Индия. Наоколо се навъртал някакъв гражданин и заговорил моряка:

— Приятелю, къде умря баща ти?

— При корабкрушение — отговорил морякът.

— А дядо ти?

— Бил на риболов. В това време се дигнала страшна буря и морето го погълнало заедно с лодката.

— А прадядо ти?

— Той потънал с един кораб, който се разбил в подводна скала.

— Ами ти защо си станал моряк, щом като всичките ти прадеди са загинали в морето?

— Господине — обърнал се към него матросът, — би ли ми казал къде е умрял твоят баща?

— На леглото у дома си!

— А твоят прадядо?

— И той също! Всичките ми прадеди съвсем спокойно са умирали в леглото си!

— Е, господин философе — възкликнал матросът, — как смееете да лягате в леглото си, когато в него са умрели всичките ви прадеди?

МЛАД ПОСЛАНИК

Френският крал Хенрих IV изпратил за свой посланик в Испания способния, но още много млад Жанен. Испанският крал се почувствувал обиден от това и при първата аудиенция казал на Жанен:

— Навярно вашият крал не разполага с много служители, щом ми изпраща човек, който няма дори брада?

— Ваше величество — отвърнал Жанен, — ако моят крал знаеше, че тук хората се ценят по дължината на брадите им, щеше да ви изпрати козел.

ОТКРИТИЕ

Един учен работел в кабинета си. При него влязло малко момиченце и поискало огън.

— Но ти няма в какво да го носиш — казал ученият и станал да търси някакъв съд, за да му послужи.

В това време момиченцето гребнало в шепа студена пепел и сложило върху нея няколко въгленчета. Изненаданият учен хвърлил на земята книгата, която държал в ръка, и се провикнал:

— По дяволите цялата ми наука! Аз никога не бих се сетил да направя такова нещо!

ПРИЗНАНИЕ

Виенският критик Карл Краус срещнал на улицата един драматург.

— Гледах вашата пиеса — казал му Краус.

— Моята последна пиеса?

— Да!

— Е, и какво е мнението ви за нея?

— Че тя наистина е последна не само ваша, но и в цялата ни съвременна драматургия.

ГЪОТЕ И МАДАМ ДЪО СТАЛ

След срещата си с мадам дьо Стал Гьоте разказал на своите приятели:

— Интересно е да прекараш един час с такава жена! Не можах да взема думата от нея — говореше без прекъсване, макар и умно.

Приятелите го запитали:

— Ами вие какво впечатление направихте на мадам дьо Стал?

— Струва ми се, много добро, защото ми каза, че ѝ е твърде приятно да бъде в компанията на мъж, който така внимателно я слуша.

ХЕНДЕЛ В КУРНИК

Поради своето презиме композиторът Хендел имал в живота си доста комични случки. („Hendel“ на немски означава пилета.)

Веднъж на дворцово тържество Хендел дирижирал оркестъра. В залата влязъл един аристократ, срещнал хофмаршала на херцога и му казал:

— Извинете, търся Хендел.

— Какво?! — възмутил се хофмаршалът. — Дошли сте в тази тържествена зала да търсите пилета? Търсете ги в курника!

Сега пък аристократът се удивил — Хендел затворен в курника! Скоро обаче недоразумението се разяснило и всички дълго се смели.

БАЛАКИРЕВ И ЧЕСТОЛЮБИВИЯТ

Един от чиновниците на Петър Първи много се перчел с ума и знанията си. Той често се присмивал на хора, много по-достойни от него. Това самохвалство раздразнило царския шут Балакирев. Той отишъл при чиновника и му казал:

— Виждам, че знаеш много и говориш като по книга. Знаеш ли поне един, който да е по-умен от тебе?

Честолюбивият чиновник отговорил:

— Не зная!

— Ех, приятелю, лошо са те изучили баща ти и майка ти — рекъл Балакирев. — Тогавя нека ти е известно, че брат ми Дормидошка, чиято глава е празна, и аз, глупакът, сме по-умни от тебе.

— Как така? Защо? — попитал чиновникът.

— Защото ние двамата си знаем, че сме глупави, а ти не знаеш, че си такъв!

ГЪРБЪТ НА ТИРАН

Абат Боасерон изпаднал в немилост пред всесилния френски военачалник Тиран и отишъл при него да се оправдава. Щом го забелязал, Тиран демонстративно му обърнал гръб. Абатът не се смутил, а казал високо:

— Сега се уверих, че не сте ми вече неприятел.

Тиран се обърнал, погледнал учудено Боасерон и запитал:

— Какво ви дава основание да мислите така?

— Това, че вие никога не обръщате гръб към неприятеля!

Отговорът допаднал на Тиран и той подал приятелски ръка на абата.

БЛАГОЧЕСТИВИ ХОРА

Лионският епископ Монтазет посетил епархията си. Една благородна дама го поздравила за успеха му между жените, а също така и за детето му от госпожа Мазарини.

На епископа станало неприятно.

— Милостива госпожо — казал той, — клеветата, изглежда, не е пощадила и вас. Това, че имам някакви връзки с госпожа Мазарини, е също такава лъжа, както и онова, което се говори за вас и кардинала.

— В такъв случай вече не се съмнявам, че детето е ваше! — отговорила без свян аристократката.

МОЛИЕР ПРОПОВЕДНИК

Един противник на Молиер попитал великия драматург:

— Как се осмелихте да държите проповеди чрез вашия „Тартюф“?

Молиер отговорил:

— Е, щом на духовниците е позволено да разиграват комедии от църковните амвони, защо аз да не държа проповед от сцената на театъра?

СЪВЕТЪТ НА ШЕКСПИР

Един ценен съвет на Шекспир:

— Слушай всекиго, говори с малцина!

НАПОЛЕОН И ФУШЕ

Когато Наполеон се върнал от остров Елба и влязъл в Париж, попитал министъра на полицията Фуше:

— Населението ме посрещна с такива бурни приветствия, че аз се трогнах. И защо все пак не видях никъде да ми махат с бели кърпи?

— Ваше величество — отвърнал Фуше, — хората, които се радват на вашето завръщане, не притежават носни кърпички.

ЗА ПЪТЯ НА ЧОВЕКА

В разговор със свой приятел Кромвел казал:

— Човек отива много далече, когато не знае накъде е тръгнал!

СКЕПТИКЪТ

Скептик-философ казал пред свой ученик:

— Единствената истина е тази, че няма истина, която да не подлежи на съмнение.

— Учителю, ти сигурен ли си в това свое твърдение? — попитал ученикът.

— Аз и в него се съмнявам — отговорил философът, верен на своя принцип.

ПАРТНЬОРИ

Прочутата руска балерина Ана Павлова изпълнявала „Смъртта на лебеда“ със свършена грация. В нея се влюбил млад гвардеец и поискал ръката ѝ, но тя категорично му отказала.

— Позволете ми поне да ви бъда партньор — молел влюбеният.

— Вие не можете да станете танцьор — отговорила с усмивка Павлова, — нито пък аз бих могла да постъпя в гвардията. Затова е най-добре вие да тежите на коня си, а аз — на сцената.

НАПОЛЕОН СЕ ШЕГУВА

Наполеон поискал да се присмее на един известен парижки лекар и пред много хора го запитал:

— Моля ви, господин докторе, имайте добрината да ми кажете, само че искрено: колко души сте уморили досега?

— Ваше величество, щом настоявате, ще бъда искрен! — казал лекарят. — Около петстотин хиляди по-малко от вас.

РОСИНИ И МАЙЕРБЕР

Росини излязъл на разходка из Париж с приятеля си Брак. Срещнали немския композитор Майербер, който тайно завиждал на Росини за успехите му със „Севилския бръснар“ и „Вилхелм Тел“. Майербер запитал Росини как е със здравето.

— Никак не съм добре. Имам страшна треска. Едва стоя на краката си.

Когато Майербер си тръгнал, Брак запитал Росини:

— Защо не ми каза досега, че ти е зле? Щях да потърся лекар!

— Нищо ми няма! — засмял се Росини. — Искрах само да зарадвам Майербер.

НЕИЗЛЕЧИМАТА БОЛЕСТ

Шутът на един индийски махараджа бил осъден на смърт за някакво провинение. Всичките му молби за помилване били отхвърлени.

— Единствената милост, която мога да ти направя, е сам да си избереш как да умреш — казал махараджата.

— Искам да бъда оставен да умира от единствената неизлечима болест.

— Добре! — съгласил се махараджата. — Коя е тази болест?

— Старостта — отговорил шутът.

Махараджата се засмял и го помилвал.

НЕЖЕЛАТЕЛНО УДОВОЛСТВИЕ

Волтер се възхищавал от речите, които Кондорсе произнасял за всеки починал член на Академията.

— И все пак тия чудесни речи — казал той — си имат и своята неприятна страна! Публиката ще започне да иска всяка седмица да умира по някой академик, за да слуша удивителното слово на Кондорсе.

ДА СЕ ПРИСЪЕДИНИ КЪМ ЗАГОВОРА

Един лорд, който пишел, но произведенията му нямали успех, отишъл при прочутия майстор на парадокси и афоризми Оскар Уайлд за съвет:

— Кажете, какво трябва да направя против този заговор за мълчание, организиран от обществото против моите произведения?

— Ще направите най-добре, ако и вие се присъедините към него! — отвърнал лаконично Уайлд.

ЗАГАДКА

Живописецът Верне пътувал от Версайл за Париж. В същото купе имало и две непознати дами. Те често поглеждали към него и без да се стесняват, хвалели помежду си бодростта му, мъжествения му вид. Това додеяло на живописеца и той решил да ги накаже. Влакът навлязъл в тунел и във вагона станало тъмно. Верне звучно целунал два пъти ръката си. Тунелът свършил и станало светло. Художникът видял, че дамите неспокойно и възмутено се поглеждали една друга и

дори започнали да се препират. Обвинявали се взаимно, че позволили на пътника да ги целуне. Когато дошло време да слиза, Верне изгледал двете си спътнички и казал:

— И все пак не можах да разбера на коя от вас да благодаря за целувките!

НЕКАНЕН ГОСТ

Оноре дьо Балзак страдал през целия си живот от безпаричие. Една нощ се събудил от необичаен шум и видял как крадец влиза през прозореца в стаята му, започва да отваря с шперцове чекмеджетата и да тършува из тях. Писателят гледал, гледал и най-после се изсмял с цяло гърло.

Крадецът се стреснал и попитал учудено:

— Защо се смеете?

— Смешно ми е, че сте се заловили да търсите в тъмното нещо, което аз и посред бял ден не мога да намеря в тази къща.

САМО ПЕВИЦА

Ваймарският херцог Карл Август, при когото Гьоте живял дълго време, поканил в двореца си известната в цяла Европа оперна певица Анжелика Каталани. Преди вечерята маршалът на двореца представил певицата на гостите, между които бил и Гьоте. Когато се отдалечили от великия поет, Каталани запитала:

— Кой беше този дебел господин?

— Това е нашият славен и велик Гьоте.

— Тъй ли? На какъв инструмент свири?

Маршалът я погледнал отчаяно.

— Господин Гьоте не е виртуоз, а поет — автор е на „Вертер“.

— О, така ли? Спомням си тази комедия! Много се смях тогава!

Анжелика Каталани наистина гледала във Виена някаква пародия на Гьотевия „Вертер“. Когато разправили всичко това на Гьоте, той се усмихнал и казал:

— Има хора, които от глупост могат да бъдат духовити! И тази оперна певица е от тях. Ако съм суетен и отмъстителен, бих отишъл утре на нейния концерт, за да я освиркам.

КЪДЕ СЛУЖИ ПУШКИН

Един младеж, наскоро завършил императорския лицей в Царско село, срещнал Пушкин на Невския проспект. Като видял мундира му, поетът се приближил до него и попитал:

— Вие навярно току-що сте завършили лицей?

— Да — отговорил младежът.

— И къде отивате сега?

— Командироваха ме в царската гвардия. Вие също ли сте възпитаник на нашия лицей?

— Да.

— А разрешете да попитам, къде служите сега?

— Служа на Русия! — отговорил Пушкин.

АВТОРИ

Представяли премиерата на пиеса от Суме. Авторът и Александър Дюма-баща седели един до друг. По едно време Дюма забелязал, че недалеч от тях някакъв зрител спи.

— Виж успеха на пиесата си — рекъл той на Суме и посочил заспалия.

На другата вечер играели пиеса на Дюма. Двамата писатели пак били заедно в театъра. Този път Суме побутнал Дюма по рамото и му показал заспал посетител.

— Виждаш ли, драги Дюма, че и на твоите пиеси посетителите спят!

— Не! — отговорил Дюма. — Това е посетителят, който вчера аз ти посочих. Още не се е събудил.

НАЦИОНАЛНИ ПРОЯВИ

Шатобриан казал в компания:

— Хората навсякъде проявяват своя национален характер. Това личи особено днес. Когато испанците открият нова земя — строят в нея църкви, англичаните — хотели, немците — паметници, а французите — крепости.

— Или танцувални салони — добавил един англичанин.

ЖЕНАТА-РОЗА

Третата жена на слепия поет Милтон била много хубава, с извънредно нежна кожа и прекрасен тен на лицето, но много капризна. Един от поклонниците на поета, в желанието си да му каже нещо приятно, рекъл:

— Жена ви е по-хубава от роза!

— Твърде е възможно! — съгласил се с въздишка поетът. — Но тъй като аз съм сляп, усещам само бодлите ѝ.

ПЪРВИЯТ УДАР

Като пристигнал в Петербург, младият Гогол решил на всяка цена да види веднага знаменития Пушкин, който бил негов кумир още от ученическите години. Той се запътил към дома му, но колкото повече се приближавал, толкова повече го обземало страх. Когато стигнал пред самата врата, така се развълнувал, че избягал в отсрещната сладкарница, влязъл вътре и си поръчал ликьор. След малко, подкрепен от пиетието, той се изправил пак пред вратата и смело позвънил. Показал се стар прислужник.

— Какво обичате? — запитал той.

— Искам да се срещна с Пушкин!

— Сега е невъзможно! Почива!

Било късно след обед. Младият писател с голямо съчувствие попитал:

— Навярно цяла нощ е работил?

— Ами, работил! Игра на карти.

По-късно Гогол изповядвал, че това бил първият удар, нанесен върху ученическия му идеал.

— Дотогава аз не си представях Пушкин другояче освен в постоянно творческо вдъхновение.

ЛИНКОЛН И ИНТРИГАНТИТЕ

По време на Гражданската война в Америка генерал Грант се отличил като способен командир и някои от колегите му от завист почнали да интригуват против него. Тъкмо когато във Вашингтон дошло известие за нова негова победа, в Белия дом пристигнала делегация и се явила при президента Линколн с молба да отстрани Грант от командването, защото пиел много и вършел глупости.

Линколн се усмихнал и попитал:

— А знаете ли откъде Грант купува питиетата?

Делегацията се смутила.

— Не знаем!

— Лошо е, че не знаете! Иначе бих ви изпратил да купите от същите питиета и да раздадете на всички генерали по една бутилка, за да вършат и те такива глупости, каквито върши той.

ЖЕНИТБАТА

Бейкън казал за женитбата:

— По време на младостта ни жените са наши господарки, по време на зрялата ни възраст те са ни другарки, а през старостта ни — гледачки. Така че във всяка възраст мъжът има основание да се жени.

СЪСРЕДОТОЧЕНИЕ

Нютон поканил свой приятел на обед. В определения ден и час поканеният пристигнал и заварил учения, съсредоточен над някаква задача. На масата бил сложен обед само за един човек. За да не го безпокои и като сметнал, че Нютон е вече обядвал, гостът седнал и изял обяда.

Нютон забелязал госта едва след като разрешил задачата. Двамата се поздравили. Домакинът съгледал празните съдове и възкликнал:

— Значи, аз съм обядвал! Чудно нещо! Ако не бяха на масата тия празни съдове, можех да се закълна, че от сутринта не съм сложил хапка в устата си!

ЛИСТ СВИРИ С ШАПКА НА ГЛАВА

При свое турне из Италия Лист имал огромен успех с концертите си на пиано. Веднъж обаче му се случило нещо, което много го ядосало. Бил поканен в дома на един аристократ, където трябвало да свири на лунна светлина в парка.

Музиката на гениалния композитор обаяла всички. Докато свирел, зад него незабелязано пристъпила стара американка и с ножица отрязала кичур от косата му. Лист усетил това и ядосан, извикал на дамата:

— Нима смятате, госпожо, че косите ми са музикални? Ако всички мои слушатели сторят същото, какво ще остане на главата ми?

Оттогава през време на концерт той винаги носел на главата си малка кадифена шапка.

ПОЛАСКАНИЯТ ЮГО

Попитали веднъж стария Виктор Юго в кой момент от живота си е почувствувал най-силно обаянието си сред хората. Той помислил и разказал следното:

— Не беше много отдавна. Връщах се късно вечерта от театър. Колата ме остави пред вратата и си отиде. Аз дълго звънях, но вратарят не ми отвори веднага. Докато чаках, почувствувах потребност да задоволя една своя малка естествена нужда и се облекчих до стената на моята къща. В тоя момент по улицата мина работник с лопата на рамо, навярно се прибираще у дома си. Като ме видя, той приближи до мен, потупа ме по рамото и ми рече с укор:

— Не те ли е срам, дърто магаре, да вършиш тая мръсотия точно тук, пред къщата на Виктор Юго!

ЧОВЕКЪТ БЕЗ БОГ

Попитали Волтер:

— Какво е мнението ви за бога?

Той отговорил:

— Няма нищо по-велико от човек, останал без бог. Така той не се надява на опрощение на греховете си, нито на някакво възмездие. Затова поддържа своя дух правдив, а сърцето си чисто.

НАГРАДАТА НА ХУДОЖНИКА

В началото на своята кариера Дега нарисувал един от конете за надбягване, който бил най-големият фаворит на хиподрума. Картината била препродавана, минавала от ръка на ръка и достигнала баснословна цена. Мнозина поздравявали художника, като смятали, че печалбите влизат в джоба му. Но веднъж при разговор Дега обяснил:

— Драги мой, художникът е като състезателен кон — той получава само порция овес, а други делят печалбите.

ХУБАВАТА ЖЕНА

Фонтенел бил известен със своята изисканост и духовитост. Всеки, който кръстосвал с него шпагата на остроумието си, излизал победен в двубоя.

Веднъж негов познат го попитал:

— Драги Фонтенел, какво определение бихте дали за хубавата жена?

— Хубавата жена е рай за очите, ад за душата и чистилице за кесията! — отговорил писателят.

УВЕРТЮРАТА НА „ДОН ЖУАН“

Оперната трупа на Гвардасони подготвяла в Прага премиерата на „Дон Жуан“. Моцарт имал нахвърляни три мотива за увертюра на тази опера, но още не бил разработил нито един.

Репетициите отивали вече към края си, а увертюрата не била започната. Гвардасони се безпокоял, а Моцарт го утешавал и му обещава, че скоро ще бъде написана. Най-сетне той заявил, че ще я приготви за следобеда преди генералната репетиция. Но и този ден нямал никакво желание за работа. Гвардасони изпратил човек у дома му да пита какво става, но Моцарт още сутринта бил излязъл на разходка с жена си. Когато по обяд се завърнал, Гвардасони и приятелите му заобиколили колата като раздразнени кредитори.

— Оставете ме да си вляза в къщи! Увертюрата ще бъде написана — обещава за последен път композиторът.

Влязъл в стаята си и седнал на масата. Но след няколко минути станал.

— Не върви! — казал той на жена си. — Искам да полегна малко. Събуди ме след половин час и ми приготви пунш! — Моцарт легнал, както бил с дрехите си, и заспал.

Минал половин час. Констанца поискала да го събуди, но като видяла как сладко спи, не се решила.

След един час Моцарт станал, разтрил очите си и се заловил за работа. Констанца седяла до него, наливала му пунш, разказвала му всевъзможни шеги, а той пишел. Към четири часа партитурата лежала на масата готова. В седем часа копистът дошъл да я вземе, а до седем и половина вечерта щимовете били разписани. На пултовете ги сложили още мокри.

Когато Моцарт се явил на диригентския пулт, залата гръмнала от ръкопляскания.

— Господа — обърнал се той към оркестрантите, — не можахме да направим репетиция, но аз имам вяра у вас! Да започнем!... — Вдигнал палката и първият акорд прокънтял като гръмотевична стихия.

Когато увертюрата свършила, залата екнала от бурни овации.

— Наистина, изтървахме няколко ноти под пултовете — усмихнал се Моцарт на Щробах, — но въпреки това излезе благополучно! На вас, господа музиканти, съм крайно задължен!

НА ГИЛОТИНАТА

Дантон стъпил на платформата на гилотината и се обърнал към приятеля си Кано, който също бил осъден на смърт:

— Знаеш ли, Кано, от граматично гледище глаголът „гилотинирам“ е интересен. Всеки може да каже: „Аз ще бъда гилотиниран“, но никой досега не е казал, нито би могъл да каже: „Аз бях гилотиниран.“

ВДЪХНОВЕНИЕ

Един ден Шуберт бил в лошо настроение. Следобед пристигнал приятелят му Франц Лахнер и композиторът се зарадвал на неговото посещение.

— Хайде да пием по едно кафе! — поканил Шуберт.

Той извадил старата си мелничка, свалил очилата и почнал да мели кафе. Изведнъж се провикнал възторжено:

— Най-сетне... Открих! Ах ти, моя чудна машинке! — Шуберт захвърлил мелничката и зърната се разпилели наоколо.

— Какво правиш, Франц? — учудил се гостът.

— Тази мелничка е вълшебна, драги мой! Чуваш ли: „Тра-ра-ра...“ Прекрасен мотив!

— Значи, мелничката композира вместо тебе, а?

— Братко, умът търси нещо по цели дни и не го намира. И ето че изведнъж нещо ти го подсказва. Светът е пълен с изненади!

Шуберт изтананикал възбудено няколко мотива, които по-късно залегнали в големия му квартет в ре-минор.

ДАНТОН НА ГИЛОТИНАТА

Два дни след арестуването Дантон и приятелите му били изправени пред революционния трибунал. Когато задали на Дантон обичайните въпроси за установяване на самоличността му, той отговорил гордо:

— Аз съм Дантон, предостатъчно известен на революцията, възраст — 35 години. Жилище ще ми бъде скоро небитието, но името ми ще остане да живее в пантеона на историята!

Когато тръгнали за гилотината, колите с осъдените минали покрай къщата на Робеспьер. Дантон изрекъл пророческите думи:

— И ти ще дойдеш след нас! Домът ти ще бъде изравнен със земята и на мястото, където е бил, ще посипят сол!

На гилотината палачът поискал да го върже с два ремъка, но Дантон му казал с насмешка:

— Един ремък стига! Запази другия за Робеспьер!

Преди гилотинирането другарят му по участ Еро де Сешел се опитал да го доближи, за да се прегърнат.

Дантон му рекъл:

— Смелост, приятелю, в коша главите ни ще се срещнат още веднъж и там ще се целунат!

ПУШКИН ПРЕДИ ЗАТОЧЕНИЕТО

Причина за заточаването на Пушкин в Южна Русия били разпространените в Петербург стихотворения, с които поетът свободно изразявал политическите си възгледи и критикувал действията на правителството. Граф Милорадович, петербургският генерал-губернатор, получил заповед да проучи провинението на поета. Той повикал при себе си Пушкин, посъветвал го бащински и в негово присъствие наредил на полицейския началник да отиде в квартирата на Пушкин и да запечата всичките му книжа.

— Не си правете труд напразно, графе — казал поетът. — Там няма да намерите тези стихове. По-добре ми дайте перо и хартия и аз още сега ще ви ги напиша по памет.

Милорадович се трогнал от благородната искреност на младежа и ходатайствувал пред императора да смекчи наказанието му.

ГРОБЪТ НА МОЛИЕР

Молиер умрял. Неговите врагове не позволили трупът му да бъде погребан с черковни обряди.

Людовик XIV повикал най-висшия представител на духовенството и се опитал да го придума да направи изключение за великия писател.

— Не! — заявил представителят на църквата. — Осветената земя не може да приеме в недрата си този злостен комедиант!

— До каква дълбочина стига осветената земя? — запитал кралят.

— Четири стъпки.

— Заповядвам трупът на Молиер да бъде погребан на дълбочина шест стъпки!

ОБСТАНОВКАТА НА ДАРВИН

Лорд Уилтън посетил Дарвин и видял, че големият учен работи сред твърде скромна обстановка.

— Виждам, че вие обичате онова, което е полезно, а не онова, което е удобно — казал лордът.

— Най-удобно е онова, което е полезно — отговорил Дарвин.

РАФАЕЛО

Двама кардинали упрекнали Рафаело, че в една негова картина лицата на апостолите Петър и Павел били много червени.

Художникът се засмял и казал:

— Защо се учудвате? Нарисувах ги точно каквито са те на небето — зачервени от срам, че такива хора управляват църквата.

БРАМС И ЖЕНИТЕ

Брамс бил много несправедлив към грозните жени. Докато към хубавите проявявал прекалена любезност, към грозните нерядко бивал груб. Така той не можел да търпи една добра певица само защото била грозна. Веднъж тя го запитала:

— Маестро, кои песни ще ми дадете да пея на концерта си?

Брамс й отговорил сурово:

— Онези, които ще останат след смъртта ми!

ФОНТЕНЕЛ НА БАЛ

Вече стогодишен, Фонтенел присъствувал на дворцов бал. Млада и хубава дама изтървала ветрилото си. Фонтенел бързо се навел, вдигнал го и й го подал. Дамата обаче го приела, без да му благодари за кавалерския жест. Тогава Фонтенел й казал:

— Ах, дете мое, вашата младост е възхитителна! Но не е добре, дете демонстрирате прекалено равнодушие към античните ценности!

ВОЛТЕР И ХАЛЕР

Казанова пътувал през Швейцария и посетил Албрехт фон Халер, а след това и Волтер. Той попитал Халер какво мисли за Волтер. Халер с настървение развенчавал французина:

— Според мен Волтер е лош писател, стиховете му са злополучни, свободомислието му — суетност и надутост, заслугите му — премного надценени.

След време Казанова посетил Волтер и го попитал какво мисли за своя съсед Халер.

Волтер не можел да го нахвали:

— Халер според мен е отличен лекар, благороден приятел на хората, рядък природоописател, поетичен талант и значителен писател.

— Много се радвам, господин Волтер, че имате такова хубаво мнение за вашия събрат. Но господин Халер не е склонен да се отнася към вас със същата справедливост.

Изненадан, Волтер помълчал няколко мига, после казал с любезна усмивка:

— Кой знае, може би и двамата се заблуждаваме!

БЕТХОВЕН И ЛЪЖАТА

Една позната препоръчала на Бетховен икономка, която да поддържа домакинството му. Жената се показала сръчна още през първите дни и напълно задоволила изискванията на композитора.

Но ето че един ден тя излъгала великия музикант и той открил лъжата й. Бетховен така се ядосал, че веднага я изгонил.

Дамата, която препоръчала икономката, срещнала след някой ден Бетховен и го запитала:

— Биваше ли да изгоните способната жена само за една невинна лъжа?

— Който лъже, няма чисто сърце — отговорил композиторият. —
А ако няма чисто сърце, той не може да направи и чиста супа.

ОПРАВДАНИЕ

На едно събрание Виктор Юго заявил:

— Да се уповаваш на лошите дела на другите и с тях да оправдаваш своите — това значи да се миеш с кал.

СИМПТОМАТИЧНО

Веднъж сенаторият княз Конатовски трябвало да изпрати писмо до композитория Обер. Понеже бил автор на няколко несполучливи опери, Конатовски започнал писмо с обръщението:

„Драги колега...“

Обер получил писмото и като прочел обръщението, извикал:

— Колега?!... О-хо!... Това значи, че са решили да ме правят или вече са ме направили сенатор, а може би и княз!

БАЛЗАК И ДЮМА

Балзак и Александър Дюма били скарани. Веднъж се срещнали случайно в дома на техен общ приятел. Балзак се доближил до Дюма и казал с висок глас:

— Когато оглупея, ще почна да пиша драми.

— Така ли? Ами тогава какво още чакаш? — отговорил Дюма.

БЛАГОРОДЕН ИСПАНЕЦ

Испански благородник тръгнал на път, но го настигнало лошо време. Той спрял пред една странноприемница и почнал да чука на вратата да му отворят.

— Какво искате? — попитал стопанинят отвътре.

— Отворете да пренощувам.

— Кой сте вие?

— Дон Мигуел-Хенрико-Жозеф-Алардо-Кортес де ла Навара.

— Е-е, за толкова хора нямаме място — изръмжал сърдито стопанинът и се оттеглил.

Благородникът с многото имена останал да трепери под стряхата цяла нощ.

ЛЕСИНГ КРИТИК

Прочутият немски писател Лесинг бил много строг критик. В негово присъствие похвалили новото произведение на млад автор. Казали, че в книгата му има много истина и много ново нещо. Лесинг забелязал:

— Жалко е само, че новото в тая книга не съдържа истина, а в истината ѝ няма нищо ново!

ОТГОВОРЪТ НА КИН

Една от коронните роли на знаменития английски актьор Кин била Ричард III. Артистът обаче имал неколцина неприятели, които решили да го провалят на сцената точно в тази роля.

Една вечер Кин играел в последната сцена от пиесата. Той тичал отчаян и викал:

— Кон! Един кон! Едно царство за един кон!

Неочаквано от балкона се чул вик:

— Извинете, господин Кин, едно магаре не ще ли свърши работа!?

Без да се смути, Кин отвърнал:

— Може, драги господине! Моля, елате долу!

Препълненият салон избухнал в смях. Кин продължил играта.

ПУШКИН НА ТЕАТЪР

Малко преди трагичния си край Пушкин бил на представление в Александрийския театър. До него седели двама младежи, които ръкопляскали с повод и без повод на известната по онова време артистка Асенкова.

Младежите не познавали Пушкин и като виждали, че е равнодушен към тяхната любимка, започнали да си шушукат нещо по негов адрес, докато накрая доста високо заявили, че съседът им е глупак.

— Господа — обърнал се към тях Пушкин, — вие ме назовахте глупак, а аз си имам име и то е Пушкин. Бих ударил по една плесница и на двама ви, но няма да го сторя, защото Асенкова ще помисли, че ѝ ръкопляскам. А тя не заслужава това.

ПРЕД ГИЛОТИНАТА

Френският учен и политик Жан Байи бил гилотиниран през една студена ноемврийска утрин сред проливен дъжд. Когато се изкачвал на гилотината, зъбите му тракали.

— Ти трепериш? — попитал го палачът.

— Да, но от студ! — отговорил Байи.

ДУХ И МАТЕРИЯ

Английският философ Джордж Беркли упорито отричал съществуването на материята и твърдял, че на света съществува само духът.

Веднъж философът се разхождал из града. В разсеяността си той се блъснал в един стълб и си ударил носа. Ядосан, почнал да ругае. Точно в този момент по улицата минавал негов приятел, материалист. Той станал неволен свидетел на случката, засмял се и рекъл:

— Защо се сърдиш, Джордж? Та нали материята изобщо не съществува?

ЧУДНА СРЕЩА

Професор Вирт от Дерптския университет имал 17 деца. Той бил много зает и отделял малко време за семейството си. Веднъж, като се връщал у дома си, срещнал на улицата едно разплакано дете.

— Защо плачеш, детенце?

— Не мога да намеря нашата къща.

— Как те викат?

— Йохан. Йохан Вирт.

— А, значи, ти си мой син! Хайде, ще си ходим заедно!

ГОЛАТА ИСТИНА

Поетът барон Делвиг, приятел на Пушкин, казвал истината право в очите на хората, като не обръщал внимание на присъстващите.

Веднъж в дома на Пушкин имало много гости. Изпили доста вино и разговорът стигнал до интимния живот на поета. Делвиг започнал да разказва за някакво любовно похождение на Александър Сергеевич.

— Делвиг, престани да разправяш измислици! — обърнал се към него Пушкин.

— Аз не разказвам измислици! — възразил баронът. — Моят девиз е да казвам винаги голата истина.

— Нещастната истина! — възкликнал поетът. — Ти така я разголваш, че от срам тя скоро съвсем ще престане да се показва пред хората!

БОМАРШЕ АРФИСТ

Френският драматург Пиер Огюстен Карон де Бомарше, още преди да стане известен с пиесите си „Севилският бръснар“ и „Сватбата на Фигаро“, посещавал двореца на кралица Мария-Антоанета, където свирел на арфа с голямо майсторство. Придворните много му завиждали.

Един от тях, който знаел, че бащата на Бомарше бил часовникар, решил да го унижи, като му подал пред всички часовника си с думите:

— Господин Бомарше, бихте ли могли да поправите този часовник?

Бомарше взел часовника и го изпуснал на пода.

— Вие сте много несръчен! — ядосал се придворният.

— Имате право! — отговорил спокойно Бомарше. — Не съм опитен в тая област. Баща ми много искаше да ме направи часовникар, но не му се удаде.

ИТАЛИАНКИ И ФРАНЦУЗОЙКИ

Когато италианският скулптор Бернини посетил Франция, една францужойка го запитала:

— Кажете, господин Бернини, кои са по-красиви — италианките или францужойките?

— Всички са много красиви — отговорил ваятелят. — Но докато под кожата на италианките тече кръв, под кожата на французойките, изглежда, тече мляко.

СЕРВАНТЕС

На стари години Сервантес пътувал из Испания и отседнал в една странноприемница. Съдържателката била млада и хубава. Сервантес от пръв поглед се увлякъл и ѝ се обяснил в любов. Младата жена се засмяла:

— Ако ми бяхте казали това преди тридесет години, сигурно бих ви обърнала внимание!

— Преди тридесет години — поклатил глава Сервантес — тук беше вашата майка. Тогава аз дадох на нея отговора, който вие сега ми връщате.

МИНИАТЮРА

Папа Леон XIII бил още нунций в Брюксел. Един маркиз му предложил емфие, посипано върху художествена миниатюра, представляваща голо женско тяло.

— Харесва ли ви тази миниатюра? — запитал иронично маркизът.

— Прелестна е! — отговорил бъдещият папа. — Навярно е вашата съпруга?

ПАГАНИНИ

Паганини трябвало да изнесе концерт в Париж. Вечерта той отишъл на пиацата и попитал един кочияш колко ще му вземе, да го закара до концертната зала.

— Двадесет франка — отговорил кочияшът.

— Не са ли много? — възразил цигуларят.

— Драги господине — започнал кочияшът, познал Паганини, — човекът, който може да спечели четири хиляди франка, като свири само на една струна, може да плати двадесет франка на един файтонджия!

Паганини не отговорил нищо, качил се във файтона и дал знак да го закара до концертната зала. Когато пристигнал, установил по

тарифната табелка, че трябва да плати само два франка. Той дал двата франка на файтонджията и му казал:

— Останалите осемнадесет франка приятелю, ще ти дам, когато ме возиш само с едно колело!

МОЦАРТ И БЕТХОВЕН

Като дете Бетховен посетил Виена, където вече се носела славата на Моцарт. Неколцина почитатели на музиката пожелали да го представят на знаменития композитор, когото често безпокоели не малко „даровити деца“.

При срещата малкият Бетховен седнал пред пианото и засвирил своя импровизация. Като го изслушал, Моцарт казал:

— Добре е! Но не трябваше да ме заблуждавате, че е импровизация. Явно, това е работа, заучена наизуст, и то с много труд!

Малкият Бетховен разбрал мисълта на Моцарт и го помолил сам да му даде тема за импровизация. Моцарт се съгласил. Бетховен изпълнил импровизацията с такова вдъхновение, че великият композитор останал изумен и възбудено извикал:

— Внимавайте! Това е музикант, за когото светът ще приказва!
— След това го прегърнал и разцелувал.

ХОРАТА И ЧОВЕКЪТ

Приятел на Жан-Жак Русо казал:

— Хората са лоши!

Философът добавил:

— Вярно е, хората са лоши, но в замяна на това човекът е добър!

РЕДКИ СЪПОЦЕННОСТИ

Попитали Декарт:

— Кои са според вас най-редките съпоценности?

Той отговорил:

— Съвършеният оратор, хубавата книга и човек без недостатъци.

ЗАЛАТА НА МИРА

Руският император Александър I посетил двореца Тюйлери. Посочили му прочутата зала на мира. Императорът се усмихнал и казал:

— Не мога да разбера за какво Наполеон е ползувал тая зала?

БЪРЗ ОТГОВОР

Един хитрец поискал да смути Пушкин и го попитал пред много хора:

— Александър Сергеевич, какво общо има между мене и слънцето?

Пушкин отговорил бързо:

— Нито към вас, нито към слънцето човек може да погледне, без да се намръщи.

ГОДИНИТЕ НА СВЕТА

Волтер присъствувал на прием. При разговора станало дума колко стар е светът. Попитали Волтер за това и той отговорил:

— Аз мисля, че светът прилича на стара кокетка, която крие годините си.

КЛЕВЕТАТА И ПОХВАЛАТА

Китайците казват: „Който зад гърба ме клевети, той се бои от мене; а който в очите ме хвали, той ме презира.“

МОЦАРТ ДАНЪКОПЛАТЕЦ

Моцарт трябвало да съобщи на данъчните власти приходите си. Той вписал във формуляра осемстотинтях гулдена, които получавал като камерен композитор при двора на кайзер Йосиф, а в рубриката „особени забележки“ добавил:

„За това, което създавам, е твърде много, а за онова, което бих могъл да създам, е твърде малко.“

ВОЛТЕР И ПИРОН

Волтер и Пирон веднъж се скарали много остро. На другия ден Пирон отишъл и окачил на вратата на Волтер картичка с надпис: „Мошеник“. По това време Волтер бил у дома си, чул шума отвън, отворил вратата и забелязал, че някой бяга надолу по стълбата. Изтичал на прозореца и видял, че Пирон се отдалечава по улицата. Няколко часа след това Волтер отишъл у Пирон. Той останал много изненадан от посещението му и тъй се смутил, че едва успял да промълви:

— Аз всецяло съм на услугите ви, господин Волтер! На какво дължа неocenимото щастие да бъда удостоен с вашата визита?

— Днес вие се показате много любезен към мен. Идвали сте у дома и сте оставили визитната си картичка на моята врата. Затова сметнах за мой дълг да ви върна посещението.

МОРСКО ПЪТУВАНЕ

Немският комик Карл Валентин се страхувал от морето. Но наложило му се да замине за Англия. Той пристигнал в Хамбург, качил се на парахода и отишъл при капитана да го пита дали пътуването им до Дувър ще бъде безопасно.

— Нашият параход е здрав и няма никаква опасност! — отговорил капитанът. — Но ако при силна буря се случи нещо лошо, ние имаме големи лодки за спасяване.

— Така ли? Драги капитане, а защо не тръгнем още отсега с тия лодки?

РАЗМЕНЕНИ ПОЗДРАВИ

Било през миналия век. Напет капитан срещнал двама калугериски тници и те го поздравили с обичайните си думи:

— Мир вам!

— Как? Щом вие ми пожелавате мир, тогава аз ви желая бог да ви отнеме милостинята!

— Господарю, защо говорите така? Ние не ви казахме нищо лошо!

— Как нищо лошо? Вие ми пожелавате да умра от глад.

— Не сме казали такова нещо!

— Но аз живея от войната, така както вие от милостинята. Мир за мен значи глад!...

ПРЕКРАСНА КОМПАНИЯ

Композиторът Франц Абт бързал по стръмната улица в Брауншвайг и се натъкнал на свой познайник.

— Накъде така? — запитал познайникът му.

— В хотел „Шрьодер“ на печен пуяк.

Приятелят, който знаел за гастрономичните увлечения на Абт, рекъл:

— Е, навярно сте голяма компания, а?

— О, не! Ще бъдем само двама — пуякът и аз.

ЗА ЖЕНАТА

Лесинг писал много афоризми за жените. Ето един от тях:

— Смея да твърдя, че на света има само една зла жена. Но злото е там, че всеки мъж си мисли, че тази зла жена е неговата.

ПРЕДСКАЗАНИЕ

Людовик XI бил жесток владетел. За най-малка грешка или подозрение наказвал приближените си със смърт. Веднъж придворният астролог Галеоти предсказал смъртта на кралската любовница и предсказанието се сбъднало. Ядосан, кралят наредил да го повикат при него. Преди това той заповядал на стражите да бъдат готови и при пръв знак да изхвърлят астролога през прозореца, за да се пребие долу.

Когато астрологът влязъл, кралят го попитал:

— Галеоти, щом си толкова умен и знаеш всичко, би ли могъл да ми кажеш кога и по какъв начин ще умреш самият ти?

Умният астролог, който добре познавал характера на повелителя си, отговорил:

— Ваше величество, звездите не показват нищо за начина на моята смърт, но казват, че тя ще настъпи двадесет и два часа преди вашия край.

Людовик изоставил решението си.

ОТЗИВ

Поетът Жан-Батист Русо, автор на много оди (който не бива да се смесва с неговия велик едноименник), написал ода, озаглавена: „Към потомството“. Когато я прочел, Волтер казал:

— Това произведение няма да стигне до адресанта си.

КАПРИЗ

Авторът на „Сирано дьо Бержерак“, Едмон Ростан, понякога изпадал в лошо настроение и не искал да говори с никого. Веднъж го посетил министърът на просветата и изкуствата. Мадам Ростан приела височайшия гост и му казала:

— Мъжът ми е горе в стаята си. Той страда от страшно главоболие, но все пак ще го помоля да слезе. Зная, че ще бъде много поласкан от вашето посещение.

Тя отишла при мъжа си и му казала за високопоставения гост, който чакал в салона. Ростан се развикал:

— Няма да сляза! Не ме интересува никакъв министър!

— Не викай толкова! — помолила жена му. — Ще те чуе! По-добре се облечи и слез!

— Не искам да зная за твоя министър, разбра ли! — крещял Ростан.

Мадам Ростан напуснала стаята и с огорчение казала на министъра, че мъжът ѝ е много зле и не ще може да го приеме.

— Не се безпокойте, мадам. Великите хора имат своите капризи — казал министърът и си отишъл, без да съобщи, че в чантата си носел орден, с който трябвало да награди поета.

БУАЛО И ВРЕМЕТО

Един благородник често посещавал френския критик Буало. Веднъж той му казал:

— Аз така често ви гостувам, а вие нито веднъж не ми върнахте визитата!

— Драги мой, не бива да забравяте, че между нас има малка разлика — усмихнал се Буало. — Вие правите посещения, за да убиете празното си време. А ако аз правя посещения, ще убия времето си напразно!

ТАЙНСТВЕНАТА КНИГА

Прочутият холандски лекар и химик Херман Боерав умрял на седемдесет години. Когато извадили имуществото му за разпродажба, намерили запечатана книга с надпис: „Тайните на лекарското изкуство“. Тъй като той бил признат за гениален лекар, всички сметнали, че книгата съдържа неизвестни дотогава правила за дълъг живот. Затова купувачите се надпреварвали да наддават, докато един най-сетне получил книгата за десет хиляди гулдена. Щастливият собственик, уверен, че притежава най-голямото съкровище на света, разпечатал с вълнение тайнствената книга. Но... Всички листа били празни. Само на първия било написано с големи букви:

„Дръж главата си хладна, а краката топли — така ще можеш да живееш, без да имаш нужда от лекари!“

КОМИКЪТ МЕЛАНХОЛИК

Мистон, прочут комик от театър „Ковънтгардън“, който разсмивал хората до захлас, у дома си бил най-скучният човек и страдал от меланхолия, която заплашвала да разстрои разсъдъка му. Веднъж той посетил знаменития лекар Лабернети.

— От какво страдате? — попитал лекарят непознатия си пациент.

Мистон обяснил състоянието си.

— Е, това ли е всичко? — усмихнал се докторът. — Не е страшно! Още тази вечер идете в театъра и гледайте Мистон! Ако първата вечер не прогони меланхолията ви, идете и на другата вечер! Той ще ви преобрази като с вълшебна пръчка! Две дози Мистон могат да излекуват и най-безнадеждния меланхолик.

— Благодаря ви, докторе! — казал Мистон, оставил хонорара на масата и напуснал кабинета, без да съобщи името си.

художник и милионер

Барон Ротшилд посетил прочутия френски художник Орас Верне.

— Господин Верне, бих желал да ми направите, портрет, но трябва да зная колко ще ми струва! — казал баронът.

— Господин барон, аз няма да определям предварително цената, тъй като за вас парите не играят роля!

— Но все пак портретът трябва да има цена!

— Добре! Ще ми заплатите десет хиляди франка.

— О, приятелю, такава сума и за мен е твърде голяма!

— Тогава да не се пазарим — казал художникът. — Ще ви нарисувам безплатно! За мен ще остане честта, че съм увековечил такава знаменита европейска личност!

Ротшилд позирал няколко пъти в ателието на художника и очаквал с нетърпение да види най-сетне портрета си.

През 1845 година Верне представил на парижката пролетна изложба няколко свои произведения. Между тях била и картината „Заемане на Смал“. В лика на мръсния и беден бедуин парижани познали барон Ротшилд.

УЧИТЕЛЯТ И УЧЕНИКЪТ

Рубенс завършил картината си „Мадона“ и отишъл в града по работа. Учениците му използвали отсъствието на учителя си и влезли в ателието, за да разгледат картината. Но случило се нещастие — без да искат, те я съборили и повредили.

Слугата изпаднал в ужас и заплашил учениците, че няма да ги пусне живи, ако не поправят картината. Тогава един от тях се заел и я поправил. На другия ден Рубенс въвел учениците си в ателието и заедно разгледали творението.

— Особено ми харесва главата и дясната ръка! — казал Рубенс.

Всъщност точно там картината била повредена, а поправката направил ученикът му Ван Дайк.

ИЗВЕСТНОСТ

Запитали лондонския адвокат лорд Елдон:

— Как трябва да постъпва, човек, за да стане известен?

— Да живее като отшелник и да работи като вол — отговорил адвокатът.

СТАРОСТТА НА ЖЕНАТА

Красивата, умна и вечно млада френска дама Нинон де Ланкло била на 75 години, когато я попитали:

— Кога най-после една жена може да се сметне за старица?

— Съветвам ви да се обърнете с подобен въпрос към по-старите от мен! — казала тя. — Аз не мога да ви отговоря!

КАНТ И СТАРИЯТ МЛАДОЖЕНЕЦ

Стар генерал, близък на Кант, се оженил за осемнадесетгодишна девойка. Той съобщил на философа за женитбата си и добавил:

— Разбира се, не бих могъл да се надявам, че ще имам потомци!

— Да се надявате естествено не можете — казал Кант, — но бихте могли да се боите от това!

СТРОИТЕЛ

След много любовни приключения парижката артистка Софи Арну решила най-сетне да се омъжи. Избраникът бил архитект.

Колегите ѝ от театъра започнали да я задяват:

— Ти, която си общувала с толкова знатни хора, не се ли принизяваш, като се омъжваш за някакъв прост строител?

— Как може да ме упреквате — възразила Арну. — Досега толкова много мъже подриваха доброто ми име, че аз съм принудена най-после да взема архитект, който ще може отново да го изгради.

ГОРЧИВА ИСТИНА

Шилер казвал:

— Най-много страдания в живота ни причиняват не тези, които мразим, а тези, които обичаме!

ВОЛТЕР УТЕШИТЕЛ

Прочутата танцорка Барберина отсъствувала доста дълго от Берлин. Когато отново се върнала в театъра, чула, че за отсъствието ѝ се говорят най-безобразни клюки.

— Ах, не можете да си представите какви отвратителни неща говорят за мен! — оплакала се тя на Волтер. — Казват, че съм била на село, за да се освободя тайно от близнаци!

— О, не се тревожете, почитаема! — утешил я Волтер. — Аз отдавна вярвам само на половината от онова, което хората говорят.

ТАЛМА ВЪДИЧАР

Френският артист Талма седял на брега на едно езеро в Бретан и ловял риба. От гъсталака изскочил едър мъж и му се скарал:

— С какво право ловите тук риба, господине?

Талма го изгледал отгоре додолу и отвърнал с театрална презрителност:

— С правото на благородния дух на гения, който властвува над ниските и нищожни креатури!

Пазачът направил нисък поклон и промълвил:

— Извинете! В края на краищата човек не може да знае всички закони — и си отишъл.

АКТЬОРСКО ВЖИВЯВАНЕ

Ернест Пезарт, артист от мюнхенския театър, толкова много се вживявал в ролите си, че напълно се сливал с личността на героя. Когато работел в къщи, никой не смеел да го безпокои. Веднъж, като репетирал и бил съвсем потънал в ролята си, телефонът позвънял. Той вдигнал слушалката и повел следния разговор:

— Ало, кой там?... Тук Марк Антоний!... Къде се намирам ли?... Над Цезаровия труп!

ПРИСТРАСТИЕ

Холандският художник Ван Дайк рисувал английската кралица. Тя не била красива и когато видяла завършения портрет, никак не се въодушевила.

— Не ми харесва главата — казала тя. — Нима наистина съм толкова грозна? Но пък ръцете ми сте нарисували прекалено хубаво!

— Естествено, мадам! Нали с тия ръце ще ми изплатите хонорара!

МЕТЕРНИХ КАВАЛЕР

Видна дама заявила пред Метерних, че е само на четиридесет години.

— Никой не се съмнява в това, мадам! — усмихнал се Метерних.
— Вие го твърдите вече от двадесет години!

ОЩЕТЕНИЯТ

Двама неизвестни и бездарни композитори се съдели помежду си, като се обвинявали взаимно в кражба на мелодии. Съдът призовал за експерт немския музикален критик Хензлик. Той помолил съдията всеки от композиторите да изсвири своята мелодия, която смята, че другият е откраднал.

Когато музикантите свършили, съдията запитал експерта:

— Е, какво мислите? Кой е ощетеният?

— Офенбах — отговорил критикът.

САТИРИКЪТ ДЖОНСОН ЗА МУЗИКАТА

Английският сатирик Джонсон бил всеизвестен със заядливите си изказвания. Мнението му за музиката било следното:

— Не мога да търпя музиката! Но все пак, уверявам ви, от всички викове, кръсъци и шумове... тя най-леко се понася.

СТАРОСТТА

Един възрастен артист се оплакал пред известния френски композитор Даниел Обер:

— Дявол да го вземе, защо човек трябва да остарява?

— Грешите, приятелю! — отвърнал композиторът. — Старостта е много хубаво нещо! Иначе как щяхме да живеем толкова дълго?

ТРАНСФОРМАЦИЯ

Попитали знаменития композитор Глюк какво му е най-скъпо на света.

— Парите, виното и славата! — без да се замисли, отговорил той.
Този отговор предизвикал недоумение.

— Не разбирам! — казал един от приятелите му.

— О, защo? — усмихнал се Глюк. — Парите ми дават възможност да си купя вино, а виното активизира моя талант и той ме води до славата!

МЕЖДУ ПИСАТЕЛИ

„Семирамида“, драма на Волтер, нямала особен успех при първото ѝ представяне. На излизане от театъра Волтер попитал Пирон:

— Какво ще кажете за пиесата ми?

— Струва ми се — отговорил поетът, — че вие щяхте да бъдете много доволен, ако аз бях авторът на „Семирамида“!

БИБЛЕЙСКА СРЕЩА

Веднъж германският философ Мозес Менделсон, евреин по народност, срещнал трима весели студенти, които решили да се пошегуват с него. Единият подхванал:

— Добро утро, дядо Авраме!

Другият му рекъл:

— Добро утро, дядо Исак!

А третият завършил:

— Добро утро, дядо Яков!

— Сгрешили сте, момчета! — отвърнал философът. — Аз не съм ни Аврам, ни Исак, ни Яков, а съм Саул, който дири магаретата на баща си и ето че ги намери!

ИЗПОВЕД

Случило се през средните векове. Една католичка влязла в кабинката за изповед и заредила прегрешенията си пред кюрето, което било отвъд малкото прозорче и не виждало в тъмното богомолката. Греховете на жената били, изглежда, особени, защото божият служител, след като ѝ задал много въпроси, не издържал и престъпил канона:

— Как се казваш, чадо мое? — запитал той. Жената не искала да поощри изкушението на изповедника и му отговорила:

— Отче, моето име не е грях!

ЖЕСТОКОСТ

Приятели укорили деветдесетгодишния композитор Даниел Обер, задето останал цял живот ерген.

— Нима не можахте да си намерите едно хубаво момиче, когато бяхте млад, и да се ожените за него?

— О, пази боже! Значи сега госпожа Обер щеше да бъде на осемдесет години — немощна, грохнала старица. Нали това би било жестоко от моя страна!

ПАСКАЛ ЗА ПРАВДАТА

Възмутен от някаква нередност, един човек се провикнал:

— Няма правда на тоя свят!

Паскал го чул и му отговорил:

— Грещиш, човече! Има правда на света! Само че правдата без сила е немощна, а силата без правда е тиранична. Трябва да се съедини силата с правдата така, че това, което е справедливо, да бъде силно, и това, което е силно, да бъде справедливо!

СЪОБРАЗИТЕЛНОСТ

Като се връщал от разходка, Фридрих Вилхелм IV не намерил вратаря на мястото му.

— Незабавно да се уволни! — заповядал разсърденият крал.

Всички придворни знаели упоритостта на краля и никой не се решил да се застъпи за нещастния уволнен старец.

Но находчивият флигеладютант, дежурен на другия ден, като докладвал на монарха, спокойно запитал:

— Ваше величество, за един или за два дни сте заповядали да се уволни вратарят?

— За един ден! — отговорил вече успокоилият се император.

ЛЕСИНГ В ЛАЙПЦИГ

Лесинг пребивавал известно време в Лайпциг. За да му окаже чест, местната театрална труппа поставила неговата пиеса „Мис Сара Самсон“. Театралната публика обаче нямала особено добро мнение за играта на трупата. Един приятел попитал писателя:

— Ще присъствувате ли на представлението?

— И през ум не ми минава подобно нещо — отговорил драматургът.

— Защо? Това е все пак ваша рожба! Дори и да ви я представят малко дрипавичка, не е беда! Човек винаги гледа рожбата си с радост.

— Така е, приятелю! Но кой баща би искал да види рожбата си окачена на бесилка?

ВАГНЕР ОГОРЧЕН

Провинциален театър изнесъл крайно несполучлива постановка на Вагнеровата пиеса „Танхойзер“. След представлението от фойето изчезнал бюстът на знаменития композитор. На негово място шегобиец поставил бележка със следния текст:

„Отивам си с мъка след такова представяне на
«Танхойзер»!

Ваш: Р. Вагнер“

ДОСТОЛЕПИЕ

В камарата Гизо бил нападнат от противниците си с непристоен език. Твърде спокоен и с чувство на достолепие, той им отговорил:

— Трупайте вашите клевети, колкото искате! Те никога няма да достигнат до върха на моето презрение!

НЕИЗВЕСТНИЯТ БЕТХОВЕН

Бетховен пристигнал във Виена, където щял да участва в един конкурс за пиано. Негов конкурент бил известният тогава пианист Йелинек. Преди състезанието Йелинек споделил с отец Карл Черни:

— Конкурентът ми е неизвестен, съвсем млад пианист. Ще се справя лесно с него!

На другия ден след конкурса Йелинек отишъл при Черни съвсем отчаян и признал:

— Нямам думи да опиша този мой конкурент! Той излезе не човек, а истински демон и буквално ме унищожи като пианист!

ШЕКСПИР ЗАД КУЛИСИТЕ

По време на едно представление на „Ричард III“ Шекспир забелязал зад кулисите познат актьор, който развълнувано си шепнел нещо с млада, очарователна жена. Той приближил тихо и чул как жената казала:

— Тази вечер в десет часа! Почукай три пъти на вратата! Аз ще попитам: „Кой е?“, ти отговори: „Ричард III“.

Четвърт час преди десет Шекспир се озовал пред жилището на жената, почукал три пъти и на въпроса „Кой е?“ отговорил смело: „Ричард III“. Вратата се отворила, той влязъл и за кратко време обяснил на смаяната жена замислената от него шегга. В десет часа пристигнал и актьорът. Когато почукал, Шекспир попитал отвътре:

— Кой е?

— Ричард III.

— Много късно, Ричард! — отговорил Шекспир. — Вилхелм Завоевателя вече завзе крепостта!

След миг Шекспир отворил вратата, поклонил се на влюбената двойка и потънал в нощта.

РАБЛЕ АГЕНТАТОР

Рабле трябвало да замине за Париж, но нямал пари за път. След като дълго мислил как да постъпи, решил да прибегне до хитрост: направил два пакета и ги напълнил с пепел. Върху единия писал: „Отрова за краля“, а на другия — „Отрова за кралицата“ и ги „забравил“ в гостилницата. Още същия ден го арестували и закарали в Париж, за да направи там „важни разкрития“. Когато стигнал в града, той разкрил шегата си и бил освободен.

РОСИНИ И ПОРТУГАЛСКИЯТ КРАЛ

Възхитен от премиерата на „Севилският бръснар“, португалският крал обещал на Росини едно бурно с великолепно старо вино, каквото само той пиел. Композиторът, който бил голям гастроном, очаквал дълго подаръка с нетърпение, но виното все не пристигало. Най-после той не издържал и писал на краля:

„Ваше величество, аз почти умирам от жажда в очакване на обещаното ми от вас буре с вино. То навярно се е залутало някъде по пътищата, но ако сте пропуснали да го изпратите, дано не се е вече изпарило! Разчитам, че ще изпълните даденото обещание, защото вярвам, че кралете държат на думата си! При това не забравяйте, че аз съм човек на възраст и нямам време за губене!

Ваш зажаднял Росини“

И все пак до края на живота си Росини не получил обещаното буре.

НЕПОВТОРИМО ПРЕДСТАВЛЕНИЕ

Първата театрална пиеса, представена в Стокхолм, била „Мистериите на страстната седмица“. Актьорът, който играел ролята на Лонгос, до такава степен се вживял в пламенните чувства на героя, че силно мушнало с копието си реброто на Исус Христос. Той паднал на пода мъртъв и с тежестта на тялото си контузил артистката която изпълнявала ролята на Мария. На представлението присъствувал и кралят на Швеция, Йоан II. Възмутен от бруталността на Лонгос, той изтичал на сцената и с един удар на меч си му отсякъл главата. Останалите актьори обаче, разгневени от строгостта на краля, се нахвърлили върху него и също му отрязали главата.

ХАЙДН И ЖЕНА МУ

Великият Хайдн никак не се разбирал с жена си и двамата живеели отделно. Всички казвали, че госпожа Хайдн е голяма кавгаджийка и с нея композиторът има адски живот. Двамата обаче били в постоянна кореспонденция помежду си. Веднъж професор Михлес посетил приятеля си Хайдн. Гостът видял на масата куп неотворени писма, адресирани до домакина.

— Какви са тия писма? — попитал той.

— Ами... от моята половина — кимнал с глава Хайдн.

— А защо не си ги отворил?

— Излишно е! Зная какво пише в тях! Все пак аз им отговарям, но съм сигурен, че и тя не отваря моите.

ОТЗИВ

Йоханес Брамс и Бернхард Шолц на младини били приятели. Приятелството им продължило и тогава, когато Брамс надминал Шолц по слава.

Веднъж Шолц показал на приятеля си свое току-що завършено трио и го попитал за мнението му.

Брамс прегледал партитурата, позамислил се, взел последния лист между пръстите си, откъснал едно парче от него и попитал:

— Бернхард, откъде си взел тази отлична нотна хартия?

ПЕСНИТЕ НА ШУБЕРТ

Шуберт не обичал да транспонират песните му. Макар и да знаел това, приятелят му Михаил Фогл транспонирал една негова песен, за да лежи по-добре на гласа му, и я изпял пред автора ѝ.

Шуберт го изслушал и казал:

— Тази песен не е съвсем лоша! Кой я е написал?

МНЕНИЕ ЗА МАСКАНИ

Бюлов казал следното за италианския композитор Маскани:

— Маскани има един лъчезарен предшественик на име Верди, който още дълго ще остане негов последовател!

ТАЛЕЙРАН И ФУШЕ

Попитали веднъж Талейран:

— Не мислите ли, че новият министър на полицията Фуше презира хората до дъното на душата си?

— Вярно е! — отговорил Талейран. — Това е резултат от твърде дългото му и грижливо самонаблюдение.

ШИЛЕР МУЗИКАНТ

През младежките си години Шилер свирел с увлечение на арфа. Съквартирантите му обаче не били особено възхитени от музикалните

му способности. Веднъж един от тях срещнал Шилер на стълбата и решил да го подиграе.

— Господин Шилер — рекъл той, — вие свирите като Давид, само че не така хубаво!

— А вие говорите като Соломон — отвърнал бързо Шилер, — само че не така мъдро!

МЪДРОСТТА НА СТАРОСТТА

Людовик XIV бил на смъртно легло. Той заповядал да повикат правнука му — неговия престолонаследник — и го посъветвал:

— Ти ще станеш крал, момчето ми, но те заклевавам да не подражаваш на моята страст към войните. Повярвай на един стар човек, който си отива от света, разбрал, че и най-славната война е лоша от благодатния мир!

ШОПЕНХАУЕР ГАСТРОНОМ

Независимо от песимистичните си философски възгледи Шопенхауер обичал да си хапва и пийва. Веднъж той бил поканен на вечеря у богат франкфуртски banker. Пред всеки гост имало по шест чаши. Когато прислужникът донесъл първото обикновено вино, Шопенхауер подложил най-малката от чашите си. Прислужникът смутено пошепнал:

— Тази чаша е за десертно вино! Вземете голямата! Тя е за обикновено вино!

— Сипете ми това вино в тази чаша! — казал философът. — Голямата ще ми трябва за десертното.

БЛАГОСЛОВИЯТА НА ПРОСЯКА

Уолтър Скот излязъл на разходка. На улицата го срещнал просяк и протегнал ръка за милостиня. Писателят бръкнал в джоба си, но не намерил дребни пари и извадил единствения шилинг, който имал.

— Приятелю — рекъл той, — ето ти тук един шилинг. Но помни, че трябва да ми върнеш половината!

— Бог да ви благослови — казал просякът — и да ви даде живот и здраве, за да дочакате деня, когато ще ви изплатя дълга си!

ТЪРПЕЛИВИЯТ ПАПА

Папа Леон XIII позирал с добродушно търпение пред твърде бездарен художник. Когато портретът бил завършен, художникът помолил папата да се подпише под него.

— А мога ли да добавя и едно библейско изречение? — попитал папата.

— О, разбира се, ваше светейшество! Така портретът ще бъде още по-ценен.

Папата взел четката и бавно написал: „Йоан, 6, стх. 20. Леон XIII“.

Сияещ от щастие, художникът занесъл платното у дома си, отворил библията, намерил посоченото изречение и прочел:

„Не се плашете, това съм аз!“

ПОКРЪСТВАНЕ

Людовик Благочестиви събирал по Великден в двореца си тълпи от датчани, за да ги покръства. При церемонията новопокръстените получавали подарък по една бяла дреха. Но веднаж пред двореца се събрала толкова голяма тълпа, че приготвените дрехи не стигнали. Тогаво кралят наредил да ушият с най-голяма бързина дрехи от чаршафите на леглата в двореца. Един войник обаче не харесал набързо ушитата дреха и сърдито се провикнал:

— Десет пъти вече се покръствам и винаги получавах хубави дрехи, а сега какво ми давате? Ако не се срамувах да си отида гол, щях да ви хвърля в лицето тези дрипи. Ще ме накарате друг път вече да не идвам!

ПРИВЕТСТВИЕ

По случай юбилея на Каратигин колегите му артисти, макар и да не го обичали заради острия му език, го посетили в неговата гримьорна и един от тях произнесъл дълга, приветствена реч.

Когато артистите си отишли, някой подвикнал на Каратигин:

— Петър Андреевич, та затворете този прозорец! Не виждате ли какъв силен вятър духа!

— Така ли? — обезпокоил се големият артист. — Колко жалко, че цялата им реч отиде на вятъра!

ВИНАГИ ВОЙНИК

Императрица Екатерина не обичала да кани често Суворов в двореца си заради невъздържания му език.

По време на един бал, на който присъствувал и Суворов, Екатерина решила да прояви внимание към прославения фелдмаршал и го попитала:

— С какво да почерпя скъпия гост?

— Благоволи, царице, с водка — отговорил Суворов.

— Но какво ще си помислят красавиците-фройлани, когато разговарят с вас? — запитала Екатерина.

— Ще почувствуват, че с тях говори войник! — отвърнал Суворов.

ДЮМА-БАЩА ВЪВ ВИЕНА

Дюма-баща пътувал из Германия и Австрия. Във Виена влязъл в ресторант и решил да яде гъби. Но тъй като не знаел немски език, нарисувал пред келнера една гъба.

Келнерът направил знак, че го е разбрал. След малко му донесъл забравен чадър, като сметнал, че чужденецът търси именно него.

НЕСЪОТВЕТСТВИЕ

Дюма-син присъствувал на сватбата на красива и талантлива оперна певица, която се омъжвала за грозен и глупав мъж. Всички гости виждали, че младоженците не си подхождат, и недоумявали.

— Какво е мнението ви за този брак — попитал един познат писателя.

— Няма да свърши добре! Могат ли да живеят в един кафез канарче и гарван?

УРАВНИЛ СМЕТКАТА

Композиторът Глюк минавал по една улица в Париж и без да иска, счупил с бастуна си стъклото на някакъв прозорец. Стъклото

струвало петдесет сантима, но той нямал дребни и предложил на домакина един франк.

— Вие давате много! — казал собственикът. — Нямам да ви върна!

— Задръжете целия франк! — отвърнал Глюк.

— Не, това не мога да приема! Ще отида да го разваля! Вие ме почакайте тук!

— Но аз много бързам и не мога да ви чакам!

— Тогава какво да направим?

— Ето какво! — усмихнал се композиторът, замахнал с бастуна и счупил още едно стъкло. — Сега двете стъкла струват точно един франк!

НА КЛАДАТА

Унгарският крал Сигизмунд примабил изобличителя на поквареното духовенство Ян Хус да се яви на вселенския събор, за да защити там своето учение. Съборът признал честния Хус за еретик и го осъдил на изгаряне. Когато се качил на кладата, една бабичка се приближила и сложила няколко съчки под нея. Ян Хус я забелязал и произнесъл паметните думи:

— О, свещена простота!

БЕТХОВЕН ИЛИ ВАГНЕР

Един млад човек запитал Антон Брукнер:

— Кого смятате за по-голям — Бетховен ли, който е написал симфония и една опера, или Вагнер, който има много опери и една симфония?

Брукнер отговорил без колебание:

— Когато някой има корона на главата си, може ли да му се слага цилиндър?

Петнадесетгодишен, Шаляпин се явил в театъра в Тифлис и помолил да го приемат за хорист. По същото време гласът му мутирал и поради това не го приели. Направо го изгонили от театъра. Отчаян и облян в сълзи, той видял как след него приели един деветнадесетгодишен момък. Петнадесет години по-късно, в Нижни-Новгород, Шаляпин се запознал с Максим Горки и между другото му разказал тази история. Горки се разплакал, целунал го и признал, че оня деветнадесетгодишен момък бил самият той.

НАДХИТРЕН

Един аптекар бил голям шегобиец. Често си правел шеги с клиентите, за което след това дълго се приказвало.

Веднъж в аптеката му влязъл посетител от друг град. Аптекарят решил да се пошегува и с него.

— Можеш ли, приятелю — запитал го той, — да ми доставиш три отровни змии? Не ми достигат за вагона, който трябва да изпратя в чужбина. За всяка змия плащам по дукат.

Посетителят се позамислил и отвърнал:

— Мога! Ще ви ги доставя!

След три дни той дошъл отново със стомна в ръка и съобщил на аптекаря, че му носи змиите.

— Е, драги, закъсня! — засмял се аптекарят. — Напълних вагона и го изпратих.

Човекът навел глава и си излязъл разочарован. На вратата на съседния магазин обаче го спрял някакъв мъж и го запитал:

— За какво беше в аптеката?

Човекът разказал историята със змиите.

— Не се ядосвай! Само направи това, което ще ти кажа!

След малко чужденецът пак влязъл в аптеката и сърдито заявил на аптекаря:

— Господине, или ми дай дукатите, или ще строша стомната!

Аптекарят се уплашил. Ами ако наистина пусне змиите и те се вмъкнат под рафтовете, какво ще стане? Никой клиент не ще влезе повече в аптеката му. Той бързо извадил от чекмеджето си три дуката и му ги дал.

Човекът взел парите, оставил стомната и си отишъл.

По-късно аптекарят предпазливо надникнал в стомната и видял с изненада, че тя била празна. Оттогава престанал да се шегува с хората.

японки

Две японки разговаряли на улицата.

— Просто не намирам за какво може да критикуваме тази жена!
— казала едната.

— Тогава да говорим за друга — съгласила се втората.

КАТАСТРОФА

Група приятели поканили Тристан Бернар на разходка с току-що купен автомобил. Духовитият писател се съгласил не особено охотно. При пътуването шофьорът не могъл да вземе един завой и колата се ударила в голямо дърво. Произшествието било тежко, но без жертви. Всички били силно разтревожени, само писателят се обърнал спокойно към шофьора и го запитал:

— Умее ли, драги, да спирате колата и по друг начин?

ХАМИЛТОН И СЕКРЕТАРЯТ МУ

Английският държавник Хамилтон имал твърде способен частен секретар, който понякога си позволявал да отговаря дръзко на своя шеф. Веднъж Хамилтон много се разсърдил за нещо и му казал:

— Вие навярно сте забравили, че ви свалих от една бедна мансарда!

— Не съм забравил, сър, и мога още сега сам да се кача до нея.

ОСТАРЯВАНЕТО

Запитали веднъж берлинската субретка Ана Шрам:

— Кога една жена е стара?

Тя отговорила:

— Когато огледалото ѝ го покаже и сърцето ѝ го усети! Да остарееш спокойно, е изкуство. За жалост повечето жени не научават никога това изкуство.

АНГЛИЙСКИ ОФИЦЕРИ

Горделив и наперен английски полковник попитал свой подчинен офицер:

— Какъв е баща ви?

— Чифликчия — отговорил офицерът.

— Жалко, че не ви е заставил да наследите неговата професия!

— Господин полковник, мога ли да попитам какъв е вашият баща?

— Джентълмен! — гордо отговорил полковникът.

— Колко жалко, че не е съумял да направи такъв и от вас!

ПРИ БЪРНАРД ШОУ

Един младеж отишъл при Бърнард Шоу и поискал да му прочете свои стихове.

— Как сте дошли до мисълта да пишете стихове? — попитал го писателят.

— Отначало бях решил да стана лекар, но напуснах медицината, защото не ми допада, и сега искам да бъда полезен на човечеството поне с перото си.

— Чуйте какво ще ви кажа, момко! Откажете се и от перото! Вие достатъчно сте заслужили пред човечеството само с това, че не сте станали лекар!

ПОПРАВКА

Обущарят Капуш забол на вратата на обущарницата си бележка: „Ще бъда тук след един час. Капуш“ И отишъл в кръчмичката на ъгъла.

След десетина минути обаче нервна ръка задраскала текста върху бележката и над него написала:

„Той ще бъде тук само след пет минути. Жена му“.

МАРК ТВЕН НА ХОТЕЛ

Марк Твен пристигнал в известен ньюйоркски хотел с куфар в едната ръка и с въже в другата. Хотелиерът се заинтересувал от

странната екипировка на клиента и го запитал:

— За какво ви е това въже, мистър?

— То ще ми послужи, ако в хотела ненадейно избухне пожар — обяснил Марк Твен. — По въжето ще мога да се спусна от прозореца.

— Чудесно, мистър Твен! — казал хотелиерът. — Но трябва да ви предупредя, че у нас е прието клиенти с въже да заплащат леглото предварително.

СТАРАТА ПИСАТЕЛКА

На стари години писателката Селма Лагерльоф рядко напускала малката си къщица, която се намирала на един хълм вън от града. Там я посещавали познати и приятели писатели. Един от тях винаги, когато се изкачвал по височината, силно се задъхвал.

— Защо живеете чак на този хълм? — запитал веднъж той, като влязъл в дома на писателката.

— Драги приятелю — отвърнала усмихнато Лагерльоф, — това ми е единственото и последното средство, с което още мога да вълнувам сърцата на хората.

НЕПОЗВОЛЕНА ЦЕЛУВКА

— Ах! Какво си мислите вие! Не ще позволя никому да ме целуне, преди да се омъжа.

— Значи, ще трябва да чакам, докато се омъжите?

ГАЛИЛЕЙ В КАЗАРМАТА

Фелдфебелът строил ротата и след като изкомандувал: „Мирно!“, един от войниците продължил да се обръща и да приказва с другаря си.

— Кой се върти там? — извикал строго фелдфебелът.

— Земята! — отговорил някой от ротата.

— Кой го каза? — ядосал се още повече фелдфебелът.

— Галилей! — добавил друг.

— Редник Галилей! Две крачки напред! — изкомандувал фелдфебелът.

ПРЕДИ УПОЙКАТА

Шотландец отишъл при един зъболекар да му извади развален зъб.

— Как искате да го извадя? — запитал зъболекарят. — С упойка или без упойка?

— С упойка. Не мога да търпя болки.

— Добре! Седнете на стола!

Шотландецът седнал на стола и извадил портфейла си.

— Ще ми платите после, след като извадя зъба — казал зъболекарят.

— И през ум не ми минава да ви плащам сега — отвърнал шотландецът. — Само искам да си преброя парите преди упойката.

ФРАНЦУЗИН И ШВЕЙЦАРЕЦ

Разговаряли французин и швейцарец. Французинът спорел остро с швейцареца и най-накрая му казал:

— Вие, швейцарците, служите само за пари. А ние, французите — за чест.

— Твърде е възможно! — отговорил швейцарецът. — Всеки се стреми към това, което няма.

НЕ ИЗОСТАВА ОТ МОДАТА

Позастаряла жена искала да мине за млада и модерна. Тя си ушила тъмна рокля, цялата накичена със златни панделки, както било по модата тогава. Неин съсед, като я видял, възкликнал:

— Ах, какви хубави обръчи върху стара бъчва!

В БРЪСНАРНИЦАТА

— Сигурно и друг път сте се бръснали при мен?

— Не. Тия белези по лицето ми са от войната.

ГРЕШКА

По време на танц.

— Другарко, безумно ви обичам! Повярвайте, не мога да живея без вас! Мога ли да поискам ръката ви?

— Но нали миналата седмица ви отказах?

— А, вие ли бяхте? Извинявайте!

КОЙТО СТАВА РАНО

— Синко, много губиш, като се успиваш. Чух, че днес един ранобудник намерил пълна кесия с жълтици.

— Татко, ами тоя, който ги е загубил, нали е станал още по-рано?

ЗАМЕСТНИК

Винаги, когато директорът на предприятието трябвало да излезе по работа в града, той повиквал секретаря си и му поръчвал да остане в кабинета и да го замества. Веднъж, като се върнал, заварил секретаря да спи, изтегнат в креслото.

— Това ли правиш, когато ме няма тук? — събудил го директорът.

— Другарю директор, нали, когато излязохте, сам ми поръчахте да ви замествам? Аз това и правех.

УСЛУГА

Американските гангстери Джон и Джек употребили цели четири часа, докато разбият голямата желязна каса на чикагската Юнион банк.

Най-последно успели. Прибрали пачките с банкноти и ги занесли в скривалището си.

— Хайде да ги преброим — предложил Джон.

— Защо ти трябва! — отговорил уморено Джек. — Нека сега си починем, а колко сме задигнали, ще разберем утре от вестниците и радиото.

НЕПОДХОДЯЩО

През първите години на творчеството си Пучини живял в Милано. Там предложил своя композиция за издаване.

— Музиката ви е добра — казал издателят, — и все пак не мога да отпечатам вашата творба.

— Защо? — учудил се младият музикант.

— Заради текста. Предназначен е да се пее от жена, нали?

— Да.

— Е — усмихнал се издателят, — ще се намери ли на света жена, която би изпяла думите, с които започва вашата песен: „Някога аз бях млада и хубава...“

СРЕЩА НА УЛИЦАТА

Английски журналист искал да фотографира председателя на турската република Кемал Ататюрк, но не му се удавал случай. Веднъж той срещнал на улицата един мъж, който много приличал на Ататюрк.

— Бихте ли ми направили малка услуга? — запитал журналистът.

— С удоволствие! — отвърнал непознатият.

— Вие много приличате на Кемал Ататюрк. Искам да ви фотографирам, но това трябва да си остане между нас, нали разбирате! Готов съм и да ви платя.

— Снимайте, няма нужда да ми плащате!

След като го снимал, журналистът се обърнал към непознатия:

— Кажете адреса си, за да ви изпратя една снимка за спомен.

— Пишете на плика: „Кемал Ататюрк“ — казал непознатият. — Това е достатъчно.

МАРК ТВЕН УЧЕНИК

Когато бил малък, Марк Твен не обичал твърде училището и често бягал от клас. Като узнал за това, баща му веднъж здравата го напердашил и му казал:

— Повярвай, сине, че не само теб, но и мен ме боли, задето трябва да те бия!

— Вярвам ти, татко — отговорил хълцащият Марк Твен. — И все пак има разлика: тебе не те боли там, дете боли мене...

КРАСОТАТА НА ФРАНЦУЗОЙКИТЕ

Кокетна францужойка — фризирана и гримирана с умение, присъщо само на парижанките, при това доста словоохотлива, запитала един чужденец:

— Господине, какво ще кажете за красотата на парижанките?

— Мадам — отговорил й наивно чужденецът, — не бих могъл да преценя, защото не разбирам от бояджийство.

ПОХВАЛА

Анатол Франс посетил свой приятел, който имал вила в околностите на Париж. Домакинът започнал да хвали до небесата не толкова разкошната си вила, колкото градинката отпред. А тя била така мъничка, че човек не можел дори да се обърне свободно в нея. Като свършил с хвалбите, домакинът запитал писателя:

— Е, приятелю, какво ще кажеш за моята градинка?

— Приказна е! — извикал Анатол Франс и като вдигнал ръка към небето, добавил: — А най-хубавото ѝ е това, че е просторна на височина.

НА ПРЕМИЕРА

Бърнард Шоу присъствувал на премиерата на своя комедия, която имала голям успех. Въпреки това един от зрителите освиркал представлението.

Авторът, който бил зад кулисите, излязъл на сцената и направил знак с ръка да прекратят аплодисментите. Когато залата утихнала, той се обърнал към недоволния и любезно му казал:

— Приятелю, вие, който свиркате с уста, напълно съм съгласен с вас. Но какво можем да направим ние двамата срещу аплодисментите на тези две хиляди души?

ТОСКАНИНИ ЗА ОРКЕСТРАНТИТЕ

Почитателките на стария Артуро Тосканини били любопитни да узнаят защо в неговия оркестър няма нито една жена.

— Любезни мои — усмихнал се прочутият диригент, — ако в оркестъра ми има хубави оркестрантки, те ще смущават оркестрантите. Ако пък има грозни, те ще смущават мене.

МУЗИКАЛНА КЛЮКАРКА

Любителка на музиката запитала френския композитор Сен-Санс:

— Какво е мнението ви за вашия колега Масне?

— Смешен музикант — отговорил Сен-Санс.

Същата жена след известно време запитала Масне за Сен-Санс.

— Голям талант! — отговорил Масне.

— А той казва, че вие нищо не представлявате — изключокарствувала жената.

— Е, той като мене винаги казва противното на онова, което мисли.

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

— Курочкни, защо краката ви са винаги мръсни?

— От партенките, другарю командир.

— А защо партенките не са чисти?

— Това е вече от краката, другарю командир.

УЖАС

Самолетът се издигнал на шеметна височина, пътниците с нетърпение очаквали спускането. Изведнъж пилотът започнал да се смее истерично.

— Защо се смеете? — запитал неспокойно един от пътниците.

— Представям си как ще се тревожат в лудницата, като разберат, че съм избягал!

БЪРНАРД ШОУ И ЧЪРЧИЛ

През тридесетте години, когато Уинстън Чърчил бил изолиран от парламента, Бърнард Шоу му изпратил два билета с покана да присъствува на премиерата на новата му пиеса. Поканата гласяла:

„Уважаеми господин Чърчил, имам чест да ви поканя на премиерата на моята най-нова пиеса. Изпращам ви два билета — за вас и за вашия приятел, ако имате такъв.

С уважение — Бърнард Шоу“

Чърчил не останал длъжен. Той отговорил:

„Уважаеми господин Шоу, извънредно много съжалявам, че съм възпрепятствуван да дойда тази вечер на

премиерата на вашата нова пиеса. Непременно ще дойда на второто ѝ представление, ако то се състои.

С уважение — Уинстън Чърчил“

В ПАРЛАМЕНТА

На едно заседание в парламента президентът Уилям Тафт остро критикувал политическите си противници. В момента, когато говорел най-разпалено, в краката му паднала зелка, хвърлена от присъстващите в залата.

— Ха — възкликнал Тафт, — вижте, някой от моите противници си изпусна главата!

МЕДИЦИНСКИ ПРЕГЛЕД

— Докторе, потърсих вашата помощ, но съм длъжен да ви призная, че никак не вярвам на медицината.

— Това е без значение! И животните не вярват в нея, а все пак ветеринарите ги лекуват.

ЖЕНАТА И МЪЖЪТ

Когато жената престане да обича някого, намразва го.

Когато мъжът престане да обича — страда, защото не може да забрави.

РАЗБРАЛИ СЕ

Сред града се издига изящно построена сграда. Чужденците застават пред нея и дълго я разглеждат. Един от тях спрял минаващия край него гражданин и го запитал:

— Прекрасна сграда! Тука ли е изградено всичко това?

— Не, господине! — отговорил, забързаният гражданин. — Донесоха я от Флоренция в един кош.

— Съмнявам се! — отговорил чужденецът.

ЗАЩИТА

— Вашият мъж е отвратително животно!

— Не сте прав! Не бива да съдите за човека само по външността му!

НОЩНО ПОСЕЩЕНИЕ

Един гражданин прочел във вестника обявление, в което се казвало, че някой си продава мотоциклет с кош. Продавачът давал и домашния си адрес за справки. Въпреки че било късно вечерна, читателят, след като се позамислил, станал и започнал да се облича.

— Къде ще ходиш в тоя късен час? — запитала жена му.

— Имам работа. Скоро ще се върна — отговорил той и излязъл.

След половин час се изправил пред вратата на посочения във вестника адрес и понеже в тъмнината не могъл да разчете името на продавача, натиснал всички звънци.

Мнозина от обитателите на четириетажната сграда се показали на прозорците.

— Тук ли живее еди-кой си? — викнал той.

— Аз съм — обадил се един. — Какво обичате?

— Вие продавате мотоциклет, нали?

— Да.

— Има ли кош?

— Има... дявол да го вземе! Но защо ме безпокоите посред нощ?

— Извинете! Дойдох само да ви кажа да не разчитате на мене. Аз нямам нужда от мотоциклет.

ОТПЛАТА

— Защо вашият приятел говори така лошо за вас?

— Не ме учудва! В миналото аз често съм му правил големи услуги.

ПИЯНСКА МЕЧТА

Един пияница се клатушкал по улицата и си приказвал:

— Ех, що пара можех да имам, ако не пиех толкова! Тогава барем щях да си пия, колкото ми душа иска!

ВЪЗРАСТТА Е ПРИЧИНАТА

- Защо косата ти е цяла побеляла, а мустаците ти са още черни?
— Не се ли сещаш защо?
— Не.
— Мустаците ми са по-млади от косата с осемнадесет години.

ПРЕДПОЧИТАНИЕ

Един баща оженил дъщеря си за мъж, много известен с добродетелите и трудолюбието си, но беден.

— Предпочитам човек без състояние, отколкото състояние без човек — обяснил той на роднините си.

КРАЙ ДУНАВА

Във Виена, по брега на Дунава, се разхождали двама безделници.

— Трябва да измислим нещо да спечелим малко пари — казал единият.

— Трябва — съгласил се вторият.

Спрели пред някаква табела и прочели, че общината плаща сто шилинга на всеки, който спаси удавник.

— Знаеш ли да плуваш? — попитал първият безделник.

— Не — отговорил вторият.

— Отлично! Ти ще се хвърлиш в реката, а аз ще те спася. Ще получа за това сто шилинга и ще си ги разделим.

— Добре! — съгласил се вторият. Хвърлил се веднага в реката и започнал да вика: — Помощ... Помощ!... Спасете ме!

Но първият безделник, който продължил да чете табелата, се провикнал:

— Чакай малко! Тук пише, че за всеки изваден труп общината плаща двеста шилинга.

БЕЗ ПАЗАРЪКЪК

В капиталистическия свят човек не може да купи нищо, без да се пазари. Пазарлъкът там е узаконен обир и стига до ненаситна страст.

Търговец на желязо решил да си купи зимно палто и посетил магазина на своя приятел, търговец на дрехи.

— Приятелю — казал той, — искам да си купя зимно палто, но тъй като зная какво значи пазарлък, ще те помоля да не си губим

времето. Ще ти платя колкото искаш, но без пазарлък.

Търговецът на дрехи се зарадвал, избрал на своя приятел най-хубавия балтон и му рекъл:

— Тъй като имам пред вид, че си предпочел да дойдеш при мене, а не при друг, че ще ми направиш сефте, че сме приятели, освен това сме и далечни роднини, че жените ни са приятелки, че заедно ходим на курорт, че вечер заедно си прием кафето и най-последно, че и аз също не обичам да се пазаря — затова няма да ти искам за балтона нито 1200 лева, нито 1150, нито 1100, нито 1050, нито 1000, а ще ми платиш само 900 лева.

— Приятелю — казал купувачът търговец, — като имаш пред вид, че не обичам пазарлъците, че сме приятели, че сме нещо като роднини, че заедно ходим на курорт, заедно си прием кафето и жените ни заедно ходят на баня, а също, че минах десет магазина, за да дойда в твоя, и че ще ти направя сефте — затова аз няма да ти дам за балтона нито 300 лева, нито 350, нито 400, а ще ти дам без пазарлък 450. Съгласен ли си?

— Съгласен съм.

Двамата търговци си стиснали ръцете и сделката станала без пазарлък.

ИКОНОМИЯ

Жената се нахвърлила с юмруци върху мъжа си:

— Как не те е срам! Да целуваш камериерката в хотела!...

— Успокой се, миличка! — възразил мъжът. — Та това е вместо бакшиш. Колко пъти сама си ми казвала да не харча излишно пари!

ПЕСТЕЛИВЕЦ

Един шотландец се завърнал неочаквано у дома си и заварил жена си в изневяра. Извадил револвер из чекмеджето на бюрото и тръгнал към двамата нарушители на семейната му чест. Докато размислял кой да бъде първата жертва, изведнъж му дошло на ум, че може да направи икономия.

— Застани зад любовника си, невернице! — заповядал той на жена си. — Ще ви убия с един куршум!

ПЪРВАТА ЦЕЛУВКА

Журналисти запитали известната филмова артистка Мае Вест:

— Кой случай, във вашия живот е бил най-интересният?

— Първата целувка.

— О-хо! И какво точно се е случило тогава с вас?

— Паднах от люлката и се разплаках.

ОГЛЕДАЛОТО ЛОШО

Възрастна жена, която все още се мисли за млада и хубава, казва на приятелката си:

— Учудвам се защо днес не произвеждат хубави огледала! Ето вече осем години не мога да намеря огледало, което да ме отразява правилно.

ПО АМЕРИКАНСКИ

Енергичен продавач на електрически прахосмукачки влизал в къщите и веднага демонстрирал своята стока. Изсипвал в средата на салона, огромен чувал с всевъзможни боклуци и се обръщал към смаяната домакиня:

— Уважаема госпожо, нима се тревожите за тая планина от смет? Уверявам ви, че ако моята прахосмукачка не поеме нещо, ще го изям аз!

Но ето какво се случило веднъж. Продавачът влетял в един дом, изсипал набързо чувала и дал неоспоримата гаранция за своята прахосмукачка. Изумената домакиня поклатила глава и тръгнала към вратата.

— Къде отивате? — запитал продавачът.

— Да ви донеса поне сол и пипер за подправка — казала домакинята. — Вие така бързо действувахте, та не можах да ви кажа, че ние нямаме електричество.

НА БАНКЕТ

Къде е станал този банкет, няма да ви кажем, но ще ви доверим само, че на масата един до друг седели глупав и нахален финансист и един човек на науката. Поднесли на трапезата някакъв деликатес.

— Нима учените ядат такива лакомства? — запитал финансистът.

— Защо не? — отговорил ученият. — Не мислете, че природата произвежда тези неща само за невежите!

ЗЕТ И ТЪСТ

— Приятелю, знаеш ли, че твоят тъст е намислил да не ти даде нищо от наследството, което ще остави?

— Гледай си работата! Аз съм намислил как да му взема всичко още приживе.

— Как?

— Уча го да играе на карти.

ЗАВЕЩАНИЕ

— Представи си, нашият съсед се помина и всичко, което имаше, оставил на сиропиталището.

— Много благородно от негова страна! Много нещо ли е оставил?

— Пет деца!

ПРИЗНАНИЕ

— Вашата фризура е прекрасна! Навярно много време губите за главата си.

— О, да! Тя ми е слабостта.

УМЕСТЕН СЪВЕТ

Една дама се оплакала пред приятели от клюкарите, които пуснали за нея слух, че уж била лекомислена.

— Да говорят, каквото си искат — заключила тя ядосана. — Срещу тия сплетни аз се завивам в палтото на моята нравственост!

— Бих ви препоръчал — намесил се един от присъстващите, — да облечете по-дебело палто, защото в това може да измръзнете.

ОБРАЗЕЦ НА БЕЗСРАМИЕ

Практическо упражнение по минералогия. Мострите били наредени на катедрата. Професорът показвал минералите на студентите, като ги наименоувал:

— Това е барит!... Ето и чашаит!... Полски шпит от Портланд!... Хадом!... — Изведнъж в ръката му попаднало парче тухла, сложено между минералите от недобросъвестен студент, който искал да се пошегува с професора.

— А това тук... е образец на безсрамието на ваш колега! — продължил спокойно професорът.

УЖАСНО ПОДОЗРЕНИЕ

— Фриц, нещастни приятелю, вчера видях жена ти на улицата с непознат мъж. Аз ги проследих. Влязоха в един хотел.

— Добре, Ото. А после?

— Наеха стая и се затвориха вътре.

— После?

— Аз погледнах през ключалката и видях как се съблякоха и облякоха пижами.

— После?

— Повече нищо не можах да видя, угасиха осветлението.

— Ото, ти си ужасно подозрителен!

И ТОЙ Е ОТ ТЯХ

— Колко струва един билет в партера?

— Два лева.

— Нима има глупци, които да плащат толкова скъпо?

— Вижте! Почти всички билети са разпродадени!

— Тогава дайте и на мене един!

СМЕЛА СЪПРОТИВА

— Как се държа при зъболекаря? — запитала майката малкия си син. — Да не си ме изложил? Аз му казах, че си смело момче.

— Как ще те изложи, мамо? Той ми призна, че никога досега не е имал такъв пациент. Нищо не можа да ми направи. Не го оставих дори да ме докосне!

СЪЖАЛЕНИЕ

Съдията се обърнал към подсъдимия, който бил откраднал чифт обуца:

— Заради тази постъпка вие ще загубите за известно време свободата си, а когато излезете от затвора, ще се срамувате да гледате хората в очите. Огорчихте и семейството си, и то за какво — за чифт обуца! Съжалявате ли за станалото?

— Разбира се, господин съдия! — отговорил подсъдимият. —
Още по-жалкото е, че са ми тесни!

ОТМЪЩЕНИЕ

Тристан Бернар решил да поработи на спокойствие и си наел стая в едно курортно селище. За нещастие съседната стая била заета от някаква курортистка. Тя до късна нощ смущавала работата на писателя, тъй като между двете стаи имало врата, през която всичко се чувало. Ядосан, Бернар дълго търсел удобен случай да си отмъсти, но не му се удавало. Най-сетне в края на седмицата пристигнал съпругът на жената. Вечерта по много нежен и шумен начин тя проявявала радостта си от срещата им.

Драматургът почукал на междинната врата и извикал гневно:

— Няма ли да престанете най-после! Всяка вечер чувам все същото! Вече не може да се търпи!

ПОСТОЯНСТВОТО НА КЛЕМАНСО

Когато Клемансо, известен с радикалните си разбирания, станал министър-председател на Франция, негов познат закачливо го запитал:

— Господин министър-председателю, какво мислите сега за барикадите?

— Същото, каквото мислех и по-рано — отговорил Клемансо. —
Само че сега ще стоя от другата им страна.

ПАСПОРТНА ИНКВИЗИЦИЯ

Известна наша оперна артистка трябвало да замине на гастрол в Загреб. Когато отишла да си извади паспорт, чиновникът я запитал за отличителните ѝ белези.

— Лице?

— Обло.

— Очи?
— Кестеняви.
— Уста?
— Обикновена.
— Нос?
— Остър.
— Коса?
— Къса, кестенява.
— Особени белези нямате — завършил чиновникът.
— Как да нямам? Имам! Красавица и певица! — извикала ядосаната от инквизиторския разпит артистка.

ЗАДЪЛЖЕНИЕ

— Много ви благодаря! Вие ми оказахте такава голяма помощ с този заем, че ще ви бъда задължен до гроб!
— Моля ви, ще бъда по-доволен, ако съкратите този срок.

В КИНОТО

Двама съпрузи гледали любовен филм. На платното героят ухажвал пламенно героинята.

— Ти никога не си ме ухажвал така — сбутала съпругата с лакът мъжа си.

— А ти знаеш ли колко голям хонорар е взел артистът за това нещо? — промърморил недоволно съпругът.

ОПТИМИСТ

Лорд Балфур, английски държавник, на стари години бил голям оптимист. Негов приятел го запитал:

— Как е възможно да бъдете такъв оптимист?

— Не съм вече толкова млад, за да бъда песимист — отвърнал Балфур.

ЧЕМБЪРЛЕЙН НА РАЗХОДКА

Веднъж Чембърлейн шофирал сам автомобила си из околностите на Ливърпул. По пътя го спрели двама младежи и го помолили да ги

откара до града. Той отворил вратичката и младежите се настанили зад него, без да подозират в чия кола се возят.

По пътя Чембърлейн ги запитал:

— Откъде идвате?

— От затвора — обяснили те. — И двамата бяхме осъдени за кражба, но вече излежахме.

Чембърлейн замълчал. Младежите забелязали безпокойството му.

— Не се тревожи, старче! — казал единият. — Нищо няма да ти вземем.

Влезли в града. Полицай спрял колата и глобил Чембърлейн за бързо каране. Когато потеглили пак, единият младеж утешил Чембърлейн:

— Не се ядосвайте! Няма да плащате глобата!

— Защо?

— Откраднах бележника на полицаю.

НА ГОСТИ В АНГЛИЯ

В Англия съществува обичай, когато някой отиде на гости, да дава бакшиш на прислугата.

Веднъж чужденец бил поканен на вечеря в банкерско семейство. Като си тръгнал, един прислужник му поднесъл шапката. Чужденецът му дал един шилинг. Втори прислужник му подал палтото. И на него дал шилинг. Третият стоял до вратата и държал ръкавиците му.

— Оставете ги за себе си, приятелю! — казал гостенинът. — Нямам повече дребни. Те струват един шилинг.

ОТГОВОР НА МЯСТО

Бояджия на платове, чиито ръце били целите черни, трябвало да се яви в съда като свидетел по някакво дело. И там, както говорел, вдигнал ръка. Съдията, който бил късоглед, му казал:

— Моля, свалете си ръкавиците!

— А вие, господин съдия — бързо отговорил бояджията, — си сложете очилата!

И ТОЙ ТАКЪВ

Един особняк написал на вратата си: „За мошеници вход забранен!“

Посетил го негов приятел. Прочел написаното и го запитал:

— Къщата ти има ли друга врата?

— Не. Тази е единствената — отвърнал домакинът.

— Ами ти през коя врата влизаш? — учудил се приятелят.

НЕБЛАГОПРИЯТНО ПОПАДЕНИЕ

Новогодишна вечер. Музика. Танци. Нови запознанства. Той танцува с непознатата партньорка. Тихо разговарят.

— Погледнете тоя стар глупак!

— Кой?

— Дето танцува с блондинката.

— Да.

— Това е нашият директор. Аз още не съм срещал такъв идиот като него.

— А знаете ли коя съм аз?

— Понятие нямам!

— Аз съм жената на вашия директор.

— Ах, тъй ли? А вие знаете ли кой съм аз?

— Не.

— Е, слава богу!

КЪСЕН ПАЗАРТЪК

Продавач на метли влязъл в една бръснарница. Бръснарят си избрал хубава метла, обръснал продавача и тогава го попитал:

— Колко струва метлата, майсторе?

— Два гроша — отговорил продавачът.

— Давам ти един грош. А ако ти се вижда малко, вземи си метлата обратно.

— Добре — рекъл продавачът и си взел метлата. После пък той попитал колко да плати за бръсненето.

— Два гроша — рекъл бръснарят.

— Давам ти един грош, берберино. Ако ти се вижда малко, вземи си назад бръсненето!

ЗАСЛУЖЕН ОТГОВОР

Млад селянин застанал пред черквата „Свети Петър“ в Лондон и прехласнато я разглеждал. Край него минал един лондончанин и селянинът го запитал:

— Какъв е този дом?

Лондончанинът, възмутен от такова невежество, изръмжал:

— Това е кралската зверилница.

— Я гледай! — учудил се селянинът. — А вас как са ви изпуснали?

ПРИ ЗЪБОЛЕКАРЯ

Селянин отишъл при известен лондонски зъболекар да си вади зъб. Изваждането станало за миг и без болка.

— Ей, че си юначага! — възхитил се селянинът. — Колко искаш да ти платя?

Зъболекарят казал:

— Обикновената ми такса е много по-голяма, но на вас ще взема половин کرونا.

— Как? Половин کرونا! Докторе, ти се шегуваш — възкликнал селянинът. — Нашият фелдшер преди седмица ми извади друг зъб. Човекът цял час ме влачи по двора с клещите си и за всичката тая разправия ми взе само един шилинг. А ти едва бръкна в устата ми, и искаш половин کرونا!

ОТМЯНА

Един съпруг уверявал жена си, че много я обича.

— Готов съм да понасям вместо тебе всички твои страдания! — казал той. — Например, ако те боли зъб — мене да боли! Стомах, глава... също!

— Ами ако ми е съдено да страдам като вдовица?

— Приемам да те заместя и в това страдание!

ГРЕШКА

— Млади момко, вие отдавна задиряте дъщеря ми. Не мислите ли, че трябва да се ожените за нея, за да не я излагате?

— Нима това е дъщеря ви? Извинете! Аз мислех, че е жена ви.

ПОЛЕЗЕН АЛБУМ

Прочут писател събирал най-грижливо всички отпечатани във вестници и списания отрицателни критики и рецензии за негови творби и ги залепвал в албум със златна подвързия.

— Защо събираш всичко това? — попитали го приятелите му.

— Аз съм крайно признателен на тези бележки — отговорил писателят, — защото те допринасят твърде много за моето майсторство.

АВТОМОБИЛНИТЕ КАТАСТРОФИ

— Представете си, на десет хиляди автомобилни катастрофи се случва само една влакова! И знаете ли защо?

— Знам! Защото локомотивните машинисти не прегръцат огнярите си.

ДВА ХАУПТМАНА

Има хора, които упорито събират автографи от знаменити личности и си ги разменят като пощенски марки. Една такава колекционерка на автографи помолила настоятелно големия немски писател Герхард Хауптман не за един, а за два подписа. Той изпълнил молбата ѝ и попитал добродушно:

— А защо са ви два подписа?

— О, много ми са нужни! За два Хауптмана ще получа един Лехар — отговорила тя.

Ставало дума за известния композитор Франц Лехар — автор на „Веселата вдовица“ и други оперети.

ЗНАЕ ПОВЕЧЕ, ОТКОЛКОТО ТРЯБВА

Учителят попитал един ученик:

— Каква част на речта е думата „яйце“?

— Съществително — отговорил ученикът.

— От кой род?

— В началото не се знае. Трябва да се почака, докато се излюпи.

ЖЕЛЕЗОПЪТНА ИДИЛИЯ

Тристан Бернар пътувал из провинцията. На малка гара той видял началника, който дремел сладко, излегнат върху една пейка на перона.

— Какво правите, господине? — запитал го Тристан.

— Както виждате, нищо! — отговорил началникът на гарата.

— Влакът не нарушава ли дрямката ви?

— Никак! Свикнал съм! Нали и пътниците спокойно си дремят във влака?

— Е да, но всеки пътник знае къде ще свърши дрямката му, докато на вашата не ѝ се вижда краят!

КОГА МЪЖЪТ БЪЛНУВА...

Отишъл Марко по работа в Белград и за да се разнообрази, влязъл в един бар. Запознал се там с танцьорката Ружа и останал с нея цялата нощ. Върнал се в къщи едва на другия ден. На жена си казал, че е уморен, и легнал да спи. Но в съня си започнал да вика: „Ружо! Ох, Ружо!“ Чула го жена му, размислила се какво може да значи това, па го събудила и му рекла:

— Слушай, Марко, женена съм за тебе вече осем години. Досега не съм те чула да говориш насън, а днес бълнуваш и викаш някоя си Ружа. Какво значи това?

— Не се тревожи, мацо моя! В Белград бях на конни състезания и зложих на една кобила на име Ружа. Тя пристигна първа и аз спечелих две хиляди динара. Затова, изглежда, съм я споменавал.

Успокоила се жената и нежно целунала мъжа си.

Минали няколко дни, гледа Марко, жена му — облак тъмен.

— Какво ти е, душо моя? — попитал я той грижовно.

— Нищо ми не е море. Писмо имаш от твоята „кобила“ Ружа!

СЛЕД ПРЕМИЕРАТА

— Новата ви драма не е лоша. Само на края героят ви би трябвало да се застреля, вместо да се трови.

— Защо?

— Гърмежът ще успее да събуди публиката.

ЩРАУС БИЕ ТЪПАН

Композиторът на „Кавалерът на розата“ Рихард Щраус трябвало да акомпанира изпълнението на своя композиция пред Виенското радио. В момента на пристигането му оркестърът изпълнявал симфония от Моцарт. Щраус застанал до музиканта, който биел тъпана, пошушнал му нещо, взел от него палките, отправил поглед към диригента и изпълнил до края партията — сякаш цял живот бил удрял тъпан. Когато симфонията свършила, оркестрантите станали и започнали да ръкопляскаат. Като стихнали ръкоплясканията, Щраус попитал един оркестрант:

— Правилно ли изпълних партията?

— О, да! — отговорил му той. — Партията на тъпана в симфония на Моцарт вие без съмнение можете да изпълните, обаче дали бихте устояли в една модерна опера, като например в „Кавалерът на розата“ — съмнявам се.

МАКСИМ ГОРКИ И РЕПОРТЕРИТЕ

Максим Горки бил на почивка в Италия. При него дошъл репортер и го запитал:

— Синьор Горки, наистина ли смятате да напуснете Италия? Кое ви накара да вземете това решение?

— Репортерите — отговорил писателят.

ПОЛЗАТА ОТ ОБЯВЛЕНИЯТА

Двама търговци от Чикаго разговаряли за ползата от обявленията във вестниците.

— Днес рекламата е душата на търговията — казал единият.

— Не споделям вашето мнение! — противопоставил се другият. — Преди няколко дни дадох обявление в един от нашите големи вестници, че търся нощен пазач. И знаете ли какво стана? На другата нощ магазинът ми беше наполовина опразнен.

ПСИХОАНАЛИТИЧНО ВЪЗПИТАНИЕ

В Съединените щати има възпитатели, които прилагат нов, „прогресивен“ и „психоаналитичен“ метод за възпитанието на децата.

Едно момиченце било подложено на цяла серия такива изследвания, за да се определи докъде е стигнало умственото му

развитие.

— Сега ми кажи — запитал го психоаналитикът, — ти момче ли си или момиче?

— Момче — отговорило момичето.

— Миличка — намесила се майката, — защо не отговаряш както трябва? Не приказвай глупости на господин учителя!

— А той защо ми задава такива глупави въпроси? — запитало детето.

СКРОМНИЯТ КОМПОЗИТОР

Френският композитор Масне бил твърде скромен и не търсел признания и слава. Не присъствувал дори на премиерите на своите опери, за да не става нужда да бъде викан на сцената. На един журналист, който го интервюирал, той заявил:

— За мене би било най-приятно, ако произведенията ми се даваха анонимно. Тогава публиката и музикалните критици щяха да се изказват за тях напълно безпристрастно. А сега — или те хвалят до небесата, или те критикуват без мяра.

СТОЙНОСТТА НА ПОДАРЪКА

Алберт Айнщайн бил много скромен в частния си живот. При чествуването на неговата петдесетгодишнина Берлинската община му подарила вила. Айнщайн приел подаръка неохотно. Но скоро след това се разбрало, че вилата не била собственост на общината, а на частно лице. За да излезе от неудобното положение, общината предложила на учения друга вила. Сега вече Айнщайн решително отказал да приеме подаръка, като заявил:

— Подаръкът е нещо, което неприятно заангажирва човека. Случва се по-късно той да заплати твърде скъпо тъкмо за това, което е получил даром.

МАКАРОНИТЕ НА МАРК ТВЕН

Марк Твен не обичал да дава изявления във вестниците и отбягвал журналистите. Но един от тях успял да се вмъкне у дома му и го сварил да обядва.

— Мистър Твен — започнал объркано журналистът, — чух, че много обичате макароните. Моля ви, обяснете ми защо?

— Знаете ли защо? — заговорил примирено хумористът, чиято уста била пълна с макарони. — Защото из техните дупки никога не излизат глупави журналистически въпроси.

„НА ТИХИЯ СИН ДУНАВ“ В АМЕРИКА

Виенската филхармония пристигнала на гастрол в Ню Йорк. На пристанището имало много посрещачи. Тук бил и един американски оркестър. В чест на гостите оркестърът засвирил известния Щраусов валс „На тихия син Дунав“. Виенските гости свалили шапки и внимателно изслушали музиката.

— Защо свалихте шапки? — попитал по-късно някой от посрещаните. — Толкова много ли ви развълнува „Синият Дунав“?

— Как? Нима не свиреха американския национален химн? — учудили се виенчани.

СТРАННО ПРЕДЛОЖЕНИЕ

Берлинският интернист Теодор Фрерикс на стари години се оженил за икономката си. Предложението си за женитба той направил с думите:

— Искате ли да станете моя вдовица?

САМО НА КНИГА

Толстой бил страстно влюбен в младата и красива Соня. Двамата свирели на пиано на четири ръце, играели шах. Но след време красивата жена харесала някакъв младеж и забравила писателя.

Изоставен и нещастен, Толстой станал меланхоличен, не работел по цели седмици. Когато доверил страданието си на един свой приятел, той учудено го запитал:

— Нима ти действително ревнуваш? Ти, който в произведенията си упрекваш ревнивите хора? Наричаш ги луди. Нима твоето убеждение е останало само на книга?

— Не! — отговорил Толстой. — Но не мога да оставя и чувствата си само на книга.

ЖАН ЖОРЕС НА ТРИБУНАТА

През време на речта си на едно публично събрание прочутият социалистически трибун Жан Жорес патетично запитал:

— Защо великите мъже на Франция не се трогват? Защо стоят студени и безмълвни?

Един глас от дъното на залата се провикнал:

— Защото са излени от бронз!

ВЪЗКРЕСЕНИЕ

Професор Йохан Енгел, директор на Берлинския театър, бил голям бохем. На един гуляй, в който участвувал и той, някой извикал:

— Няма на света нищо по-прекрасно от чаша хубаво вино!

— Има! Има! — отвърнал Енгел. — Бутилка със същото вино е още по-прекрасна!

ОБРАЗОВАНИЕ

Ларсен притежавал огромна библиотека. Веднъж един гост го запитал:

— Щом имате толкова много книги, трябва да сте високо образован?

Ларсен се усмихнал и отговорил:

— Не е възможно човек да запомни всичко, което прочете. Но онова, което остане в паметта му, се нарича образование.

ПОКАНА

Бърнард Шоу получил покана със следния текст:

„Лорд С... ще си бъде у дома между четири и шест часа.“

Сатирикът върнал поканата, като писал върху нея:

„Бърнард Шоу също.“

КРАЙ ДУНАВА

Един човек паднал в Дунава и започнал да се дави, като непрекъснато викал:

— Помощ!... Помощ!... Не мога да плувам!...

Друг бил на брега и му се сопнал:

— Слушай, приятелю, и аз не зная да плувам, но не крещя като тебе.

ПРЕЗ НОЩТА

Малкият се събудил и поискал да пие вода.

— Я да спиш! — скарала му се сънливата майка.

След няколко минути малкото отново поискало вода.

— Млъкни! Ще стана да те набия! — ядосала се майката.

— Мамо, като станеш да ме набиеш, ще ми дадеш ли и малко вода? — попитало детето.

НА ГАРАТА

— Влакът, който чакате, се движи с един час закъснение — съобщил чиновникът.

— Това не ме изненадва! — спокойно заявил мъжът. — С него пътува жена ми. Бих се учудил, ако пристигнеше навреме.

МЪКАТА

Да утешаваш другите, не значи, че трябва да отстраниш мъката им, а да им помогнеш да я превъзмогнат.

РУЗВЕЛТ И НЕГЪРЧЕТО

Президентът на Съединените щати Рузвелт държал сказка по радиото за мира и войната. Между другото той казал:

— Днес всички хора са еднакво способни и велики. Днес нямаме нито Юлий Цезар, нито Наполеон.

Едно провинциално негърче чуло думите му, счело се за обидено и му написало следното писмо:

„Господин президенте, вие не сте прав, като казвате, че няма вече Наполеоновци... Аз се казвам Наполеон Кинг.“

Рузвелт получил писмото, наредил да доведат негърчето във Вашингтон, приел го в Белия дом и се извинил на малкия гражданин на Щатите.

НА КОННИТЕ СЪСТЕЗАНИЯ

Спортният сезон бил в разгара си. Скучаещ гражданин минавал покрай хиподрума и се отбил да погледа конните състезания. Гъвкави жокеи на хвъркати коне като вихър летели напред в борбата за първото място.

— Защо препускат тия? — запитал гражданинът съседа си.

— Борят се за купата — отговорил му той. — Първият ще получи златната купа.

— За първия ми е ясно! — казал спортният профан. — Но не разбирам другите защо препускат!

ЖЕМИЕ И ПРОСЯКЪТ

Известният американски театрален деец Жемие нахокал един просяк:

— Заслужавате да ви предам на първия срещнат полицаи. Мошеник! Вчера бяхте сляп, а днес сте глухоням!

— Извинете, господин директоре! — отвърнал просякът. — И аз постъпвам като вас. Щом публиката не се интересува от някоя пиеса или роля, бързо я сменявам.

УСТАНОВИЛ САМОЛИЧНОСТТА СИ

Карузо бил в Америка. Наложило се да изтегли известна сума от една нюйоркска банка, обаче нямал в себе си никакъв документ, с който да установи самоличността си.

— Не мога да ви изплатя сумата! — казал касиерът. — С какво ще установите, че сте Карузо?

— Може би с това! — казал Карузо и запял пред гишето арията „Рекондита армония“ из операта „Госка“.

Цялата банка притихнала. Чиновници и посетители затаили дъх. Когато свършил, всички дълго ръкопляскали, а касиерът незабавно му изплатил сумата.

ВНИМАТЕЛЕН ПАЦИЕНТ

Прочут лекар казал на болния, че състоянието му е безнадеждно. След време обаче болният оздравял напълно и когато случайно срещал някъде лекаря, винаги го отбягвал.

Но веднъж се случило така, че двамата се озовали един срещу друг.

— Бих искал да зная, защо ме отбягвате? — запитал лекарят.

— Не ми е удобно, господине — отвърнал някогашният пациент. — Преди години ми казахте, че ще умра, а ето — аз оздравях и още живея. Не е прилично от моя страна, нали? Извинявайте!

ДЪЛГОЛЕТНИЯТ ЗОРО

Най-старият човек на света, турчинът Зоро ага, живял сто и шестдесет години. Преди смъртта си той се обърнал към правителството с молба да му отпусне парична помощ.

„Неотдавна намерих жена — завършил той молбата си, — за която искам да се ожена. Тя е на четиридесет години и е съгласна да ми бъде съпруга само ако я осигуря материално. Надявам се, че няма да ми откажете.“

Отговорът гласял:

„Съмняваме се, че с такава млада жена ще продължите вашето дълголетие... и за да не откажем на молбата ви, правителството ще поеме разноските по... вашето погребение.“

ЖИВОТНИТЕ В АФРИКА

Попитали Хемингуей, който се завърнал от пътешествие в Африка:

— Вярно ли е, че зверовете в джунглата не могат да сторят нищо на човек, ако носи горяща факла в ръце?

Писателят отговорил:

— Зависи от бързината, с която носи факлата.

СЛЕПИЯТ ПРОФЕСОР

Зиндерсон бил сляп, но това не му пречело да бъде професор по математика в Кембриджския университет. Веднъж той присъствувал на прием. Представили му млада дама. След като разменил с нея няколко думи, той казал:

— Какви хубави зъби имате!

Понеже дамата наистина имала хубави зъби, някой го запитал как е познал това.

— Не е трудно да се разбере — отговорил професорът. — Така безпричинно се смее само човек, който иска да покаже зъбите си.

ЧУДНОВАТ СЪДИЯ

Американският държавник и сенатор Уилямс Бора бил известно време съдия в родния си град. Той бил справедлив човек и понякога издавал чудни присъди. Разправят за него следния случай:

Веднъж изправили пред Бора седемдесетгодишна баба, обвинена, че откраднала от фурната един хляб. Бабата признала кражбата, като заявила, че от три дни нищо не била яла. Без много размишления Бора отсъдил:

— Осъждам ви на пет долара глоба. Тия пари аз ще платя. В същото време глобявам всички, които са тук, в съдебната зала, също с по пет долара в полза на подсъдимата. Тази присъда издавам поради това, че гражданите на нашия Боис не се срамуват да живеят в град, пълен с бедни старици, които от глад са принудени да крадат.

НАЙ-ЦЕННОТО

Немският поет Лилиенкрон дълго слушал един самохвалко, който се хвалел с прадедите си. Най-после му дотегнало и рекъл:

— Вие ми напомняте картофите.

— Защо? — учудил се самохвалкото.

— И при тях най-ценното лежи под земята.

ГОДЕНИК И СЪПРУГ

Годеник, лудо влюбен в годеницата си, поръчал на един художник да нарисува портрета ѝ за деня на сватбата. Портретът бил готов за уречения ден, но младоженецът останал недоволен.

— Тя е много по-красива, отколкото сте я нарисували. Не мога да приема този портрет!

Художникът взел портрета и обещал да го поправи. След шест месеца той отново го занесъл, без дори да го е докоснал с четката си.

— О, сега пък съвсем сте я разкрасили — възкликнал съпругът.
— Оригиналът не е чак толкова хубав, колкото портретът.

МУЗИКА ИЛИ ВИНО

Прочутият оперен певец Шаляпин се отбил в малка парижка пивница и след като дълго чакал келнера, за да направи поръчка, станал.

— Защо си отивате, господине? — дотичал келнерът. — Какво не ви харесва?

— Нямате музика — отговорил певецът.

— Който иска музика, да върви в операта!

— Да, но там не продават вино! — въздъхнал Шаляпин.

СЪДРУЖНИКЪТ НА БЪРНАРД ШОУ

Бърнард Шоу трябвало да попълни данъчен лист. Между другите въпроси бил и следният:

— Делите ли вашите приходи с някой друг?

Писателят отговорил:

— Да! С държавния бирник.

ПРОГНОЗА ЗА ВРЕМЕТО

Американският метеоролог Джеймс Хенкинсон имал машинописка, на чиято наивност често се смеел. Веднъж ѝ диктувал прогнозата за времето.

— Пишете, госпожице: „В понеделник — дъжд, във вторник — хубаво и ясно време; в сряда — проливен дъжд...“

— Моля ви, господин професоре — прекъснала го тревожно машинописката, — в сряда не искам да има дъжд. В този ден ще ходя на излет с годеника си.

— Е, добре! — казал сериозно метеорологът. — Тогава пишете: „В сряда — хубаво време...“

ПРЕВЪЗХОДСТВО

Млад човек се разхождал край „Нотр дам“ в Париж. Той настигнал солиден гражданин, известен със своето остроумие, и решил да се пошегува с него.

— Извинете — казал младият човек, — виждате ли оттук мишката, която тича горе по кулата?

— О, мишката не виждам — отговорил гражданинът, — но чувам стъпките ѝ.

ТЪРГОВЕЦ-МОДЕРНИСТ

Пикасо нарисувал пет картини и ги дал на собственика на една художествена галерия да ги продава. Търговецът поставил експресионистичните картини на витрината си под едно общо название, написано върху черна дъска: „Петте сетива“. Като продал една от тях, търговецът сменил надписа с нов — „Четири елемента“. Когато продал още една картина, на дъската се явил нов надпис: „Трите грации“, а скоро след това — „Адам и Ева“. Когато и „Ева“ останала без партньор, съобразителният търговец взел тебешира, позамислил се и написал: „Автопортрет“.

АМЕРИКАНСКИ НРАВИ

Хуйлонг, губернатор на щата Луизиана, веднъж трябвало да държи реч пред своите избиратели. Когато застанал на трибуната и се готвел да почне речта си, той забелязал, че повече от половината присъстващи в залата са въоръжени с дебели сопи. Най-обезпокоителното било това, че тия сопи се намирали в ръцете на неговите политически противници. Тогава той спокойно наместил очилата си и казал:

— Граждани, дойдох на това събрание, за да ви изложа своите аргументи. Но тъй като виждам, че моите противници в залата сега имат в ръцете си много по-силни аргументи, отлагам днешната си реч за друг път.

След това спокойно напуснал залата, последван от своите съмишленици.

СВОИ ХОРА

Една американска филмова звезда поканила по телефона своя приятелка на чай, като ѝ казала:

— Ще бъде много интересно и забавно. Поканила съм и моя първи мъж с третата му жена, а вторият ми мъж ще дойде с дъщеря си от първия му брак. Приятелката пък на сегашния ми мъж ще бъде придружена от брат си, за когото вероятно тези дни ще се омъжа. И най-после поканила съм и моя мъж, когото ти много харесваш. Както виждаш — ще бъдем все свои хора.

НЕВИДИМ ЧОВЕК

Някой разправил на Тристан Бернар как един английски учен могъл чрез сложен химически процес да направи всеки човек невидим. Бернар внимателно изслушал своя събеседник и накрая му рекъл:

— Неговото откритие е много сложно. Аз изнамерих много полесен начин да правя човека невидим.

— Нима?

— Да.

— Е, как?

— Щом дам някому пари взаим и... край! Той става съвсем невидим за мене.

СЕМЕЙНА ИДИЛИЯ

— Майко, откъде принцеса Елизабет знае, че ще има дете?

Преди да отговори майката, по-малката сестричка се обадила:

— И тя като нас го е прочела във вестниците.

НАРОДНО ЛЕКАРСТВО

При известния лекар Хайм дошла жена, която страдала от главоболие. Тя признала, че се лекувала с народно средство.

— Слагах си кисело зеле на главата, но все не ми минава.

— Чудесно! Знаменито! — провикнал се във възторг Хайм. — Ако искате сигурно да ви помогне, сложете върху зелето отгоре и една пуйка.

УТРИННА СРЕЩА

Прочутият френски актьор Жирарди срещнал една сутрин свой познат, който въодушевено го поздравил:

— Много ми е приятно да срещна такъв виден човек като вас! — рекъл той.

— Какво да се прави, драги! Тази сутрин вие сте имали по-голям късмет от мене! — усмихнал се актьорът.

МАРК ТВЕН И ПОЛ БУРЖЕ

Срещнали се американският писател Марк Твен и френският Пол Бурже. В разговора Бурже се присмял на американците, които все още нямат свои традиции.

— Когато един американец няма какво да прави — казал Бурже, — той се заема да изучава своето родословие и стига най-много до дядо си.

— Да, така е! — съгласил се Марк Твен. — А когато французинът няма какво да прави, той се опитва да узнае кой е баща му.

ОБЛОГ

Млад писател се оплакал пред Герхард Хауптман, че големите писатели не обръщат внимание на младите. Хауптман се мъчел да опровергае това, но младият писател държал на своето:

— Добре, ще ви дам доказателство. Ще ви донеса новата си драма, но мога да се обзаложа на петдесет марки, че няма да я прочетете до края.

Герхард Хауптман се съгласил на облога. Но два дни след като получил пиесата, той я върнал на младия писател, придружена с плик, в който имало петдесет марки и бележка с думите:

„Спечелихте облога!“

ПАДА Й СЕ

- Татко, защо леля няма деца?
— Защото щъркелът не иска да ѝ донесе.
— Така е, щом още вярва в щъркели!

ГРАДИНАР

Председател на стопанство посетил зеленчуковата градина и заварил градинаря да спи под едно дърво.

— Как не те е срам да спиш посред бял ден! — смъмрил го той.
— Ти не заслужаваш да те грее слънцето!

— Прав си! — дигнал рамене градинарят. — Затова легнах на сянка под дървото.

ПО НАВИК

Гражданин се изкъпал в банята и отишъл да се облича. Той дълго търсил панталоните си и като не ги намерил на закачалката, обърнал се към прислужника:

— Другарю, не мога да си намеря панталоните!

Прислужникът също започнал да търси панталоните, но не ги намерил. Тогав се обърнал към посетителя и го запитал:

— Другарю, спомнете си добре, когато дойдохте, бяхте ли с панталони?

МАРК ТВЕН ЗА ПИАНОТО

Марк Твен и един пианист разговаряли за любовта към музиката.

— Какво мислите за пианото? — запитал пианистът.

— Всичко най-хубаво — отвърнал Твен, — тъй като едно пиано някога ми спаси живота.

— Така ли? И как стана това? — учудил се музикантът.

— Бях още малък. В родния ми град стана голямо наводнение. Водата достигна и до нашето жилище, което се намираще на първия етаж. Като видя това, моят баща седна на един шкаф, заплува надолу по реката и така се спаси.

— Ами вие?

— Аз ли? Аз го съпровождах, яхнал едно пиано. Оттогава много обичам този инструмент.

САМОСТОЯТЕЛНА ИЗЛОЖБА

— Посети ли изложбата на нашия колега?

— Сега отивам. Има ли много хора?

— Само колегата.

— Какво прави?

— Сам си стои. Нали затова се казва самостоятелна изложба.

ПЕСИМИСТ И ОПТИМИСТ

— Татко — попитало едно момче баща си по време на закуска, — можеш ли да ми обясниш каква е разликата между оптимист и песимист?

Бащата се усмихнал и като посочил швейцарското сирене на масата, казал:

— За да ме разбереш по-добре, ще ти обясня нагледно. Виждаш ли това сирене с големите дупки? Оптимистът вижда в сиренето само плътната маса, а песимистът — само дупките.

ВЪВ ВИЕНСКАТА ОПЕРА

Една певица, която отдавна желяела да получи ангажимент във виенската опера, влязла надуту при директора Густав Малер и показала визитната картичка на видна политическа личност.

Малер изгледал спокойно младата жена, взел картичката и бавно я накъсал на парченца:

— Сега вече мога да ви изслушам — казал бавно той. — Моля, кажете, какво обичате?

УТРИНЕН ПОЗДРАВ

Срещнали се на улицата едноок и гърбав. След като се поздравили с „добро утро“, едноокият, за да подиграе гърбавия, му казал:

— Виждам, че носиш доброто утро на гърба си.

— А ти мислиш — отговорил другият, — че утрото е добро, защото при тебе влиза през един прозорец?

ПРЕДЗНАМЕНОВАНИЕ

Голямата италианска артистка Елеонора Дузе се родила във влака. Нейните родители били винаги в движение. Веднъж на някаква гара бащата изнесъл на ръце от вагона спящата Елеонора. Няколкото войници, които стояли край влака, помислили, че се изнася умряло дете и отдали чест. Бащата на малката Елеонора, щастлив, че поздравяват дъщеря му, казал на жена си:

— Сега съм сигурен, че нашата дъщеря ще стане прочута.

ПРОФЕСОРЪТ И ЖЕНА МУ

Един професор прекарвал дни и нощи сред своите книги и съвсем забравял жена си. Веднъж тя отишла при него и въздъхнала:

— Как бих искала да бъда книга!

— Защо? — учудил се той.

— Защото ти никога не изоставяш книгите.

— Аз пък бих искал ти да бъдеш алманах! — казал професорът.

— Защо алманах?

— Защото алманахът се сменя всяка година.

СЪВЕТ

Начинаещ английски журналист изпратил на Бърнард Шоу свои ръкописи и го помолил да му посочи кой е „най-добрият канал, по който би могъл да пласира трудовете си“.

След време авторът получил обратно ръкописите, придружени с кратко писъмце:

„Единственият канал, който с чиста съвест мога да ви препоръчам, е... Ламанш.“

КОМПЛИМЕНТ

На някакъв прием Марк Твен кавалерствувал на млада дама и бил във весело настроение.

— Вие сте много красива! — направил ѝ комплимент той.

За да се покаже духовита, дамата отговорила:

— Съжалявам, че не мога да кажа същото за вас.

— Тогава излъжете като мен! — добавил Марк Твен.

В НЕАПОЛ

Марсилецът Мариус срещнал приятеля си Олив, който имал много измъчен вид.

— От какво си така посърнал, приятелю? — попитал го Мариус.

— От мъчнотиите на живота — отговорил Олив. — Невъзможно е вече да се живее в Марсилия.

— Тогава иди в Неапол! — посъветвал го Мариус. — Да знаеш колко е хубав животът там! Представи си само, щом излезеш вечер на разходка из улиците, ще те спрат, ще ти предложат хубава вечеря, след това ще те заведат в кабаре, ще те напият с шампанско и накрая ще изкараш една любовна нощ. И всичко това безплатно!

— Мариус — отвърнал недоверчиво Олив, — лъжеш! Та ти никога не си ходил в Неапол!

— Е, така е! И все пак не те лъжа. Наистина аз никога не съм бил в Неапол, но моята жена току-що се върна оттам и ми разправи всичко това.

ДИПЛОМАТ И КЪМ ЖЕНИТЕ

Френският държавник Бриян поднесъл на писателката Северин цветя по случай рождения ѝ ден.

— Държа бас — засмяла се писателката, — че вие дори не знаете на колко съм години!

— Мадам, не забравяйте, че аз съм и дипломат — отговорил Бриян. — Дипломатът трябва да помни рождените дати на познатите си дами, но не и техните години.

МАРК ТВЕН И ПРИЯТЕЛЯТ МУ

Марк Твен имал приятел, който четял с радост разказите му и се възхищавал от тях. Накрая започнал сам да пише. Веднъж дори му се

удало да напечата свой разказ в някакъв вестник. Щастливият автор се явил при Марк Твен с вестника в ръка и му казал гордо:

— Моля те, прочети това! Ето, напечатан е и мой разказ! Сега вече се уверих, че писането на разкази не е никакво изкуство!

Марк Твен изгледал сериозно приятеля си и му пошепнал на ухото:

— Да, така е! Но моля те, не обаждай никому! Да не се издаваме.

НОЩНА ВИЗИТА

Повикали лондонския хирург Листър посред нощ при един болен. След прегледа Листър го попитал:

— Направихте ли завещанието си?

Пациентът пребледнял и почнал да заеква:

— Смятате ли, господин докторе, че съм стигнал дотам?

— Повикайте веднага нотариуса, а също така и двамата си сина!

— настоял лекарят.

— Нима положението ми е толкова сериозно?

— Не! Но не искам да бъда единственият глупак, когото сте дигнали тая нощ от леглото — отвърнал Листър.

Болният бил само малко неразположен.

СКРЪБТА НА СТАРАТА ВДОВИЦА

Една жена имала злонравен мъж. Той винаги намирал повод да се кара с нея и да я ругае. Когато след години умрял, тя плакала неутешимо.

— Не разбирам защо плачеш за човек, с когото никога не си била щастлива? — запитала я приятелката ѝ.

— Уви! — въздъхнала вдовицата. — Аз нямаше да скърбя за неговата смърт, ако беше умрял много по-рано и не беше ме оставил стара вдовица.

НЕ Е СИГУРЕН

Чарли Чаплин седял на терасата на един хотел в Холивуд и пиел чай. Минала дама и поздравила артиста.

— Извинете — казал Чаплин, — не мога да си спомня къде сме се запознали.

— Как? — извикала дамата. — Та преди три години вие бяхте влюбен в мен... и всеки ден ми пращайте орхидеи и писма, в които настоявахте да ви стана жена.

— Да, да! Спомних си! Но струва ми се, че не се венчахме, нали? — засмял се Чаплин.

МАТУРАТА НА АНАТОЛ ФРАНС

Анатол Франс обичал да разказва за своите ученически неуспехи. Той не бил добър ученик и няколко пъти пропадал на матура.

— В „Колеж дьо франс“ — разказвал писателят, — география ни преподаваше професор Хазе — страшилище за абитуриентите. Задаваше много мъчни въпроси. Веднъж, като ме изпитваше, той ми каза:

— Млади приятелю, за вас съм чувал само добри работи, затова ще ви задам леки въпроси. Сена се влива в Ламанш, нали?

— Да, господин професоре! — отговорих аз с най-приятната си усмивка.

— Много добре! А Лоара в Атлантическия океан, нали?

— Разбира се, господин професоре!

— Отлично отговорихте! А Рона се влива в Мичиганското езеро, нали?

Въодушевен от лесните въпроси и благоразположението на професора, аз не се поколебах и без да се замислям над лукавия въпрос, отговорих веднага:

— Да, господин професоре!

ОБИЧАЙ

Един славянин (не сме съвсем сигурни дали е бил българин, чех или руснак), попаднал на трапезата в един английски дом. И тук, за нещастие, разсипал на масата чаша с вода. Англичанинът запитал шеговито:

— Такъв ли е обичаят у вас?

— Не — отговорил хладнокръвно славянинът. — Обичайно е у нас, когато гост направи нещо неприятно, домакинът да не пита дали то е по обичая!

НАПРЕЖЕНИЕ

Един мъж се върнал у дома след едномесечна командировка и попитал жена си:

— Как прекара без мен, мила?

— Много лошо! — отговорила жената. — Бях непрекъснато в напрежение. Струваше ми се, че всеки миг може да се върнеш.

ФРАНЦУЗИН И АНГЛИЧАНИН

Разговаряли французин и англичанин. Французинът насмешливо казал:

— Вие, англичаните, не сте тежки хора.

— Тежки сме! — засегнал се англичанинът. — И тъкмо тежкият англичанин е открил закона за тежестта! А вие, французите, сте леки и вятърничави.

— Затова именно лекият и вятърничав французин е открил въздушния балон — отговорил самодоволно французинът.

МУДНО РАЗСЪЖДАВА

— Представи си колко мудро разсъждава Лидия Шаткина — във вторник ѝ разказах един пикантен анекдот и едва в петък ми удари шамар.

— О, има и по-бавни от нея. Например моята жена. Преди три години ѝ казах, че я обичам, а тя едва сега разбра, че съм я лъгал.

МОДЕРНА ПРИЧЕСКА

Съвременен мъж завел у дома си младата жена, с която току-що сключил брак в гражданското отделение. Бащата на младоженеца, който виждал снаха си за първи път, погледнал модерната ѝ прическа и казал:

— Снахо, приличаш ми в главата на телевизионна кула. Само не мога да разбера, какво я държи отвътре така изправена?

— Татко — обадил се синът, — вътре няма нищо. Тя е куха.

— Тъй ли? И тебе ти харесва?

— Да. Тя напълно ѝ подхожда.

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН СЛУГА

Попитали един слуга дали господарят му е у дома.
— Няма го — отговорил слугата.
— А кога ще се завърне?
— Когато ми поръча да казвам, че го няма в къщи, не ми обясни кога да казвам, че ще се завърне.

НА ОПАШКА

Цял час стоял Джамал баба на опашка пред хлебарницата. Изведнъж му пробляснала спасителна мисъл.

— Отсреща май дават ориз! — казал той с висок глас на съседа си.

Опашката се раздвижила неспокойно. Хората се затичали към бакалницата. Джамал баба останал сам. Но... обхванало го безпокойство: „Ами ако наистина раздават ориз?“

И като си плюл на краката, той хукнал към бакалницата и застанал последен на опашката.

СРЕД ЖЕНИТЕ

Един невъздържан в езика си мъж заявил сред компания от почтени жени:

— Само жените, които не се ползват с добра репутация, не искат да слушат анекдоти, защото им се ще да се представят за по-свенливи от почтените.

След това той разказал един доста солен анекдот. Подир него разказал и втори — още по-солен. Когато почнал да разказва третия, една от жените го прекъснала:

— Престанете, приятелю! Вие ни вземате вече за премного почтени!

КИШ И АМЕРИКА

— Какво мислите за Америка? — попитали веднъж писателя Егон Ервин Киш.

— Ще ви отговоря с едно сравнение. Америка е страна, в която за един долар може да си купите аспири́н, който да ви стигне за цял живот — а ще го използвате за половин месец.

ДИРЕКТОР НА ЗАВОД

Новият директор работел в завода от няколко седмици. Високомерен и горделив, той заговорил случайно с един от работниците и му казал:

— Не мога да разбера, защо тук не ме обичат? Когато напуснах завода, в който работех, преди да дойда тук, на раздяла работниците ми подариха сребърна табакера — израз на обич и уважение!

— Другарю директор, ако нашите работници чуват сега, че ни напускате, бъдете сигурен, че те ще ви поднесат не сребърна, а златна табакера!

ОТМЪЩЕНИЕТО НА КРЕДИТОРА

Кредиторът се обърна към своя длъжник и му казал:

— Ще ми върнеш ли дълга си най-после?

— Много съжалявам, но сега не мога.

— Добре! Тогава имай пред вид, че аз ще съобщя на всичките ти кредитори, че си ми го върнал!

— Моля ти се, недей! Това ще бъде катастрофа за мене!

РЕКЛАМА

На витрината на един козметичен салон в Лос Анжелос бил поставен следният надпис:

„Уважаеми мъже, не се опитвайте да флиртувате с всяка жена, която излиза от входа на нашия козметичен салон, защото с нищо не ви гарантираме, че това няма да бъде вашата собствена съпруга.“

СТАРИЯТ АКТЬОР

При френския драматург Сарду дошъл възстар, неизвестен актьор и му казал:

— Господине, много искам да играя в новата ви пиеса!

— Драги приятелю — отговорил Сарду, — ролите са вече раздадени.

— О, никой не ми е казал нищо за вас. Разправяли са ви нелепости и лъжи за мене.

— Не, аз зная на какво се дължи отказа ви.

— Все пак. Все пак са ви казали.

— Какво да са ми казали?

— Че уж нямам вече памет. Това е лъжа! Страшна лъжа! — Актьорът се отпуснал на един стол и заплакал.

— Кълна ви се, никой не ми е казал подобно нещо! Успокойте се! Ще направя, каквото мога за вас. Дайте ми името и адреса си.

— Надеждата ми е у вас, господине!

— Как се казвате?

— Аз ли?... Как...

— Кажете!

— Дявол да го вземе! — Актьорът ударил с крак по пода. — Гледай ти глупост!... Моето име... моето име е... Ей сега ще си го спомня!... Само, моля ви, не вярвайте на онова, което са ви разправяли за мене!

ИЗНОСНА ЦЕНА

Италианският актьор Анджелио Биолко имал безброй любовни авантюри. Между многото приятелки на актьора била и една доста възрастна дама, която му подарила вила. Не след дълго обаче дамата умряла и нейната внучка, млада и хубава жена, завела дело срещу Биолко като наследница на дарителката, за да си възвърне обратно вилата.

— Съгласете се, господине! — казала младата наследница. — Вие сте получили вилата на много износна цена!

— Имате право, госпожице! — отвърнал Биолко. — Аз съм съгласен сега да ви я отстъпя на същата цена.

ЗАСЛУЖЕН ХОНОРАР

На фестивала, устроен в чест на Верди, между другите италиански музиканти поканили и Маскани. Той заявил, че ще участва във фестивала само ако му платят по-голям хонорар, отколкото на Тосканини.

— Искам хонорарът ми да бъде по-голям от неговия, па макар и с една лира! — казал той.

Дирекцията на фестивала се съгласила. След концерта повикали Маскани и му платили една лира...

— Какво значи това? — учудил се той.

— Нима не знаете, че маестро Тосканини участва в нашия фестивал безплатно? — отговорили му уредниците.

ВЛАДЕЕ ЯПОНСКИ ЕЗИК

Голям пътешественик току-що се завърнал от Далечния изток. Там посетил Япония, Китай, Корея и Хавайските острови. Срећнала го позната и в разговора между другото запитала:

— Кажете, приятелю, как се казва на японски шапка?

— Чимбу — отговорил пътешественикът.

— Ами две шапки?

— Чимбу, чимбу.

— О, ами три шапки?

— Чимбу, чимбу, чимбу — бил увереният отговор.

— Ами как ще кажете сто шапки? — засмяла се дамата.

— Съжалявам, не разполагам с необходимото време, за да го кажа — отговорил спокойно пътешественикът.

НЕОЧАКВАНО ПОСЕЩЕНИЕ

Мъжът, пийнал повечко, отколкото може да носи, стигнал със зигзази пред входната врата на своя дом и започнал да пъха ключа в бравата, но не могъл да намери дупката. По едно време към него се приближил милиционер. Той взел ключа и отворил вратата.

— Ти си ми прекрасен човек! — рекъл пияният. — Ела да видиш къде живея! — И натикал насила прекрасния човек у дома си. Започнал да го развежда из стаите.

— Ето, това е холът!... По-тихо, да не събудим жената! Това ни е кухнята! Това е моят кабинет! А ето това е спалнята ни. Това е нашето легло. Тая жена, дето спи в леглото, е моята жена... Я тоя мъж, дето лежи до нея, съм аз...

РАЗСЕЯНОСТ

Завръщайки се в къщи, един разсеян професор казал на съпругата си:

— Не се сърди, миличка! Пак си забравих някъде чадъра. Навън вали като из ведро. Стигнах до вратата и когато посегнах да затворя чадъра, за да вляза в къщи, гледам — няма го в ръката ми.

— Но ти не го взе тази сутрин — напомнила жена му.

— Тъй ли? Виж ти, че как съм забравил!

КВИТ

Един месопродавец влязъл в кантората на съседа си адвокат и го попитал:

— Ако куче задигне бут месо от някоя месопродавница, следва ли да бъде държан отговорен стопанинът на това куче?

— Разбира се! Той трябва да заплати месото — казал адвокатът.

— Щом е така, дайте ми три лева. Вашето куче задигна цял бут от моята месарница.

— Добре! — съгласил се адвокатът. — Но вие пък ми дължите три лева за съвета, който ви дадох. Мисля, че сме квит!

УЧЕНО ДЕТЕ

— Мамо, как се роди батко?

— Щъркелът го донесе.

— Ами така?

— Тя падна през комина.

— Ами аз как съм се родил?

— Тебе те купихме от магазина за играчки.

— Ех, че сме загубено семейство! Нито един от нас не се е родил както трябва.

АФРИКАНСКИ ВЛАДЕТЕЛ

Владетелят на една африканска държава трябвало да заплати известно обезщетение на англичаните, инак те заплашили, че ще бомбардират столицата му.

— Кажете — запитал владетелят, — колко ще ви струва бомбардировката?

— Десет милиона франка — отговорил английският представител.

— Тогава поздравете вашата кралица и ѝ предайте, че ако ми даде половината от тая сума, аз сам ще бомбардирам столицата си — казал владетелят.

ДВЕ СЪСЕДКИ

Домакинята изпраща гостенката си.

— Моля те, не си прави труд да ме изпращаш.

— Напротив! Това ми доставя голямо удоволствие!

ВЪВ ВЛАКА

Едно дете се разплаква във влака. Баща му се скарва:

— Ако не млъкнеш, ще те ударя!

— Ти ще ме удариш, но аз ще кажа на кондуктора, че съм на повече от шест години.

КАПРИЗНО НЕЩО

— Любовта е много капризно нещо. Преди да се ожения за моята жена, исках да я изям от любов.

— А сега?

— Сега съжалявам, че не я изядох.

— Защо?

— Защото тя мене яде.

НА ГОСТИ БЕЗ ВРАТОВРЪЗКА

Марк Твен бил немарлив към облеклото си. Един ден отишъл на гости при известната американска писателка Хариет Бичер Стоу, но забравил да си сложи връзка. Това ни най-малко не го смутило. Но когато се върнал в къщи, жена му още от вратата почнала да натяква, че не държи на приличието и на достойнството си. На Твен дотегнало да слуша упреците ѝ, седнал на масата и написал на писателката следното писмо:

„Жена ми ме укори, че съм ви посетил без вратовръзка. Тя смята, че такава постъпка от моя страна е много неприятна — почти срамна. Ето защо ви изпращам своята вратовръзка и ви моля да я погледате половин час, колкото трая посещениято ми при вас. След като се уверите, че имам вратовръзка, моля да ми я върнете, защото нямам друга.

С уважение: Марк Твен.“

ОКАЗИОННИ МЕБЕЛИ

Младоженци поискали да си купят по-евтини мебели, затова посетили okazjionen магазин. Те дълго разглеждали изложените предмети и най-после се спрели на един комплект. Обаче младата жена се обезпокоила:

— Тези кресла не ми изглеждат съвсем здрави.

Продавачът побързал да отговори:

— Не се безпокойте, другарко! Тези кресла за трети път идват при мен и аз се надявам, че поне още три пъти ще ги продавам.

— Защо са идвали при вас толкова пъти? — учудил се младоженецът.

— Защото купувачите им се развеждат и ми ги продават отново.

БЮРОКРАЦИЯТА НА ТЪРГ

Белградският артист Добрица Милутинович получил известие от градската община, че ако в най-кратък срок не заплати таксата си за тротоара, къщата му ще бъде продадена на търг. Добрица обаче не притежавал никакви имоти и живеел в обществена сграда. Той изпратил на общината следния отговор:

„Съгласен съм да продадете къщата, в която живея, и след като си задържите исканата такса за тротоара, моля, изпратете останалата сума на адрес: «Добрица Милутинович, артист от Народния театър — Белград»“.

ПРИВИЛЕГИЯ

Рингелхард, някогашен директор на театъра в Лайпциг, бил прочут с грубите си обноски. Веднъж той казал на тенора:

— Драги господине, общоприета истина е, че тенорите имат привилегията да бъдат ужасно глупави. Но вие, дявол да го вземе, злоупотребявате с тая ваша привилегия!

КРАСИВАТА ЖЕНА

Френският писател Едмон Ростан имал приятелка в Париж.

Веднъж негов близък се осмелил да го попита.

— Драги, твоята приятелка е наистина много красива, но за съжаление съвсем ѝ липсва ум. Как понасяш да ти говори по цял ден глупости?!

— Приятелю — усмихнал се Ростан, — хубавата жена не е за слушане, а за гледане и възхищение!

В КАЗАРМАТА

— Кой ще ми каже какво нещо е тревога?

— Аз, другарю старшина!

— Кажи!

— Тревога... тревога... Това е такова нещо, което надява панталоните на плещите, а куртката — на краката!

СПОРТИСТЪТ И ФОТОРЕПОРТЕРИТЕ

При някакъв футболен мач публиката останала във възторг от играта на един от играчите. Той вкарал всички голове и нему се дължела победата. Когато след мача фоторепортерите насочили апаратите си към лицето му, за да го снимат, той им казал:

— Моля ви, аз не съм учен, за да ми снимате главата. Снимайте краката ми! На тях дължа успеха си!

ЖЕНСКА АРИТМЕТИКА

Твърде деликатно е да попиташ жената на колко е години. Все пак един смелчага си позволил да зададе този въпрос на весела и

остроумна представителка на нежния пол.

— Ще ви отговоря — казала тя. — Когато се омъжих, мъжът ми беше на четиридесет години, а аз бях два пъти по-млада от него. Сега той е на шестдесет. Значи, аз съм на тридесет.

НОВ КВАРТИРАНТ

Хазайката била мила и любезна. Новият квартирант бил весел и словоохотлив.

— Уважаема хазайке — казал той, — уверявам ви, че всички досегашни мои хазайки ме изпращаха със сълзи, когато напусках квартирите им.

Хазайката трепнала изумена:

— Значи, вие никога не плащате наема си?

НОЩНО ПОСРЕЩАНЕ

Двама приятели се черпили до късно през нощта и се прибрали у дома по малките часове. На другия ден се видели и споделили как всеки е бил посрещнат от жена си.

— Моята ми вдигна голям скандал — рекъл единият.

— А моята ме посрещна с цветя и ме обсипа с тях.

— Е, ти си щастлив човек! — въздъхнал първият.

— Да, но цветята бяха в саксии?!

ВЪВ ВЛАКА

Шотландец пътувал в първокласен вагон, но с билет за втора класа. Кондукторът му направил бележка и поискал да заплати разликата. Шотландецът отказал, като почнал да се оправдава с това, че се качил в този вагон, защото в момента влакът потеглял. Кондукторът изгубил търпение, грабнал куфара на шотландеца и го изхвърлил през прозореца.

— Нещастнико — извикал шотландецът, — какво е виновно синчето ми, та го изхвърли навън?

В ТЕАТЪРА

В град Шверин открили импровизиран театър в дървена сграда, която била много близо до железопътната гара. Първата вечер представили Вагнеровата опера „Танхойзер“. Когато рицарят Хенрих декларира на сцената, че може да изкупи своите грехове само ако отиде на поклонение в Рим, Танхойзер изтичал пред рамката и като се обърнал към публиката, започнал да пее:

Хайде да отиваме в Рим!

В този момент от гарата прозвучал сигналният звънец за потегляне на влак и се чул гласът на кондуктора:

— По-бързо се качвайте, моля! Влакът тръгва!

ОБИКНОВЕНИЯТ ШОУ

Бърнард Шоу влязъл в първокласен ресторант и си поръчал „истински английски бифтек“.

Но едва сложил хапката в уста, той трябвало да я изплюе. Повикал келнера и намръщен му казал:

— Бифтекът ви е жилав като подметка. Невъзможно е да се яде.

Келнерът го изгледал загрижено, въздъхнал и си тръгнал. Изненадан от поведението му, писателят го повикал отново.

— Вместо да ми отговорите, вие въздишате! Какво значи това?

— Ах, господин Шоу — продумал остроумният келнер, — за вас се говори, че сте много оригинален, а ето че и вие повтаряте нещо, което чувам тук от всеки посетител.

НЕ ИЗПОЛЗУВАЛ СЛУЖБАТА СИ

— Вие търсите работа?

— Да!

— На нас ни трябва работник, но искаме да бъде почтен. Да не злоупотребява със службата си.

— Вземете мен! Аз съм точно такъв, какъвто търсите! Десет години работих в общинската баня и през това време нито веднъж не се окъпах в нея.

ЗЛАТНАТА РАМКА

Крупен финансист предложил на голям белгийски художник огромна сума за негова прочута картина.

— Задръжте парите за себе си! — отговорил художникът. — Златото е смъртен удар за изкуството!

Финансистът помълчал, помислил и добавил:

— Но представете си, че вашата картина е в златна рамка! От това тя ще спечели петдесет на сто!

— Е, да! Но ако моята картина е у вас, тя ще загуби тъкмо толкова, а може би и повече.

ОСИГУРОВКА

На умирање един мъж казал на жена си:

— Мила, моят край приближава. И все пак мисля за теб. Зная, че не ще можеш да живееш сама. Най-добре ще бъде да се омъжиш за моя приятел... — и назовал името на най-близкия си приятел. — Той е добър и честен човек.

— Да — прошепнала тихо жената. — Аз отдавна мисля за него.

ПРЕИМУЩЕСТВО

Артистката така ужасно фъфлела на сцената, че нищо не ѝ се разбирало. Публиката се дразнела, а един шегобиец викнал високо:

— Най-после виждам жена, на която спокойно можеш да повериш каквато и да е тайна и да бъдеш сигурен, че никой не ще я узнае.

КОМАНДИРОВКА В СТОЛИЦАТА

Млад мъж отишъл по служебна работа в столицата, но продължил престоя си с един ден. Обезпокоена, жена му изпратила телеграми до четиримата му приятели, като ги питала дали не му се е случила някаква неприятност. И четиримата ѝ изпратили успокоителен отговор:

„Не се тревожете, вашият мъж е здрав! Снощи спа у дома.“

НЕИЗЧЕРПАЕМ ИЗТОЧНИК

- Другари, водата е неизчерпаем източник на богатство!
— Вие да не сте капитан от търговския флот?
— Не! Управител съм на пивница.

ПОСЛЕДНО ЖЕЛАНИЕ

- Попитали един бръснар, осъден на смърт:
— Какво е последното ти желание?
— Позволете ми да обръсна прокурора! — отговорил осъденият.

НОВА КЪЩА

- Един човек си направил нова къща и се похвалил пред приятели:
— Трябва непременно да дойдете да я видите. Всеки, който я зърне, онемява от възхищение!
— Наистина ли онемява? — попитал един от приятелите.
— Да!
— Тогава ще доведе жена си — зарадвал се той.

КАКВО Е ТЕАТЪРЪТ

- Генералната репетиция на пиесата не вървяла както трябва. Нервите на всички участващи били опънати до крайност. Най-после режисьорът не издържал и започнал да крещи:
— Това вече не е театър! Това е лудница!
— Не е съвсем лудница! — обадил се глас от тъмния салон. — В лудницата поне шефът е нормален.

НЕКОМПЛЕКТУВАН СЕРВИЗ

При един прием в двореца на руския император Шаляпин си взел за спомен чашата, с която пил шампанско.

Наскоро след това, по време на представление, една от княгините дълго му ръкопляскала и когато той отишъл в царската ложа, тя му казала:

— Фьодор Иванович, скъсах си ръкавиците да ви ръкопляскам! Изобщо вие сте артист, който може да разори човека. На миналия

прием, например, вие ми развалихте венецианския сервиз от дванадесет чаши, като сте взели една от тях.

— Вярно е, ваше височество — усмихнал се певецът, — но сервизът може много лесно да се възстанови, като към изчезналата чаша прибавите и останалите единадесет.

ОРАТОРСКАТА ДОБРОДЕТЕЛ

Жюл Ренар запитал Жан Жорес:

— Коя е според вас най-голямата добродетел на един оратор?

Жорес отговорил:

— Правдивостта.

НАЙ-ЦЕННИТЕ КНИГИ

Известно лондонско списание се обърнало към читателите си с въпроса:

„Кои книги считате за най-ценни?“

Един младеж дал следния отговор:

„Готварската книга на майка ми и чековата книжка на баща ми.“

БЕЗСМЪРТИЕТО

Естествоизпитателят Ернест Хекел поддържал, че няма задгробен живот. По време на лекция той запитал един студент:

— Млади момко, вярвате ли в безсмъртието?

— В моето безсмъртие не вярвам, но във вашето — вярвам!

В СЪДА

— Обвиняеми, вие сте ударили жена си с чиния по главата. Не ви ли е жал за нея?

— Как да не ми е жал? Чинията беше съвсем нова!

МОДЕРНИ ПОЕТИ

Двама модерни поети се срещнали на улицата. Единият се оплакал на другия:

— Много съм ядосан! Претърпях творчески неуспех. Представи си, дадох едно стихотворение на мои близки да го прочетат и те веднага го разбраха.

— Станало е съвсем случайно! — утешил го другият. — С мен такова нещо още не се е случвало.

ГРЕТА ГАРБО НА ЕКСКУРЗИЯ

Грета Гарбо била на излет с компания. Автобусът минавал през гъста гора. Шофьорът ненадейно спрял колата. Всички учудено наскочали от местата си. В същия момент вратата се отворила и две маскирани лица насочили револверите си към пътниците?

— Горے ръцете! — чул се заповедническият глас на първия маскиран. — Всички мъже да предадат ценните си вещи, а жените се задължават да ни дадат по една целувка.

— Не! — извикал вторият маскиран. — Това е опасно! Жените да бъдат спокойни! Нищо не искаме от тях.

Тогавя Грета Гарбо се обадила:

— Вие защо се бъркате в работи, които не разбирате? Освен това всеки трябва да държи на думата си!

ОТКРОВЕН РАЗГОВОР

— Бабо, с какво дойде?

— С влака, баби.

— А защо татко каза, че дяволът те е домъкнал?

НЕДОСТАТЪК

За голямо огорчение на своята жена Марк Твен често ругаел. Като се бръснал един ден, той се порязал и облекчил яда си със сочна и дълга ругатня. Щом се поуспокоил, жена му повторила същите думи. Твен се ядосал, но веднага разбрал иронията и казал:

— Текстът е точен, мила, но му липсва мелодията.

САША ГИТРИ И ОБЩЕСТВОТО МУ

Френският драматичен артист Саша Гитри се оженил за четвърти път. Много репортери поискали от него интервю във връзка с новия му брак, но Гитри избягал чак в Бретан. Един от най-упоритите обаче го намерил и там.

— Скандал! — възмутил се Гитри. — Не позволявам да се месите в частния ми живот!

— Прощавайте, господине! За какъв частен живот говорите? Та четири брака правят цяло общество.

Гитри се засмял и дал исканото интервю.

ИМА ГИ И ТАКИВА

Тристан Бернар бил директор на театър. Негов приятел го посещавал много често и непрекъснато му досаждал с искането си да бъде назначен на някаква служба в театъра. Най-после Бернар загубил търпение.

— Невъзможно, драги! Всички длъжности са заети — заявил му той.

— Тогава ми дай два гратиса за довечера.

— Всички места са разпродадени за цяла седмица напред.

— Дай ми поне една цигара!

— Не пуша вече от три месеца.

— Нима няма нищо да ми дадеш?

— Как не, драги приятелю! Ето ти моята топла ръка за сбогом!

НА ПРИЕМ

Било на някакъв прием. Един от гостите седнал до камината и с досада се прозинал.

— Скучно ли ви е? — попитал го съседът му.

— Страшно! А на вас?

— Не питайте!

— А защо да не опитаме да се измъкнем?

— Не ми е възможно!

— Защо?

— Аз съм домакинът.

КЪСНО ЗАВРЪЩАНЕ

— Е, какво каза на жена си, като се прибра толкова късно в къщи?

— Нищо.

— Как нищо?

— Тя не ми даде възможност да говоря цели два часа, а след това вече аз нямах сили да говоря.

СЪВЕТЪТ НА СТОЛЕТНИКА

— Как сте живели, та можахте да стигнете до такава дълбока старост и да бъдете тъй бодър? — попитали един столетник.

— Ядях само тогава, когато бях много гладен, и пиех само тогава, когато бивах много жаден — отговорил щастливият старец.

ПРЕДИМСТВО

На едно лятно представление играели драма от Ведекинд. Салонът бил почти празен. Това понижило настроението на артистите, те играели лошо и още след първото действие малцината зрители започнали да свиркат. Ведекинд излязъл пред завесата и се обърнал към публиката със заплашителен тон:

— Дръжте се прилично, господа! Не забравяйте, че ние, които сме на сцената, сме повече от вас!

ВЕСТНИКАРСКА ИНФОРМАЦИЯ

Английският писател Ръдиард Киплинг бил абонат на голям английски вестник. Една сутрин той го разгънал и с изненада прочел съобщение за своята смърт. Писателят изпратил до директора на вестника следното писмо:

„Вашият вестник днес съобщи за моята смърт. Тъй като информационната ви служба се ползува с доверие, без съмнение новината е вярна. Ето защо, моля, прекъснете

абонамента ми. Отсега нататък вашият вестник не ми е нужен.

Ръдиард Киплинг.“

ТЪРГОВЦИ

Двама търговци се хвалели с остроумието си. Единият казал:

— Аз тебе ще те продам десет пъти, а ти мен — не можеш.

Другият отговорил:

— Прав си! За тебе никой не би дал и счупена пара!

КАПРИЗЕН КЛИЕНТ

Тристан Бернар пристигнал в Ница. Влязъл в ресторант и си поръчал обяд. Когато келнерът поднесъл супата и се отдалечил от масата, писателят го повикал и му казал:

— Не мога да ям супата!

Келнерът взел чинията и му предложил листа. Тристан избрал друга супа — от риба. Келнерът я донесъл. Миг след това капризният клиент отново повикал келнера.

— Драги приятелю, не мога да ям и тази супа!

Келнерът повикал директора и последният любезно запитал чужденеца:

— Какво има, господине? Всички наши клиенти намират супите ни отлични и са извънредно доволни, само вие...

— О, аз не казвам нищо лошо за супите! — отговорил Тристан Бернар. — Но не мога да ги опитам, защото нямам лъжица.

АМЕРИКАНСКА НАРЕДБА

По време на епидемия, причинена от замърсена вода, командването на американските войски в Германия между другите наредби издало и следната:

„Всички калъпи лед, преди да се употребяват, трябва добре да се изваряват.“

НЕ МУ ОСТАНАЛ ДЛЪЖЕН

Бащата се кара на мързеливия си син:

— Ти трябва да запомниш едно: когато Вашингтон бил на твоите години, бил първият ученик в класа.

— Добре, татко, но когато пък станал на твоята възраст, бил вече президент.

ДИРЕКТОР И СЕКРЕТАРКА

— Другарю директор, защо досега не сте се оженили?

— Защото не можах да намеря тази, която би ми отговорила с взаимност.

— Но вие не сте питали всички!

МЪЖКИ РАЗГОВОР

— Казват, че брюнетките били по-кротки от блондинките.

— Не е вярно! Моята жена отначало беше брюнетка, после стана блондинка, но характерът ѝ е все един и същ.

СЛЕД ПОГРЕБЕНИЕ

Умрял мъжът. Жената плакала за покойния не само като го изпровождала до гробищата, но и като се връщала в къщи. Неин съсед, който също бил вдовец, на връщане започнал да я утешава:

— Не плачи, съседке! Какво да се прави, божя воля! Пък ето, аз съм вдовец, ти вдовица, ако е съдено, може да се вземем!

— Закъснял си, съседе, къкъснял си! — отговорила му вдовицата през плач. — Друг се обади преди теб!

НАЙ-ХУБАВИТЕ ГОДИНИ

Италиански журналист предприел анкета между артистите, за да узнае кои десет години от своя живот смятат за най-хубави. Известната неаполитанска звезда Титина де Филипо отговорила:

— Десетте най-хубави години от моя живот бяха между двадесет и осем и тридесет.

ЖЕНА В УЖАС

Една жена, която отдавна била навършила тридесетте си години, се преструвала в компания:

— Като си помисля само, че приближавам тридесетте, ужас ме обвзема!

— Успокойте се! — утешил я някой. — Нали всеки нов ден ви отдалечава от тях?

КОНСУЛТАЦИЯ

— Работя като кон, ям като вълк, вечер съм изморен като куче и спя като стар котарак. Не мога да разбера от какво е постоянното главоболие, което имам.

— От всичко, което чух, най-добре е според мен да се обърнете към ветеринарен лекар.

СИТНА ЗАХАР

Марк Твен си купил ситна захар. Когато отворил пакета, забелязал, че е смесвана с пясък. На следното утро той публикувал във вестника си следното съобщение:

„Купих от един магазин в нашия град захар, която е смесвана със ситен пясък. Ако в разстояние на двадесет и четири часа фирмата не ми изпрати два и половина килограма чиста захар, ще бъда принуден да изнеса името й във вестника.“

В определения срок пет фирми от различни краища на града изпратили на Марк Твен по два и половина килограма чиста захар.

УСЛУГА

Влакът потеглил бавно от гарата. В това време на перона дотичали трима пътници, но не смеели да се качат на вече тръгналия влак. Дошъл им на помощ чиновникът по движението. Той грабнал единия от пътниците и го метнал на платформата на минаващия край

тях вагон. Грабнал и втория, и него метнал на следващия вагон. Но тъй като това бил последният вагон, не могъл да качи и третия пътник.

— Прощавайте, за вас нямаше вагон — извинил се той.

— Благодаря ви, но направихте грешка! Аз щях да пътувам, а тези двамата само ме изпращаха...

БЪРНАРД ШОУ НА СЕЛО

Приятел посетил Шоу във вилата му, която се намирала край Хърт-Фордшаир, и го попитал защо се е заселил именно тук.

— Ела да ти обясня — отвърнал Шоу и завел приятеля си на гробищата. Там му показал паметник с надпис:

„Тук почива Джейн Еберслей, родена в 1815, умряла в 1895. Нейният живот бе кратък.“

— Тукашният климат е много здравословен — заключил Шоу. И действително големият писател доживя деветдесет и четири годишна възраст.

ОПАСНОСТ

Една американска танцьорка писала на Бърнард Шоу:

„Чувала съм, че сте много умен, а пък аз, по мнението на вещи хора, имам най-хубавото тяло. Ако се оженим, ще обединим двете качества в нашето бъдещо дете.“

Шоу ѝ отговорил:

„Какво сте намислили, за бога! Ами ако се получи обратното и детето бъде грозно като мен и глупаво като вас?“

НЕПЪЛЕН ОТГОВОР

Американски журналист завеждал кореспонденцията с читателките при някакво женско списание. Един ден той получил писмо със следния въпрос:

„Аз съм на деветнадесет години. Вчера се прибрах в къщи след полунощ. Майка ми строго ме смъмри. Прегрешила ли съм?“

Журналистът отговорил:

„Опитайте се да си спомните!“

ПРИЛИКА

Млад офицер влязъл в ресторант да обядва. Една дама от съседната маса казала на приятелката си:

— Не мога да търпя военните!

— Колко си приличате с моето куче! — обадил се офицерът в отговор на високото изказване на дамата. — Щом облека униформата, то започва да ме лае.

КОЙ Е ГЛУПАКЪТ

Красива, високопоставена дама видяла в дома на английския пълномощен министър хубава картина, от която много се възхитила. Англичанинът отдавна ухажвал тази жена и след раздялата изпратил картината в дома ѝ с молба да я приеме. Дамата показала картината на мъжа си и той дълго я съзерцавал.

— Какво ще кажеш за този му жест? — попитала съпругата.

— Мога да кажа само това: или той е голям глупак, или... аз!

ЕВТИН НОСАЧ

Селянин пътувал пеш. Било зимно време и носел тежък кожух. Докато вървял по равен път, настигнал го друг пътник и двамата продължили заедно, като си приказвали. Когато стигнали до една височина, на селянина с кожуха станало горещо и той казал на спътника си:

— Моля ти се, заеми ми двеста гроша. Много ми трябва.

— Как да ти заема, като не те познавам!

— Ще ти дам кожуха за залог.

— Добре! — съгласил се другият. Дал парите и взел кожуха.

Изкачили височината. Насреща им задухал вятър. Станало студено. Селянинът се поспрял и рекъл:

— Слушай, приятелю! Аз поразмислих — къде ще те търся да ти връщам парите. Я ти си ги вземи сега, па ми върни кожуха.

МИЛИАРДЕРСКА ПРИЩЯВКА

Американски милиардер поканил Бениамино Джили да изнесе концерт във вилата му. Когато влязъл в приемната на богаташа, прочутият тенор видял с голяма изненада, че там се намират само домакинът и неговото куче.

Въпреки това Джили запял. След като изпял няколко арии, кучето започнало да лае. Джили прекъснал пеенето и предупредил домакина да успокои кучето си.

— Благодаря ви, Джили! — казал милиардерът. — Не е необходимо да пеете повече. Интересуваше ме само дали кучето ми ще лае дори и когато пее Бениамино Джили!

ПАРИЖКИ ШОФЬОР

Известен парижки художник дал бакшиш на един шофьор, като му казал:

— След хубавата разходка вземете туй и пийте за мое здраве!

— Вие, господине, изглеждате така болен — отговорил шофьорът, — че чаша бордо е съвсем недостатъчна. За вашето здраве трябва да изпия цяла бутилка шампанско!

ПРИЗНАНИЕ

— Не знам защо, но пия ли бира, спя, сякаш съм животно.

- Да не мислиш, че причината е в бирата?
— А в какво?
— Във второто, дето го каза.

РОМАНТИЧНО

— Представи си, миличка. Миналата нощ той прескочи тайно през оградата на градината, постави стълба под прозореца на стаята ми и ме повика да сляза по нея.

- И ти слезе?
— Да, слязох. Ах, беше така романтично!
— Не се ли страхуваше, че стълбата ще падне?
— О, не! Без той да забележи, мама я придържаше отгоре.

ПАЗИТЕЛ НА ЗАКОННОСТТА

Делегация от голям мексикански тръст се явила пред президента на републиката и му поднесла подарък великолепна американска кола, последен модел. Разбира се, за това имало някаква важна причина. Но ето че държавният глава на Мексико с лицемерно безразличие отказал да получи подаръка, като заявил, че не прилича на пазител на законността да получава подаръци. Делегатите се натъжили. Тогава президентът се позамислил и казал:

— Съгласете се, че не мога да приема вашия подарък, но нали никой няма да ме порицае, ако купя колата от вас... например... за пет пезети... Какво ще кажете?

Делегатите се възхитили от хрумването на президента. Той извадил десет пезети и подал банкнотата на водача на делегацията. Водачът пребъркал джобовете си, но не намерил пет пезети, които следвало да върне на президента. Не се намерили, за беда, и у другите делегати. Тогава президентът махнал широко с ръка и снизходително се усмихнал:

— Не ми връщайте петте пезети! Купувам още една кола за моя брат!

СЕРВИТЬОРИ

Минавало среднощ. Отдавна било време да се затвори заведението. Единият сервитьор се обърнал нетърпеливо към своя

колега:

— Защо не изхвърлиш оня тип навън? Гледам, вече четири пъти го будиш, а той пак заспива.

— Защо да го изхвърля? Всеки път, когато го събудя, той ме пита за сметката и я плаща.

ДА НЕ ГУБИ ВРЕМЕ

— Слушай, приятелю, не мога да идвам всеки ден да си искам парите, с които ти услужих.

— Така е, и аз виждам, че губиш много време. Можеш ли да дойдеш в сряда?

— Мога!

— Е, добре! Отсега нататък идвай само в сряда.

СТОЛЕТНИЦИ

Другоселец пристигнал в непознато село и решил да се разходи из него, да види как живеят местните хора. Като минавал покрай един двор, видял пред портата старец — седи на пейка и плаче. Другоселецът го поздрави и попитал:

— Защо плачеш, дядо?

— Ах — отвърнал старецът, — баща ми ме наби!

— На колко години си?

— На осемдесет.

— Ами баща ти?

— На сто.

Другоселецът поиска да види бащата и старецът го въвел в къщи. Там той се запознал със стогодишния баща и го попитал защо е набил сина си.

— Този хлапак е много палав — отвърнал бащата. — Блъсна преди малко дядо си, който падна и си навехна крака.

В КЪСЕН ЧАС

По тротоара с клатушкане и залитане вървял пиян младеж. Един минувач се спрял, изгледал го продължително и накрая рекъл възмутено:

— Ей, млад човек си! Бива ли да си толкова пиян?!

— Аз не съм пиян — избърборил младежът.
— А защо вървиш ту напред, ту назад?
— Вечерях раци, да ги вземат дяволите... Аз вървя напред, те ме дърпат назад...

КРАДЕЦ НА СРЕБЪРНИ ЛЪЖИЦИ

В една гостилница откраднали сребърна лъжица. Кражбата била забелязана, преди още посетителите да са напуснали заведението. Някой предложил да направят обиск на всички присъстващи, но съдържателят възразил.

— Не е нужно — заявил той. — Лъжицата ще се намери и без обиск. Само моля всички присъстващи за минутка да си скрият главите под покривката на масата.

Когато изпълнили молбата му, съдържателят попитал високо:

— Всички ли скриха глави под покривката?

— Да! — отговорили посетителите.

— И този ли, в чийто джоб е лъжицата?

— Да! — отговорил крадецът, без да помисли.

В ГОЛЯМ МАЩАБ

Английският писател Честертон бил извънредно дебел. С тая си беда той често се шегувал.

— Представете си — казал веднъж, — в какъв голям мащаб мога да бъда любезен към дамите! Неотдавна в трамвая имах щастието да предложа мястото си на три дами!

При друг случай, като спорел за нещо с Бърнард Шоу, той казал на сухия ирландец:

— Като ви погледне човек, ще си помисли, че във вашата страна царува вечен глад!

— Да — отвърнал Шоу, — а като погледне вас, веднага ще си помисли, че вие сте причина за тоя глад!

ТИГРОВА КОЖА

Англичанин се завърнал от Индия и донесъл оттам прекрасна тигрова кожа. Той разказал на жена си за опасния лов и завършил с думите:

— Положението беше ужасно — или тигърът, или аз! Ако не бях стрелял навреме, той щеше да ме разкъса.

Жена му го гледала с гордост и възхищение, после погледнала простряната на пода кожа и рече:

— Мили, много съм доволна, че си победил тигъра. Иначе нямаше да имам този великолепен килим.

КАКВО ТО ПОВИКАЛО, ТАКОВА СЕ ОБАДИЛО

Лежали в затвора двама крадци: единият за кражба на крава, а другият — на часовник.

Този, който откраднал кравата, подиграл крадеца на часовника:

— Колко е часът?

— Тъкмо е време да издоиш кравата — отговорил другият.

НАХАЛЕН ДОМАКИН

Един виенски търговец на килими поканил на вечеря артиста Жирарди. След вечерята домакинът помолил Жирарди да изпее нещо. Артистът се престорил, че не е чул, и попитал колко струва килимът, постлан в трапезарията. Когато домакинът повторил поканата си, артистът се заинтересувал от цената и на другите килими в салона. Домакинът се разсърдил и казал:

— Ако желаете да купите някой килим, ще дойдете в магазина ми!

— А вие, ако желаете да чуете моя глас, елате в театъра! — отвърнал артистът.

СПОРЕД СЕБЕ СИ

Завесата се спуснала при буря от аплодисменти. Артистът излязъл на авансцената. Посипал го дъжд от цветя. Но между разкошните букети паднало и снопче сено. Комикът се навел, взел го и като се обърнал към публиката, казал:

— За това нещо особено благодаря! Все пак този, който ми го изпраща, не трябваше да се лишава от вечерята си заради мене!

СПОРЕД РЕДА

Марк Твен пристигнал в един лондонски хотел. Докато чакал да почистят стаята му, разгърнал книгата за посетители и прочел:

„Лорд Д. с камериера си.“

На свой ред хумористът написал:

„Марк Твен с куфара си.“

НЯМА СМИСЪЛ

Началникът разказва на своите подчинени някакъв анекдот. Всички се превиват от смях. Само един мълчи.

— А ти защо не се смееш? — питат го колегите му.

— Няма смисъл — от първо число се пенсионирам.

КОЛЕГИ

Посредствен, но много самонадеян художник казал на известния немски художник-романтик Мориц Швинд:

— Здравейте, колега!

— Колега ли? — отвърнал Швинд. — Не знаех, че и вие страдате от възпаление на гърлото!

ПРИЕМЛИВ СЪВЕТ

Разгорещен оратор, който говорел против алкохола, между другото казал:

— Винаги, когато видя млад човек да излиза от някоя кръчма, иска ми се да го спра и да му извикам: „Нещастни човече, ти си тръгнал по лош и опасен път! Върни се обратно, докато още не е късно!“

БАШ ДЕМБЕЛИ

Трима дембели, уморени от леност, почивали под гъстата сянка на една смокиня.

— Смокиньо, падни да те изям! — казал първият, като поотворил едното си око.

След половин час се обадил вторият:

— Чудя се, как ще я сдъвчеш?

Минал още половин час и третият рекъл:

— Ей, как не ви мързи да приказвате?

СПОРТСМЕНИ

Студент от Оксфордския университет наел квартира в първия етаж на една вила и започнал в стаята си своеобразно развлечение: купил убит заек, окачил го на стената и се упражнявал в стрелба с ловна пушка.

Съквртирантът му, който живеел над неговата стая, няколко пъти пращал слугата си да го моли да не смущава спокойствието на живеещите в къщата, но студентът всеки път заявявал, че не може да се откаже от спортната си страст.

Една нощ обаче той се събудил от студени водни капки, които се стичали върху леглото му. Погледнал нагоре и видял, че целият таван бил подгизнал от вода.

Като помислил, че слугата на съквртиранта му е забравил отворен крана на чешмата, студентът изтичал на горния етаж и останал изумен: целият под бил потънал във вода, а съквртирантът газел бос из нея и хвърлял въдица.

— Но какво е това, господине? — викнал възмутен той.

— Спортна страст, колега. Уча се да ловя риба.

Този съквртирант бил Бърнард Шоу.

ПОДХОДЯЩО ВРЕМЕ

Учителят разказвал за годишните времена. Накрая запитал учениците:

— Кой сега ще ми каже кое е най-подходящото време за бране на ябълки?

Малкият Клаус отговорил:

— Когато кучето е вързано.

КРАЛСКАТА КОРОНА НА СЛЕЗАК

Певецът Лео Слезак бил на турне в чужбина. Между другото в театралния си гардероб имал и една кралска корона, изработена с фалшиви камъни.

При преминаването на една граница митническият чиновник влязъл в купето и запитал артиста:

— Имате ли нещо за обмитяване?

— Не!

Но митничарят се загледал в кутията за шапки.

— Моля, отворете тази кутия!

— Заповядайте! — и Слезак подал ключето. Той съвсем бил забравил, че в кутията се намира короната.

Чиновникът отворил кутията и като видял короната, веднага затворил смутено капака и измънкал:

— Ваше величество, сто пъти прощавайте! — и бързо напуснал купето.

ДЕТСКО ЖЕЛЕНИЕ

В час по рисуване учителят задава тема на учениците си: всеки да нарисува това, което иска да прави, когато порасне.

В края на часа малкият Яцек предава на учителя празен лист и обяснява:

— Аз искам да се ожена, но не е удобно да го нарисувам.

ЗА АМЕРИКАНСКИТЕ ПАРТИИ

Марк Твен направил следното изказване за политическите партии в Америка:

— Демократическата партия се състои от луди, но никой от нейните членове не знае това. Знаят го само републиканците. Всички републиканци също са луди, но това знаят само демократите.

ЗАБАВНО ПЪТУВАНЕ

В един автобус пътували търговец и кюре. За да се позабавлява, търговецът почнал да се шегува с кюрето:

— Нали вие, кюретата, знаете всичко?! Кажете ми тогава, каква е разликата между кюре и магаре?

— Не зная — отговорило кюрето.

— Кюрето носи кръст на гърдите си, а магарето — на гърба си! — казал търговецът и високо се разсмял.

— Прекрасно! — усмихнало се кюрето. — Сега позволете аз да ви попитам: каква е разликата между търговец и магаре?

Търговецът дълго мислил и най-сетне признал:

— Не зная.

— И аз не зная да има някаква разлика — казал кюрето.

ПИСАТЕЛСКА ЛЕНОСТ

Марк Твен понякога изпадал в писателска леност. Ако задълженията му не го принуждавали да взема перото в ръка, той би го оставил да ръждяса.

Негов приятел, също писател, дълго чакал писмо от него. Най-сетне изгубил търпение и му изпратил по пощата лист хартия и пощенска марка.

В отговор на това скоро получил картичка със следния текст:

„Получих хартията и марката. Моля, пратете и плик!“

ВЪВ ВЛАКА

Пътнически влак. В купето седели дебела жена, слаб мъж и други пътници. Било много задушно.

— Другари, да отворим прозореца! Ще се задушим! — предложил слабият мъж.

— О, в никакъв случай! — протестирала дебелата жена.

— Но при затворен прозорец ще се задуша!

— А аз ще получа удар от течението!

Тракали колелата на вагона. Гърмели гневните гласове на двамата пътници в купето, но до разбирателство не дошли. Накрая повикали кондуктора. Служителят ги изслушал и безпомощно вдигнал

рамене. Спорът продължавал и ставал все по-разгорещен. Най-последен от пътниците не издържал и се намесил:

— Слушайте! Първо да отворим прозореца — тогава ще умре жената. След това ще го затворим, за да се задуши негова милост, и така най-сетне ще пътуваме спокойно!

АДВОКАТСКИ ДЕБЮТ

Млад адвокат вече няколко седмици очаквал напразно клиенти. И когато най-последен се позвънило, той казал на прислужницата да въведе посетителя направо в приемната.

— Съобщете, че съм много зает. Нека почака десетина минути.

Адвокатът, цял треперещ от нетърпение, мъжествено изчакал паузата и повикал прислужницата.

— Въведете господина!

После вдигнал телефонната слушалка и като едва кимнал с глава на влезлия, започнал по телефона следния „разговор“:

— Господин генерал, съвсем не мога да поема вашето дело за по-малко от пет хиляди франка... Да, да! Обаче от него взех двадесет хиляди.

Като поговорил в тоя дух още няколко минути, най-сетне адвокатът оставил слушалката, въздъхнал като човек, който се е справил с тежка задача, и се обърнал към посетителя с въпроса:

— Какво обичате?

— Аз съм от телефонната централа. Съобщиха ми, че телефонът ви не работи и дойдох да го поправя.

СВИДЕТЕЛ

— Вие чухте, че той ме нарече идиот! Ще ми станете свидетел!

— О, да! Ще го потвърдя с най-голямо удоволствие!

МАРК ТВЕН УМРЯЛ

Пръснал се слух, че Марк Твен умрял. Един журналист решил да провери новината и телеграфирал на Твен, като го запитал верен ли е слухът.

Марк Твен отговорил също телеграфически:

„Слухът е твърде преувеличен.“

СПОСОБНОСТТА НА ЖЕНАТА

Марк Твен казал:

— Жената е способна да направи от нищо три неща: шапка за главата си, салатата за трапезата и семеен скандал.

ЧАСОВНИКЪТ НА ЧАРЛИ ЧАПЛИН

Чарли Чаплин притежавал златен хронометър с много приспособления. Когато го попитали откъде го е купил, той разказал следната случка:

— Веднъж пътувах с метрото. Вагонът беше претъпкан, а бльсканицата неописуема. Когато се прибрах в къщи, намерих в джоба на палтото си този хронометър. Отидох веднага в полицията, разказах за случилото се и предадох хронометъра. Полицаяте се отнесоха към мене с недоверие. Те смятаха, че си правя реклама и отказаха да го приемат. На следния ден отидох пак. Успях да ги убедя в правотата на моите твърдения само след като им показах писмото, което бях получил сутринта. То гласеше:

„Любезни господин Чаплин! Пишещият това писмо е професионален джебчия. Преди три дни, когато работех в метрото и успях да измъкна из жилетката на един клиент златния му часовник, случайно ви видях. Понеже съм ваш горещ поклонник, веднага реших да ви поднеса като подарък в знак на дълбоко уважение плода на моя труд. Моля ви да го приемете със същата радост, с каквата аз ви го давам!“

Мина цяла година, а на полицията не се удаде да открие нито крадеца, нито собственика на часовника. И когато един ден ми съобщиха, че съгласно закона ставам пълноправен собственик на часовника, отидох и си го получих.

ОБИДА

Кралят на Дания Фредерик VIII наградил критика Георг Брандес с орден втора степен.

Според обичая големият писател отишъл в двореца и благодарил на монарха. На излизане приятелите му го попитали за церемонията. Брандес казал:

— Заявих без заобикалки на краля, че тоя орден е единственото нещо, което имам от втора степен.

СТАРОСТТА

Една красавица, чиито години напредвали, забелязала как времето почва да слага тънки линии по лицето ѝ и се възмутила:

— В природата има много несъвършенства. Но най-голямото е това, че старостта полага своите бръчки върху лицето на човека вместо на петите му.

ОБЪРКВАНЕ

— Нощес се върнах късно в къщи. В коридора беше тъмно. Аз никога не паля лампата. Отвориха ми. Помислих, че е балдъзата и без да ѝ кажа дума, по навик я целунах. А пък то била жена ми!

— И си изпати?

— Не, тя си изпати. Прошепна ми: „Не влизай! Мъжът ми може да се върне всеки момент!“

РЯДКО ЯВЛЕНИЕ

Марк Твен бил на гости у американски магнати и им разказвал такива весели работи, че слушателите му се смеели до сълзи.

— Такива смешни неща не съм чувал досега! — казал един от тях и бръкнал в джоба си, за да извади носната си кърпичка.

— Охо! — възкликнал Марк Твен. — Аз пък в тоя миг виждам нещо, което никой не е виждал досега.

— Какво е то? — наострили уши магнатите.

— Виждам как един американски милионер пъха ръката си в собствения си джоб!

СИМФОНИЯ

Бруно Валтер посетил Густав Малер във вилата му край Атарското езеро. Композиторът довършвал третата си симфония, за която черпел вдъхновение от цветните ливади, горските обитатели и облаците. Гостенинът ненаситно обхождал прекрасните околности и се възхищавал от тях.

Веднъж, като почивали на терасата, Малер се пошегувал:

— Няма нужда повече да разглеждате околността! В моята нова симфония ще намерите всичко, което така ви възхищава!

В ДЪЖДОВНО ВРЕМЕ

— Мамо, ще отида до пощата да пусна писмото.

— Ами! В това дъждовно време, дето и кучетата не излизат на улицата! Ти си стой тук! Ще пратя баща ти да го пусне!

БАЩА И СИН

Седемдесетгодишният син на един селянин, който живеел в друго село, посетил стогодишния си баща и на тръгване му казал:

— Сбогом, татко! Дано пак се видим живи и здрави!

— Защо да не се видим? — отговорил учудено старият баща. — Ти ми изглеждаш много добре!

ЧУДНО НЕЩО

— Иване, не забравяйте да пускате пердетата на прозорците, защото снощи видях как ти и жена ти си лягахте.

— Нищо не си видял! Преди всичко снощи аз не бях в къщи!

ШОФЬОРИ

Млада жена шофирала лека кола. На един кръстопът моторът угаснал. Тя отчаяно се мъчела да подкара колата, но не ѝ се удавало. Зад нея настоятелно сигнализирала друга кола. Най-после тя слязла от колата, отишла при нетърпеливия си колега и обидено рекла:

— Моля ви, опитайте да запалите моята кола, а през това време аз ще седна във вашата и ще сигнализирам вместо вас.

ПОДХОДЯЩ СЪТРУДНИК

Като редактор на хумористичен вестник Марк Твен дал обявление, че търси сътрудник за рубриката „Въпроси и отговори“, която от ден на ден нараствала. Дошъл в редакцията стар, прегърбен и намръщен господин с твърде беден и измъчен вид.

— Господине — запитал го Твен, — ще можете ли да отговаряте на всички възможни и невъзможни въпроси, които ни отправят нашите читатели?

— Уверен съм, че ще мога, защото съм баща на девет деца!

ЖЕНЕНИ И ЕРГЕНИ

— Вярно ли е, че женените мъже живеят по-дълго от ергените?

— Не, но на женените животът им се струва по-дълъг.

НЕ УТОЧНИЛ

— Можеш да ме поздравиш! Купих си мотоциклет.

— Чуден човек си! Защо ти е?

— Как защо? Да поживея и аз като хората! Свят да видя!

— Ама кой свят? Този или „онзи“?

СИНЪТ НА ПИСАТЕЛЯ

— Ах, какво нещастие! Снощи моят петгодишен хлапак напипал ръкописа на новия ми роман и лист по лист изгорил в печката около 50 страници.

— Нима може да чете?

КРАТКО ПОСЕЩЕНИЕ

— Къде е жена ви?

— Преди два часа отиде за пет минути при съседката.

МАРК ТВЕН И ГЪСКАТА

Марк Твен редактирал селскостопански вестник. Веднъж получил от провинцията заклана гъска. Писмо нямало и Марк Твен намерил за най-добре да занесе гъската у дома си. Изпекли я и той ял от нея с голям апетит.

На следния ден обаче в редакцията се получило писмо:

„Драги редакторе, завчера ви изпратих една умряла гъска. Не разбрах от какво боледуваше, затова ви моля да я предадете в съответния институт за изследване. Искам да зная как да опазя другите си гъски. За резултата моля да ме уведомите.

Ж. Браун.“

След този случай години наред Марк Твен не могъл дори да помисли за гъска.

УМНО МОМЧЕ

— Ако никога вече не повтаряш тази мръсна дума, ще ти дам десет стотинки! — каза лелята на своя малък племенник.

— Добре! — съгласил се малкият. — Но аз зная и друга, още по-мръсна. Ще ми дадеш ли за нея двадесет стотинки?

АМЕРИКАНСКАТА ПРЕСА

Марк Твен казал следното за американската преса:

— Създадени са много закони, които защищават свободата на американската преса, но няма нито един, който да защитава американския народ от пресата.

ДЕЛИКАТНО СЪОБЩЕНИЕ

Получил човекът удар точно когато играел карти в кафенето. Приятелят му трябвало да съобщи на жена му печалната вест, но така някак „отдалече“. Щом влязъл в къщата, тя го заговорила:

— О, как сте? Откъде идвате?

— Ами... тъй... добре съм.

— Видяхте ли мъжа ми?

— Видях го.

— Сигурно в кафенето.

— То се знае, в кафенето.

— И пак ли играеше проклетите карти?

— Да, играеше.

— И е загубил както обикновено?

- Изгуби, но много повече от друг път.
— Че дамна ли го удари, проклетника?
— Точно това дойдох да ви кажа!

НЕ Е СИГУРНО

Мъжът на много красива светска жена поискал непосредствено преди смъртта си да узнае дали децата са действително негови.

- Моля те, кажи ми! Искам да зная, виждаш, че умирам!
— Да ти кажа — отговорила съпругата. — Ами ако не умреш?

НАЙ-СКЪПОТО ЗА ЖЕНИТЕ

Конрад III обсадил град Вайнберг. Обсадата траяла дълго, но градът не се предавал и той решил да го щурмува. Един глашатай отвъд стените съобщил на обсаденото население, че преди да щурмува града, Конрад разрешава на жените и децата да напуснат крепостта, като позволява на жените да вземат със себе си онова, което им е най-скъпо, стига да могат да го носят на гърба си.

На следващия ден градските врати се отворили. Проточила се дълга върволица от жени. Те водели за ръка децата си, а на гръб носели мъжете си.

Конрад III се трогнал от пожертвувателността на жените. Обсадата на града завършила с мир.

ИНСПЕКТИРАНЕ

Инспекторът, на една ирландска банка бил натоварен да инспектира отдалечените и разпръснати по селата клонове, чиито работи изглеждали подозрителни. Той пристигнал в едно село и намерил вратата на банката широко отворена. Влязъл вътре, поразходил се из стаите и в един малък кабинет видял директора, секретаря, касиера и един чиновник да играят на карти. За да ги смути, той натиснал копчето за сигнал „тревога“. Страшният вой на сирената екнал над малкото селце и стреснал дори самия инспектор. Малко след това от отсрещното заведение дотичал келнер с табла, върху която стърчали четири бутилки бира.

- Кой ви поръча бирата? — попитал инспекторът.
— Сирената! — отговорил келнерът.

ОТГОВОР

Разхождали се двама приятели. Край пътя видели черна кокошка, която ровела в пепелта. Единият рекъл да се пошегува:

— Можеш ли да ми кажеш защо тази кокошка е черна?

— В траур е! — отговорил другият. — Тази сутрин са заклали петела.

ГЛАВА НА СЕМЕЙСТВОТО

Един мъж се явил в съда с издраскано до кръв лице и се оплакал, че жена му го била.

Съдията повикал жената и започнал да я съветва:

— Как може така? Най-сетне той е глава на вашето семейство!

— Щом като е моя глава, нямам ли право да си я почеша? — рекла сърдито жената.

ПИСАТЕЛСКИ ПАЗАРЛЪК

Английският писател Съмърсет Моам обичал да се пазари със своите издатели, и то понякога за незначителни суми. Но случило се веднъж издателят веднага да се съгласи с исканата от писателя сума.

— Чакайте! — извикал писателят. — Сбърках! Трябваше да поискам 1200 фунта.

— Добре, съгласен съм и на 1200 фунта! — отговорил издателят.

Побеснял, че му отнемат възможността да се пазари, Моам извикал:

— С вас повече не ще работя! Вие сте твърде категоричен!

НА РАЗХОДКА

Двама граждани вървели из полето и видели селянин, който засявал нивата си. Един от гражданите се провикнал доброжелателно:

— Сей, приятелю, сей! Ние пък ще се възползуваме от плода на твоя труд.

— Възможно е! — отвърнал селянинът. — Аз сея овес.

ПРИ ГРОЗЕН МЪЖ

Мъжът, който бил грозен, тръгвал на далечен път. При раздялата той казал на жена си:

— Надявам се, че по време на моето отсъствие няма да ми изневериш.

— Бъди спокоен! — отговорила жената. — Тази мисъл ме спохожда само когато си при мен.

ЗАГЛАВИЕТО

Издател пуснал на пазара книга със заглавие „Съвети за грозните жени“. Книгата останала по витрините, без да се продаде нито един екземпляр. Издателят решил да смени заглавието. Новото заглавие било: „Как да стана красива“. Продали се едва няколко екземпляра.

Тогава упоритият търговец променил заглавието за трети път: „Съвети за красивите жени“. Само за няколко дни книгата се разпродала до последния екземпляр.

В ТАНЦУВАЛНИЯ САЛОН

— Защо ми намигате? — попитала тя кавалера си, който стоял насреща ѝ и не снемал очи от нея.

— Не ми се сърдете! — отговорил той. — Когато човек гледа слънцето, не може да не примижава.

ТЪРЖЕСТВЕНО ПОСРЕЩАНЕ

През Първата световна война Австро-Унгария и Турция били съюзници. Турският султан Абдул Хамид пристигнал на посещение във Виена с многобройна свита. Франц-Йосиф наредил да се устрои тържествено посрещане на госта, след което приел султана и го поздравил сърдечно на френски език. Съветникът от австро-унгарското посолство в Цариград барон Шлехт превел на турски краткото приветствие.

Абдул Хамид останал поласкан и отговорил също с няколко кратки турски фрази. Като ги превеждал на френски, съветникът произнесъл цяла хвалебствена реч. Императорът се учудил.

— Нима турският език е толкова изразителен, че може да предаде с малко думи такава дълга реч? — запитал той съветника.

— Не, ваше величество — обяснил барон Шлехт, — но негово величество султанът ми нареди: „Отговорете му с най-приятните думи!“

ОТМЪЩЕНИЕ

Видна виенска дама отишла на бал в едно семейство. През време на танца тя изгубила разклатения си зъб. Дълго го търсила из залата, но напразно. Тук бил и един от нейните някогашни обожатели, когото тя отблъснала, и разбрал какво се случило.

След няколко дни, когато се разхождал из полето, той намерил грамаден волски зъб. Взел го и го изпратил на дамата със следната бележка:

„Тъй като изгубихте своя зъб и не успяхте да го намерите, аз ви пращам този, за да го ползвате вместо загубения!“

Дамата върнала подаръка на наглия кавалер, като му отговорила:

„Вашата любезност е покъртителна! Фактът, че сте извадили своя собствен зъб заради мен, ви издига в моите очи като голям герой.“

БЛАГОТВОРИТЕЛНОСТ

На един благотворителен бал Бърнард Шоу поканил на танц възрастна дама, която все още искала да минава за млада. Поласкана от вниманието, дамата решила да си изпроси и един комплимент.

— Колко мило, господин Шоу, че пожелавате да танцувате с мен — една незначителна персона!

— О, любезна госпожо — отговорил Шоу спокойно, — аз имам пред вид, че се намирам на благотворителен бал.

СЛОЖНА ЗАДАЧА

— Вие сте агент по покупко-продажба на недвижими имоти, нали?

— Да. И какво ще обичате?

— Желая да купя апартамент.

— А вашите изисквания?

— Искам апартаментът да бъде семпъл, но да има достатъчно стаи, така че на жена ми, която сама домакинствува, да не ѝ остава време да отива при майка си! Същевременно обаче стаите да бъдат толкова, че тъща ми да няма възможност да се настани у нас!

МЪЛЧАЛИВИЯТ МАРК ТВЕН

Един нюйоркски милионер поканил Марк Твен на вечеря. Домакинът и гостите му очаквали, че големият хуморист ще ги забавлява и вечерта ще мине приятно. Но този път Марк Твен бил мълчалив и тъжен и не разказал нито един виц.

По едно време домакинът се обърнал към писателя и му казал:

— Мистър Твен, обзалагам се с вас, че тази вечер и най-големият глупак в Америка не би могъл да ви разсмее.

— В такъв случай опитайте, мистър! — отвърнал Марк Твен.

ПРЕДПОЧИТАНИЕ

— Ти казваш, че обожаваш блондинките, пък жена ти е брюнетка.

— Много естествено! Ако жена ми беше блондинка, въпрос е дали щях да ги предпочитам!

КАРУЗО И ВЕСТНИКОПРОДАВЕЦЪТ

Сутрин, когато отивал в Миланската скала на репетиция, Карузо винаги купувал вестници от един и същ продавач. Но една сутрин не спрял пред вестникопродавеца. Озадачен, той му извикал:

— Синьоре, забравихте да си вземете вестници!

— Не съм забравил вестниците, но забравих портфейла си у дома.

— Не се тревожете, синьоре! Ще ми платите утре.

— Ами ако умра? — пошегувал се певецът.

— И да умрете, загубата не ще е голяма — отговорил продавачът наивно, изхождайки от своята дребна сметка.

ЩАСТЛИВИЯТ ПОЕТ

Като всеки издател и Марк Твен получавал много произведения с предложения да бъдат отпечатани във вестника му. Един поет му изпратил стихотворение, озаглавено „Защо живея още?“.

Марк Твен прочел стихотворението и го върнал на автора със следната бележка:

„Защо живеете още ли? Защото имахте щастие, че не ми донесохте стихотворението си лично!“

ПРИ ЛЕКАРЯ

— Няма ви нищо! Не сте болна. Само се нуждаете от почивка.

— Но видяхте ли езика ми, докторе?

— Да, да... И езика ви също... Той най-много се нуждае от почивка!

КОНКУРС

В Америка бил устроен конкурс между многобройните имитатори на Чарли Чаплин. Той нямал нищо против да се проведе такъв конкурс, но заявил, че няма да участва в журито, и заминал някъде по работа.

В деня на състезанието пред вратите на сградата, където се провеждал конкурсът, спирали една след друга коли и из тях излизало все едно и също лице — „Чарли Чаплин“. Всеки получавал номер и възпроизвеждал пред журито зададения му етюд. Конкурсът бил анонимен.

Представете си колко голяма била изненадата на журито, когато след определяне на наградите се разкрило, че самият Чарли Чаплин, който тайно участвувал в конкурса, получил трета награда!

СЛЕД ПРЕМИЕРА

— Другарю режисьор, защо ми поднесоха на сцената само пет букета?

— Не сте ли доволна? Малко ли ви са?

— Но аз съм заплатила шест!

— Извинете, но ще се съгласите, че суфльорът напълно заслужава единия.

НА ПОКЕР

— Какво правите, та винаги печелите? Навярно за тази игра е необходимо човек да има много ум?

— Не! Достатъчно е само да има насреща си глупци.

СВАТОВЕ

Срещнали се двама сватове и единият от тях казал:

— Знаеш ли, че моята дъщеря е много нещастна с твоя син. Той бил загубен човек.

Другият отговорил:

— Аз и преди това имах такова мнение за него. Но след като се ожени за твоята дъщеря, смятам го вече за съвсем загубен.

ХИРУРЗИТЕ

Тристан Бернар присъствувал на операция. Хирургът бил един от най-прочутите лекари във Франция. Като завършил благополучно операцията, той се обърнал към писателя:

— Е, сега вече навярно ме признавате за касапин?

— О, не — отговорил Бернар, — дори не мисля подобно нещо! Зная, че касапите най-напред убиват жертвите си и след това ги режат, а вие, хирурзите, вършите обратното.

СВАТБА

Повели булката към дома на младоженеца. По пътя тя започнала да плаче. Сватовете спрели и я попитали:

— Щом плачеш, да те върнем у вас?

Булката им отговорила:

— Нищо. И да плача, вие пак ме водете!

ХОДАТАЙ

Един министър бил посещаван често от свой приятел, който постоянно ходатайствувал за назначаването на този или онзи негов близък. Един ден в министерството починал някакъв висш чиновник. Ходатаят бързо дотичал.

— Не би ли могло моят приятел да заеме мястото на покойния? — запитал той.

— Защо не? — отговорил министърът, на когото всичко това много дотегнало. — Стига да може, и нека побърза! Ще трябва обаче да се осведомите дали ковчегът на покойния е по мярка на вашия приятел.

ДЕБЕЛАТА АРТИСТКА

Една твърде дебела артистка искала на всяка цена да отслабне. Лекарят, с когото се посъветвала, ѝ предписал таблетки, които тя трябвало да взема по една след ядене.

Артистката вземала таблетките десетина дни, видяла, че няма никакъв резултат, и отишла пак при лекаря.

Като изслушал оплакването ѝ, лекарят казал:

— Чудно! Тези таблетки са много ефикасни. По колко вземате на ден?

— По осем.

— Как по осем? Аз ви казах да вземате по три!

— Не, вие ми поръчахте да вземам по една таблетка след ядене.

ШАЛЯПИН И КЛАКЬОРИТЕ

Шаляпин пристигнал в Милано. След два дни трябвало да пее в „Скалата“. Още същия ден при него се явили шефовете на тамошните клакьори и му казали:

— Синьор Шаляпин, без наше съдействие вие няма да имате никакъв успех. Ако искате да ви помогнем, ще трябва да ни платите двеста лирети. Ако не ни платите тази сума, ние ще ви освиркаме.

— Не двеста, а четиристотин ще ви дам — казал Шаляпин, — но при едно условие: да ви изритам сега по стълбите надолу.

— Но моля ви се, та какво е това?

— Аз ви говоря най-сериозно. Ако искате!

Клакьорите се помирили с капризите на знаменития певец и само след няколко минути в хотела се вдигнал страшен шум. Шефовете на клакьорите се изтъркаляли по стълбите надолу. Журналистите, които били в приемната на хотела, станали свидетели на случката. На другия ден вестниците писали как Шаляпин изгонил клакьорите. Всички били сигурни, че те ще си отмъстят, като го освиркат на представлението.

Но след гастрала вестниците съобщили:

„Снощи синьор Шаляпин пъ така хубаво, че дори и клакьорите, които се бяха организирали да го освиркат, останаха възхитени от майсторството му. Вместо със свиркане, те възнаградиха певеца с бурни аплодисменти.“

В КРЪЧМАТА

— Хей, кръчмарю, жаден съм! — викнал пийнал клиент на съдържателя.

Съдържателят му занесъл чаша вода. Клиентът възразил:

— Приятелю, аз не съм мръсен, а съм жаден!

МЪЖКО САМОЧУВСТВИЕ

Бащата, майката и петнайсетгодишният им син се връщат от екскурзия и влизат в една закусьчна. Бащата поръчва на сервитьора:

— Две халби бира, моля!

Момчето предпазливо дърпа баща си за ръкава и го пита:

— Татко, а мама нищо ли няма да пие?

ЗА ПО-СИГУРНО

Мъжът заминал по работа в друг град. Там получил телеграма от жена си, че тъща му умряла. В телеграмата тя го питала:

„Да погребат ли тялото в гробищата, или да го изгорят в крематориум?“

Мъжът отговорил с бърза телеграма:

„Най-напред го изгори и после погребви пепелта!“

ПЛАЖЪТ В ЛИСАБОН

На плажа в Лисабон забранили на жените да се къпят с модния бански костюм, наречен „бикини“, който се състои от горна и долна част.

Една францужойка не знаела това и излязла на плажа с такъв костюм. Пазачът, който бил натоварен да съблюдава реда, ѝ обърнал внимание, че не може да се къпе с този костюм.

— Госпожо — казал той, — тук е забранено да се къпете с костюм от две парчета!

— Така ли? — попитала младата францужойка. — Ами кажете тогава, кое от тях да сваля?

ПОХВАЛА

Срецнали се двама приятели на улицата.

— Здравей! Как сте у дома?

— Чудесно! Като в театър. Сцените следват една след друга.

ИМПРЕСИОНИСТИ

Импресионистът Макс Слефогт казал с укор на свой ученик, който пушел през време на работа:

— Странна четка държите в ръката си! — И посочил цигарата.
— Какво ще рисувате с нея?

— Облаци, господин професоре — отвърнал ученикът.

ДОСЕТЛИВ ЧОВЕК

Един човек имал тежко болен приятел и отишъл да го види. Посрецнала го жената на болния, облечена в черно, и със сълзи на очи му рекла:

— Ах, няма го твоя приятел!

— Нищо, нищо! — отвърнал ѝ той. — Като се върне, кажи му, че съм го търсил! — И си отишъл.

ХУДОЖНИКЪТ ЛИБЕРМАН

Млад берлински критик изнесъл в пресата, че Лесер Ури сътрудничи в картините на Либерман. Той твърдял, че този факт научил от самия Ури. Посъветвали Либерман да даде Ури под съд.

— О, това ни най-малко не ме засяга! — отвърнал големият художник. — На твърдението му, че той рисува моите картини, не обръщам внимание. Но, виж, ако каже, че аз рисувам неговите, в такъв случай веднага ще се отнеса до съда.

ВЕРЕН НА ПРИНЦИПА СИ

— Моят принцип е да говоря само това, което зная.

— Затуй ли винаги мълчиш?

НЕВОЛНО ПРИЗНАНИЕ

— Всяка Нова година аз правя визита на всичките си пациенти.

— Ах, драги докторе, не ти завиждам — в тоя студ да скиташ из гробищата!

ТАЙНАТА НА ЖЕНАТА

— Драга приятелко, кажи ми как постъпваш, за да живееш в съгласие с мъжа си?

— Мила моя, правя всичко, което той обича, и търпеливо понасям онова, което той прави.

В РЕСТОРАНТА

— Другарю сервитьор, изпуснах десет стотинки под масата... Ако ги намерите, дайте ми ги! Ако не ги намерите, нека останат за вас вместо бакшиш!

ЛЕЛЯТА НА СТУДЕНТА

Студент писал на леля си да му изпрати известна сума. Лелята отговорила:

„Всички сме добре и на тебе желаем същото! Но писмото, в което ми пишеш да ти изпратя пари, не съм получила.

Твоя леля.“

ПРОФЕСОРСКА ВИЗИТАЦИЯ

Професорът обхождал заедно със студенти болничните стаи и обяснявал нагледно външните признаци на болестите.

Групата спряла пред леглото на един болен.

— Тук — казал професорът, — още от пръв поглед можем да установим, че имаме разширение на гръдния кош. Това се явява обикновено при музиканти, които цял живот са свирели на някакъв инструмент.

— Така е — обадил се болният, — аз съм музикант.

— Виждате ли — рекъл професорът, — моето око никога не ме лъже! — После се обърнал към болния и го запитал: — На какъв инструмент свирехте?

— Биех тъпана — отговорил болният.

ЛЮБОВЕН РАЗГОВОР

— Разбра ли колко много те обичам?

— А защо преди малко ми показва вратата?

— За да изпитам колко ти ме обичаш.

— Ами ако бях си отишъл завинаги?

— Нямаше да си отидеш, защото аз съм заключила!

ЦЕЛУВКАТА

Целувката е право на детето, привилегия на влюбените, благословия на родителите, маска на лицемерието.

ИДЕАЛЕН БРАК

Запитали цирков клоун какво е необходимо за един идеален брак. Той отговорил:

— За да се постигне идеален брак, трябва мъжът да е глух, а жената — няма!

МАРК ТВЕН ЗА СЕБЕ СИ

Марк Твен веднъж се пошегувал със себе си:

— Много обичам да се трудя! Когато ми предстои да върша нещо, отивам на някое хладно място, сядам там и започвам да предвкусам каква наслада ще изпитам, след като работата бъде завършена. И така понякога престоявам толкова дълго, че забравям какво трябваше да върша.

САМО НА ПРЕМИЕРИ

Унгарският писател Франц Молнар се оженил втори път. В деня на сватбата той облякъл обикновен костюм. Новата му съпруга, оперетната звезда Сари Федок, учудено го запитала:

— Франц, няма ли за нашата сватба да си облечеш фрак?

— Фрак аз обличам само на моите премиери! — отговорил Молнар.

ЧУДОТВОРНИТЕ КАРТИНИ

Художникът Пикасо доверил на своя приятел, известния танцьор Жозе дьо Замора, следното:

— Моите картини притежават чудотворни способности.

— Сериозно ли говориш? — зачудил се Замора.

— Съвсем! Оня ден една недъгава стара дама, возена в малка количка, посети салона, в който са изложени моите картини, и като ги видя, скочи и побягна.

ДИСПУТ

— Вие, месоядните, сте жестоки хора! Как не ви е жал да ядете невинните животни?

— Ами на вас, вегетарианците, как не ви е съвестно да ядете храната на невинните животни?

ПО ЗЪБИТЕ

- Как ще познаеш кокошката млада ли е или стара?
— По зъбите.
— Толкова ли си глупав! Кокошките нямат зъби.
— Ето че ти си глупавият! Те ако нямат, аз нали имам!

МАРК ТВЕН ЗА ГРОБИЩАТА

През лятото Марк Твен отишъл на село. Един ден при него се явила делегация от селски старейшини, които го помолили да даде лептата си за направа на ограда около местните гробища.

— Не, драги господа! — отвърнал писателят. — От мене не ще получите нито един цент. Гробищата нямат нужда от ограда. Хората, които са вече вътре, тъй или иначе не могат да излязат оттам. А пък всички знаете, че тези, които са още отвън, положително нямат никакво желание да влязат вътре. Така че оградата е съвсем излишна!

ВРЕМЕТО Е ПАРИ

- Времето е пари! — рекъл един млад човек на своя приятел.
— Лъжеш се, драги! — отговорил приятелят. — Аз имам много време, но нямам никакви пари.

НА СЯНКА

Гражданин от Сан Паоло направил обиколка из отдалечените земи на Мато Гросо, чиито жители се славели с леността си. Като вървял по пътя, забелязал един човек, който спял под сянката на бананово дърво. Той го събудил и попитал:

- Кажи ми, приятелю — и посочил обширното необработено поле, — земята ви не ражда ли кафе?
— Не, не ражда кафе!
— Ами памук?
— И памук не ражда!
— А захарно цвекло?
— Никак!
— Значи, ако насадиш памук, нищо не ще се роди?
— Е да, ако посадиш, ще се роди!

РОДИТЕЛИ

Учителят повикал родителите на свой слаб ученик и им се оплакал от него. Но те, като повечето родители, защитили сина си. Тогава учителят се разсърдил и им казал:

— И вашият случай прекрасно потвърждава това, което често съм си мислил: родителите са хора, които никога не трябва да имат деца!

КОМАНДИР

Френският маршал Пелисие набил в Алжир с камшик един спахия за някакво негово провинение. Войникът обезумял от яд, извадил револвера си и стрелял срещу маршала, но револверът засякъл.

— Три дни арест за лошо поддържане на оръжието! — заповядал маршалът.

ДОКАТО Е ВРЕМЕ

Поетът Детлеф Лилиенкрон бил поканен на вечеря при свои близки. Имало много гости, пили старо вино и шампанско. Когато разположението на всички достигнало своя връх, поетът изведнъж станал и започнал да се прощава с гостите.

— Нима ще напуснете компанията, когато всички сме в най-хубаво настроение? — запитал домакинята.

— Не става дума да си отивам — отвърнал поетът. — Искам само да ви кажа „лека нощ“, докато още мога да ви разпознавам.

ГОСТОПРИЕМНИ ДОМАКИНИ

Дошли им гости. Седнали, заприказвали. След известно време домакинята се обърнала към мъжа си:

— Мъжо, няма ли да предложиш на гостите нещо освежително?

— Разбира се, ей сега ще отворя прозореца.

СЪСРЕДОТОЧЕН В СЕБЕ СИ

Лауренс Лангер притичал до таксито, което стояло пред театъра:

— Остават ми двадесет минути до тръгването на влака. Моля ви, закарайте ме колкото може по-скоро на гарата! — казал бързо той,

влязъл в колата, отпуснал се на седалката и отворил вестника.

Минали петнадесет минути. Прелистил вече десетина страници, той хвърлил поглед през прозорчето и видял, че таксито си стои все още пред театъра. Едва тогава погледнал към мястото на шофьора — то било празно.

ПРИВИЛЕГИЯ

— Ти си още малък и не бива да лъжеш! — скарала се бабата.
— Бабо, само големите ли могат да лъжат?

СПОРАЗУМЕНИЕ

Айнщайн се сприятелил с едно малко момиченце и то всеки ден го посещавало у дома му. Родителите на момичето били сладкари и много се гордеели с приятелството между дъщеря им и великия учен. Един ден майката на момиченцето попитала Айнщайн дали дъщеря ѝ не му пречи.

— Не се безпокойте — отговорил Айнщайн, като се засмял. — Ние с нея сме се споразумели. Глория всеки ден ми донася бонбони, а аз ѝ решавам задачите по аритметика.

Д'АНУНЦИО ЗА СЕБЕ СИ

Габриеле д'Анунцио пребивавал в Париж. По това време в парижката поща се получило писмо, адресирано така:

„До най-големия поет на Италия — Париж“.

Пощенските чиновници се досетили, че писмото е предназначено за д'Анунцио. Но когато му го занесли, той отказал да го приеме.

— Това писмо не е за мен — казал той. — Аз не съм най-големият поет на Италия, а най-големият поет на света.

ВОДАТА В МОРЕТО

Учителката попитала учениците:

- Деца, кой ще ми каже защо водата в морето е солена?
— За да не се вмирисва рибата, другарко.

МЪЖКИ ВКУС

Един мъж си купил плат за костюм, но когато го занесъл в къщи, жена му не го харесала и го обсипала с упреци. Накрая казала:

— Забелязала съм, че ти винаги и за всичко проявяваш отвратителен вкус.

— За всичко ли? — попитал той.

— Да, за всичко! Избираш най-лошото, най-неподходящото!

— Е, драго ми е, че най-после сама си призна каква си!

ПОКАНА ЗА ОБЯД

Студент пържел в квартирата си кюфтета. В това време му дошъл на гости негов другар.

— Тук нещо се пържи — казал гостът.

— Би ли ял вчерашни кюфтета? — попитал домакинът.

— С удоволствие!

— Тогава заповядай утре на обяд!

ТРОЕН ОТГОВОР

Полуобразован младеж попаднал между хора на изкуството и решил да се самоизтъкне.

— Каква е всъщност разликата между водевила, комедията и трагедията? — попитал той.

Сред присъстващите бил и един актьор.

— Отговорът се съдържа в самия вас — казал актьорът. — Това, че вие, един културен човек, не знаете тази разлика — за мене е водевил, за вас е трагедия, а за всички присъстващи тук е комедия.

ПОДАРЪК

Малкият син на Тристан Бернар, ученик в първи клас, застанал един ден пред баща си и запитал:

— Татко, какво да ти купя за рождения ден?

— Каквото желаш, сине! Предоставям на тебе.

- А може ли да ти подаря порцеланов пепелник с лъв?
— Но нали аз имам такъв на бюрото си?
— Да, но вече нямаш, татко! Аз го счупих!

СЪОТВЕТСТВИЕ

Известна артистка поканила у дома си на чай млад поет. По време на разговора домакинята му поднесла своя албум с молба да ѝ напише нещо.

Поетът прелистил страниците, прочел написаното и казал:

— Тук има само глупости!

— Именно — побързала да отговори артистката, — затова, вярвам, не ще ви бъде трудно да напишете и вие нещо.

ОБИДАТА ЗА ПЕВЕЦА

— Вие сте певец по професия, нали?

— Да.

— Обвиняват ви, че сте били своя колега. Вярно ли е?

— Да, вярно е!

— Защо сте сторили това? Кажете причините!

— Другарю съдия, той ме напсува на майка. Претърпях. Нарече ме вагабонтин, мошеник, крадец. И това претърпях. Но когато ми кресна: „Пееш фалшиво“, причерня ми пред очите и започнах да удрям.

ПЪТУВАНЕ ИНКОГНИТО

Френският държавник Поанкаре пътувал във влака инкогнито. След като му омръзнало да гледа през прозореца на вагона, полегнал да спи. Но в съседното купе някой непрекъснато свирел с уста. Нервиран, че не може да заспи, Поанкаре взел бастуна си и почнал да чука с него по стената на купето. За минутка свиренето престанало, но след малко пак започнало. Най-после държавникът скочил и отишъл в съседното купе. Изгледал свирепо непознатия пътник, хвърлил му визитната си картичка и излязъл. Но и след това свиренето продължило, и то още по-силно.

Възмутеният Поанкаре повикал кондуктора и се оплакал. Служителят влязъл при нахалния пътник и го помолил да не безпокои

останалите пътници. Непознатият, без да проговори, извадил от джоба си картичката на Поанкаре и я подал на кондуктора. Железопътният чиновник я прочел, поклонил се и напуснал купето.

— Какво стана? — попитал го в коридора Поанкаре.

— Оставете го на мира! Нека свири, докато му се откъсне езикът! Това е оня дъртак Поанкаре!

ПО-ДОБРЕ ДА НЕ ЗНАЕ

Един кредитор постоянно притеснявал писателя Франц Ведекинд за сумата, която му дължал. Веднъж той отишъл при него и му заявил:

— Кажете ми най-сетне кога ще можете да платите дълга си?

— О, господине — отвърнал Ведекинд, — вие ще бъдете много по-спокоен, ако не знаете това!

НЕВЪЗМОЖНОСТ

— Виното ви вреди! Трябва да се откажете от него!

— О, това ми е невъзможно!

— Тогава поне го смесвайте наполовина с вода!

— Това е още по-невъзможно, докторе! Аз пия по пет литра дневно. Ако му наливам и толкова вода, къде ще му отиде краят?

ЖИЗНЕН ДУХ

Шотландец пътувал с влак, но станала катастрофа и той бил изваден изпод развалините, тежко ранен. Един от притеклите се на помощ спасители го попитал:

— Да повикаме ли свещеник, господине?

— Не е нужно! Повикайте само кондуктора! Той трябва да потвърди прекъсването на пътуването и да ми даде удостоверение, за да си получа обратно сумата за билета!

ИЗНЕНАДА

— Вчера един млад мъж дълго вървя след мен, като непрекъснато ми говореше, че съм красива, че много му харесвам... и какво ли не още.

— А ти можа ли да се въздържиш да не му заговориш?

— Право да си кажа, аз реших да пофлиртувам, спрях се и се обърнах към него.

— А той?

— Той също се спря, погледна ме, но изведнъж обърна гръб и забърза назад.

МЕЧТАТЕЛКА

Пепита доверила на своята приятелка как си представя идеалния съпруг.

— Бих желала бъдещият ми съпруг да е представителен, да обича музиката, да ми разправя всички нови вицове, да може да пее, но когато поискам, да е способен да си стои в къщи и да мълчи!

— Мила моя — отговорила събеседницата ѝ, — в такъв случай ти не се нуждаеш от съпруг, а от телевизор!

АНГЛИЙСКА ХИТРОСТ

Английският консул в Шанхай често канел у дома си гости на коктейл. Една вечер, като си пийнал повечко, той налял доста уиски в аквариума, дето имало една червена рибка. Тя започнала буйно да подскача, да играе, възбудена сякаш от питието. На приема на следващата вечер рибката била също жизнена и игрива. Опитите продължили.

Червената рибка, която пие уиски, скоро станала известна в целия град. Всяка вечер в часа на коктейла тя получавала пред всички гости своята порция алкохол.

Целият Шанхай заговорил за случая. Хората се обзалагали. Едни казвали, че рибката ще се алкохолизира, а други — че ще умре.

Но червената рибка била все така весела и бодра в стъкления съд. И никой не разбрал, че в края на месеца шефът на кухнята представил на консула между другите разноски и следната сметка:

„Червени рибки — 30 долара; по един долар на екземпляр.“

ШОТЛАНДСКА ПОКАНА

— Как прекарахте в Глазгоу?

— Много добре! Два пъти роднините ме каниха на вечеря. Веднъж леля Ана ме покани на вечеря у чичо Джон, втория път чичо Джон ме покани на вечеря у леля Ана.

ТОВА ЛИ БИЛО

Англичанин посетил своя приятел криминалния писател Едгар Уолъс и го сварил вдълбочен в четене на книга. Гостът се изненадал, като видял приятеля си да чете. Той винаги го заварвал да диктува на секретарката глави от новите си романи.

— Да не си болен, приятелю? — попитал гостът.

— Не съм, но чета много хубава книга. Така ме интересува, че не мога да я оставя. Моля те, имай малко търпение и почакай да я дочета!

— Коя е тази книга? — любопитствувал гостът.

— Не зная! Липсват първите страници.

Гостът надникнал над рамото на домакиня, но като прочел няколко реда, извикал:

— Та това е един от първите ти романи!

— Тъй ли? Сега вече разбирам защо така много ми харесва!

ТАКТИЧНОСТ

Една американка попитала Жан Касу:

— Господин Касу, вярно ли е, че можете да дадете духовито обяснение за всеки предмет?

— Мисля, че мога — отговорил скромно Касу.

— Добре! Кажете нещо за Жан-Пол Сартр! — казала американката, уверена, че Касу от колегиалност не ще си прави шега за сметка на Сартр.

— Извинете, госпожо — рекъл Касу, — но моят колега Сартр не е предмет.

НАДГРОБЕН НАДПИС

Млада вдовица издигнала паметник върху гроба на своя покоен съпруг и на него сложила следния надпис:

„Мъката ми по теб е толкова голяма, че не мога да я понеса!“

След една година обаче тя се омъжила за друг и ѝ станало съвестно, че с надписа върху паметника оскърбява новия си мъж. Дълго мислила тя как да постъпи, за да не оскърби нито паметта на покойния, нито чувствата на втория си мъж. Накрая прибавила към надписа на паметника думата „сама“ и той станал:

„Мъката ми по теб е толкова голяма, че не мога да я понеса сама!“

СКРОМНО ПРИЗНАНИЕ

Двама писатели пътували с влака за литературно четене в провинцията и разговаряли.

— Гениалните писатели — казал единият, — винаги са били скромни.

— Да, аз също не обичам да се хваля — добавил другият.

НЕИЗВЕСТЕН СРОК

— Кога ще бъде готов новият ми костюм?

— Когато заплатите стария!

— Но аз не мога да чакам толкова дълго!

НАДХИТРЕНИЯТ МИЛИАРДЕР

Френски журналист се свързал по телефона с Джон Пирпонт Морган, който току-що бил пристигнал в Париж, и го помолил да му отдели две минути за интервю. Ултрамилиардерът отговорил:

— Съжалявам, но не мога, господине! Аз съм така зает, че всяка минута от моя живот струва двеста и петдесет франка.

— Това няма значение! Съгласен съм да ви обезщетя за всяка загубена от вас минута — отговорил журналистът и поискал да му определи време и място за посещение.

Пирпонт Морган приел настоящия журналист и го попитал:

— Кажете какво обичате, но говорете кратко и ясно!

— Кратко и ясно — отговорил журналистът. — Хванах се на бас на две хиляди и петстотин франка, че ще успея да се срещна с вас. Ето ви приспадащите ви се петстотин франка за двете минути! Аз свърших своята работа!

— Bravo! — възхитил се американският милиардер. — Значи, за тези две минути вие спечелихте по хиляда франка на минута? Най-после срещнах човек, който можа да спечели повече от мен!

ОБЯСНЕНИЕ

Управителят на един ресторант целунал сладко по устните една от младите и хубави сервитьорки. Жена му забелязала случая и вдигнала скандал:

— Как не те е срам! Безобразник!

— Успокой се, миличка, скъпа!... Чакай да ти кажа! Та това беше служебно!

— Как служебно? — поукротила се жената.

— Ами да! Службата го изисква. Тя слиза в избата за вино... А аз трябва да проверя дали не е пила от него!

ИЗНЕНАДА

Директорът на затвора отваря вратата пред вече излежалия наказанието си крадец и му казва:

— Надявам се, че ние с теб няма да се видим повече!

— Как, уволняват ли ви? — учудил се крадецът.

РАЗСЕЯНИ МЪЖЕ

— Моят мъж е толкова разсеян, че вечно си забравя някъде чадъра.

— Това е нищо! Моят пък — излезе ли от къщи с един чадър, непременно ще се върне с два.

НЕБЛАГОДАРНИК

Мъж и жена, женени преди една година, вечерят.

— Я виж! Какво е това в супата? — пита сопнато мъжът и отпуска гнусливо лъжицата.

— Какво? Не виждам нищо?

— Косъм от косата ти!

— Е-е, голяма работа! Преди женитбата ти поиска цял кичур от косата ми, а сега...

НА БАНКЕТ

— Е, казвай сега как прекара снощи на банкета? Министърът беше ли?

— Беше.

— И какво ще се похвалиш?

— Банкетът мина много добре! Само че аз бях на края на масата. На такова място човек наистина може добре да се нахрани и да си пийне, но е твърде далече от повишение в службата!

АМЕРИКАНСКИ ХУМАНИЗЪМ

— Не мога да си простя, задето не направих веднага операция на пациента си.

— Не се вълнувай, колега! Може би операцията нямаше да го спаси и той пак щеше да умре!

— Там е работата, че той не умря, а оздравя и в случая аз изгубих петстотин долара!

АРГУМЕНТ

Тежка и продължителна война опустошила страната. Правителството обявило, че ще се заеме с всички сили да излекува раните на народа и... увеличило данъците.

Настанало силно брожение. Но един шегобиец казал:

— Защо се вълнувате! Нали трябва най-напред да ни съблекат, а след това да започнат лекуването на раните!

НА ВИСОКО НИВО

— Стенвестникът в нашето учреждение е на голяма висота!

— Сигурно критикувате смело?

— Безпощадно!

— Дори и директора?

— Него най-много!

— Bravo! И как посрещна той това нещо?

— Още нищо не е прочел.

— Как така?!

— Профкомитетът нареди стенвестникът да се окачва нависоко, та никой да не може да го чете.

И СИНЪТ КАТО БАЩАТА

— Моят син идва ли тая заран тук?

— Идва.

— И какво прави?

— Изпи 50 грама ракия и си отиде.

— Брей, това момче няма да се отучи от тая проклета пиячка. Я ми дай 50 грама от същата и напълни това павурче, че да вървя да си гледам работата!

РОДНАТА КЪЩА НА ВИКТОР ЮГО

Един марсилец посетил Безансон. Между другото му показали и къщата, в която се родил Виктор Юго.

— Тази ли барака! — възкликнал марсилецът. — Е, да беше се родил в Марсилия... да видите каква родна къща щяхме да му отредим!

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ЖЕНИТБА

— Спомняш ли си, мили, каква глупава физиономия направи, когато ми предложи да се оженим?

— Каква физиономия съм направил, не зная, но сега зная, че тогава въобще не съм имал не само физиономия, но и глава!

НЕВОЛНО ПРИЗНАНИЕ

Двама френски адвокати участвували като противници в един процес. По време на пререканията единият се обърнал към своя противник и като посочил неговия доверител, казал:

— Полюбувайте му се, моля! Това е най-големият глупак, който някога съм срещал на света. Няма друг като него.

Председателят на съда, в желанието си да прекрати грубите изказвания, чукнал по звънеца:

— Господине! Вие съвсем изпускате из пред вид моето присъствие тук!

МЕЖДУ ВЪДИЧАРИ

Срещнали се двама приятели-въдичари с кошнички през рамо и с въдици в ръце.

— Е, хвана ли нещо? — запитал единият.

— Само няколко кротушки.

— Значи, не си доволен от днешния ден!

— Напротив, много съм доволен!

— Е и ти! Нищо не си хванал, пък си доволен.

— Как няма да съм доволен, като цял ден бях далече от жената!

НАГРАДЕНО ЛЮБОПИТСТВО

В парижка компания няколко дами спорили дълго за възрастта на Тристан Бернар, но не могли да стигнат до приемливо мнение. Най-сетне една от дамите се решила и запитала писателя най-любезно:

— Простете за индискретността! Но ние настоятелно ви молим да кажете на колко сте години!

— Мадам, зависи от вашите намерения — отговорил лукаво Бернар.

РЕКЛАМА

Английските вестници съобщили, че Голзуърди получил Нобелова награда. Един лондонски крояч бързо поставил на витрината си следния надпис:

„Аз работя за Джон Голзуърди. С костюм, изработен в моето ателие, нашият славен писател ще замине за Стокхолм, за да получи Нобеловата награда.“

Кроячът отсреща, разгневен от тази реклама, наредил на своята витрина десетина книги от Голзуърди и писал под тях:

„Джон Голзуърди работи за мен.“

СПОКОЙНИ СЪПРУЗИ

— Миличък, днес пак намерих на палтото ти женски косъм. Ако продължаваш така, скоро ще мога да си поръчам перука от тях.

— Защо ти е перука от разноцветни коси, мила?

ГРУБ КАВАЛЕР

— Колко години ми давате? — попитала една дама кавалера си.

— Не ви давам нито една година! — отговорил той.

— Защо?

— Защото и без това вие си имате доста много.

ИЗПЪЛНИТЕЛНИЯТ СТУДЕНТ

— Петров, вместо да четете за изпит, вие се разхождате с моята дъщеря!

— Другарю професор, вие ми поръчахте да проуча основно всички ваши произведения. И аз реших да започна с най-хубавото от тях.

ГОДИНИТЕ НА МЪЖА

Млад мъж отишъл на гости у жената, която ухажвал, и там заварил своя съперник, който бил много по-възрастен от него. За да го подиграе, младият мъж запитал:

— Вие на колко сте години?

— Не ще ви направя това удоволствие — отговорил възрастният. — Но трябва да знаете, че едно магаре на двадесет години винаги е по-старо от един мъж на шестдесет!

МАРК ТВЕН НА ОПЕРА

Марк Твен бил поканен от една дама в ложата ѝ в „Метрополитен опера“ в Ню Йорк. През време на представлението дамата непрекъснато приказвала. На края, когато трябвало вече да си тръгват, тя поблагодарила на писателя за гостуването му и прибавила:

— Да се надявам, че и друг път ще бъдете мой гост! Какво бихте казали за идущия петък? Ще дават „Кармен“.

— С удоволствие! — отговорил Марк Твен. — Аз никога не съм ви „слушал“ в „Кармен“.

СВАТБЕНА ПРЕМЯНА

Млада майка вървяла по улицата с малката си дъщеричка. Насреща се задала сватбена процесия.

— Мамо, защо булката е облечена в бяла рокля? — попитало момиченцето.

— Това е най-радостният ден за нея, чедо — отговорила майката. — Белият цвят е символ на чистота и невинност!

— А за младоженеца обратно ли е, мамо, щом като той е облечен в черно?

ПРИЧИНИ

Шотландски младеж срещнал хубавичка, пълничка мома и се влюбил в нея. След време в знак на голяма обич ѝ подарил златен пръстен. Минала година. Момата все повече напълнявала, но любовта на младия шотландец от ден на ден намалявала, докато най-после той решил да се разделят.

— Върни ми пръстена! — казал ѝ момъкът. — Нашите характери не подхождат за семеен живот.

— Вземи си го! — подаде ръка огорчената девойка.

Шотландецът дълго се мъчил да извади пръстена от ръката на девойката. Най-сетне, отчаян от неуспеха си, той казал с упрек:

— Ти си толкова наедрияла, че пръстенът не ще може да излезе от пръста ти!

— Остави ми го поне за спомен! — помолила девойката.

— О, не мога! Та той е много скъп!

— Тогава какво ще правиш?

— Ще трябва да се ожения за тебе!...

РАЗСЕЯНОСТ

— Едуард, пусна ли писмото, което ти дадох?

— Разбира се, миличка! Дори и марка му купих на гишето. Спомням си, че на едното ъгълче перфорацията ѝ беше малко скъсана. Помислих да я сменя, но се отказах.

— Едуард!

— Какво, миличка?

— Защо толкова много лъжеш?

— Моля ти се, миличка! Уверявам те, пуснах го!

— Но аз не съм ти давала да пускаш никакво писмо!

— Тъй ли? О-о, мила, та аз съм така претрупан с работа, че как ще помня какво не си ми давала!

НА ГРОБИЩАТА

Възрастен мъж стоял пред един гроб и нареждал гласно:

— Ах, колко ми е тежко! Защо трябваше да умираш! Да си беше живял до дълбока старост! Ах, тази жестока смърт, дето те грабна!

Като видял неутешимата му скръб, един гражданин доближил до него и го попитал съчувствено:

— Кого оплаквате — жена си или детето си?

— О, не! — отвърнал мъжът. — Първия съпруг на жена ми!...

В УЧИЛИЩЕ

Учителката задава въпрос на ученика. Той дълго мълчи.

— Труден ли е въпросът? — пита учителката.

— Въпросът не е труден, другарко, но отговорът е труден.

НА ВЕРСАЙЛСКАТА КОНФЕРЕНЦИЯ

Съветът на петимата по версайлския мир привършил предобедното си заседание точно в 12 часа.

— В колко часа да се съберем следобед — попитал Клемансо.

— Аз моля да не бъде веднага след обяда — рекъл италианецът Орландо. — Бих искал да почина малко, след като се нахраня.

— Но и да не бъде много късно след обяда — заявил американският представител Лансинг. — Аз винаги си почивам малко преди вечеря.

— Добре, господа! — рекъл Клемансо, като се облегнал удобно в креслото. — В такъв случай ще назначим заседанието за три часа. Така синьор Орландо ще може да си поспи преди конференцията, мистър Лансинг — след конференцията, а ние с мистър Балфур — през време на самата конференция!

НЯМА КРАЙ

За някаква обида един мъж ударил на друг плесница. Пострадалият се оплакал на свой приятел.

— Защо и ти не му удари една? — запитал го приятелят му.

— В такъв случай той щеше да ми удари втора. Според тебе и за втората аз трябваше да го ударя. И това щеше да се повтори, да се потрети... и нямаше да има край... А пък аз съм зает и не мога да си прахосвам времето!

ОСТРОУМЕН ВОЙНИК

Английски войник влязъл в една кръчма в Хамбург да закуси. Той забелязал на тезгяха варени раци и попитал:

— Какво е това?

Продавачът решил да се пошегува и като показал червения мундир на войника, отговорил:

— Това са английски войници.

— Дезертъори от нашата армия ли? — викнал войникът. — В такъв случай аз ги арестувам! — заявил той и прибрал раците.

Остроумието на войника харесало на продавача и той го оставил да ги изяде безплатно.

НА ИЗПИТ

- Кажете, каква доза морфин бихте дали при подобен случай?
- Една чаена лъжичка!
- Тъй ли?
- Извинете, другарю професор, искам да поправам отговора си!
- Късно е, другарю студент, вашият пациент е вече мъртъв!

НА РИБОЛОВ

Мъж и жена отишли на риболов край една голяма река. Мъжът решил да се качи на лодка, за да пусне въдицата си в по-голям вир. Жената останала на брега и го съветвала:

— Моля ти се, внимавай! Там водата е дълбока и има страшен водовъртеж.

— Бъди спокойна! Не е опасно! — отвърнал мъжът.

— Слушай, я ми дай портфейла и часовника си, за да бъда спокойна!

РОЖДЕН ДЕН

— Татко, искам да ти кажа нещо, но да не чуе майка!

— Кажи, дъще!

— Дай ми пет лева да купя подарък на мама по случай рождения ден!

— Заповядай!

След малко майката се обръща към бащата:

— Пенко, дай пет лева да почерпя децата утре, че ми е рожден ден!

— Заповядай!

— Пък се готви, че приближава и твоят рожден ден!

— О-о, отказвам се от рождения си ден! Вашите ми стигат!

ЕДИНСТВЕНО ИЗКЛЮЧЕНИЕ

Работлив бил човекът, но обичал и да си погулява. Когато хапнел нещо, винаги казвал:

— С това трябва да се пийне и чашка вино!

Веднъж негов приятел го запитал:

- А има ли нещо, с което не трябва да се пие вино?
— Разбира се, че има! Водата!

ПРОФЕСИОНАЛНО

Прочута френска танцьорка била възхитително тънка и грациозна. Веднъж, когато танцувала с двама партньори, нейна колежка не могла да въздържи злобата си към нея заради големия ѝ успех на сцената и казала:

— Като гледа човек това трио, ще си помисли, че две кучета се карат за един кокал без месо.

ПРИЯТЕЛСТВО

— Драги докторе, сега ще позная дали си ми приятел!

— Цял съм на твоите услуги! Събличай се!

— Не става дума за преглед. В профдружеството има карти за санаториално лечение. Моля те, дай ми талон, че съм болен, за да получа една карта да си почина!

— Дадено бе! Но най-напред проучи за кои санаториуми са картите, за да ти впиша съответната диагноза!

СЛУЖЕБНА АТМОСФЕРА

— Откъде тази хрема у теб?

— Остави се! Имаме нов шеф — такъв студен човек, че не е чудно всички да се поболеят!

ДОВЕРИЕ

— Приятелю, послужи ми с десет лева.

— Много съжалявам!

— Значи, ми нямаш доверие?

— Напротив! Когато нямам пари, винаги ти имам голямо доверие!

ПИСАТЕЛЯТ И ЖЕНА МУ

Писател прочел на жена си току-що завършения си роман и запитал:

- Е, какво, харесва ли ти?
— Много! Написал си чудесен роман!
— Разбра ли го добре?
— Напълно!
— Тогава хич да не го нося в издателството; ами още сега да го хвърля.
— Защо?
— И миналогодишния ми роман ти хареса много, а критиката и читателите го отрекоха!
— Нима съм виновна, че критиците и читателите не разбират от романи?

КЛАСИЧЕСКО СРЕДСТВО

- Когато сте пили много и усетите болка в стомаха, какво правите, за да се освободите от погълнатото вече питие?
— Продължавам да пия!
— Защо?
— Защото клин клин избива!

СПОСОБНОСТ

- Вашият син все още ли е студент?
— Да! Но в къщи приказките му са като на професор.

ИЗКЛЮЧЕНИЕ

- Една от десетте божии заповеди гласи: „Не пожелавай жената на ближния си!“ — проповядвал попът.
— А дъщеря му може ли? — запитал един хитрец.

ЕДМОН РОСТАН ЗА АННА ПАВЛОВНА

Голямото изкуство на прочутата руска балерина Анна Павловна било признато от съвременниците ѝ за неповторимо. Тя танцувала така леко и с толкова грация, сякаш не докосвала земята. Когато починала, именитият френски поет Едмон Ростан посветил на нейната памет едно свое стихотворение, в което казал:

*О, земя! Не тежи над нея!
Тя тъй малко тежеше върху теб!*

ВРЕМЕ И ВЕЧНОСТ

Веднъж журналистката Томсън, жена на американския писател Синклер Луис, запитала известния учен Айнщайн:

— Господин Айнщайн, бихте ли ми обяснили каква е разликата между време и вечност?

— Мило дете — отговорил добродушно великият учен, — дори да имах време да ви обясня тази разлика, все пак ще ви трябва цяла вечност, за да я разберете!

ПЕСТЕЛИВОСТ

Синът на Мак Ферлан се завърнал сияещ от училище и казал на баща си:

— Татко, днес ще бъдеш много доволен от мен! Икономисах шест пенса. Вместо да се кача на автобуса, аз тичах след него.

— Малки глупчо — усмихнал се баща му, — а защо не тича след такси, тогава щеше да икономисаш три шилинга!

ГЛАВАТА НА ФУТБОЛИСТА

— Слушай, мойто момче, никак не е лошо да спортуваш, но трябва да мислиш и за уроците си. За какво според теб служи главата на човека?

— За да отбива с нея топката, татко!

ЦЕНАТА НА УСМИВКАТА

Шотландец завел трите си малки деца при фотографа. Колкото и да ги подканяли и молели, никой не успял да ги накара да се усмихнат пред обектива. Тогава бащата дал по едно пени на всяко, те се зарадвали и засмели.

След снимането бащата казал:

— А сега, деца, върнете ми парите, че и аз да се фотографирам усмихнат!

ТЕЛЕФОНЕН РАЗГОВОР

— Какъв беше тоя телефонен разговор — повече от час! С кого говори?

— С жена ми! Но аз не говорех, а само слушах!

ПОПРАВКА

Лекарят прегледал пострадалия от автомобилна катастрофа и му казал:

— Нараняването ви не е опасно! След някой ден ще излезете от болницата.

Но на следващия ден той заявил на пострадалия:

— Ще трябва да останете не няколко дни, а цял месец! Тази сутрин вестниците пишат, че сте контузен много тежко и животът ви е в опасност.

СВАТБЕНО ПЪТЕШЕСТВИЕ

Мак Кин тръгнал на път. На аерогарата го срещнал приятел.

— Здравей, Мак Кин! Закъде пътуваш? — попитал приятелят.

— За Венеция.

— По работа или на екскурзия?

— Нито едното, нито другото. Съвсем по весело нещо!

— Е, не мога да отгатна!

— На сватбено пътешествие!

— Така ли? Ами къде е жена ти?

— Оставих я в къщи. Тя още като мома е ходила във Венеция.

МЕЖДУ ЯПОНЦИ

Казват, че японците не си вярвали твърде един на друг.

Веднъж двама приятели търговци се срещнали на централната гара на Токио.

— Закъде си тръгнал? — попитал единият.

Другият, като се поколебал малко, отговорил:

— Отивам в Кобе!

— Ха, лъжец такъв! Казваш, че отиваш в Кобе, за да ме накараш да мисля, че отиваш в Осака. Но аз проверих и зная, че ти наистина

отиваш в Кобе!

ТАЙНАТА НА УСПЕХА

Един съдия обичал да помирява страните. Най-напред ги подканял да се разберат доброволно, като взаимно си отстъпят. Но ако те упорствували, той ставал от мястото си, отивал при всеки от съдещите се и му пошепвал на ухото.

— Спогоди се, иначе тебе ще осъдя!

Така съдията винаги успявал да помири страните.

СТАРОТО ВИНО

На богата трапеза поднесли на гостите най-разнообразни хубави вина. Накрая домакинът сложил на масата едно съвсем малко шишенце с вино, чието качество и възраст той не преставал да хвали още от самото начало на вечерята. Налял по една чашка на всеки и след като пийнали, запитал:

— Е, какво ще кажете? Това се казва старо вино, нали?

— Да, превъзходно е! — казал един от гостите. — Но за възрастта си е много дребно на ръст!

СЪРДЕЧНО БОЛНИЯТ

Англичанин и шотландец пътували във влака заедно. Шотландецът слизал на всяка гара, изчезвал и след малко се връщал запъхтян. Най-после лондончанинът не издържал и запитал шотландеца за причината на тези слизания и качвания.

— Ще ви обясня — казал шотландецът. — Бях на преглед при специалист по сърдечни болести в Лондон. Той ми каза, че съм много зле и всеки момент мога да умра от сърдечен удар. Затова си вземам билет само до следващата гара.

ОТЛИЧИТЕЛНИ БЕЛЕЗИ

Закъснял гражданин минавал по тъмна улица. Изскочили отнякъде двама души и го нападнали. Гражданинът бил силен и започнал да се бори с тях. Притекли се на помощ и случайни минавачи. Дотичал и милиционер. Но нападателите успели да избягат.

— Можете ли да ми кажете някакви особени белези на двамата нападатели? — попитал милиционерът.

— Разбира се, че мога! — отговорил нападнатият. — По-младият приличаше на по-стария. Сигурно са баща и син.

ИЗПОЛЗУВАН СЪВЕТ

Един селянин имал дело в съда. Той доверил на адвоката си, че възнамерява да подари на съдията гъска, за да бъде благосклонен към него.

— В никакъв случай! — посъветвал го адвокатът. — Съдията е честен човек. Ако се опиташ да го подкупиш, ще си навредиш.

Минали няколко дни. Селянинът срещнал адвоката и му съобщил с усмивка, че все пак изпратил гъската на съдията.

— Какво си направил! — ядосал се адвокатът. — Забрави ли какво те посъветвах?

— О, напротив, много добре го запомних — отговорил спокойно селянинът — и затова изпратих гъската от името на моя противник!

СИЛАТА НА ОРАТОРСКОТО ИЗКУСТВО

Прокурорът държал обвинителната си реч и излагал как според него подсъдимият е извършил престъплението, като описвал случката с най-големи подробности. Обвиняемият слушал, цъкал с уста и си мислел:

„Дявол да го вземе! Този като че ли е бил на самото място и е гледал какво правех!“

Взел думата защитникът. Той отрекъл изцяло вината на довереника си и изнесъл най-убедителни доказателства за неговото оправдаване.

Подсъдимият слушал и него с удивление. Когато защитникът свършил и съдът се оттеглил на съвещание, доверителят потупал адвоката си по рамото и му казал:

— Господин адвокат, като слушах прокурора, чудех се откъде може да знае, че точно така направих белята! Ама като почна ти да приказваш, аз сам повярвах, че не съм направил нищо лошо!

по шотландски

Млад шотландец за пръв път излязъл на разходка с годеницата си. Когато се завърнал в къщи, баща му го попитал:

— Колко пари похарчихте?

— Два шилинга.

— Какво? — сопнал се бащата. — Отличил си се! За първи път излизаш с годеницата си и вече похарчи два шилинга. А какво ще бъде по-нататък?

— Но тя нямаше повече пари, татко!

АКО ИМА БОГ

Бърнард Шоу спорел със свой приятел философ дали има бог, или няма.

След дълги пререкания именитият писател отсякъл поривисто:

— Добре! Ако има бог, нека сега той сам ни докаже това! — И като извадил часовника си, добавил: — Давам му три минути срок да ме умъртви!

ЧЕСТНА ПОСТЪПКА

Англичанин намерил на улицата портфейл с петдесет фунта. Смутен, той попитал приятеля си какво да прави с парите.

— Най-почтено е да дадеш обявление в някой вестник, че си ги намерил! — посъветвал го приятелят и веднага добавил: — Но ако се съ согласиш да поделим парите, аз ще ти посоча такъв вестник, който почти от никого не се чете.

СЪЖАЛЯВА ЧАПЛИН

Американският писател Синклер Луис пребивавал в Париж. В разговор журналисти го помолили да каже мнението си за своя именит сънародник Чарли Чаплин. Отговорът на писателя бил неочакван:

— Аз искрено съжалявам Чарли!

— ?!

— Защото е единственият човек, за когото Чарли Чаплин не съществува.

ФЕНЕРЪТ НА СЛЕПИЯ

Тъмна нощ. По улицата вървял слепец със запален фенер в ръка и с пълен кърчаг на рамо. Насреща му се задал подтичващ младеж, който замалко щял да се блъсне в слепеца.

— Ей, че си смешен! — рекъл той на подбив. — Защо ти е тази светлина, когато нощта и денят са за тебе едно и също нещо!

— Тази светлина не е за мен — отговорил слепият, — а за такива завеяни като теб, дете може да ме блъснат и да ми счупят кърчага!

ПРЕДВИДЛИВОСТ

Един англичанин си показал главата от прозореца на вагона и вятърът отнесъл шапката му. Той веднага грабнал от багажника кутията за шапки и я хвърлил през прозореца.

Пътниците се разсмели.

— Щом като шапката отиде по дяволите, нека върви след нея и кутията ѝ! — забелязал един от тях.

— Който я намери, да има къде да я прибира! — добавил друг.

— Не! — проговорил невъзмутимият англичанин. — Изхвърлих кутията, защото тя ще ми върне шапката!

— Вие се шегувате! Как ще ви я върне?

— На дъното ѝ е написан адресът ми. Кантонерът ще намери и кутията, и шапката и ще ги изпрати на адреса.

ПРИСЪДА

Покривът на една черква се срутил. Качил се работник да го поправя, но за нещастие се подхлъзнал и паднал. Той не се наранил, защото паднал върху един младеж, който минавал в това време покрай черквата. Но от удара младежът починал. Родителите на убития дали под съд работника.

Съдиите били съгласни с претенциите на родителите, но виждали и невинността на работника. Те изпаднали в голямо затруднение и все пак трябвало да издадат присъда, и то справедлива. Най-после те отсъдили:

„Разрешава се на един от близките на убития да се качи на покрива на черквата и оттам да се хвърли върху работника, който ще застане долу, и да го убие!“

Родителите се отказали от правото си да накажат убиеца.

ВЪЗПИТАНИЕ

— Слушай, моето момче, ти никога не бива да лъжеш! Лъжата е страшен порок. Трябва да казваш винаги истината. Обещавах ли ми?

— Да, татко!

В това време на входа се позвънило.

— Иди виж кой е! Ако е хазаинът, кажи му, че не съм в къщи!

ТАЙНАТА

Войскова част заминавала в поход. Един от офицерите, приближен на генерала, полюбопитствувал за целта на похода. Генералът, вместо да отговори на въпроса му, запитал:

— След като узнаете целта, ще я кажете ли някому?

— Разбира се, че не — отвърнал офицерът.

— Тогава позволете и на мен да запазя тайната, както бихте я запазили и вие!

ПО АМЕРИКАНСКИ

Един фермер в Тексас извършил убийство. Дали го под съд. Фермерът повикал телеграфически адвокат от друг град да го защитава, като му предложил възнаграждение от пет хиляди долара. Адвокатът отговорил веднага:

„Пристигам с бързия влак точка вода трима очевидци
точка“

НЕСИГУРЕН

— Когато за пръв път ви втресе, тракаха ли ви зъбите?

— Не зная, докторе! Зъбите ми бяха на масичката, а освен това аз малко недочувам!

НЕ ЩЕ МОЖЕ ДА Й СЕ РАДВА

Двама шотландци посетили художествена изложба и дълго разглеждали картините.

— Тази картина е великолепна! — казал единият.

— Щом така много ти харесва, купи я!

— Не виждаш ли колко е скъпа! Ако дам толкова пари, не ще мога да ѝ се радвам.

ОТ КАКВО СЕ БОИ

Един мъж понасял стоически вечно лошото настроение на жена си и ѝ се противопоставял само с мълчание. Негов приятел, който знаел за това му поведение, веднъж го запитал:

— Изглежда, че много те е страх от жена ти?

— Нищо подобно — отговорил мъжът. — Аз не се боя от нея, а от врявата ѝ.

ЦЕНАТА ИМ СЕ УВЕЛИЧАВА

— И колко струват обувките, които са ви откраднали?

— Когато ги купих, платих за тях десет лева. Но два пъти ги давах на поправка и платих по три лева, така че общо ми струват шестнадесет лева.

ДВЕ ПРОФЕСИИ

Циганинът виолонист Йошка Фаркаш бил много известен и обичан в Будапеща. Нощно време той свирел по заведенията и веселял публиката, а през деня редовно слушал лекции в медицинския факултет и се явявал на изпити, докато най-после получил докторска диплома. Веднага след това си поръчал визитни картички със съдържание:

„Доктор Йошка Фаркаш, лекар и цигански капелник.“

Журналисти запитали новия лекар коя от двете си професии ще упражнява.

— И двете — отговорил той. — Мисля, че цигулката и рецептата си приличат твърде по своите цели. Сигурно ще се наложи да лекувам някои мои пациенти с цигулката си, а някои слушатели — с лекарства!

ЛОГИКАТА НА ЕКСПЛОАТАТОРА

Американецът Андре Мелон, директор на фабрика за дървен материал, бил голям скъперник и експлоататор. Все пак един от работниците му се решил и поискал увеличение на заплатата си.

— Не мога да задоволя искането ви! — казал фабрикантът.

— Но вие трябва да знаете, че аз съм много силен и работя колкото четирима работници!

— Кажете ми имената на другите трима, за да ги уволня, и тогава вие ще получавате и техните надници!

РОСИНИ И АДЕЛИНА ПАТИ

Росини и певицата Аделина Пати никак не се обичали. Една вечер двамата били на гости. Тук артистката изпяла ария от „Севилския бръснар“ и имала голям успех. Домакинът ѝ заплатил за пеенето доста голяма сума. Зарадвана, тя изтичала при Росини и му казала:

— Маестро, виждате ли как другите ме ценят!

— Чудесно! Сега вече, дете мое, вие имате пари и може да идете да учите пеене!

ЗАСЛУЖИЛ СИ ГО

Млада селянка вървяла подир магаренцето си. Срещнал я нахален мъж и като видял, че е хубава, решил да я заприказва.

— Откъде си, булка? — запитал я той.

— От съседното село — отговорила селянката.

— Нали познаваш там дъщерята на мелничаря Никола?

— Познавам я!

— Тогава, направи ми тази услуга да ѝ занесеш от мен една целувка. — И в същото време се опитал да я прегърне.

Но селянката го блъснала и рекла:

— Предайте я на магарето ми! То ще отиде в селото преди мене — и продължила пътя си.

НЕОБХОДИМОСТ

- Както виждам, ти и през зимата си пиеш порядъчно!
- Разбира се, за да се стопля!
- Но ако не се лъжа, ти и през лятото не се отказваш!
- Е, да! Тогава пък, за да се разхладя!

ПРЕКАЛИЛ В МОЛИТВАТА СИ

Хитър Петър стегнал коня си да върви на път. Прекръстил се и рекъл:

— Хайде, боже, и вие, свети четиридесет мъченици, елате ми на помощ!

Турил крак в стремето и подскочил да яхне коня, но така се засилил, че се намерил от другата му страна и се проснал на земята.

— Брей, щях да се убия! — уплашил се той.

Жена му, която го изпращала, помогнала на мъжа си да стане и казала:

— Заслужаваш си го! Не ти ли стига само господ, ами викаш на помощ още и четиридесетте мъченици! Видя ли, струпаха се всички наведнъж и те прехвърлиха през коня!

НА МАГАРЕТО ВЯРВА

Един селянин отишъл при съседа си и го помолил:

— Дай ми твоето магаре да закарам малко жито на воденицата!

— На драго сърце бих ти го дал — отговорил съседът, — но не е в къщи. Синът ми отиде с него в гората за дърва.

В това време магарето, което било затворено в обора, почнало гръмогласно да реве.

— Та магарето ти е в обора! — учудил се селянинът.

— А-а, ти, значи, вярваш на магарето, а на мене не вярваш, така ли? — обидил се съседът и затръшнал вратата под носа на селянина.

ПОПЪТ В РЕКАТА

Паднал в реката дядо поп и почнал да се дави. Събрали се селяните на брега да го спасяват.

— Дай, дядо попе, ръка!... Дай, дядо попе, ръка!... — викали те. Но дядо поп не подавал ръка, макар и вече да потъвал.

Дотичал Хитър Петър и се развикал:

— Бре, хора, защо му викате „дай“? На поп се дума „вземи“!

Тогава селяните подхванали:

— Вземи, дядо попе, ръка!

Попът тутакси поел подадената му ръка и така го спасили.

Художникът Стоян Венев често посещавал селата около София. Веднъж спрял сред площада на малко село. Докато оглеждал наоколо и търсел обект за бъдещата си картина, един селянин се приближил до него, позагледал се в отворената кутия с боите и като го взел за амбулантен търговец, му рекъл:

— Викай, момче, викай! Само със зяпане нищо няма да продадеш!

БЛАГОДАРНОСТТА НА ХИТЪР ПЕТЪР

Хитър Петър карал с магарето си жито на воденица. По пътя каручката затънала в калта и магарето не могло да я извлече. Притекъл се на помощ воденичарят и с общи усилия извлекли каручката. Тогава Хитър Петър се обърнал към воденичаря:

— Сполай ти, добри човече, че помогна! Само едно магаре не можеше да извлече тежката каручка из такава гъста кал!

ЙОРДАН ЙОВКОВ И КРИТИКАТА

Литературен критик напечатал похвален отзив за пиесата на Йордан Йовков „Боряна“. Наскоро след това срещнал автора и го запитал:

— Четохте ли критиката ми за вашата „Боряна“?

— Видях я, но не съм я чел — отговорил Йовков. — Не исках да си развалям настроението.

— Но аз не съм писал нищо лошо, напротив — засегнал се критикът.

— В такъв случай пак няма да я чета — упорствувал Йовков.

— Защо? — удивил се критикът.

— Сега пък не ми се иска да си развалям доброто мнение за вас!

НАДХИТРЕНИЯТ ИЗМАМНИК

Двама селяни трябвало да теглят жребие кой да отиде нощен патрул. При тегленето присъствувал и представител от общината, който искал на всяка цена да помогне на по-младия и да го освободи от

това задължение. Той сложил две черни билетчета в кутията и казал на двамата селяни:

— Който изтегли черно билетче, отива патрул. Тегли ти пръв — обърнал се той към по-стария.

Селянинът се усъмнил, че тук става нещо нередно, изтеглил билетчето и веднага го глътнал, без дори да го погледне.

— Какво направи, нещастнико! — извикал представителят на общината.

— Ако билетчето, което глътнах — казал селянинът, — е черно, останалото трябва да бъде бяло. В такъв случай аз ще отида. Ако пък то е било бяло, ще отиде моят другар. Вие можете веднага да узнаете истината!

Така измамникът бил надхитрен.

ПО НАСЛЕДСТВО

Професор Александър Балабанов присъствувал на някакъв прием. Тук срещнал позната дама и подхванал разговор с нея. Тя му се оплакала, че няма деца, макар да била омъжена от няколко години.

— А майка ви имаше ли деца? — запитал съвсем сериозно професорът.

— Как? — възкликнала дамата. — Не разбирам!?

— Искам да кажа — да не би това да ви е по наследство?

ЩЕ СЕ РАЗЛЕЯ!

Тенорът Панайот Димитров бил страстен поклонник на Бакхус. Като напускал късно една вечер „Дивите петли“, заведение, което се посещавало от хора на изкуството, той се сблъскал на вратата със забързан посетител.

— Внимавайте, господине! — възмутил се артистът. — Ще се разлея!

ВОДА ИЛИ ВИНО

— Какво работиш, побратиме?

— Когато има вода, пия вино. Когато няма вода, пия вода. Познай какво работя?

— Не мога да се сетя.

— Воденичар съм, побратиме. Когато има вода, воденицата работи, пада повече уем, та и за вино има. Когато пък се засуши и реката пресъхне, колелото спира — няма уем, няма и за ядене. Тогава пия само вода.

ХРИСТИНА МОРФОВА В ПАРИЖ

Българската певица Христина Морфова била пълна и едра жена. Тя разказвала с добродушен хумор какво се случило с нея в Париж по време на един от гастролите ѝ:

— Излизам от операта и спирам един файтон. Тогава такситата още ги нямаше. Питам файтонджията:

— Колко искате да ме закарате до хотела?

— Десет франка — отговаря той.

Почвам пазарлък, като му предлагам пет франка. Най-сетне той дигна камшика и рече:

— Хайде, дайте седем франка и се качвайте, докато не се е обърнал конят да ви види. Иначе няма да тръгне.

БЕШКОВ КАВАЛДЖИЯ

Карикатуристът Илия Бешков живял известно време в Прага. Той и тук не се разделял с любимия си кавал. Вечер често свирел и медените звуци на родния инструмент го пренасяли в България.

В същия град попаднал и художникът Александър Жендов. Той потърсил Бешков в квартирата му и като не го намерил, останал да го почака.

— Вие какво работите? — попитала го старата и наивна хазайка.
— Да не сте колега на моя квартирант?

— Да, колеги сме — отговорил Жендов.

— Тогава изсвирете нещо! Вашият колега пан Бешков със своето изкуство ме накара да се влюбя в българската народна музика!

ХАРАКТЕРЪТ НА ТЪЦАТА

Настрадаин ходжа бил на приказки в кафенето. Втурнал се отвън разтревожен селянин и му викнал:

— Ходжа ефенди, тъща ти падна в реката. Тичай да я спасиш!

Ходжата за миг се намерил на брега и видял как неколцина вече се били хвърлили в реката и търсели удавницата. Той също влязъл във водата, но веднага тръгнал срещу течението.

— Ходжа, защо я търсиш срещу течението? — завикал някой от брега. — Водата я е завлякла надолу!

— Не ѝ знаете характера бе, хора! — отвърнал Настрадаин. — Тя винаги върши обратното, та и сега е тръгнала обратно.

ЦАР АЛКОХОЛ

Известният радетел на трезвеността д-р Харалампи Нейчев веднъж пристигнал в едно далечно село, събрал селяните в читалищния салон и започнал своята сказка:

— Алкохолът убива... алкохолът трови... алкохолът изражда...

След като говорил дълго против „бича на човечеството“, докторът си послужил и със следния, необорим според него, аргумент:

— Ще ви разкажа — рекъл той, — един много типичен пример, който доказва най-красноречиво, че цар Алкохол е вреден и убийствен. Някой си професор направил опит. Налял в устата на една здрава, добре охранена свиня половин литър ракия. И знаете ли какво станало с нея?

— Станала пияна свиня! — обадил се един шегобиец.

— Не! — прекъснал го докторът. — Един час по-късно сред големи мъки горкото животно умряло!

— Така е! — обадил се друг селянин. — То ракията не е дадена да я пият свинете!

ИСТИНСКИЯТ ЧОВЕК

Попитали Настрадаин Ходжа:

— Как да станем истински хора?

Ходжата отговорил:

— Когато говорят умни хора, трябва внимателно да ги слушаме, а ако някой слуша нас, ушите ни трябва още повече да са нащрек, за да чуват това, което говорим.

НАСТРАДИН ХОДЖА И МЕСЕЦЪТ

Попитали Настрадаин ходжа:

— Кажи, ходжа, когато се появи новият месец, какво става със стария?

— Нарязват го на малки парчета и правят от него звезди — отговорил ходжата.

СТРИЖЕНА

Вървели Хитър Петър и жена му покрай реката.

— Жено — рекъл Хитър Петър, — гледай колко хубаво е окосена тая ливада?

— Де и ти, косена, не видиш ли, че е стрижена! — сопнала се жена му.

— Жено, ливада стриже ли се?

— Па стриже се, та да не се коси!

— Косена е!

— Стрижена е!

— Или ще признаеш, че е косена, или ще те бутна в реката.

— Аз ли да кажа косена? Да се пукнеш, пак няма да кажа!

Притъмняло пред очите на Хитър Петър и той блъснал жена си в реката.

Започнала тя да се дави и пак викала: „Стрижена е“, а като потънала цяла, дигнала нагоре едната си ръка и с два пръста показала как се стриже с ножица.

ЗАТРУДНЕНО ПОЛОЖЕНИЕ

Настрадаин ходжа имал две жени. Веднъж те отишли при него и го попитали:

— Ходжа, кажи коя от нас повече обичаш?

Ходжата изпаднал в затруднение и се помъчил да отбегне отговора, като казал, че обича и двете еднакво. Те обаче настояли да им отговори точно.

— Да речем — казала по-младата, — че двете се разхождаме с лодка по Акшехирското езеро, лодката се обърне и ние почнем да се давим, а ти по това време си на брега. Коя от нас ще се спуснеш да спасяваш?

— Ах, как ме натъжихте!... — рекъл ходжата и от очите му едва не закапали сълзи. — Аллах, ела ми на помощ!

Но изведнъж плеснал радостно с ръце и се обърнал към по-старата:

— Слушай, Айше, ти нали знаеш да плуваш? Плувай! А аз ще се заема с Мерине.

ЧАЛМАТА

Хитър Петър отивал в града. По пътя срещнал турчин с голяма чалма на главата. Хитър Петър извадил тескерето си и помолил турчина да му го прочете.

— Не мога! — отвърнал турчинът. — Не знам да чета!

— Носиш такава голяма чалма, а не знаеш да четеш! — учудил се Хитър Петър.

— Ако работата е в чалмата, да ти я дам! — рекъл турчинът. — Тури я на главата си и сам си прочети тескерето!

ШАПКАТА НА ПРОФЕСОР БАЛАБАНОВ

Професор Александър Балабанов често губел шапката си. Веднъж Елин Пелин взел новата шапка на приятеля си и написал на хастара:

„Тая шапка е на професор Александър Балабанов.
Който я намери, да я изпрати на притежателя ѝ, улица
«Цибър» №7, София“

Не минало много време, професорът изгубил и тази шапка. След три дни той получил по пощата шапката си, придружена с бележка: „Изпращам ви шапката. Моля, върнете моята!“ Следвал адрес.

Професорът отговорил веднага.

„Уважаеми господине, тъй като аз не притежавам
вашата шапка, изпращам ви моята.“

НЕ Е ОПАСНО

Дотичал разтревожен съседът на Настрадаин ходжа и му рекъл:
— Моля те, ходжа, тичай у дома! Жената и балдъзата се скараха,
ще се избият. Измисли нещо да ги помириш — аз не мога!
Ходжата помислил, помислил, па попитал:
— За какво се карат — коя на колко е години ли?
— Не, не е за годините.
— Е, тогава не се тревожи — те вече са се помирили!

ХИТЪР ПЕТЪР ЧИРАК

Като малък Хитър Петър бил чирак при един терзия. Майсторът му поръчал.

— Петърчо, на̀ ти двадесет пари да купиш паница фасул да обядваме!

— Ако няма фасул, майсторе, да купя ли халва? — попитал чиракът.

— Ако няма фасул, купи грах!

— Ами ако няма грах, да купя ли халва?

— Ако няма грах, купи леща!

— Ако няма и леща, да купя ли халва?

Майсторът се ядосал:

— Дявол да те вземе! Купи каквито щеш трици!

— Майсторе, значи, за тебе да взема трици, а за мене халва! — И Хитър Петър изскочил из вратата.

ПРИЯТЕЛ В НУЖДА СЕ ПОЗНАВА

Хитър Петър отишъл с един приятел на лов в гората. Изведнъж пред тях се изпречила мечка. Приятелят му веднага побягнал и се качил на едно дърво. Побягнал след него и Хитър Петър, но за нещастие се спънал, паднал на земята и мечката го настигнала. Хитър Петър знаел, че мечка мърша не яде и се престорил на умрял. Мечката го обиколила, подушила го оттук-оттам и си отминала.

Чак тогава приятелят му слязъл от дървото и попитал Хитър Петър на подигравка:

— Е, какво ти пошепна мечката, Петре?

— Посъветва ме — рекъл Хитър Петър, — друг път да не ходя на лов с приятел като тебе.

БАЩА И СИН

Един баща съвсем престарял, отпаднал, поболял се и не могъл повече да ходи. На сина дотегнало да се грижи за немощния си баща и решил да се отърве от него. Взел го един ден на гръб, занесъл го в гората и го оставил там.

— Синко — рекъл бащата, когато синът тръгнал да си върви, — не е хубаво това. Върни ме в къщи! За тебе ще е по-добре!

— Защо? — попитал синът.

— На същото това място преди петдесет години аз оставих моя баща. Ако ти сега направиш същото с мене, и твоят син някога ще постъпи като тебе!

Синът се замислил, разкажал се и върнал баща си в къщи.

ЖЕНСКИ ПОДАНИК

Настрадаин ходжа ял печена кокошка. Видял го негов съсед и му рекъл:

— Ходжа, като те гледам как сладко преглъщаш, и на мене ми се прищя. Чупни едно крилце, да я опитам!

— Да ти чупна бе, защо да не ти чудна, ала кокошката не е моя, а на жената — отвърнал ходжата.

— Но нали ти я ядеш! — учудил се съседът.

— Е, как няма да я ям! — дигнал рамене ходжата. — Щом тя ми поръча...

ХИТЪР ПЕТЪР И КУЧЕТО

Хитър Петър замръкнал на полето. Отбил се при един овчар да пренощува в колибата му. На сутринта бил много гладен, но се срамувал да поиска нещо за ядене и започнал да бие кучето си.

— Защо го биеш, Петре? Какво ти е сторило? — запитал го овчарят.

— Как да го не бия, като ми е изяло хляба в торбата! — излъгал Хитър Петър.

— Прости му! Аз ще ти дам и хляб, и сирене!

— Аз зная, че ти ще ми дадеш, ама го бия да знае друг път да не ми прави такава пакост.

ХИТЪР ПЕТЪР И КРАДЕЦЪТ

Посред нощ в къщата на Хитър Петър се вмъкнал крадец. Домакинът скочил от леглото и крадецът побягнал.

— Чакай бе! Чакай да те попитам нещо! — развикал се след него Хитър Петър.

Събудила се и жена му. Разбрала какво е станало и задърпала мъжа си:

— Защо го викаш, бре?

— Да ми каже как се е вмъкнал в къщи, без да те събуди.

— Защо?

— Та и аз, когато закъснея, да влизам така, а не да те събуждам и после да се караме до сутринта.

ЕЛА УТРЕ

Когато поисквали нещо от Настрадаин ходжа, било пари заем или нещо друго, той винаги отговарял:

— Ела утре, ще ти дам!

Веднъж един го запитал:

— А бе, ходжа, защо не ми го дадеш сега, а утре?

— За да разбереш по-добре цената на това, което ти давам! — отговорил ходжата.

МОМИНИТЕ СЪЛЗИ

Една дама попитала Елин Пелин:

— Кога цъфтят момините сълзи?

Писателят отговорил:

— На деветнадесет години!

ХИТЪР ПЕТЪР И ВЛАДИКАТА

В селото на Хитър Петър дошъл владиката и държал проповед в църквата. Хитър Петър слушал, слушал и по едно време заплакал.

Владиката останал много доволен, че трогнал с речта си такъв мирянин като Хитър Петър. На излизане от черквата той го спрял и го заговорил.

— Радвам се, че хареса словото ми! — казал владиката.

— Ех, владико, аз не плаках от твоето слово — отвърнал Хитър Петър. — Като гледах брадата ти, сетих се за моя пръч, дето ми го откраднаха преди няколко дни, и не можах да удържа мъката си.

МИЛОСТИВИЯТ НАСТРАДИН ХОДЖА

Настрадин ходжа отишъл на пазар, купил плодове, сложил ги в дисагите и ги метнал на гърба си. После седнал на магарето и потеглил обратно. Срещнал го по пътя един селянин и му казал:

— Слушай, ходжа, защо не сложиш дисагите на магарето, та да не ти тежат.

— Нямах милост към животното! — рекъл ходжата. — То и без това мъкне мене — защо да го товаря и с дисагите? Досега такова нещо не съм правил!

ХИТЪР ПЕТЪР РАЗГОВАРЯ С РИБА

Докарал селският бакалин риба за продан. Натрупали се селяните да купуват. Между тях бил и Хитър Петър. Усъмнил се той дали рибата е прясна, взел една и я доближил до устата си, после — до ухото си.

— Петре, какво правиш на рибата? — запитали го селяните.

— Питам я за новини от морето.

— Е, какво ново разправя?

— Казва, че новините ѝ са стари — от преди пет-шест дни.

МИХАЛАКИ ГЕОРГИЕВ ЗА АДВОКАТИТЕ

Михалаки Георгиев дал следната характеристика за адвокатската професия:

— Може ли да вярваш на човек, който си играе с правдата като с каиш? Ако иска — опъне я и ти каже: „Това е право!“ Ако иска — свие я като въже и ти рече: „Това е криво!“

СТЕФАН СТАМБОЛОВ И СЕКРЕТАРЯТ

Стефан Стамболов, като министър-председател на България, посетил Разград. Секретарят на околийския началник бил болен, затова изпратил до министъра писмено извинение, придружено с портрет:

„Господине министре, понеже съм болен и не мога да ви се представя в оригинал, явявам ви се в препис.“

Стамболов сложил върху писмото следната резолюция:

„Оригиналът да се уволни и да си остане в къщи, а преписът — към дело!“

ПРОТИВ ГОСТИ

Попитали Хитър Петър как да се отърве човек от гости, които често му идват в къщи.

— Много лесно! — отговорил той. — Дойде ли ти сиромах, накарай го да ти помогне нещо. Дойде ли ти богат, поискай му пари заем.

ПОСВЕЩЕНИЯТА

Христо Смирненски и Крум Кюлявков били редактори на хумористично списание. Една сутрин Кюлявков пристигнал в редакцията възбуден и прочел на другаря си свое стихотворение, което написал през нощта. То било посветено на тяхна обща позната.

— Стихотворението е хубаво — казал Смирненски. — Но не ми харесва, че е с посвещение.

— Защо? Нима тя не заслужава? — запитал Кюлявков.

— Би трябвало хубавите стихотворения да се посвещават на некрасиви жени! Защото красивите са достатъчно възпети от самата природа — обяснил Смирненски.

ВЕСЕЛО НЕЩО

Словоохотливец срещнал на улицата Елин Пелин. Между тях се завързал следният разговор:

— Здравсти, Пелинко! Похвали се нещо!

— Не мога, не съм самохвалко.

— Тогава оплачи се!

— И да се оплача, не можеш ми помогна.
— В такъв случай кажи нещо весело!
— Нямам пари.
— Та това весело ли е?
— За тебе може да не е весело, но за мене е весело.
— Как така?
— Защото, като ти поискам сега заем, ще побързаш да кажеш, че нямаш и ще съжалиш, че си ме заприказвал. А това не е ли весело?
— Прав си. Довиждане! — рекъл словоохотливецът и избягал.
Елин Пелин дълго се смял след него. Този човек повече не го спирал на улицата.

ОТ ЕДИН ЕСНАФ

Хитър Петър тръгнал по търговия и престолял в един хан десетина дни. Ял, пил, спал и не плащал. Ханджията всичко записвал и надписвал в тефтера. Дошло време Хитър Петър да си ходи. Ханджията представил една опашата сметка.

— Тая сметка за мене ли е? — попитал Хитър Петър.
— За тебе — рекъл ханджията.
— Ти май не ме познаваш.
— Не те познавам.
— И аз съм от твоя еснаф.
— Е, щом си от същия еснаф, ще платиш наполовина.
Платил Хитър Петър и си тръгнал. На сбогуване ханджията го запитал:
— Къде е твоят хан? Може да ми падне път да ти гостувам.
— Аз не съм ханджия — отговорил Хитър Петър.
— Абе нали рече, че си от моя еснаф? — учудил се ханджията.
— Пак съм от твоя еснаф — отвърнал Хитър Петър, — ама от другия — на шмекерите.

ГЕОРГИ КИРКОВ И СТУДЕНТИТЕ

Студенти отишли в клуба на Комунистическата партия в София и се похвалили на Георги Кирков, че решили да освиркат цар Фердинанд, когато тръгне за откриване на Народния театър. Те му

показали и свирките си, купени за този случай. Кирков вече знаел за акцията, усмихнал се с широката си добродушна усмивка и рекъл:

— Не става то със свирки, момчета! — Но като видял разочарованието на младите хора, добавил: — Свирете! Той обаче няма да играе по вашата свирка.

ДОПЪЛНЕНИЕ

Някогашното софийско кафене „Цар Освободител“ се посещавало изключително от хора на изкуството. Веднъж на една маса седели група писатели. Станало дума за квартири. Един от тях казал:

— Досега колкото пари съм дал за квартири можех да си купя цял апартамент!

Писателят Димитър Хаджилиев, известен със своята духовитост, се обадил:

— А с наемите, дето не си платил, можеш да издигнеш цял кооперативен дом!

СРЕД НАРОДА

Художникът Стоян Венев посетил родното си село. Срещнала го негова съселянка:

— Добре дошъл, Стоянчо, как си? Какво правиш? — запитала тя.

— Рисувам — отговорил ѝ Венев.

— Това знам, ти от малък си рисуваше. Но що работиш, с какво храниш семейството си?

НЯМА СМИСЪЛ

Професор Александър Балабанов излязъл от къщи, обут с една черна и една кафява обувка. Срещнал го негов познат и му казал:

— Драги професоре, какво сте направили? Я си погледнете краката!

— Зная! — прекъснал го Балабанов. — Забелязах го, пък и други вече ми го казаха, но какво да правя? Грешката е станала още тази сутрин у дома.

— Идете и си сменете обувките! Така ли ще ходите цял ден?

— Няма смисъл! И да ги сменя, пак същото ще се получи. В къщи другите две обувки също са различни — една черна и една

кафява.

АКТЬОРЪТ БЕЗ ГЛАВА

Големият български драматичен артист Васил Кирков бил скромен и тих човек. В театъра имало един груб и нахален актьор, който постоянно парадирал с физическата си сила и претендирал за централни роли. Веднъж той казал на Кирков:

— Василе, ти ще ми отстъпиш ролята си!

— Това не зависи от мен. Говори с режисьора.

— Ще кажеш, че си болен и той ще я даде на мен.

— Как да кажа, че съм болен, когато съм здрав?

— Слушай, ако не се разболееш, ще ти откъсна главата!

— Съгласен съм! — забелязал спокойно Кирков. — Щом като по този начин ще си набавиш глава, от каквато действително се нуждаеш!...

ЧЕРВЕНОТО НА МОДА

Било в Народното събрание. Георги Кирков се запътил към трибуната. В това време от нея слизал депутат турчин, който току-що приключил речта си. Социалистическият трибун се обърнал към депутатите и казал:

— Господа, червеното идва все повече на мода! Червен фес слиза от трибуната, червен оратор се качва на нея.

СЛЕД ПРЕГЛЕДА НА БЪЛГАРСКАТА ДРАМА

— Как успяхте да напишете тази оригинална драма?

— О, да знаете колко нощи се лиших от сън!

— Сега разбирам защо публиката има в изобилие това, от което вие сте се лишили!

РАЗГОВОР

Гарабед и Киркор дълго време не се били виждали. Един ден се срещнали.

— Е, как си, Гарабед? — попитал Киркор. — Ожени ли се, или още ергенуваш?

— Добре съм! — отговорил Гарабед. — Ожених се.
— Ха нека е честито! Добре, добре си направил!
— А бе добре, добре, ама не е толкова добре. Жена ми излезе лоша.
— Е, това е зле!
— А бе зле, зле, ама не е толкова зле — заедно с жената получих и хубав апартамент.
— Е, това е добре!
— А бе добре, добре, ама не е толкова добре. Като бомбардираха София, англичаните разрушиха и хубавия ми апартамент.
— Е, това е зле!
— А бе зле, зле, ама не е толкова зле!
— Защо бе, Гарабед?
— Защото заедно с къщата загина и жената.

СТОГОДИШЕН МЪЖ

Попитали Хитър Петър:

— Може ли мъж на сто години да има деца?
— Може! — отговорил Хитър Петър. — Стига да има млади съседи!

ТАЙНА

— Бай Петре — обърнал се един селянин към Хитър Петър, — ще ти кажа една тайна, ама обещавай ми, че никому няма да я обадиш!
— Обещавам! — съгласил се Хитър Петър.
— Все едно, че нищо не си чул.
— Така ще бъде! Казвай!
— Снощи изгубих на комар много пари. Ама те не бяха мои. Взех ги от чекмеджето на еснафа. Моля ти се, заеми ми триста гроша, да ги поставя, откъдето съм ги взел. Ако ми направиш това добро, никога няма да те забравя.
— Това ли е тайната?
— Това е!
— Все едно, че нищо не съм чул! Сбогом!

ЗАГУБЕНОТО МАГАРЕ

Хитър Петър си загубил магарето и обявил по всички пазарища:
— Който намери магарето ми, ще му го подаря заедно със самара и юздата!

Чул го Настрадин ходжа и рекъл:

— Че като ще подаряваш магарето си, каква полза за теб, ако се намери? Все едно, че си го загубил!

— Ба! Да прощаваш! — отговорил Хитър Петър. — Остава ми радостта, че съм го намерил, а това не е малко нещо.

НАСТРАДИН ХОДЖА ПРОПОВЕДНИК

Настрадин ходжа застанал на мимбера^[1] в джамията и рекъл:

— ПравOVERни, знаете ли какво искам да ви кажа?

Отговорили му:

— Не, не знаем!

— Е, щом не знаете, какво да ви разправам — дигнал рамене ходжата, слязъл от мимбера и си отишъл.

Следния път пак се качил и пак задал същия въпрос. Богомолците отговорили:

— Знаем, ходжа ефенди!

— Е, щом знаете, значи, няма нужда да приказвам. — И пак си отишъл.

ПравOVERните се ядосали и се наговорили какво да му отговорят, ако ходжата им зададе пак същия въпрос.

На третия път, когато ходжата задал въпроса, те отговорили различно:

— Знаем... знаем...

— Не знаем... не знаем...

Като чул това, ходжата станал съвсем сериозен и бързо изрекъл:

— Чудесно! Тогава нека тези от вас, които знаят, да разкажат на онези, които не знаят! — И пак си отишъл.

ЗАЕКЪТ НА ХИТЪР ПЕТЪР

Хитър Петър купил заек. Занесъл го в къщи и поръчал на жена си да го сготви. Същия ден дошли гостенки на жена му и изяли заека. Прибрал се вечерта Хитър Петър и поискал да вечеря.

— Ах, мъжо — завайкала се жената, — случи се нещастие. Котката изяде заека.

Хитър Петър хванал котката и я претеглил на кантара. Излязла точно два килограма. Заекът също тежал два килограма.

— Слушай, жено — рекъл Хитър Петър. — Това, дето е на кантара, е котката, тогава къде е заекът? А ако речеш, че това е заекът, тогава къде е котката?

ПО-ПРИЗНАТЕЛНИ ОТ ЧОВЕКА

Когато излизал от дома си, Стоян Михайловски винаги вземал по някой кокал или парчета хляб и ги подхвърлял на кучетата в квартала.

— Те са по-признателни от хората — казвал баснописецът. — Това, дето се казва: „Храни куче, да те лае“, се отнася до манталитета на хората, а не за кучетата.

ЗАСЛУГА КЪМ ТЕАТЪРА

Авторът на „Златната мина“ и „Големанов“ Ст. Л. Костов седял с приятели в Градската градина. Разговаряли по театрални въпроси. В това време покрай тях минал един гражданин.

— Познавате ли този човек? — попитал писателят.

— Не! — отговорили събеседниците му.

— Той има големи заслуги към българския театър!

Всички загледали отминаващия.

— Защо?

— Защото никога не е писал драми. Това е моят обушар.

УМНАТА СНАХА

Една снаха била много мързелива. Свекърът и свекървата се наговорили един ден да подсетят снахата да иде за вода.

Взела свекървата менците и кобилицата, уж че отива на кладенеца. Свекърът почнал да дърпа менците.

— Стой! Стара си, срамота е! Не бива ти да ходиш! Ще отида аз!

— Не, аз съм жена, мене по приляга да ида — думала свекървата и дърпала менците.

— Не, аз ще ида!

— Не, аз ще ида!

Снахата ги слушала, слушала, па рекла:

— Срамота е! Стари хора сте, а се дърпате като кучета! Много ум ли се иска за това — днес да иде единият, а утре другият!

ЧУДОМИР НА ГОСТИ

Писателят Чудомир бил поканен на гости в едно семейство. Домакинята дълго свирила невъобразимо лошо на пианото. По едно време тя забелязала, че писателят скучае, и го попитала:

— Изглеждате ми някак неразположен?

— Да! Главата ме боли — отвърнал Чудомир.

— Тогава да ви посвирия още нещо? Например от Шуберт? Той е така нежен.

— Благодаря ви! Не се затруднявайте! Предпочитам да ме боли главата!

ЗАПИТВАНЕ

Професор Александър Балабанов пристигнал в Плевен. Но още щом влязъл в града, внезапно се запитал:

— Всъщност защо дойдох тук?

И като не могъл да си спомни, отбил се в пощата и подал следната телеграма до жена си в София:

„В Плевен съм. Съобщи ми веднага за какво дойдох тук.“

ЖУРНАЛИСТИЧЕСКА УПОРИТОСТ

Столичен журналист дълго безпокоил писателя Г. П. Стаматов, от когото искал интервю за своя вестник. Най-после Стаматов се разсърдил й попитал журналиста:

— Колко ще ви платят за това интервю?

— Сто и петдесет лева — отговорил журналистът.

— Ето! Вземете двеста лева и престанете да ме безпокоите!

„НЕ ЗНАЯ“

Понякога професор Романски обичал да отговаря на зададените му въпроси с думите: „Не зная!“

— Държавата ви плаща, за да знаете! — упрекнал го негов познат.

— Така е! — отговорил професорът. — Държавата ми плаща за това, което зная, но ако ми плащаше и за това, което не зная, хазната ѝ скоро би се изчерпала.

по-изгодно

Младеж, който току-що завършил гимназия, попитал писателя Димитър Хаджилиев какво да следва: за очен лекар ли, или за зъболекар?

— Стани зъболекар — посъветвал го писателят.

— Защо? По-изгодно ли е да си зъболекар? — запитал младежът.

— Разбира се! Човек има само две очи, а зъбите му са тридесет и два.

АНДРЕЙ НИКОЛОВ В ТРАМВАЯ

Скулпторът Андрей Николов зиме вместо балтон носел груба селска аба, а на главата — кожен калпак.

Веднъж, като пътувал в трамвая, елегантна дама застанала до него. Като го забелязала, тя изкривила лице и пошепнала на приятелката си:

— Да вървим напред! Не желая да бъда инжектирана от инсектите на тази „пелерина“!

Андрей Николов я чул и казал високо:

— Бъдете спокойна, госпожо! Инсектите бягат от моята пелерина. Вие самата го доказахте.

Засрамени, двете дами побързали да слязат още на първата спирка.

КОГАТО СЪПРУГЪТ Е КРИТИК

След премиерата на „Сирано дьо Бержерак“ артистът Стефан Киров срещнал колегата си Кръстю Сарафов и го поздравил:

— Възхитен съм от твоя Сирано, но защо вестниците не пишат за теб?

— Няма т място за театрални критики — извинил ги Сарафов.

— А четете ли днес във вестник „Дневник“ хвалебствената статия на Кипров за участието на Милка Ламбрева в „Сирано дьо Бержерак“?

— Четох — смънкал Кръстю Сарафов.

— Е, какво ще кажеш за нея?

— Какво да кажа, Стефане? Мъжът ѝ е казал предостатъчно, та няма нужда от моите допълнения!

В КОРИДОРА

Професор Балабанов бързал да посети ректора на университета по много важна работа.

В коридора на Ректората той се сблъскал с него.

— Пардон! — извинил се професорът и понечил да тръгне.

— Накъде, колега? — попитал ректорът.

— Не ме задържайте, моля ви! Бързам, много бързам! Отивам при ректора по много важна работа!

И затичал по коридора.

ЯВОРОВ В МАКЕДОНИЯ

Поетът П. К. Яворов отишъл четник в Македония. Веднъж в едно село край Кочани чакал два дни куриер да го заведе до границата. Той седял до огнището и разменял по някоя дума с домакина. По едно време забол две пръчки в земята, препречил трета отгоре и рекъл:

— Виждаш ли това? Казва се триумфална арка. С нея посрещат героите.

— Виждал съм го — отговорил селянинът. — Ние му викаме бесило.

ХИТЪР ПЕТЪР ЛЕКАР

Един селянин се простудил толкова силно, че от кашляне посинявал. Оплакал се на Хитър Петър и той му казал:

— Изпий чаша рициново масло, а след това и чаша топла вода със захар. Веднага ще престанеш да кашляш.

— Аз зная, че рициновото се пие при запек.

— При силна кашлица също помага!

На другия ден Хитър Петър срещнал селянина и го попитал:

— Е, как си, побратиме? Кашляш ли?

— Не кашлям, бай Петре. Стискам се. Ако река да се изкашлям, не знам какво би станало.

НАСТРАДИН ХОДЖА И УЧЕНИЦИТЕ МУ

Настрадин ходжа повел учениците си към джамията, но седнал на магарето с лице към опашката.

— Защо седна така, ходжа? — попитали учениците. — Няма да ти е удобно!

— Ако седна както трябва — отговорил ходжата, — вие ще бъдете зад мен, а ако вие тръгнете напред, аз ще бъда зад вас. Затова така е по-добре. Хем ще бъда напред, хем ще ви виждам.

ИЗЛИШНО

Поискали на писателя Г. П. Стаматов портрет, за да го поместят в едно списание.

— Не съм толкова хубав — казал писателят, — за да украся който и да е брой на вашето списание, но не съм пък и толкова грозен, че да разсмея читателите ви. Следователно излишно е да помествате портрета ми.

ВЕРНИЯТ ИЗРАЗ НА ЕЛИН ПЕЛИН

Ресторант „Славянска беседа“. На една маса седели професор Александър Балабанов, художникът Александър Божинов, скулпторът Андрей Николов и Елин Пелин.

— Интересно — рекъл Балабанов, — как може да се каже най-точно: „Налей ми една сода!“

— Налей — не е точно.

— Сипи ми сода — също не отива.

— Колко сте чудни! — обадил се Елин Пелин. — Казва се: „Шурни ми една сода!“

ДИМИТЪР БЛАГОЕВ СТУДЕНТ

Като студент в Русия Димитър Благоев всецяло се отдал на изучаване Марксовия „Капитал“. Веднъж при обиск полицейският

агент влязъл в момента, когато той работел с книгата. Благоев знаел, че полицията търси тази книга под дърво и камък, но било вече късно да я скрие.

Агентът прехвърлил два-три листа от разтворената на масата книга и запитал:

— Какво четете?

— Уча финанси — отговорил Благоев спокойно.

— Добре! Учете! Гледайте си работата — рекъл царският служител, потупал го по рамото и си отишъл.

ВРЕМЕТО НА ИВАН ВАЗОВ

Попитали Иван Вазов откъде намира време да пише така много. Той отговорил:

— Хората губят толкова много време, че аз постоянно има какво да намирам!

АЛЕКСАНДЪР СТАМБОЛИЙСКИ В ЗАТВОРА

Александър Стамболийски бил посетен в затвора от неколцина свои приятели. Краткото време за свиждане бързо изтекло и политическият затворник, прощавайки се с приятелите си, им казал:

— Вашето посещение ме зарадва много. Благодаря ви от сърце! И прощавайте, че не мога да ви изпратя до изхода. Това ще стане, когато докараме тук тия, които сега мен задържат!

ПРИЛИКА

Хитър Петър рекъл на Разумен Радой:

— Побратиме, като те видя, все се сещам за Станю Познавача.

— Чудно! — рекъл Радой. — Ние съвсем не си приличаме. Той е кривокрак и кривоглед.

— Да, ама и той има да ми дава петдесет гроша като тебе.

ЕЛИН ПЕЛИН И „ПЕН КЛУБА“

В България бил основан клон от международния „Пен клуб“. На едно негово събрание се разисквал въпросът какви произведения да

прочетат членовете му на предстоящото литературно утро. Едни предлагали наши произведения, други — чужди.

Елин Пелин мълчал и слушал. По едно време прошепнал на съседа си:

— Аз смятам, че е най-подходящо на това утро да четат свои произведения само плагиаторите. Нали те са едновременно и наши, и чужди!

КАКВО ИМА

Навел се Манго над кладенеца, огледал се в бистрата вода и рекъл: „Да има хляб, добра вода за попара, ама няма сирене.“

ИЗПИТ

Николай Райнов четял лекции върху история на изкуството в Художествената академия. По време на изпит той задал следния въпрос на един студент:

— Кажете, само че накратко, каква е разликата между Леонардо да Винчи, Рафаело и Микеланджело?

Студентът отговорил:

— Съвсем накратко: първият е епичен, вторият — лиричен, а третият — драматичен.

— Достатъчно! Пиша ви отличен! — засмял се Райнов.

ГЕОРГИ КИРКОВ ДЕПУТАТ

През 1901 година Георги Кирков бил избран за депутат в XI обикновено Народно събрание. По този случай Димитър Благоев казал:

— Нам ни стига един депутат. А на Народното събрание му стига един Кирков.

ПИСАТЕЛИ-МАРИНИСТИ

Група писатели разговаряли за литературни произведения с морска тематика. Г. П. Стаматов дълго слушал мълчаливо, но накрая казал:

— У нас има писатели, които пишат за морето така, че като ги четеш, те хваща морска болест!

ПОРЪЧКА

Хитър Петър бил дърводелец. Дошъл при него един човек и му поръчал люлка. Дал му и предплата.

— След една седмица ела да си вземеш люлката — казал Хитър Петър.

Но минала седмица, минал месец, а люлката все не била готова.

Бебето проходило, пораснало и се оженило. Дошло време сега пък младоженецът да се погрижи за люлка. Сетил се за поръчаната от баща му люлка и отишъл при Хитър Петър да я вземе. Хитър Петър се развикал:

— Защо бързаш толкова? Аз не обичам припряната работа! Щом не можеш да чакаш, вземи си предплатата обратно!

НАСТРАДИН ХОДЖА НА БАНЯ

Настрадин ходжа отишъл на баня. Прислужниците му дали стара хавлия, скъсани потреби — изобщо не му обърнали особено внимание. Ходжата не казал нищо. На излизане от банята оставил пред огледалото десет аспри. Прислужниците се учудили и, разбира се, много се зарадвали.

Подир една седмица ходжата пак отишъл на баня. Този път прислужниците го обсипали с внимание и грижи. Дали му най-хубавите прибори, копринена хавлия. Ходжата пак не казал нищо. На излизане оставил само една аспра.

Изненаданите прислужници се разсърдили:

— Ефенди, какво значи това?

— Нищо особено! — рекъл ходжата. — Това, което ви давам сега, е за миналия път, а онези пари, които ви дадох тогава, бяха за днес!

УЧИТЕЛЯТ

Един учител отишъл на море. На плажа между къпещите се видял свой ученик и го попитал:

— Петре, дълбока ли е водата там?

— Около два метра, другарю Иванов.
— Добре! Седни си!

РАЗСЕЯНИЯТ ПРОФЕСОР

Някой споделил с Димитър Подвързачов учудването си от голямата разсеяност на професор Александър Балабанов и му разказал как професорът веднъж събул галошите си, преди да се качи в трамвая.

— Ами! — рекъл Подвързачов. — Аз пък не зная да е толкова разсеян. Досега в компания нито веднъж не е сбъркал да плати консумацията!

ВЕЧНО ВАЛИДНО

Авторът на „Записки по българските въстания“ Захари Стоянов казвал:

— Легнеш ли с кучета, ще се събудиш с бълхи!

ИЗГУБЕНАТА КЕСИЯ

Настрадаин ходжа отишъл в кафенето, пил кафе и кога да плаща, бръкнал в пояса си — кесията я няма.

— Ей, тука някъде съм изтървал кесията си. Да я намерите или чудо ще направя! — извикал той ядосан.

Посетителите започнали да търсят из кафенето, но напразно. По едно време ходжата измъкнал кесията из пазвата си — забравил, че я бил сложил там.

Зарадвал се ходжата, па и приятелите му.

— Ходжа ефенди — попитал го един, — кажи сега, какво чудо щеше да направиш, ако не беше се намерила кесията ти?

— Какво ли? Щях да си ушия нова — отговорил той.

МАГАРЕТО И ХИТЪР ПЕТЪР

Откраднали на Хитър Петър магарето. Един негов приятел го утешавал:

— Загубата е голяма, Петре, но ти не се отчайвай. Да си здрав да работиш, ще си купиш друго!

— Ами, защо да се отчайвам? — отвърнал Хитър Петър. — Напротив, радвам се: имал съм късмет, че и аз не съм бил на него!

УДОВОЛСТВИЕ

Писателят Стоян Михайловски бил много нервен. Веднъж в съседите му имало сватба и музикантите свирили до късно през нощта. Понеже това му пречело да работи, той на няколко пъти пращал слугинчето си да каже на съседите да не вдигат толкова шум. Младоженецът обаче всякога отвърщал:

— Днес аз се веселя, а комуто пречи шумът, да остави работата си за утре!

Михайловски кипял, но се въздържал и не предизвикал скандал.

Когато сватбарското веселие свършило, той причакал освободените музиканти, ангажирал за двадесет лева само тъпанджията, настанил го под прозорците на младоженците и когато всичко утихнало и лампата в стаята им угаснала, той накарал тъпанджията да заблъска тъпана, колкото сила има.

Младоженецът отворил прозореца и се развикал:

— Какво е това безобразие! Не виждате ли, че смущавате хората?

— Извинете, съседе! — обадил се Михайловски от балкона. — Сега пък аз се веселя. Комуто шумът пречи, да отложи работата си за утре.

НА ГОСТИ У ХИТЪР ПЕТЪР

Един селянин отишъл на гости у Хитър Петър, като се надявал, че той ще го почерпи. Домакинът го посрещнал, поканил го да седне и двамата се заприказвали. По едно време Хитър Петър рекъл:

— Да имаше огън, щях да сваря по едно кафе.

Заприказвали за друго и след малко Хитър Петър пак рекъл:

— Ако не беше се свършило виното, щяхме да си посръбнем, както му е редът.

Накрая Хитър Петър го тупнал по коляното:

— Я дай една цигара от твоите. Знам, че пушиш добър тютюн.

Така гостът си отишъл непочерпен.

ШОП

Било през горещ юнски ден. Стефан Стамболов излязъл на разходка с файтон извън София. По шосето срещнал един шоп, цял потънал в пот.

Министър-председателят казал на файтонджията да спре и се обърнал към селянина:

— Байно, защо ходиш в тая горещина, та се мориш?

— Е, работата не пита горещина ли е, студ ли е — трябва да се гони!

— Купи си поне кон или магаре, та да не ходиш пеша!

— Ох, да си купя кон, не мога, защото съм сиромас. А пък магарета вече няма — всички станаха министри.

ГАБРОВСКИ ХОТЕЛ

В канцеларията, по стълбите и коридора на хотела са окачени табелки със следния текст:

„Първокласен хотел. Във всяка стая баня и часовник“.

Един пътник обходил няколко стаи, за да си избере една, и видял, че никъде няма нито баня, нито часовник. Той запитал учудено прислужника, който го придружавал:

— Окачили сте табелки, че във всяка стая има баня и часовник, пък аз не виждам нищо такова?

— А не виждате ли този леген? Наливай вода от каната и банята ви е готова.

— А къде е часовникът?

Прислужникът отишъл до прозореца и посочил с ръка навън:

— Ето ви и часовника — на кулата отсреща.

ДЕЛИКАТНОСТ

Една кандидатка за оперна певица се явила пред Добри Христов да ѝ изпита гласа. За да предразположи композитора, тя изпяла негова песен.

— Е, какво ще кажете, маестро? — запитала нетърпеливата кандидатка.

— Гласът ви не е лош — казал Добри Христов. — Но от кого е тази отвратителна песен?

— Та тя е ваша!

— Моя ли? Тогава един от двамата ни трябва да се откаже завинаги от музиката.

ОБУЩАТА НА НАСТРАДИН ХОДЖА

Настрадин Ходжа орал бос и си одраскал крака. Измил го със студена вода, превързал го и накрая рекъл:

— Добре, че не бях с новите си обуца! Кой знае колко щях да ги издраскам.

ДОКАТО Е ВРЕМЕ

Дошъл при Хитър Петър млад селянин от родното му село и го помолил да му даде заем хиляда гроша — започнал бил голяма търговия, а парите не му стигали.

Хитър Петър му дал парите и селянинът си отишъл. След малко Хитър Петър минал покрай кръчмата, отбил се вътре и що да види — същият селянин, заобиколен от приятели, яде, пие и черпи наред. Той поканил и Хитър Петър. Хапнали и пийнали, накрая Хитър Петър му рекъл:

— Абе, чичовото, като си излезе ти от къщи, аз преброих парите си и видях, че съм ти дал по-малко. Я дай да ги преброим още веднъж!

Селянинът измъкнал кесията си и му я дал. Хитър Петър отброил своите хиляда гроша, турил ги в джоба си и върнал кесията.

— Защо си ги вземаш, чичо Петре? — попитал селянинът учудено.

— Слушай, момче — поклатил глава Хитър Петър, — аз ти дадох парите, работа да вършиш с тях, а ти си седнал да ядеш и да пиеш. Това показва, че не мислиш да ги връщаш. Затова рекох да си ги прибера, докато е време!

БЕЛЯТА В ТОРБАТА

Влязъл един циганин в чужда градина да си набере лук. Тъкмо започнал да скубе лука и да си пълни торбата, заварил го стопанинът.

— Какво правиш тука, манго? — попитал го той.

— Вятърът ме довея, чорбаджи — отговорил циганинът.

— А защо си хванал лука?

— Държа се да не ме издуха и оттук.

— Ами какво е това в торбата?

— Е-е, в торбата е белята я!

ЗА ЛУДОТО НЕ ПИТАЙ

Хитър Петър и неколцина селяни вървели покрай брега на една река. В реката жени белели платна. Един от селяните запитал високо, за да чуят жените:

— Може ли някой от вас да познае коя от тия жени е луда?

Една от жените се изправила бързо и се заканила:

— Ако взема бухалката, та с нея по главата, ще ви кажа коя е луда!

— За лудото не питай — рекъл Хитър Петър, — то само се обажда!

НАСТРАДИН ХОДЖА ГЛАДЕН

Отишъл веднъж Настрадаин ходжа по работа в града. Минало пладне. Той огладнял много, но нямал пукнат грош в джоба си. Като минавал из пазара, видял, че от една фурна вадят топъл хляб, а от него се разнасяла такава приятна миризма, че чак му прилошало от глад. Спрял се ходжата и запитал фурнаджията:

— Слушай, аго, този хляб твой ли е?

— Мой е! — отговорил фурнаджията.

Гледал го ходжата, гледал и пак попитал:

— Слушай бе, човече, ама истината ли казваш? Всичките хлябове ли са твои? Признай си!

— Какво си ме заразитвал такъв, бре, маскара? — разсърдил се фурнаджията. — Всичките са мои я!

— Ами тогава какво гледаш? Щом са твои, яж бе, яж!

ПО-ДЕБЕЛШКО

В селото на Хитър Петър дошъл големец. В негова чест сложили голяма трапеза. Големецът седнал на лично място, а до него се наместил Хитър Петър. Когато почнали да пият, големецът рекъл:

— Петре, винцето ви тая година ми се вижда тъничко.

— Тъничко е — съгласил се Хитър Петър. — Но ние тука си го диплим отдве, па и оттри, та става по-дебелшко.

ПЪПЕШИТЕ ДОКАЗВАТ

Настрадаин ходжа берял пъпеша на бостана си. Минали покрай него трима пътници и го поздравили:

— Добър ден, стопанино!

— Сполай ви, друмници — отвърнал ходжата. — Отбийте се да си хапнете! Пъпешите са много сладки!

Спрели пътниците да починат, наяли се до насита и преди да си тръгнат, ходжата им рекъл:

— Я вземете да занесете и на децата си!

Двамата пътници взели по два малки пъпеша, а третият избрал три големи. Като видял това, ходжата се поклонил на третия и му казал:

— О, господарю, вечен живот и здраве да имаш! Благодаря ти за честта да дойдеш на моя бостан със слугите си.

Учудил се непознатият и запитал:

— Ти по какво позна, че аз съм господарят, а тези са ми слуги?

— По степента на алчността, господарю — отговорил ходжата.

МОЖЕШЕ ДА БЪДЕ ПО-ЛОШО

Жената на Хитър Петър изпрала потурите на мъжа си и ги сложила на простора да съхнат. Вечерта, като се връщал от работа, Хитър Петър съгледал нещо да се чернее сред двора и помислил, че е крадец.

— Стой, разбойнико! — викнал той, извадил бързо пищова и гръмнал срещу потурите. Изскочила жена му от къщи и като разбрала каква е работата, почнала да му се кара.

— Трай, жено, трай — рекъл Хитър Петър, — добре, че аз не бях в потурите!

УМНИК

Настрадаин ходжа копаел яма в градината. В това време дошъл съседът му и го попитал какво прави.

— Какво да ти кажа? — рекъл ходжата. — Кого правих къщата, остана голям куп пръст. И досега си стои сред улицата. Ама хората вече ми натякват и аз реших да я прибера и закопая тука.

— Добре бе — казал съседът, — ами какво ще правиш пръстта, която ще извадиш от тази яма?

— Ех и ти! — разсърдил се ходжата. — И за това ли сега да мисля? За тая пръст пък ще изкопая друга яма.

КАКВО ЩЕ КАЖАТ ХОРАТА

Тръгнал Настрадаин ходжа за далечно село. Понесъл си и една диня за по път. Вървял, вървял, слънцето напекло. Дошло пладне. Уморен и гладен, Настрадаин седнал под едно дърво, разрязал динята, изгребал средата и я изял сладко, сладко, а другото хвърлил край пътя.

— Е-хе, който мине и види тая диня, ще си рече: „Богат човек е минал отгук“ — усмихнал се ходжата.

Тръгнал пак Настрадаин. Повървял малко, па се спрял. Върнал се обратно, взел парчетата от динята и изял всичко до кората.

— Нека си помислят хората, че богатият е имал и слуга, та е остъргал динята до зелено.

Пак тръгнал Настрадаин, но току се върнал, събрал корите и изял и тях.

— Сега вече хората ще разберат, че господаря е имал не само слуга, но и магаре — рекъл той и си продължил пътя.

ДВЕТЕ ЖЕНИ НА НАСТРАДИН ХОДЖА

Настрадаин ходжа подарил поотделно на двете си жени герданчета от сини мъниста и на всяка казал по никакъв начин да не ги показва на другата.

— Те са знак на моята обич към тебе — казал той и на едната, и на другата.

Но веднъж двете жени се скарали и отишли разплакани при него:

— Кажи коя от нас обичаш повече? Към коя повече те тегли сърцето?

— Защо се карате? — рекъл ходжата. — Обичам повече тая, която има сини мъниста!

Жените се успокоили, избърсали сълзите и си отишли. Всяка от тях си мислела: „Мене повече обича!“

ПРИЯТЕЛИТЕ НА ХИТЪР ПЕТЪР

Попитали Хитър Петър колко приятели има в селото.

— Сега не мога да ви отговоря — казал той. — Тази година се случи плодородна, та нямам нужда от нищо.

УСЛУГА

Една събота оперният певец Георги Велев щял да пее за първи път в „Травиата“. Музикалният критик Иван Камбуров му обещал да напише ласкав отзив за изпълнението му в сутрешния вестник „Утро“. Но понеже имал неотложна работа, Камбуров написал предварително бележката за големия успех на Георги Велев и за сърдечните аплодисменти на публиката. Той дал рецензията си във вестника и редакторът, без да я чете, я пуснал за неделния брой.

Обаче в хрониката на същия брой между другите официални съобщения се четяло:

„Управлението на операта се извинява пред публиката, че снощното представление на «Травиата» не се състоя поради внезапното заболяване на диригента. Билетите важат за следното представление.“

ПРОФЕСИЯ

Пролетарският поет Димитър Полянов на младини следвал медицина в Нанси. Повече обаче го блазнала литературата и от Франция той сътрудничел на социалистическите издания у нас, включително и на дядо Благоевото списание „Ново време“. Без да завърши медицина, Полянов се върнал в България и един ден се явил пред Дядото, като споделил с него намеренията си да издава

литературно списание. Благоев обаче бил скептично настроен към печалбите от литературния труд и с бащинска загриженост му рекъл:

— Ами сега, Димитре? По-хубаво щеше да е, ако си имаш професия!

ИМУНИТЕТ

По предложение на Георги Кирков и Димитър Благоев няколко буржоазни народни представители посетили партийната печатница. Те останали изненадани от добрата ѝ организация. Преди да ги изпратят, Георги Кирков им предложил за спомен по едно луксозно тефтерче-бележник с ликовете на Маркс, Енгелс, Либкнехт.

Гостите се почувствували някак гузни, но не скрили и доволството си от посрещането. Единият от тях се опитал да остроумничи и подхвърлил:

— Вие май ще ни направите социалисти!

— О, не се страхувайте! Вашият имунитет е доживотен — отвърнал Димитър Благоев.

НА МЛАДИНИ

Още като юноша Кръстю Сарафов обичал театъра. За да гледа вечер безплатно пиесите, той се съгласил през деня да се движи от джамията срещу халите до театъра с две широки дъски, окачени на гърдите и на гърба му. На тях били залепени афиши и минувачите научавали какво ще представя театърът.

Веднъж обаче го срещнал дядо му, виден софийски свещеник архимандрит. Побеснял от яд, той го заудрял с чадъра си по главата и закрепял:

— Ах, ти, кучи сине! От училище бягаш, с дрипльовците ходиш, рода си срамиш, хаймана с хаймана! Язык, нищо няма да излезе от тебе!

ДВА ТАЛАНТА

Двама приятели, поет и учен, седели на една маса. Пред поета лежала книгата „Натурфилософско четиво“, а пред учения — „Цветя за нея“. И двете от професор д-р Асен Златаров — Аура.

— Какво би казал за литературното творчество на Асен Златаров? — попитал поетът.

— Смятам, че той е най-големият поет между учените. А ти какво ще кажеш?

— Аз пък мисля, че е най-големият учен между поетите.

ПРОФЕСОРСКА ЗАДЪЛБОЧЕНОСТ

Професор Ал. Балабанов бил в кабинета си, задълбочен над сериозни проблеми по античната литература. Изведнъж при него се втурнала уплашена съседка и извикала:

— Господин професоре, къщата ви гори!

— Кажете това на жена ми, госпожо, аз не се бъркам в домашните ѝ работи — отвърнал спокойно професорът, без да вдигне глава от книгата.

ПОКАНА ЗА ОБЕД

Банкерът Буров срещнал музиколога д-р Стоян Брашованов и го поканил на гости:

— Заповядайте утре у дома на обяд. Ние се храним в два часа, но вие елате към дванадесет. Нямо да скучаєте! Докато стане обедът, жена ми ще ви изсвири нещо на пиано, а дъщеря ми ще попее.

Музикологът си представил ужаса, който го очаква, усмихнал се и отговорил учтиво:

— Благодаря ви сърдечно! Ще дойда точно в два часа!

ГЕНИАЛЕН СКУЛПТОР

През април 1897 година Дружеството на художниците в България уредило изложба в една от залите на Рисувалното училище. В изложбата бил поставен бюстът на народния поет Иван Вазов по случай 25-годишния му юбилей, работа на професор Борис Шатц.

Алеко Константинов посетил изложбата и след няколко дни излязъл с фейлетон във вестник „Знаме“, в който споделил впечатленията си. Между другото той писал и за бюста на Вазов:

„Гениалното в този бюст е това, че той в България може да мине за бюст на Вазов, в Германия — за бюст на Каприви, в Италия — за бюст на Умберто, а в антропологическите музеи на Монтегаца и Ламброзо за бюст на прочутия разбойник Риналдо Риналдини. Просто да не повярва човек, че скулптурата у нас е достигнала до такова развитие!“

ЗА ПРОДАН

Писателят Гьончо Белев обичал да се разхожда петъчен ден из пазара и да „купува“ там живи герои за романите си. Веднъж спрял пред една шопкиня, която продавала гъби, поразгледал ги и рекъл:

— Стрино, тези гъби са отровни!

Селянката го изгледала накриво и му се сопнала:

— Е па нема я да ги ручам, господине, они са за продан!

КАФЕТО НА ДЯДО БЛАГОЕВ

Основоположникът на марксизма у нас Димитър Благоев през целия си живот разполагал с оскъдни средства. Веднаж той запитал бюфетчията на партийния клуб Димитър Ненчев:

— Колко кафета станаха този месец, Димитре?

— Седемдесет и две — отвърнал бюфетчията.

— Мълчи бе! — подскочил дядо Благоев. — Трябва да ги намаля!

Генчо Ковачев, който в това време бил при тях, помислил, че Дядото си пази здравето, и рекъл да го успокои:

— Какво са две-три кафета на ден, Дядо, и то повечето от леблебия? Не се плаши, не е тъй лошо за здравето!

— А бе то за здравето може да не е лошо — усмихнал се Дядото, — ама за кесията дохожда лошо!

ЖИЗНЕН ВЪПРОС

Дядо Благоев не жалел труда и силите си, за да обясни на всеки неук човек социалистическите идеи. Когато неговите неграмотни

последователи го питали кога ще дойде социалистическият строй, той се усмихвал и отговарял:

— Когато ножът дойде до кокала!

РИЛСКИЯТ ПУСТИННИК

Дълго време цар Петър слушал чудновати разкази за рилския пустинник отец Иван. Един ден той не устоял на изкушението и решил да го намери и да поговори с него. Царят пратил хора да го търсят навсякъде. Много дни се лутали те из планината, докато го намерили пред една пещера. Пустинникът ги изслушал кротко, нахранил ги с твърд черен хляб и ги изпратил по живо, по здраво, но с царя отказал да се срещне. Чудел се цар Петър какво да прави, пращал пак хора да молят, но напразно. Приготвил тогава той голям товар с много плодове и още по-много злато и го пратил дар на пустинника.

Отец Иван приел плодовете, а златото върнал и поръчал на царските пратеници:

— Кажете на царя, че приемам плодовете, защото са храна за тялото, но връщам златото, защото е отрова за душата!

ДЯДОТО ДВОРЯНИН

Когато Дядото, студент в Петербург, бил екстерниран заради революционна дейност, царските полицаи го попитали дворянин ли е, или не. Според тогавашните закони на дворяните определяли по рубла за храна, а на недворяните — само по петдесет копейки. Благоев знаел това и без колебание отговорил:

— Дворянин. У нас, в България, всички сме дворяни, защото всички си имаме дворове.

Тази шега хванала място. Определили му по една рубла дневна дажба.

ТЪРГОВИЯТА И ДИПЛОМАЦИЯТА

Българи ограбили няколко пъти генуезки търговци при Акерман. Генуезките мъдреци съобщили на българския цар, че съветът им е решил техни кораби да не спират повече на созополското пристанище. Разтревожен, българският цар Светослав Тертер изпратил венецианеца Ромео да преговаря с генуезците за помирение. Болярите не очаквали

сполука от мисията на Ромео, защото знаели за ненавистта между генуезци и венецианци. Но Ромео се върнал сияещ:

— Успех, царю! Да бъдеш добър търговец, значи да бъдеш и ловък дипломат.

— Вярно е! — казал царят. — Там, където свършва търговията, започва дипломацията, а там, където свършва дипломацията, за съжаление започва войната.

УСЛУЖЛИВ ПРОТИВНИК

По време на битката край Плевен генерал Скобелев пишел някаква заповед. Когато поискал да вземе шепа пръст, за да посипе мастилото, близо до него избухнала граната и засипала с пясък писмото.

Генералът се усмихнал и казал:

— Охо, днес турците са особено внимателни към мен. На всяка стъпка се стараят да ми услужат. Ще трябва по-скоро да отида при тях, за да им благодаря!

ЗА ПЕРАТА НА ПИСАТЕЛИТЕ

Димитър Хаджилиев бил на село. Срещнал го стар селянин и от дума на дума го запитал какъв занаят има.

— Писател съм, дядо Илия.

— Хубаво нещо е науката. Едно време писателите с пачи пера златни мисли пишеха. А днешните, случва се, със златни пера пачи мисли пишат, ама нейсе!

ПРОВИНЦИЯТА НА ГАБРОВО

Двама габровци стоят пред гишето на габровската гара и чакат ред да си купят билети.

— Закъде пътуваш? — пита първият.

— За провинцията — отговаря вторият.

След малко, когато идва ред на втория, той се обръща към железопътния чиновник и му казва:

— Моля, един билет за София!

В СЪДА

Някога в Севлиево бил съдия Ханче. На едно дело той запитал свидетелката:

— На колко си години?

— Не знам, господин съдия — отговорила жената, която искала да скрие годините си.

— Пиши я на сто — рекъл троснато Ханче на секретаря.

— Ами, ка'щяло да съм на сто — възмутила се жената, — кога есенес забрах четиридесет!

ОГОРЧЕНИЯТ КАМБАНАРИСТ

Случило се в Разград преди много години. Бай Станю Недялков бил честен и почитан от всички човек. Той се занимавал с дребна търговия и биел черковната камбана в празник, за вечерня, за погребение.

Веднаж бай Станю завел дело против свой съгражданин-мошеник. Тъй като бил прав и вярвал в тържеството на истината, той не взел адвокат. Противникът му обаче тичал по адвокати, шушукал и накрая спечелил делото.

Огорчен от съдийската неправда, бай Станю отишъл в църквата и почнал да бие камбаната за умряло.

— Кой ли си е отишъл? — питали минаващите край църквата разградчани.

Бай Станю спирал за момент, извиквал високо:

— Правдата умря, хора-а — и продължавал да бие камбаната.

НАЧАЛОТО НА КАРИЕРАТА

Било след Първата световна война. Във Варна спрял голям океански параход. След няколкодневен престой потеглил за Цариград, а оттам за Америка. Когато навлязъл в Средиземно море, из възлицата се измъкнал млад мъж и се представил на капитана.

— Ти пък какъв си? — запитал капитанът намръщено.

— Българин — отговорил пътникът без билет.

— И какво можеш да вършиш?

— Художник съм!

— Художник ли? Я да те видя що за художник си! Сядай да ме рисуваш! Но ако портретът не ми хареса, ще те смъкна още на първото

пристанище!

Само след няколко минути капитанът се видял на портрета и толкова много се харесал, че оставил художника спокойно да пътува до Нюйорк.

Когато спрели на нюйоркското пристанище, той му казал:

— Млади момко, ти имаш голям талант. Но с него само няма да направиш кариера в Америка. Тук трябва да бъдеш още и хитър, безогледен търговец. Затова ето какво ще те посъветвам:

Сега, макар че нямаш пари, от пристанището иди направо в най-големия хотел и там се представи за художник-милионер. Ето ти един костюм и десет долара. Пет дай за колата, а другите пет на портиера. Аз пък ще съобщя на журналистите, че с парахода ни е пристигнал художникът на германския кайзер. Това ще бъде достатъчно за начало на твоята кариера.

Още на пристанището художникът бил атакуван от нюйоркските репортери, но той отказал всякакво интервю под предлог, че е уморен от пътуването. И все пак всички вестници отбелязали пристигането му. На другия ден много видни личности помолили художника на кайзера да ги рисува.

Така започнала кариерата на световноизвестния художник Никола Михайлов.

ХИТЪР ПЕТЪР СТАРЕЦ

Хитър Петър остарял и не могъл вече да работи тежка работа. Пасял кравата по слоговете, припичал се на слънцето и унесен в мисли, често подрямвал. Но веднъж кравата влязла в близката ливада и заскубала сено от купата. Дотичал отнякъде ядосаният стопанин и я откарал в селския обор. След това дал дядо Петра под съд, като искал да му заплати 300 гроша за изяденото сено. Кадията ги извикал в съда:

— На колко години си, дядо? — попитал той Хитър Петър.

— На петнадесет — отговорил старецът.

— Слушай, човече, тук не е място за шеги! Кажу точно на колко си години? — ядосал се кадията.

Хитър Петър най-спокойно настоял:

— Казах вече — на петнадесет!

— Може ли да си на петнадесет, когато и брадата ти, и косата ти са побелели като сняг.

— Ех, кади ефенди — рекъл Хитър Петър, — щом една крава за половин час може да изяде за триста гроша сено, защо и аз да не мога да съм на петнадесет години?

НАСТРАДИН ХОДЖА В БАНЯТА

Завели ергените Настрадаин ходжа на баня. Но решили да се пошегуват с него и скришом взели по едно яйце със себе си. Влезли в банята, разсъблекли се и насядали по мраморната седалка. По едно време един се обадил:

— Момчета, хайде да снесем по едно яйце! Който не снесе, ще плати банята на всички!

И като почнали да кудкудякат, всеки измъкнал ловко яйцето и го сложил на мрамора.

Разбрал ходжата какво става, скочил наперено, запляскал ръце като петел крилата си и започнал да кукурига.

— Какво правиш, ходжа? — запитали момчетата.

— Та могат ли кокошки без петел? — засмял се той насреща им.

ГЛАДЕН ГОСТ

Отишъл Настрадаин ходжа на гости. Поканили го на обяд. Тъй като бил много гладен, той бързо-бързо гълтал, като посягал и с двете ръце.

— Ей, ходжа ефенди, кой те гони, та си изпотрепа и двете ръце? — запитал един от гостите.

— Какво да правя, чоджум — отвърнал ходжата, — като нямам три ръце!

ВЕЖЛИВОСТ

Стоял Хитър Петър надвечер на пътната врата и си почивал. По улицата минал другоселец на кон и се заговорили. Ха приказка, ха две, докато съвсем се стъмнило. От кумова срама Хитър Петър порекъл:

— Пък ти, ако няма къде, отбий се у нас да пренощуваш!

Пътникът като че ли това и чакал. Скочил веднага от коня и като влизал в двора, запитал:

— Ами къде да вържа коня, стопанино?

— Може и на езика ми, че е бая дълъгък — отвърнал ядосаният Хитър Петър.

НОЩНА МУЗИКА

Било по среднощ. Хитър Петър и жена му се прибирали в къщи и минали край един дюкян. В тъмнината крадец се мъчел да изпили ключалката на дюкянската врата.

— Какво прави този, Петре? — запитала Хитърпетровица.

— Нагласява цигулка — отвърнал със смях мъжът ѝ.

— А защо ѝ се не чува гласът?

— Е, сега я нагласява, а утре ще ѝ се чуе гласът!

НАСТРАДИН ХОДЖА СВАТЪАР

На една сватба гостите се надпреварвали да обещават подаръци на младоженците. Настрадаин ходжа се обърнал към съседа си по трапеза и попитал:

— Който обещава, дава ли веднага обещаното?

— Е, едни дават, други — не!

— Така ли? — усмихнал се Настрадаин ходжа и викнал, да го чуят всички: — Хайде и от мене чифт биволи, със синджирите заедно!

ХИТЪР ПЕТЪР НА ПЪТ

Стегнал Хитър Петър магарето за път, ама поставил самара обратно — със задницата напред.

— Побратиме, сложил си самара обратно — подвикнал му съседът през оградата.

— Защо да е обратно? — сопнал му се Хитър Петър. — Ти откъде знаеш на коя страна ще тръгна?

ХИТЪР ПЕТЪР АРГАТИН

Хитър Петър се спазарил да копае лозе заедно с други копачи. Сутринта, когато тръгвали на работа, стопанинът запитал работниците:

— Кой от вас ще носи хляба?

— Аз — обадил се Хитър Петър.

— А гостбата кой ще носи?

— Аз — извикал повторно Хитър Петър.
— Бъклицата с виното?
— Пак аз!
— Ами мотиките кой ще носи?
— Ей, хора, обаждайте се и вие! — обърнал се Хитър Петър към другите копачи. — Аз не мога да нося всичко!

ЗА ДА НЯМА ГЛАД

Случила се сушава година. Всичко изгоряло. Глад налегнал хората. Тръгнал Настрадаин ходжа на път и попаднал в далечно село. Гледа, събрал се народът, яде и пие до насита. Поканили и ходжата на трапезата.

— Брей, голям берекет е имало по вас! — учудил се ходжата. — А у нас народът мре от глад.

— Ходжа ефенди — обадил се един от селяните, — и у нас не се роди много. Но нали днес е празник, та всеки си е приготвил каквото е могъл за хапване и пийване. Затова така ти се струва.

Настрадаин ходжа помислил, помислил, па рекъл:

— Ех, защо всеки ден не беше празник, тогава народът нямаше никога да гладува!

ДВЕ МОЛБИ

Един съселянин, който бил известен като нечестен платец, се обърнал към Хитър Петър.

— Петре — рекъл той, — имам към тебе две молби.

— Какви? — попитал Хитър Петър.

— Първата е да ми заемеш 50 гроша, а втората — да ми дадеш пет месеца срок, за да ти ги върна.

— Първата ти молба не мога да изпълня — отвърнал Хитър Петър, — защото съм се зарекъл да не давам пари заем, когато нямам. А колкото до втората — не пет месеца, а цяла година ти давам!

ПРИЯТЕЛСКА ШЕГА

Артистът Сава Огнянов бил на гости у приятеля си Кръстю Сарафов. Като си тръгвал, Огнянов казал на домакина:

— Кръстю, дай ми пет лева назаем.

Сарафов не обичал твърде да дава пари взаим, но на Огнянов не можел да откаже. Все пак той се поколебал, после решил да се пошегува и започнал да бърка по джобовете си, като ги обръщал по няколко пъти. След дълго ровене намерил пет лева, дал ги на Огнянов и рекъл:

— Последните!

Огнянов поблагодарил на приятеля си и си тръгнал. Като любезен домакин Сарафов му подал балтона и шапката, после му се поклонил и отворил вратата.

— Благодаря — изгърмял мощният глас на Огнянов и с жеста на аристократ той мушна в ръката на Сарафов петте лева. — Вземи да се почерпиш!

ДЕЦАТА НА СЕЛЯНКАТА

Художникът Владимир Димитров — Майстора отседнал в едно кюстендилско село. Той попитал стопанката на ябълковата градина, която рисувал:

— Колко деца имаш, булка?

— Две — отговорила жената.

— Само две! — учудил се художникът. — Та жените на село раждат повече деца!

— Е, имам и три момичета — допълнила жената.

ПРЕДВИДЛИВОСТ

Кметът и учителят в едно село се скарали и работата стигнала до съд. Извикали училищния разсилен за свидетел.

— Ти, байно, какво ще ни кажеш по тая работа? — попитал го съдията.

— Е па какво да ти кажем, го'син судия. Скараа се кмето и даскало, а я избегах — отговорил разсилният.

— А защо избяга?

— Не можем да стоим при началствата, кога они се карат, оти можем я да си изпатим!

НАЙ-ХУБАВАТА БИОГРАФИЯ

Един журналист вземал интервю от Елин Пелин и го предупредил:

— Не ми разказвайте биографията си. Зная, че сте роден на 18 юли 1878 г. в с. Байлово, Новоселско, и че...

— Без биография е по-добре — съгласил се Елин Пелин. — Ние, писателите, не си знаем биографиите. Пък и тия, дето ги пишат, да не мислите, че са верни? Най-хубави биографии се пишат сто години след смъртта на човека, защото тогава можеш да пишеш всичко, каквото пожелаеш.

ШЕГАТА НА ЕЛИН ПЕЛИН

Писателите Йордан Йовков и Елин Пелин мълчаливо се съревновавали в написване на по-хубави разкази. Техните приятели се затруднявали да присъдят кой от тях превишава другия с таланта си. А един от приятелите решил да се прояви като меценат. Той заявил пред компания, че е готов да изпълни всяко желание и на двамата писатели и запитал Елин Пелин какво иска:

— Апартамент?

— Не — отговорил Елин Пелин.

— Тогава лека кола?

— Не — отказал писателят.

— А какво друго?

— Една неорана нива!

— Защо ти е? — засмял се меценатът.

— За да се впрегнем с Йовков да я орем!

ЗА НЕЗНАЙНИЯ

При една вестникарска анкета на писателя Елин Пелин подали листче с въпрос:

„Кого имате пред вид, когато пишете?“

Елин Пелин отговорил писмено:

„Когато пиша, аз нямам никого пред вид. Зная, че написаното е за хората. Все ще се намери някой да го прочете! И понеже сега е модно да се издигат паметници на незнайния войн, то аз пък пиша за незнайния читател.“

ЗА ВСЕКИ СЛУЧАЙ

В кабинета на уредника на музея „Иван Вазов“ разговаряли писателят Елин Пелин и артистът Никола Балабанов. В това време влязъл един журналист и помолил писателя за интервю. Артистът се почувствувал излишен и рекъл:

— И така, Пелине, дай една цигара, че да си ходя!

— Седи, Коле, седи! — настоял Елин Пелин. — Трябва да има и свидетел! Нали знаеш — при интервюто едно кажеш, пък друго излиза!

НЕДОРАЗВИТИЯТ СТАРЕЦ

Когато след Девети септември Георги Димитров и Елин Пелин се срещнали за първи път, Димитров стиснал горещо ръката на писателя, загледал го учудено и му казал:

— Здравствуй, Елин Пелине! Ти си си все същият! Никак не си остарял! Колко години направи?

— Към седемдесет.

— А не изглеждаш на толкова!

— Може и да съм недоразвит старец — отвърнал Елин Пелин.

СВЕТЪТ НА ЕЛИН ПЕЛИН

В разговор с млади хумористи Елин Пелин казал:

— Внимавайте от вашата работа да не стане вместо хумор — умор!

---

[1] Мимбер — място за молитва на ходжата. ↑

Издание:

Автор: Александър Гиргинов

Заглавие: Смях и мъдрост през вековете

Издател: Народна култура

Град на издателя: София

Година на издаване: 1966

Печатница: Държавен полиграфически комбинат „Димитър Благоев“

Редактор: Дамян Бърняков

Художествен редактор: Васил Йончев

Технически редактор: Александър Димитров

Консултант: Любомир Павлов

Художник: Карандаш

Коректор: Мария Ждракова, Евдокия Попова

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/6275>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.